LORENZO MARONE

UN BĂIAT CA TOȚI CEILALȚI

virtual-project.eu

LORENZO MARONE

UN BĂIAT CA TOȚI CEILALȚI

Original: *Un ragazzo normale* (2018)

Traducere din limba italiană de:
GABRIELA LUNGU

virtual-project.eu

HUMANITAS fiction

2021

Răutatea le aparține proștilor, celor care încă n-au înțeles că nu vom trăi veșnic.

Aida Merini

Giancarlo

La doisprezece ani am devenit prietenul unui supererou.

Nu unul clasic, ca, de exemplu, aceia din Marvel Comics, care, îmbrăcați cu pelerină, mască și costum strălucitor, sar în oraș dintr-un loc într-altul și zboară printre blocuri. Nu, supereroul meu nu avea costum, nici pelerină, nu zbura și nu era din Gotham City, ci din Napoli, care într-un anumit sens e și mai periculos decât Gotham, pentru că la noi binefăcătorii sunt cu adevărat puțini.

Avea douăzeci și cinci de ani, locuia în blocul meu și umbla cu o ciudată mașină decapotabilă verde, cu o agendă și un pix. Se numea Giancarlo și, în ciuda insistențelor mele, spunea că nu e nici pe departe un supererou. Și poate, dacă mă gândesc bine acum, avea dreptate, pentru că adevărații supereroi nu mor niciodată, nici măcar atunci când sunt ciuruiți de gloanțe.

Sau poate nu, poate că greșea, și aveam dreptate eu, pentru că în final supereroii renasc întotdeauna.

Cu fiecare nouă poveste.

Treizeci de dale

Agentul imobiliar se află deja în fața blocului, îl recunosc de departe și ridic mâna ca să-i dau de înțeles că am sosit. Nici măcar nu-mi trece prin cap că s-ar putea să nu fie el. E îmbrăcat cu un costum bleumarin sub un palton de aceeași culoare, are niște pantofi caraghioși de sport în picioare, o cravată urâtă verde fosforescent, care-l sugrumă, gulerul apretat al cămășii e îndreptat în jos, părul nici lung, nici scurt îi e dat cu gel, ține într-o mână un dosar, verde și el, în cealaltă mobilul și arborează un zâmbet pierdut, ca mulți alți tineri. Are în jur de douăzeci de ani, chiar dacă încearcă să arate mai în vârstă afișând siguranță.

— Russo? Îmi pare bine, spune venind în întâmpinarea mea și îmi întinde mâna.

I-o strâng și schițez un zâmbet. Scoate din buzunar o legătură de chei și încearcă să înțeleagă care e cea potrivită. E ora trei

după-masa, într-o zi de februarie, nu mai e mult până la Carnaval și ne aflăm pe o stradă închisă, în spatele pieței Leonardo, la marginea cartierului colinar Vomero, din Napoli, iar locuința pe care urmează s-o vizionez nu mi-o pot permite. Dar, evident, nu spun asta. E un frig teribil și buletinul meteo anunță posibile ninsori, chiar dacă la Napoli nu s-a mai văzut zăpadă de o grămadă de vreme.

În timp ce agentul se întoarce cu spatele și continuă să caute cheia de la intrarea în bloc, o pisică galbenă, care mă privește de pe acoperișul unei mașini, îmi fură un zâmbet melancolic. În fața mea se înalță, tăcută și imobilă, marea pictură murală care vorbește despre Giancarlo Siani, pe zidul unde era scris cândva și numele meu, zidul care a văzut totul. Puțin mai încolo se afla odată vechiul magazin de lenjerie al lui Nicola Esposito. În locul lui se află acum un atelier mecanic, iar în colțul în care se așeza întotdeauna *donna* Concetta ca să vândă țigări de contrabandă e lipit un anunț mortuar pe care e scrisă și porecla defunctului. Gândul îmi zboară iute la anii copilăriei, când, printre multe lucruri absurde, colecționam și anunțuri mortuare.

Oblonul prăvăliei care fusese cândva carmangeria lui Angelo e coborât, în timp ce pe coaforul legendarului Alberto se află un semn de acces auto. Cineva a avut nemaipomenita idee să cumpere localul și să-și pună mașina înăuntru, de altfel strada e îngustă și locurile de parcare pentru rezidenți sunt puține. În anii ’80 nu existau liniile despărțitoare și oamenii parcau în spic, chiar dacă în felul acesta strada devenea și mai strâmtă. Dar de fapt, dacă ne gândim bine, mașinile erau mai mici și nu era chiar atât de complicat să ieși din parcare. Îmi amintesc că Angelo, tatăl lui Sasà, cel mai bun prieten al meu, parca deseori în dreptul altei mașini și se întâmpla uneori să iasă alergând din carmangerie ca să-și mute automobilul; se azvârlea în Fiatul său 28 și parcurgea toată strada în marșarier, de parcă s-ar fi aflat pe un circuit de curse. E adevărat că era șofer bun, dar aș vrea să-l văd azi, cu un SUV, cum ar merge înapoi fără să atingă vreun pieton, mai ales că noi, copiii, eram tot timpul acolo, pe după vreo mașină, fugărindu-ne sau alergând după o minge Super Santos.

Odată tata a oprit brusc mașina în mijlocul străzii după ce o minge ne tăiase calea. Mama a scos un țipăt de spaimă, el însă s-a întors calm către mine, care aveam vreo zece ani pe-atunci

și stăteam ghemuit pe bancheta din spate, și a spus: „Mimì, nu uita, după o minge aleargă întotdeauna un copil!”

După nici zece secunde, un copil a traversat strada fără să se uite nici în dreapta nici în stânga, căutându-și Super Santosul. Dacă tata n-ar fi frânat la timp, l-am fi lovit fără doar și poate.

— Vă rog, spune tânărul agent, care a reușit în sfârșit să deschidă.

Mecanicul, un bărbat cu mustăți și salopeta murdară de ulei, fumează sprijinit de un automobil și nu face nimic să-și ascundă curiozitatea. Îi zâmbesc și-mi dau seama că strălucirea uleioasă a după-amiezii se reflectă pe fruntea lui udă de sudoare.

Holul de la intrarea în bloc e mai întunecat și mai trist ca odinioară. Adevărul e că n-ar trebui să ne întoarcem să vedem lucrurile pe care le-am iubit cândva, după ce ni s-a schimbat privirea. Numai că, atunci când am aflat că apartamentul e de vânzare, n-am rezistat.

— Apartamentul, cum vă spuneam la telefon, se află la etajul șapte, ultimul, îmi explică tânărul bățos, în timp ce apasă pe buton ca să cheme liftul.

Poate e o problemă de lumină, pe vremea mea existau două aplice pe perete, care luminau locul, poate că reflexul lăptos care provine de la neonul atârnat de tavan e cel care face ca atmosfera să pară aseptică și-mi dezvăluie o încăpere mai întunecată și mai modestă.

Ghereta portarului nu mai există, dar au rămas marcate pe gresie urmele de la lemnul care s-a sprijinit pe ea decenii la rând. Mi se pare ciudat că dungile perpendiculare care se văd de paviment au circumscris spațiul în care tata și-a petrecut, mulți ani la rând, zilele. Liftul n-a venit încă, așa că am timp să număr câte dale intră în golul acela înconjurat cândva de pereții din lemn, iar acum doar de praful pe care-l lasă timpul când încetează să se mai scurgă: treizeci. Le număr din nou în grabă, pentru că liftul s-a oprit cu zgomot. Da, exact treizeci. Iar în cele treizeci de mici pătrate tata și-a petrecut mare parte din viață. Eu însumi am petrecut aici multe după-amiezi.

Treizeci de dale care amintesc de esența copilăriei mele: închis în mica mea lume, într-o locuință mică, o gheretă de portar mică, sufocat și în același timp protejat, mă luptam în fiecare zi să caut un pic de spațiu vital.

Tata a învățat repede să-i fie de ajuns cele treizeci de dale.

Eu știam încă de pe atunci că o să am nevoie de mult mai multe.

IARNĂ

Marea ninsoare din ’85

— Băiete, du-te să-mi aduci aparatul de filmat, repede, a spus tata.

— Da’ unde-i? am întrebat serafic, în timp ce mușcam dintr-un biscuit Doemi din care cădeau firimituri ce se amestecau cu scamele de pe pulover.

Tata nu se uita la mine, își mângâia mustața ținându-și fața lipită de geamul ferestrei, dincolo de care se vedea zăpada căzând din belșug.

— E pe comoda din dormitor, te urci pe un scaun și… O clipă s-a uitat la mine fix și a continuat: Las că merg eu, să nu cumva să cazi și să strici aparatul.

Apoi s-a desprins de fereastră și și-a târșâit papucii din fetru până în dormitor, singurul din casă. M-am apropiat de geamul pe care se mai vedeau încă amprentele lui și mi-am lipit nasul de el. Nu văzusem niciodată zăpadă până atunci decât la televizor sau în filme, niciodată de-adevăratelea, pentru că la Napoli, în primii mei doisprezece ani de viață, nu ninsese niciodată. Mulțimea de fulgi care se zbenguiau în lumina felinarului îmi aminteau fluturașii albi pe care îi vedeam deseori la mare și care zburau perechi, întrecându-se unul pe altul. Dintr-odată orașul îmi apărea ca vătuit și mi se părea că nu mai aud claxoanele și țipetele *donnei* Concetta așezată la taraba ei cu țigări și certându-se cu vreun șofer exact în fața ferestrei noastre.

În seara aceea din ianuarie 1985 mi-am văzut orașul acoperit de zăpadă cum, am aflat după aceea, nu se mai întâmplase din ’56 și cum nu se va mai întâmpla încă multă vreme, și am rămas să rontăi biscuiți și să mă uit distrat la ai mei: tata, cu un ochi în obiectivul super tehnologicei sale camere de luat vederi pe care „o dăruise familiei”, datorită celui de al treisprezecelea salariu primit la Crăciun, și mama cu gura căscată și toate cele cinci degete pe geamul încă umed de la răsuflarea mea. Am rămas

mai în spate, împreună cu bunicii, până când cineva a bătut în geamul de la dormitor care dădea spre stradă: era Sasà, un băiat care de vreo câteva săptămâni se tot învârtea în jurul meu, fără să-mi adreseze însă o vorbă. Era îmbrăcat cu aceeași geacă jerpelită și avea o șapcă trasă pe ochi, ce-i acoperea pe jumătate pleoapele. Zâmbea arătându-mi mâinile vinețiii în care strângea un bulgăre de zăpadă adunată de pe trotuar. Dacă închid ochii pot să-i văd limpede chipul, privirea șmecheră, pot să-i aud vocea și să simt frigul adus de vânt. Sasà m-a privit și mi-a spus:

— Mimì, ai văzut? Ninge ninsoare!

Ninge ninsoare, chiar așa a spus. N-am putut să nu-i zâmbesc și eu, iar în clipa următoare eram în stradă cu el, băiatul acela puțin ciudat care în scurtă vreme va deveni cel mai bun prieten al meu, bulgărindu-ne printre mașinile parcate, până când am fost uzi leoarcă, și râzând plini de entuziasm.

Atunci n-aveam cum să știu, dar mai târziu am înțeles că lucrurile extraordinare, cele care vor rămâne pentru totdeauna în viața ta, vin deseori în vârful picioarelor și pe neașteptate, fără bubuituri și fără să-ți atragă atenția în mod deosebit.

Exact ca o ninsoare.

Espadrile de culoarea fisticului

În luna decembrie a anului 1985 (la douăsprezece luni după faimoasa ninsoare și la sfârșitul poveștii pe care urmează să o spun) în familia Russo existau șapte persoane: tata, numit Rosario, pe vremea aceea portarul blocului din cartierul Vomero, în care locuiam, mama mea Loredana, care lucrase până cu puțin timp înainte ca secretară la un bătrân avocat grăsuliu din cartier, sora mea Bea (cu aproape șase ani mai mare decât mine), care absolvise, cu note nu prea grozave, liceul pedagogic Mazzini, aflat în centrul cartierului, bunicul Gennaro și bunica Maria, și Beethoven, care nu era un muzician, ci un câine ajuns la noi cu puțin timp înainte, un soi de ciobănesc de Maremma, nevoit să se mulțumească doar cu o locuință mică. Și apoi eram eu.

Locuiam la parter, într-un apartament de două camere, cu o

bucătărie mare, și deoarece în casă nu era prea mult spațiu, eu dormeam în cameră cu ai mei, pe un pat pliant pe care tata îl primise cadou de la un vecin. Beatrice dormea în camera de zi, pe un alt pat pliant care în timpul zilei se strângea și se punea după ușă, în timp ce bunicii trebuiau să tragă canapeaua extensibilă. Viața noastră nu era comodă, și totuși niciunul din noi nu părea să sufere din cauza asta, mai ales că, odată cu trecerea vremii, mișcările noastre se sincronizaseră într-atât, încât până și accesul la baie era reglat într-o ordine perfectă de femeile din casă.

Fereastra de la dormitor, cum am spus, dădea chiar spre stradă, așa că acolo, afară, era întotdeauna cineva: o vecină care întreba unde e mama, zarzavagiul cu camioneta lui ca să-i livreze bunicii cumpărăturile, Criscuolo, administratorul blocului, care venea să mai schimbe o vorbă cu bunicul despre echipa de fotbal, vreuna din proastele alea de prietene ale lui Bea care o strigau să vină să comenteze împreună ultima bârfă, sau un prieten de-al tatei venit să-l ajute la ceva. Tata avea o mulțime de prieteni cărora putea să le ceară ajutorul. Se strica mașina de spălat? Un prieten bun o s-o repare pe bani puțini sau chiar gratis. Trebuia făcută revizia mașinii? Un amic din copilărie îi garanta că n-o să plătească aproape nimic.

Tata era cât se poate de atent la finanțele familiei, chiar prea atent, și ăsta era unul din permanentele motive ale certurilor cu mama, căreia uneori nu-i mai păsa de bani și venea acasă cu un dar pentru mine și Bea, cumpărat de la tarabele din piața din Antignano. Într-o seară de vară a apărut zâmbind larg și ținând în mână o pereche de espadrile de culoarea fisticului, cum îmi plăceau mie, obișnuit de multă vreme să port niște sandale enorme și oribile. Le văzusem cu câteva zile înainte în picioarele lui Sasà, copilul „obraznic și bătăuș” cum ziceau toți, singurul fiu al lui Angelo, mezelarul străzii, care într-o zi mi-a arătat plin de mândrie noile lui încălțări, înainte să ne apucăm să lovim o minge, trimițând-o într-un oblon închis. Pe strada noastră treceau puține mașini, așa că noi, copiii, puteam organiza tot felul de jocuri în fața blocului, chiar dacă în cele din urmă tot la minge ajungeam.

În afară de carmangeria lui Angelo, mai era localul lui Alberto (care era coaforul mamei și al doamnei Filomena, mama lui Sasà), un tip îmbrăcat întotdeauna la patru ace și parfumat „ca

o curvă”, zicea bunicul, precum și demodată prăvălie, acum închisă, a lui Nicola Esposito, un prieten de-al tatei, care făcuse foame o viață întreagă până când, într-o bună zi, fiul lui (despre care se spunea că stătuse la Londra un an) îl convinsese să deschidă în piața centrală o videotecă, în care exista și un sector bine aprovizionat cu benzi desenate. Pentru mine a fost o adevărată mană cerească, căci eram un fanatic al benzilor desenate, pe care le citeam în general după masa de prânz, singurul moment liniștit al zilei, când bunicii și tata se odihneau, mama trebuia să se întoarcă la lucru și Bea se uita la *DeeJay Television.* Îmi plăcea mai ales seria Flash Gordon, pentru că era științifico-fantastică, iar eu eram pasionat și de asta; visul meu era să devin astronaut, și acasă, pe peretele de deasupra patului, după ce insistasem mult pe lângă ai mei, mai ales pe lângă tata, care nici măcar nu știa despre ce vorbim, reușisem să agăț un poster cu Neil Armstrong.

— Da’ ăsta cine mai e? a întrebat el.

— Omul care a pus primul piciorul pe Lună, am răspuns mândru.

— Ai grijă să stai mai bine cu picioarele pe pământ decât cu capul în nori, Luna nu-i decât fum, a zis el și a plecat fără să mai adauge ceva.

Bunicul însă rămăsese îndelung cu brațele încrucișate la spate privind imaginea luată dintr-una din revistele pe care mama le aducea acasă (le lua din sala de așteptare a biroului unde lucra) și în cele din urmă comentase așa:

— Băiete, ascultă aici: americanii nu-s buni, trebuia să pui posterul cu Gagarin, primul om care a zburat în spațiu. Rusii, da, ăia-s serioși!

— Tată, lasă-l în pace pe Mimì, că-i mic și nu-i pasă lui de politică, a intervenit mama.

În afară de benzi desenate și de spațiu, iubeam cărțile. La doisprezece ani citisem deja o serie infinită de clasici pentru copii, pe unii datorită școlii, pe mulți datorită mamei, adică datorită șefului ei, avocatul Mastrangelo, care hotărâse să se elibereze de prea multele cărți pe care le avea și, la fiecare sărbătoare, îi dăruia una secretarei sale preferate. „Așa o să devină un intelectual băiatul tău!” îi spusese odată, și ei îi plăcuse atât de mult chestia asta, că deseori o amintea în discuțiile cu doamnele din vecini sau cu vreo mătușă bătrână.

„Cred că dacă o să continue tot așa, spunea, atunci când o să fie mare, devine un intelectual!”

— Loredà, obiectase tata într-o zi, iarăși ai adus cărți? Nu mai este loc, unde le punem?

— Rosario, taci din gură, răspunsese ea cu ciudă, copilului îi plac romanele și așa are ce citi. Le punem sub pat.

Din ziua aceea începusem să adun povești sub patul meu pliant. Seara era suficient să vâr mâna dedesubt și să găsesc pagina lăsată la jumătate cu o zi înainte. Din când în când, însă bunica dădea cu mătura și, lovind cartea, îmi pierdea semnul. Odată încercasem să mă răzvrătesc, dar ea a răspuns înțepată: „O, Mimì, io-nțeleg că-s importante cărțile, da’ nu putem trăi în murdărie!”, așa că revolta mea a murit în fașă.

Problema e că între un dar și altul treceau luni întregi, așa că aveam timp să citesc aceeași poveste de mai multe ori. Pe scurt, începusem să repet din memorie fragmente din anumite romane și mă plimbam prin casă recitând paginile care mă impresionaseră cel mai mult. În plus, în viața de toate zilele, vorbeam prețios, folosind deseori cuvinte absurde pe care le căutam în dicționar, crezând că în felul ăsta fac o impresie bună și îmi las interlocutorii cu gura căscată. Tata însă mă privea de parcă aș fi fost nebun, iar Bea m-a prins odată de braț și mi-a spus: „Tu n-o să ți-o tragi niciodată, să știi!”

Dar eu n-o ascultasem și continuam să adun cărți și cuvinte, așa încât la sfârșitul adolescenței aveam sub pat mai mult de cincizeci de romane. Cărțile acelea au fost prima mea cărămidă, structura pe care am ridicat construcția vieții mele, temelia mea. Dacă am devenit ceea ce sunt, e meritul celor cincizeci de volume, meritul serilor petrecute cu privirea înfiptă în paginile lor.

Trebuie deci să-i mulțumesc avocatului Mastrangelo, dar, mai ales, să le mulțumesc marilor oameni care au fost: Barrie, Carroll, Kipling, London, Salgari, Verne, Stevenson, Twain, De Amicis, Saint-Exupéry și mulți alții.

De fapt cel mai important mulțumesc i-l datorez unei femei.

Mama mea.

Poezia lui Rodari și ghiuleaua lui Dirceu

Eram deci obsedat de romane, de superputeri și de eroi, și visam în fiecare zi să-i imit, să trăiesc o aventură ca Jim Hawkins, protagonistul din *Comoara din insula,* sau să devin asemenea copilului din *Karate Kid,* care cu mult efort și tenacitate reușise să evadeze din cenușiul cotidianului. Numai că eu nu aveam lângă mine niciun maestru Miyagi care să mă ajute să-mi scot la iveală calitățile, niciun exemplu care să merite într-adevăr să fie urmat sau imitat.

În afară de Giancarlo.

Giancarlo Siani era un tânăr de douăzeci și cinci de ani care locuia în blocul meu, la scara de vizavi. Era ziarist la *Il Mattino,* cel mai important cotidian din oraș, și scria cronica zilei, mai ales despre criminalitatea organizată. Mi-a vorbit despre el Sasà, la câteva zile după ninsoarea din ianuarie ’85, căci ne întâlnirăm cu el, spunându-mi că băiatul ăla avea „două perechi de coaie”, chiar așa a spus, pentru că nu se temea să lupte împotriva camorriștilor, „care-s cei mai tari dintre toți”.

— Giancarlo sfidează criminalitatea organizată? întrebasem cu ochii umezi.

— Așa zice tata, a răspuns noul meu prieten și a început să bată din nou mingea, fără să bage în seamă zâmbetul care-mi înflorise pe chip.

Găsisem un exemplu de urmat.

În sâmbăta următoare, dimineața, l-am așteptat pe jurnalist lângă mașina lui, un soi de jeep, dar mai în stilul benzilor desenate, decapotabil, cu acoperișul de pânză și caroseria din plastic verde. Nu era frumoasă ca Batmobilul, dar avea farmecul ei.

— Giancarlo, și am fugit înaintea lui să batem palma ca americanii.

El a fost o clipă dezorientat, pentru că de fapt nu eram chiar atât de apropiați; prietenii bat palma în felul ăsta, iar noi bineînțeles că nu eram prieteni.

— Salut. Ești băiatul lui Rosario, nu-i așa? a răspuns cu un zâmbet minunat în timp ce deschidea portiera mașinii.

— Da, sunt Mimì. Nu ți-e frig să umbli cu mașina asta? am încercat să-l întreb ca să nu-l las să plece imediat.

Planul meu era să-i devin prieten, un prieten adevărat, exact unul din ăia cu care bați palma ca americanii. Numai așa aș fi putut să-i cer într-o bună zi să mă învețe să devin un erou.

El a râs și a spus:

— Neplăceri care se suportă, dacă vrei să ai o mașină specială, și mi-a făcut cu ochiul.

— Așa-i, da, ai dreptate.

Se pregătea să închidă portiera, dar l-am oprit la timp.

— În orice caz, îmi place mult…

— Mașina?

Am dat din cap și atunci el a răspuns:

— Poate într-o zi facem o plimbare cu ea.

— Uau! am reușit să spun înainte ca el să bage în marșarier și să dispară la colțul străzii.

M-am întors acasă țopăind de bucurie. Planul meu de a deveni prietenul unui erou funcționa.

Așteptând ca proiectul să fie dus la îndeplinire (Giancarlo avea orare ciudate și era greu de întâlnit), m-am întors la viața mea cu Sasà și benzi desenate. În fiecare după-masă mă duceam în sectorul rezervat benzilor, la videoteca din piață, mă așezam într-un colț și începeam să răsfoiesc încet paginile ca să nu fiu auzit de Nicola, care ar fi putut veni să-mi spună că revistele erau pentru clienți și că în felul ăla le stricam. Problema e că nu puteam să le cumpăr pentru că nu aveam bani, iar sub pat existau deja cărțile și câteva benzi desenate care-mi fuseseră dăruite cu ocazia diferitelor evenimente din familie, alături de anunțurile mortuare. Da, căci printre multe ciudățenii ale copilăriei mele, cum am spus, era și aceea de a aduna ferpare. În realitate, motivul colecției nu avea nimic macabru, chiar dacă la început ai mei se îngrijoraseră destul de mult din cauza ei. Bunica a fost cea care și-a dat seama.

— Da’ ce tre’ să faci cu astea? a întrebat stupefiată.

— Le colecționez, am răspuns calm.

Ea s-a holbat la mine și a spus:

— Of, Iisuse, tu ești nebun, da’ cum, faci colecție de morți? Asta-i un păcat mare de tot!

Seara am fost chemat să dau explicații în fața întregii familii.

— Se poate știi ce faci, Mimì? Ți-ai pierdut mințile? s-a interesat tata.

— Ce te face să crezi asta? am întrebat plin de inocență.

— Bunică-ta ne-a spus că ții sub pat ferpare!

— Îhî…

— De ce, Mimì, a intervenit mama, de ce faci asta?

— Explică-ne. Acum, a continuat tata cu privirea severă pe care o avea doar în situații extreme.

— Păi, nu-i nimic… m-am dezvinovățit, când găsesc un anunț care îmi place, îl desprind de pe zid cu un burete și o spatulă. În ultima vreme mă ajută și Sasà.

Tata a pufnit, cum se întâmpla întotdeauna când găseam maniera de a nu-i răspunde la întrebări.

— Și ce faci cu ele? a întrebat mama gata să izbucnească în plâns.

— E un neadaptat, mami, ăsta, când o să crească, o să devină un criminal în serie, a comentat Bea fără să ne privească, cu un picior așezat pe fotoliul bunicului ca să-și dea cu ojă pe unghii.

— Tu să taci din gură! a strigat tata, tot mai întunecat la față.

— Te atrag morții? a întrebat mama pe un ton mai blând.

— Nu simt niciun fel de atracție morbidă față de defuncți și față de cimitire, cred că morții nu-s decât morți și că Paradisul nu există. Îmi plac, pur și simplu, poreclele pe care le aveau aceste persoane când trăiau. Le găsesc instructive, pentru că dialectele și zicalele populare ne ajută să înțelegem mai bine istoria noastră, trecutul nostru.

Ai mei s-au privit uimiți și tata și-a dus mâna la față.

— V-am zis io că-i nebun! a insistat Beatrice.

M-am ridicat și am alergat în dormitor, de unde m-am întors, cu anunțurile frumos împăturite sub braț. Am deschis unul și l-am arătat publicului.

— Mimì, a intervenit bunicul, care până atunci tăcuse, închide chestia aia, că aduce ghinion! Și a ridicat degetul arătător și pe cel mic făcând semnul coarnelor[1].

— Gennà, a fost rândul bunicii să se înfurie, nu face semnul ăsta în casă că-l superi pe Dumnezeu, și a scos din mâneca puloverului rozariul, pe care-l spunea deseori în șoaptă ca pe o cantilenă cu care eram deja obișnuiți.

Am prezentat unul după altul anunțurile cu un zâmbet satisfăcut. Morții aveau porecle dintre cele mai absurde: Antonio zis Mustafa, Pasquale zis Hitler, Salvatore zis Cap de vacă, apoi

[1] Gest cu care, în credința populară italiană, se înlătură ghinionul. Echivalent cu bătutul nostru în lemn.

Chinezul, Babeta, Marlon Brando și așa mai departe.

Bea a fost prima care a început să râdă (lăsându-mă interzis, pentru că pe mine nu mă făceau absolut deloc să râd și nu le colecționam, desigur, pentru amuzament, ci în scop științific), în timp ce bunicul a cedat la al treilea anunț. „Paposcia!”[2] repeta de pe fotoliul lui, în timp ce arăta ultima poreclă din serie. Gestul lui a fost ca o eliberare, pentru că și tata s-a simțit liber să se lase molipsit de veselia generală și să comenteze:

— Ieri am văzut una poreclită „durdulica”!

Mama a fost ultima care a cedat și în scurt timp toți râdeau ca nebunii, toți în afară de mine, care asistam la scenă mut, și de bunică-mea, care îi privea de parcă ar fi fost niște diavoli apăruți pe neașteptate în bucătăria ei. Sprijinindu-se de chiuvetă, cu ochii holbați și rozariul în mână, repeta fără încetare:

— Iisuse, iartă-i, că nu știu ce fac!

•

Cu toate că eram atât de diferiți, Sasà și cu mine ne completam de minune. Caracterul său exuberant și arogant se împăca bine cu calmul meu și cu instinctul înnăscut de a mă plia după dorințele altora. Nu că aș fi avut un caracter slab, dar nu mi se părea interesant să-mi pierd timp cu chestiuni inutile și de aceea îl lăsam pe el să aleagă cum să ne ocupăm timpul. Fotbalul nu mă pasiona în mod deosebit, cu siguranță nu ca pe bunicul, pe tata și pe toți bărbații care mă înconjurau, cu toate acestea îmi petreceam după-amiezile pe stradă cu Sasà, alergând după o minge, pentru că un prieten ca el, care știa cum să se apere și nu se lăsa călcat în picioare de nimeni, era pentru mine un motiv de mândrie. Dar și pentru că nu puteam sta în casă în timpul zilei, așa că n-aveam decât să-mi petrec timpul cu Sasà.

Înainte să devenim prieteni, mă refugiam deseori, după-masa, în ghereta portarului, la tata, să răsfoiesc reviste pseudoștiințifice (pe care mi le procura ca întotdeauna mama) sau să citesc benzi desenate, până când, la un moment dat, mama sau bunica, îngrijorate că mă văd tot timpul singur, fără niciun prieten, mi-au interzis să mai stau închis în cămăruța aia de lemn și m-au aruncat, e chiar cazul s-o spun, în stradă. De acolo până la prietenia cu Sasà pasul a fost scurt, chiar dacă prima apropiere, cum am povestit, fusese meritul său și al

[2] Hernie scrotală sau papuc de casă (dialect napolitan).

faimoasei ninsori.

Eram mai asemănători decât credeam și ceea ce ne-a unit, în contextul acela mai degrabă burghez, au fost tocmai familiile noastre „din popor”. La urma urmelor, aveam în comun același trecut și un prezent identic, cu puțini bani în buzunar și nu prea multă atenție din partea adulților. Ceilalți copii de pe stradă erau foarte diferiți de noi. În blocul nostru, de exemplu, la etajul șapte, erau alți doi de vârsta noastră, un băiat și o fată – care mergeau la aceeași școală cu noi – gemeni heterozigoți, copiii lui Saverio Iacobelli, un pilot de la Alitalia. El, Fabio, grăsuț și îmbrăcat întotdeauna la modă, cu hanorace groase și cataramele de la curele mari cât capul lui, se considera *un paninaro*[3] perfect. Uneori stătea să schimbe două vorbe cu noi, în fața blocului, dar nu juca niciodată fotbal ca să nu-și strice impecabilele ghete Timberland. De fapt, cred că ne invidia pentru felul în care ne petreceam zilele în aer liber, fără să ne pese că ne tocim jeanșii și ne stricăm pantofii, dar era atât de prins de rolul pe care-l juca, încât nici nu-și dădea seama de asta. El ne invidia libertatea, noi îi invidiam Coleco Vision-ul, o consolă de jocuri video de ultima generație. Pe vremea aceea, puțini erau cei care-și puteau permite o sală de jocuri în casă, iar Fabio Iacobelli era unul dintre ei; ne-o spusese sora mea Beatrice, care uneori îl scotea afară pe pudelul lor să-și facă nevoile. Din momentul acela, obiectivul principal al lui Sasà devenise să și-l facă prieten pe Fabio, ca să fie invitat la el acasă. Am reușit, datorită unui plan isteț, dar despre asta o să vorbesc mai încolo.

Sora lui Fabio, în schimb, care purta cel mai frumos nume din lume, Viola, avea un păr lung roșcat ce-i încadra un chip grațios, un trup subțire cu forme adolescentine și o explozie de pistrui, încât vara părea că cineva îi suflase în față o grămăjoară de nisip. De câte ori o întâlneam simțeam niște furnicături în brațe și mă înroșeam.

Într-o zi m-am gândit să fac cumva să-i atrag atenția recitând poezia lui Gianni Rodari despre primăvară: „O, *tu, mica mea violă, proaspătă și nouă, fericit cin’te găsește, căci parfumul tău grăiește: primăvara a venit!”,* dar ea n-a înțeles probabil sensul

[3] Termen din jargonul tinerilor anilor ’80 atribuit adolescenților îmbrăcați identic, cu haine și accesorii scumpe și care frecventau baruri și localuri specializate în sandvișuri (*panini* în italiană).

dedicației sau poate nu-l cunoștea pe Rodari, pentru că a trecut prin fața mea fără să scoată un cuvânt și fără să se întoarcă. Problema a fost că eu n-am văzut lovitura de pedeapsă a lui Sasà (care în perioada aia era obsedat de Dirceu, unul care trăgea în poartă ghiulele, nu mingi) și așa s-a făcut că m-am întors acasă cu tricoul plin de sânge, ochiul umflat și rama de la ochelari (pentru care tata mai plătea încă rate) deformată.

Fusesem pe jumătate orb dintotdeauna și de câțiva ani purtam ochelari, pe care mama îi luase rotunzi pentru că, zicea, se potriveau mai bine cu fața mea. Într-o zi, a trecut mult timp de atunci, intrasem de puțin timp într-a-ntâia, ai mei m-au dus la Eugenio, un optician, prieten cu tata, care avea magazinul în piața Medaglie d'Oro, și acolo m-am îndrăgostit de o pereche de ochelari roșii, cu care i-aș fi făcut să moară de invidie pe colegii mei de clasă. Problema era, am descoperit repede, că ochelarii ăia costau o avere, așa că în cele din urmă am fost nevoit să aleg o pereche de ochelari banali (asta nu însemna că erau ieftini pentru noi), care în plus îmi făceau fața și mai caraghioasă. Am ieșit neconsolat din magazin, în ciuda faptului că mama și tata continuau să elogieze cu râvnă modelul ăla de ochelari, ca să mă convingă că e cu adevărat cel mai potrivit pentru trăsăturile mele. La șase ani învățasem că sărăcia e nevoită deseori să meargă braț la braț cu minciunile.

În ziua aceea deci, când am ajuns acasă de la joacă, după lovitura primită, bunica m-a dus imediat în baie ca să mă scape din ghearele mamei, care ar fi început să țipe ca o nebună mai mult pentru ochelari decât pentru fața mea rănită. Bunicul, în schimb, a continuat să se uite la televizor pentru că vorbea președintele Pertini și, când se întâmpla asta, toată lumea trebuia să tacă.

O săptămână întreagă am umblat cu ochiul umflat, dar nu le-am spus alor mei că se întâmplase din cauza Violei, l-am acuzat pe Sasà și idolii lui de rahat care apăreau în fiecare zi cu viteza cu care ne creșteau firele de păr pe pubis.

•

La școală, înainte de a deveni protejatul lui Sasà, cineva își permisese să mă poreclească „Patru-ochi", la care eu am ridicat din umeri, nu eram în stare să mă apăr și nici nu mă interesa. Apoi, într-o dimineață, Sasà m-a luat de braț și m-a obligat să fac înconjurul curții împreună cu el, pentru a le arăta celorlalți

că eram prietenul lui și că nimeni nu mă putea atinge. Încercasem să mă desprind spunând ceva de genul: „Nu-ți face probleme, în viață trebuie să învățăm să umblăm pe picioarele noastre...”, dar el mă plesnise peste mână și spusese: „Taci din gură.”

De atunci nimeni nu și-a mai permis să se poarte urât cu mine, chiar dacă eram ținut deoparte de colegii mei care mă considerau „plicticos”; în plus, nu mă pricepeam să joc bine fotbal și, mai ales, cum am spus, vorbeam ciudat. Iar ciudat, dacă mă gândesc, eram cu adevărat: la doisprezece ani aspiram, chiar dacă virtual, să colecționez tot, eram un cititor avid, un spectator atent al programelor de televiziune *Quark* și *Lumea lui Quark,* transmise după-masa. Până și familia mea mă considera un tip bizar și mă lua peste picior, chiar dacă mama, în realitate, cred că era mândră de un fiu atât de ciudat, dar iubitor de cultură și cu tot felul de pasiuni, iar celor care puneau întrebări despre cariera mea școlară le răspundea orgolioasă: „Mimì e primul la școală, nu știu de la cine a moștenit, dar profesoarele spun că are viitorul asigurat și că trebuie să-l înscriu la liceu.”

Imediat cum apărea vreun străin prin preajmă, încerca să vorbească despre cât eram de silitor la școală și despre viitorul meu cu siguranță luminos. Locul preferat ca să se laude cu inteligența mea era coaforul lui Alberto. Uneori se întâmpla să intru să-i cer cinci sute de lire pentru înghețata Cucciolone și o găseam vorbindu-le despre mine unor doamne care, cu un aer plictisit, se prefăceau că o ascultă. O rugam imediat să înceteze, dar în realitate mă bucuram cuvintele alea, orgoliul ei matern pe care nu-l ascundea în niciun fel, comportamentul ei fără niciun fel de rețineri. Am înțeles mai târziu că nevoia de a le povesti tuturor despre inteligența și despre hărnicia mea la școală nu era altceva decât o manieră de a se apăra și a mă apăra de privirile și de judecata vecinilor noștri, pe care eu atunci nu puteam să le văd.

Eram deci considerat un copil ciudat, îngrozitor de slab, cu ochelarii ăia negri și groși, care după incidentul cu Sasà se țineau pe nas cu puțin scotch la colțuri, picioarele plate, mâinile disproporționate și, mai ales, cu felul meu bizar de a vorbi, care pentru mine era cât se poate de normal, dar pentru cei din jur nu era chiar normal. Îmi plăcea limba italiană și adoram

dicționarul, iar unul din jocurile mele preferate era să-l răsfoiesc seara în pat căutând cele mai absurde cuvinte și înțelesul lor, ca să încerc să le folosesc a doua zi în vorbirea obișnuită. Așa că se întâmpla uneori să introduc în orice conversație cuvinte ca „zuzzurellone”[4], cu care într-o zi îl apostrofasem pe tata (care, poate neînțelegând, a izbucnit în râs), sau mă ridicam seara de la masă, comentând satisfăcut cina „luculiană” și atrăgându-mi privirile uimite ale bunicilor.

Tontul

Înțelegeam că-mi pierdusem capul după Viola, dar nu puteam ști atunci că senzația aceea minunată și în același timp înfricoșătoare va fi una dintre cele mai intense emoții din viața mea. Țineam în mine în anii aceia un cocon de iubire foarte pură și nu puteam s-o spun nimănui. Sora mea a fost prima care a înțeles și într-o zi m-a tras deoparte.

— Ascultă, te-ai îndrăgostit cumva?

— Eu? Îndrăgostit? Nu spune tâmpenii! și m-am înroșit.

— Am văzut eu cum devii când trece fetița aia…

— Despre care fetiță vorbești?

— Aia de la etajul șapte, fata pilotului…

— Te înșeli… am încercat să-i spun, dar ea a zâmbit și m-a îmbrățișat.

Lui Sasà nu puteam să-i spun nimic, pentru că lui nu-i era simpatică Viola, ba chiar susținea că se ține cu nasul pe sus. „Cine se crede cu atitudinea aia snoabă?” zicea deseori. De fapt Sasà nu greșea prea mult, și totuși pe mine mă încântau grația Violei, timiditatea ei, până și indiferența pe care mi-o arăta.

Într-o după-amiază, în care stăteam liniștit s-o privesc cum curăță o caracatiță cu mâinile vârâte în chiuvetă, mama a spart tăcerea spunând:

— Mimì, am aflat că te-ai îndrăgostit de Viola, fetița de la etajul șapte…

— Cine ți-a spus? am întrebat brusc, fără să-mi dau seama că de fapt confesam. Bea?

[4] Un băiat mare sau un adult care se comportă ca un copil, preocupat doar de jocuri și de distracții.

Mama a început să râdă și a răspuns:

— Nu, nu mi-a spus ea…

— Atunci cine?

— Ce-ți pasă?

— În orice caz e o minciună… am spus încercând să-mi ascund stânjeneala.

— Mi-a povestit taică-tău. Zice că atunci când trece ea pe stradă, te pierzi, o faci pe bufonul, spui lucruri fără sens și pari cam tont!

Apoi s-a uitat la mine, cu mâinile cufundate încă în apa murdară, în mirosul de pește care începea să se răspândească în casă, și a chicotit din nou. Dacă n-ar fi făcut-o, dacă doar mi-ar fi primit sentimentul acela înfricoșat cu înțelegere, cum merita, i-aș fi vorbit în ziua aceea despre senzația absurdă care se cuibărise în mine, i-aș fi explicat cât de bine mă făcea să mă simt, în ciuda faptului că Viola nu mă considera demn nici măcar de o privire a ei. I-aș fi mărturisit că la doisprezece ani nu poți ști cum să cuprinzi un lucru atât de imens.

Primele două mari forțe pe care copiii le întâlnesc în drumul lor sunt dragostea și moartea. Și în fața amândurora deseori se apucă s-o facă pe tonții. E un mod ca oricare altul de a nu da prea multă greutate lucrurilor.

Și pentru a nu rămâne striviți de ele.

•

Și apoi, în sfârșit, m-am întâlnit din nou cu Giancarlo, chiar dacă a fost o întâlnire scurtă și n-am putut pune în practică niciun plan, pentru că, printre altele, era și Sasà cu mine. Eram așezat pe treptele de la intrarea în bloc, mângâind-o pe Bagheera, o pisică vagabondă, care semăna întru totul cu o panteră (de aici și numele, care-mi amintea de felina din *Cartea junglei*), când jurnalistul a ieșit, exact în momentul în care Sasà trăgea a nu știu câta lovitură de pedeapsă în mașina lui.

— Scuzați-mă, a fost deci obligat să spună prietenul meu, ridicând brațul, deloc stânjenit de faptul că-i foloseam mașina drept poartă.

Giancarlo, cu mâinile în șold și zâmbind, a făcut un pas înainte și a recuperat mingea punând-o în punctul exact de unde fusese tras șutul.

— Greșești mișcarea corpului, a spus, prinzându-l pe Sasà de umăr și făcându-l să se rotească, trebuie să te așezi aproape

perpendicular pe minge și s-o lovești ca și cum ai vrea să faci o piruetă, așa ia direcția bună...

Căpșorul domnului D'Alessandro s-a ivit la fereastră exact în clipa în care mă ridicam să merg lângă cei doi, căci mă făcuse curios explicația, nu-mi păsa deloc de fotbal, dar fizica mă entuziasma. Domnul D'Alessandro era un locatar de la primul etaj, un bărbat de 70 de ani, pensionar al Căilor Ferate, care toată viața lui reparase șinele în timpul nopții și acum își petrecea zilele stând pe balcon ca să absoarbă puțină viață din a altora.

Sasà a luat mingea și a încercat s-o lovească fără să mai aștepte ca Giancarlo să termine de explicat; așa era făcut el, considera aproape o jignire orice mână de ajutor, ca și cum n-ar fi avut nevoie de soluții și ar fi putut face totul după capul lui. Mingea s-a ridicat o jumătate de metru și a lovit din nou mașina Mehari (am descoperit că așa se numea Batmobilul lui Giancarlo).

— La naiba! a lăsat să-i scape prietenul meu. Scuzați-mă din nou.

— Hei, aia-i din plastic, se rupe! a exclamat zâmbind jurnalistul înainte să iau mingea din mâinile lui Sasà ca să încerc eu.

Sasà a izbucnit în râs și a comentat:

— Mimì, da' tu nu știi să tragi decât cu vârful...

M-am poziționat lângă Super Santos, cu corpul perpendicular, cum spusese noul meu erou cu fața simpatică, și am închis ochii. „Ca și cum ai vrea să faci o piruetă" am repetat în gând în timp ce loveam mingea, care a trecut peste acoperișul mașinii verzi și s-a lovit cu un bufnet de oblonul aflat pe post de poartă.

— Bravo Mimì! a comentat Giancarlo. Te așteaptă un viitor ca fotbalist... iar pe ziua de azi săraca mea Mehari a scăpat cu bine, apoi ne-a făcut cu ochiul amândurora și s-a urcat în mașină.

— Băieți, ne-a strigat *donna* Concetta de pe cealaltă parte a străzii, da' vouă mașina aia nu vi se pare cam hâdă? și a-nceput să râdă, arătându-și singurii doi dinți pe care-i mai avea în gură.

— Ba da, chiar că e o porcărie... a șuierat Sasà, apoi s-a întors pe călcâie și, fără să-mi arunce o privire, s-a îndreptat spre carmangeria lui taică-său. Pe la jumătatea drumului a tras un șut unei pietre și a urlat: „Ai avut noroc, Mimì, numa' noroc!"

•

Toată viața familiei Russo se petrecea în bucătărie, singura încăpere mai mare în care nu existau paturi, așa că nimeni nu și-a permis să vorbească despre animale, în afară de Bea, care într-o bună zi a cerut un hamster.

— Oo, ce scârbos! a răspuns mama, ăia-s ca șoarecii!

— Nu-i un șoarece, a replicat Bea.

— A, nu? Da' ce-i, să auzim?

— Face parte din familia Cricetidae... am intervenit eu, numele lui științific e *Phodopus sungorus.*

Mama și-a întors capul spre mine.

Mă miram să nu vorbească Piero Angela[5]. Da cum faci să știi lucrurile astea, să cunoști termenii ăștia absurzi?

— Mă uit la filme documentare și sunt curios. Curiozitatea e motorul care-mi conduce pașii, am răspuns și mi-am aranjat ochelarii, care, după lovitura lui Sasà (supranumit Dirceu), îmi alunecau tot timpul de pe nas.

Răspunsul meu prețios nu provocase însă cine știe ce reacții, cu siguranță nu ca intervenția bunicului, care rezolvase problema cu una din maximele sale, în timp ce mesteca încet o bucată de pâine (îi lipseau mulți dinți): „Cricetidae sau necricetidae, spusese, tot curve îs!"

Și dezbaterea despre „animale" în casa Russo, s-a încheiat în clipa în care a luat naștere.

Până la o anumită vârstă viața mea n-a avut nimic super, îmi petreceam timpul recitind singurele două volume din *Spider-Man* pe care le aveam, cu ele luam micul dejun, uitându-mă mereu la aceleași desene în timp ce muiam biscuiții în lapte, mergeam la toaletă și rămâneam acolo până începeau să-mi amorțească picioarele sau până când venea bunicul, care în lunile acelea făcea încontinuu naveta între fotoliu și veceu. Deci lumea mea interioară era haotică, foarte colorată, magică și populată cu supereroi, personaje bune și rele care-mi umpleau multele ore pe care le petreceam singur, dar viața reală era cu totul altceva. În viața mea de copil născut într-o familie săracă, într-o casă care era o colivie, din părinți fără îndoială necultivați, cea mai grea misiune era să mă fac acceptat așa cum eram de către cine mă vedea ca pe un tip sărit de pe fix, fără calități speciale și lipsit de farmec.

[5] Faimos realizator de emisiuni de televiziune cu caracter științific.

Și lucrurile, dacă așa ceva e cu putință, s-au înrăutățit. Într-o după-masă, stăteam în poartă gata să apăr șutul lui Sasà (care, dacă nu greșesc, își vârâse de puțin timp în cap că e Zico), când am văzut-o pe Viola venind dinspre capătul străzii. Amurgul se ițea de după blocuri și îi atingea spatele, făcând-o să apară în toată splendoarea ei, ca împinsă de o aureolă magică. Purta pe umăr rucsacul Invicta cu dungi orizontale albe și roșii care se asorta cu Converșii de aceeași culoare (cu care se încălța în fiecare zi, în ciuda frigului polar din iarna aceea), și mergea cu pași ușori, de parcă ar fi fost un top model la o prezentare de modă. Și la școală sosea dimineața cu același mers grațios, cu călcâiele la doi centimetri de pământ, și înainta prin mulțime ca o umbră tăcută, fără să le arunce nici măcar o privire băieților plini de admirație. N-o întâlneam niciodată pe coridoare, și pentru că, drept să spun, nu eram tipul care să stea prea mult afară din clasă, cum făcea Sasà, ce-și petrecea jumătate din dimineață la toaletă spunând povești inventate celor dintr-a șasea, care îl ascultau entuziasmați de parcă ar fi vorbit Mesia.

Dar vorbeam despre momentul în care am văzut-o apărând pe Viola și despre cum inima a început să-mi bată mai tare. Și deoarece poezia lui Rodari nu avusese succes, eram pregătit să-i atrag atenția cu ceva mai bărbătesc, ca de exemplu „Cincisprezece bărbați pe sicriul mortului”, cântecul pirateresc din *Comoara din insula* de Stevenson. În ultima clipă însă, mi-am amintit de ce spusese mama cu câteva zile înainte și de soiul acela de adjectiv, tont, pe care mi-l atribuise tata, așa că m-am sforțat și n-am scos o vorbă.

Viola era la câțiva metri de ușa de la intrarea în bloc, când doi băieți răsăriți cine știe de unde, doi mucoși, cum le-a spus mai târziu Angelo, s-au apropiat de ea și i-au smuls rucsacul, apoi au fugit către piața Leonardo. Ea a țipat și *donna* Concetta, în ciuda gabaritului ei, s-a ridicat cu greu de pe scăunel și a împroșcat o serie de înjurături în direcția borfașilor. Tata a ieșit în fugă din ghereta portarului și s-a luat după cei doi. Sasà s-a alăturat corului și a întărit vulgaritățile bătrânei contrabandiste cu altele mai moderne, în timp ce eu mă hotărâsem să sar în ajutorul fetei iubite. Era acolo, la doar câțiva pași de mine, speriată și lipsită de apărare în fața urâțeniei vieții, și nu aștepta decât să fie îmbrățișată de cineva ca s-o liniștească. Și aș fi făcut-o, jur, aș fi lăsat, în sfârșit, deoparte timiditatea ca s-o salvez și s-o fac

să simtă puțină căldură, dacă între mine și ea n-ar fi fost blestematul acela de lanț cu care domnul D'Alessandro își împrejmuia locul de parcare. Mi-am dat seama de el în ultima clipă și am încercat să sar peste, dar a fost un dezastru: piciorul stâng mi s-a prins în inele și m-am prăbușit la pământ.

Am înțeles imediat că mi-am rupt brațul. Dar n-am scos o vorbă, n-am spus nimic, în timp ce Angelo și Sasà treceau pe lângă mine și mergeau, ei da, înspre Viola. N-am spus nimic nici măcar atunci când tata s-a întors, după ce încercarea de urmărire s-a dovedit inutilă, sau când am ridicat privirea și l-am văzut pe domnul D'Alessandro că se uita fix la mine. Am intrat în hol cu capul plecat, încercând să nu mă strâmb, deși simțeam că leșin de durere.

Superman e o paiață

N-am ieșit din casă patruzeci și opt de ore. Mă temeam că o s-o întâlnesc pe Viola și n-o să-i suport privirea, mă temeam că o să-mi râdă în față. Iar cu ghipsul păream și mai tolomac decât de obicei, nu puteam folosi mâna dreaptă și nu reușeam să mănânc, nu puteam să răsfoiesc benzile desenate, ca să mă spăl eram nevoit să cer ajutorul mamei, care într-o seară a comentat: „Ce chestie, mi se pare că m-am întors înapoi în timp, atunci când erai mic și aveai nevoie de mine!"

Mă simțeam destul de stânjenit să mă las atins de ea, așa că nu-i dădeam voie să coboare cu buretele mai jos de ombilic. Apoi mă așezam pe bideu și încercam să mă spăl cu mâna stângă, chiar dacă nu reușeam să-mi coordonez mișcările și săpunul îmi aluneca încontinuu. Aș fi avut nevoie de o cadă, dar în nenorocita aia de baie nu era loc decât pentru un duș amărât.

Au fost niște zile dificile și foarte repede am căzut într-o depresie fără întoarcere, iar atunci când Sasà a bătut la fereastra dormitorului ca să întrebe dacă merg la școală, i-am răspuns că nu mă simt bine. Mi s-a părut că s-a întristat, dar n-a spus nimic. La cină, mama a deschis discuția:

— Mimì, mâine te întorci la școală, nu se poate să stai o lună acasă pentru un braț rupt!

— Da' de ce? am întrebat indispus. Nici măcar nu pot scrie.

— Atunci înseamnă că o să asculți. Toți îs buni să scrie, să asculte niciunul!

Și s-a uitat la tata, care, însă n-a răspuns la provocare, ocupat să moaie o coajă de pâine în castronul de salată.

Am plecat capul și n-am scos un cuvânt. Beatrice a fost cea care a spart tăcerea:

— În orice caz, să-ți rupi brațul are și o parte bună, pentru că poți să le ceri prietenilor să-ți scrie ceva pe ghips. Ai fi foarte mișto!

Bea avea șaptesprezece ani și era bine făcută (ca mama, de altfel, care era încă o femeie frumoasă, și bărbații își întorceau capul după ea, chiar dacă eu mă prefăceam că nu bag de seamă asta), avea numărul patru la sutien și umbla tot timpul cu tricouri decoltate care-i puneau în evidență zestrea, și în puținele dăți când ieșeam pe stradă cu ea, îmi dădeam seama că nu exista băiat care să nu-și înfigă privirile în decolteul ei. Și la scoală era una dintre cele mai invidiate de către colege, știam pentru că îmi spusese Sasà, care avea o verișoară la liceul Mazzini. M-am simțit jignit, dar el mi-a răspuns calm: „Mimì, nu trebuie să te superi, Beatrice le pune bărbaților sângele în mișcare”, una din frazele acelea ciudate pe care cine știe unde o auzise și o repeta ca un papagal. Adevărul e că sora mea, din cauza formelor și felului ei de a fi deschis, nu trecea neobservată. Ea părea încântată de toată atenția aceea, și de câtăva vreme o vedeam întorcându-se mereu acasă pe motocicletă cu un băiat mai mare decât ea, care o lăsa la capătul străzii.

Semăna puțin cu Cindy Lauper, purta părul tapat și dat cu fixativ, mesteca încontinuu gumă și avea o mulțime de brățări colorate pe mână. Făcuse o obsesie pentru filmul *Prima dragoste,* pe care mă obliga să-l văd cel puțin de trei ori pe an, le asculta toată ziua chiar pe Cindy Lauper și pe Madonna și citea revista *Cioè* și fotoromane, unul după altul, ca de altfel toate prietenele ei. Diferența față de ele consta în detalii: celelalte aveau ghiozdane Naj Oleari sau Jolly Invicta, Bea, doar un rucsac de calitatea a doua. Ele umblau cu jeanși de mărci celebre, ea putea cel mult să-și coasă chipul lui Donald Duck pe buzunarul din spate. Cu toate astea, Beatrice părea să crească fericită și fără griji, cu siguranță mai mult decât mine, care, frământat de mii de gânduri complicate, nici măcar nu-mi

dădeam seama că pe undeva, îi invidiam seninătatea și siguranța, capacitatea de a se face iubită și de a fi înconjurată de prieteni. Credeam că sunt mai presus de toate aceste lucruri și eram convins că rolul meu e altul. Așa că, atunci când, după cină, s-a ghemuit la picioarele divanului să citească unul din acele odioase fotoromane, m-am cutremurat și am hotărât să intervin:

— De ce-ți pierzi un timp prețios cu lecturile astea superficiale? am întrebat.

Mesteca guma cu gura deschisă și era absorbită în lectura paginilor.

— Ai putea să-ți folosești timpul mai bine… ai putea încerca să-ți faci o cultură, am insistat.

— Uf, a zis în sfârșit, ridicându-și privirea de pe revistă, cât ești de plicticos, Mimì! Ar trebui să crești odată, viața este asta, frățiorule, exact cea pe care o trăim noi acum, într-o zi de căcat. Nu-i aia din capul tău, nu-s filmele, benzile desenate și cărțile unor persoane moarte cu secole în urmă, toate lucrurile alea cu care te crezi grozav.

Am tăcut, jignit, iar ea, ca singur răspuns, s-a așezat pe divan, a întins mâna spre micul birou de alături și a luat din suportul pentru pixuri un marker. Apoi mi-a prins brațul și l-a tras spre ea.

— Acum o să ai o șansă în plus cu Viola, a adăugat în timp ce scria pe ghips.

A închis markerul și mi-a restituit brațul. Pe ghipsul alb străluceau niște cuvinte roșii înconjurate de multe inimioare: *Așa ești și mai drăguț.* Și o semnătură: *Debora.*

— Cine-i Debora? am întrebat imediat.

Beatrice s-a strâmbat amuzată:

— E aia care te face mai atrăgător în ochii Violei și ai prietenilor tăi labagii.

— Minciuna e un semn de slăbiciune, am comentat enervat.

— Mimì, mi-a spus în șoaptă, nu poți să mai lași vorbitul ăsta ca un dicționar? Le poți distra pe mama și pe bunica, pentru că-s ignorante, dar pentru toți ceilalți ești patetic!

Am plecat capul. Ea a sărit la mine și m-a sărutat pe obraz, apoi a zâmbit înainte de a trage concluziile:

— Îți spun toate astea spre binele tău. Ce benzi desenate și supereroi? Există un singur mod să-ți faci cu adevărat viața

specială, ascultă-mă pe mine: să spui o grămadă de minciuni!

•

A doua zi dimineața m-am întors la școală cu ghipsul și cu vorbele alea colorate înconjurate de inimioare. Primul care le-a observat a fost Sasà, care m-a privit plin de curiozitate și a întrebat: *y*

— Da' cine-i Debora asta?

Stăteam așezați pe gărduleț̦ul din curte împreună cu două colege, așteptând să intrăm în clasă. Eram în clasa a șaptea, în secții diferite, iar Sasà era repetent, pentru că pierduse primul an de gimnaziu. M-am înroșit și mi-au venit în minte cuvintele lui Beatrice.

— Nu există nicio Debora, am răspuns însă, e doar o găselniță grețoasă a soră-mii…

Prietenul meu s-a uitat la mine neîncrezător și fetele au izbucnit în râs, așa că n-am avut curajul să le cer să se semneze pe ghips. I-o promisesem lui Bea, care dimineața, în baie, în timp ce se pregătea de parcă ar fi mers la o petrecere, îmi spusese:

— Când te întorci de la școală, vreau să-ți văd tot brațul scris, OK?

Și-mi făcuse cu ochiul.

Așa că m-am întors acasă cu moralul la pământ, și mai deprimat de cum eram atunci când ieșisem, cu ghipsul alb pe care se vedea mizerabila minciună a soră-mii și neputința mea de a mă da mare. Bea a avut grijă să nu spună nimic, sau poate nici măcar nu și-a dat seama de ghipsul neatins, prinsă cum era într-o discuție cu tata, care o „descoperise" în spate, pe motocicletă.

— Da' cine-i ăla? o întrebase și ea i-a răspuns doar:

— Un băiat…

— Atunci spune-i băiatului tău că dacă vrea să te mai vadă, să fie o persoană educată și să se prezinte…

— Tati, da' ce, suntem în Evul Mediu? a spus ea și a scăpat de-o săpunealà pentru că tocmai în momentul acela a telefonat domnul Criscuolo, administratorul blocului, care avea întotdeauna ceva urgent de comunicat.

După prânz, stăteam la masa din bucătărie, cu fața sprijinită pe braț (cel sănătos), în timp ce bunica făcea cafeaua și bunicul sforăia în fotoliu, când a apărut la fereastră Sasà.

— Mimì, a început să mă strige *donna* Concetta, care deseori funcționa pe post de interfon, îi aici Sasà.

M-am dus în dormitor și m-am trezit cu el de partea cealaltă a zidului.

— Ți-am adus un film, așa îți trec nervii, și-mi arătă o casetă video.

Mi-am revenit complet și l-am întrebat uimit:

— Un film? Ce film?

— Deschide-mi, mi-a răspuns și a dispărut după colț.

După ce a intrat în casă, s-a așezat la masa din bucătărie cu un zâmbet șmecheresc în colțul gurii și mi-a șoptit plin de importanță:

— Un film porno.

Am holbat ochii și m-am uitat la el neîncrezător, în timp ce bunica aștepta să iasă toată cafeaua în cafetieră.

— Un porno? am bolborosit. De unde l-ai luat?

Drept răspuns a vârât mâna în buzunar și a scos o cheie.

— Ce-i aia?

— Cheia de la Paradis, a răspuns satisfăcut și mi-a legănat obiectul sub nas.

— Hai, spune! l-am îndemnat și el a adăugat, de data asta, foarte serios:

— Cheia de la videoteca lui Nicola Esposito.

Cred că mi-a căzut fața, pentru că Sasà n-a putut să se abțină și a izbucnit într-un râs zgomotos.

— Ești nebun, aproape am țipat. Cum ai făcut?

Între timp zgomotul îl trezise pe bunicul, care s-a așezat cu noi la masă așteptând ca soția să-i dea ceșcuța cu cafea.

— Hei, Sasà, a spus căscând, ce mai faci? Te-ai făcut mare.

Sasà a zâmbit.

— Ce film ai adus? a întrebat bunicul, privind caseta video din mâinile prietenului meu.

Un val de căldură mi-a colorat obrajii și m-a obligat să răspund primul.

— Nimic important, un film pentru copii…

Oricum bunicul nu ne mai asculta și-și plimba ochii pe un exemplar din *Il Mattino,* în timp ce-și sorbea cafeaua. I-am făcut semn lui Sasà să se ridice, dar el, care se amuza întotdeauna să mă pună în încurcătură, fără ca măcar să se uite la mine, a spus:

— *Don* Gennà, ne gândeam să vedem filmul acum, putem, sau vă deranjăm?

Bunicul a răspuns fără să ridice capul:

— Niciun deranj, băiete, faceți ce vreți…

Sasà s-a ridicat, a vârât caseta în video-ul pe care tata îl cumpărase la mâna a doua de la Nicola, după ce eu și Bea îl rugasem de nenumărate ori. Am început să transpir rece și l-am fulgerat pe prietenul meu cu privirea. Mă întrebam unde voia să ajungă.

— Io nu-nțeleg de ce băiatu' ăsta tre' să scrie așa ceva! a izbucnit din nou bunicul acoperind zgomotul benzii care se derula.

— Care băiat? a întrebat bunica.

— Tânărul care locuiește aici, jurnalistul cu mașina aia ciudată, care are un frate mai mare. Un tânăr cumsecade, cu ochelari, locuiește la scara de vizavi…

— N-am înțeles cine-i…

— Nu mă mir… îi unu' care scrie lucruri periculoase la ziar.

— Periculoase? a întrebat bunica, ducându-și mâinile la fața rubicondă.

— Așa-i, da, a intervenit Sasà. Giancarlo Siani. Noi îl cunoaștem, e simpatic, dar are o mașină urâtă. Și tata zice că-i nebun, fiindcă scrie lucruri care n-ar trebui scrise.

Mi-era greu să ascult poveștile alea, atent cum eram la banda care-și încetinea derularea și în scurt timp urma să se oprească. Aveam în fața ochilor doar imaginea a doua trupuri care, în bucătăria noastră, se acuplau cu gemete și gâfâieli.

Trebuia să fac ceva.

M-am ridicat brusc să opresc video-ul, dar Sasà a fost mai iute și a apăsat pe play. Mi-am ținut respirația și i-am privit cu coada ochiului pe ai mei: bunicul continua să citească ziarul, bunica spăla cafetiera. Apoi pe ecran a apărut Superman, cu salopeta și mantaua roșie, iar eu am început din nou să respir, în timp ce Christopher Reeve și Margot Kidder se îmbrățișau. I-am aruncat lui Sasà o privire ucigătoare, care n-a avut niciun efect, pentru că a izbucnit în râs.

— Mie Superman ăsta nu-mi place… a comentat după puțină vreme bunica, unu care umblă îmbrăcat ca o paiață…

— Da', bunică, e un supererou!

— Mimì, ce supererou, ăla-i un film. Pe pământul ăsta nu

există eroi, mai e câte unu care uneori face un lucru bun și după aia devine din nou un oarecare, ca toți ăilalți.

Aș fi vrut să-i răspund și, dacă-mi amintesc bine, eram gata să spun ceva, dar bunicul mi-a luat-o înainte, el, care nici măcar nu ascultase discuția noastră.

— Zice toate numele și prenumele indivizilor ălora… a intervenit tot mai prins de articol. Băiatul ăsta sau e nebun, sau e un erou! a spus în încheiere.

I-am privit pe amândoi, pe bunica și pe bunicul, cu o expresie mai încruntată nu se putea, și am spus:

— E un erou! E un tânăr care nu se teme să combată criminalitatea ca să facă lucrurile mai bune!

Sasà m-a privit nedumerit și bunica Maria a schițat un soi de zâmbet care m-a enervat și mai tare.

— Eu, spre deosebire de voi care nu mai credeți în nimic în afară de Dumnezeu, cred în oameni. Giancarlo e unul care nu se teme. Ar trebui să fiți mândri de el. Lumea are nevoie de eroi.

Dar bunicul a oprit discuția. A sorbit zgomotos ultima picătură de cafea și a spus nerăbdător:

— Mimì, nu uita. Cine se-amestecă, rămâne amestecat. E nevoie de eroi, e-adevărat, numa’ să nu locuiască în blocul nostru.

Profesorul X

A trebuit să așteptăm sâmbăta următoare ca să ne strecurăm în „Paradis”, cum îl numise Sasà. Era deja februarie și frigul nu părea că vrea să ne părăsească. În seara aceea le-am spus alor mei că voi ieși cu prietenii; mama mi-a răspuns că trebuie să mă întorc la ora zece, dar din fericire tata a intervenit:

— Loredà, lasă-l în pace, stă aici afară, ce se poate întâmpla… și după aia te plângi că băiatul e tot timpul singur…

Domnul Esposito a tras oblonul la ora 21, așa că am fost nevoiți să stăm pe stradă, așezați pe treapta de marmură a carmangeriei lui Angelo, așteptând momentul potrivit, cu toate că vântul ne obliga să ne ținem fața ascunsă pe jumătate în geci. O parte din mine bănuia că Sasà spune gogoși, am profitat deci de momentele acelea de așteptare ca să deschid din nou

subiectul.

— Am primit cheile de la Carmine, băiatul portarului. Magazinul are și o intrare laterală din bloc. Iar taică-su ține un duplicat în gheretă.

— Și din ce motiv ti le-a dat ție?

— Iar, Mimì? Îmi pui tot timpul aceleași întrebări? Pentru că trebuie să iau niște filme pentru el…

— Vrei să furi? Nu face lucruri de care s-ar putea să-ți pară rău, Sasà, ăsta e un drum fără întoarcere! am exclamat uimit.

A izbucnit în râs:

— Ce plictisitor ești! Mimì, în viață unii se nasc să moară, alții ca să trăiască, tu de ce parte vrei să stai?

Întrebările filosofice mă fascinau, iar faptul că o asemenea frază venea de la Sasà, care nu era cu siguranță un gânditor, m-a lăsat cu gura căscată.

— Doar îi fac un serviciu lui Carminiello, care n-are curajul să intre pentru că, dacă-l prinde taică-su, îl bate cu cureaua, a continuat el. De-aia m-am oferit să mă duc eu. El nu era convins, îi era frică, așa că a trebuit să-i promit că o să-i aduc toate filmele pe care le voia.

— Și ce filme vrea?

— Filme porno.

— I-auzi! Nu înțeleg toată pasiunea asta pentru filme fără subiect! am izbucnit.

M-a privit amuzat, a tras aer în piept și m-a întrebat:

— Ascultă, Mimì, ești cumva poponar?

În momentul ăla m-am ridicat și m-am îndepărtat, negru de supărare. Eram nervos, evident, speriat de urmări, în cazul în care am fi fost descoperiți, dar mai ales eram dezamăgit, pentru că după-masa o văzusem pe Viola întorcându-se acasă cu un băiat mai mare, unul cu o frezà à la Nick Kamen (care făcea furori la televizor, în special grație unei reclame la Levi’s, în care își scotea jeanșii într-o curățătorie și se așeza liniștit să citească ziarul, fără să se sinchisească de privirile femeilor aflate lângă el). Se opriseră în fața intrării în bloc și el o făcuse să râdă de mai multe ori, în timp ce eu îi priveam de departe, minunându-mă că există cineva pe lume în stare să-i smulgă un zâmbet acelei muze triste și minunate. Nu mă puteam pune cu el, era cu mult mai mult decât mine, în consecință, după-masă căzusem într-o criză profundă.

— Hai, să mergem, a spus Sasà scoțând pe gură un norișor de fum.

Avea în spate un mic rucsac în care se aflau faimoasele chei și două lanterne furate din sertarul cu unelte al lui taică-său. Piața nu era încă străbătută de mașinile care urcau din centrul orașului, îndreptându-se, ca în fiecare sâmbătă, către numeroasele localuri și discoteci din Vomero.

— Putem alege între sute de filme, ce mișto! a comentat în timp ce ne îndreptam în grabă către videotecă.

Am intrat în clădire și am ajuns în fața intrării secundare a localului. Sasà a privit în jur ca un hoț de meserie, a vârât cheia în broască și mi-a făcut semn să intru. Înăuntru era întuneric beznă și am fost nevoiți să aprindem imediat lanternele. Prietenul meu a început să se învârtă printre rafturile cu filme și să scoată casetele din huse. M-am oprit imediat și l-am privit încruntat, așa încât el a precizat:

— Le iau doar cu împrumut.

Aș fi putut să mă opun, dar eram prea prins de sutele de benzi desenate aflate la îndemâna mea. Aproximativ zece minute am fost complet răpit, răsfoiam paginile cu singura mână bună, fără să am curajul să iau ceva. Apoi am dat peste un manechin îmbrăcat în costumul lui Spider-Man și am scos probabil niște sunete ciudate de uimire, pentru că Sasà s-a apropiat fără să-mi dau seama, încântat cum eram să admir albastrul intens al țesăturii și roșul de foc tatuat pe piept cu imaginea păianjenului. Mi-am întins gâtul să citesc prețul și am holbat ochii: o sută de mii de lire!

— De ce nu-l iei? a întrebat Sasà.

M-am întors brusc.

— Ai făcut o obsesie pentru Omul-Păianjen, nu-i așa?

Am privit din nou costumul, dezorientat și m-am gândit pentru o clipă să-i dau ascultare.

— Nu pot, ar însemna să fur… am reușit totuși să spun.

— Un împrumut, Mimì, un împrumut, a precizat el.

Un bufnet surd ne-a întrerupt conversația.

— E cineva, a comentat Sasà, ciulind urechile. Și-a dus degetul la gură și mi-a făcut semn să tac. Nu-și terminase vorba, că am văzut o rangă vârâtă sub oblon și ridicându-l pe jumătate. Am holbat ochii și aș fi urlat dacă Sasà n-ar fi făcut un salt și nu

m-ar fi înșfăcat de brațul sănătos, târându-mă către ieșirea laterală. În mai puțin de două secunde eram afară, în curte. Acolo ne-am pus șepcile pe cap și am ieșit în stradă. Oblonul magazinului era ridicat într-un colț și totuși, de afară, era aproape imposibil să-ți dai seama de prezența hoților.

Când am ajuns în fața blocului meu, inima îmi bătea cu furie și aveam maioul leoarcă de sudoare. Sasà a spus că va scăpa de chei, pentru că era prea periculos să le mai țină, și apoi se va duce să se culce. Și a mai spus și că trebuie să ne ținem tari și să nu spunem nimănui ce se întâmplase.

— Ca niște buni cetățeni, am avea obligația să avertizăm forțele de ordine, am bolborosit odată ajunși în holul de la intrarea în blocul meu. Sasà locuia cu două clădiri mai în sus, pe aceeași stradă.

— Ce vorbești, dacă poliția își dă seama că eram acolo înăuntru, ne vâră în spatele gratiilor la Nisada! a răspuns în șoaptă împingându-mă în peretele de marmură. Mimì, fii calm, nu face prostii și taci din gură că o să fie totul bine.

— Și obiectele furate? mi-a venit spontan să întreb.

El a oftat și a răspuns:

— Nu există niciun obiect furat, n-am avut timp să iau nimic.

Apoi m-a lovit ușor peste obraz și a ieșit în stradă. La treisprezece ani, Sasà era în stare să-și poarte singur de grijă, gândea și se comporta ca un adult, trebuia să am încredere în el și să nu scot un cuvânt. Dar eu, eu voi crește vreodată? Voi face o fată să râdă vreodată cum o făcea Nick Kamen să râdă pe Viola? N-am avut timp să-mi răspund, pentru că atunci când mi-am scos geaca, mi-am dat seama că țineam înfășurat în mână un volum de benzi desenate, pe care în agitația de dinainte, uitasem să-l pun la loc. Pentru o clipă m-am gândit să ies din nou ca să scap de el, apoi am privit mai bine coperta și am hotărât pe loc: nu, o să-l țin pentru mine.

A fost primul meu gest de nesupunere.

•

Am stat o oră în bucătărie, sub lumina slabă a hotei, privind cu aviditate fiecare desen, atent să nu-mi trezesc familia, și, cu cât înaintam în lectură, cu atât mă convingeam că povestea venise să mă caute tocmai pe mine, că vorbea sufletului meu și voia să-mi dea cheia care să mă ajute să-mi schimb viața și să înșfac, în sfârșit, ceea ce doream. Da, erau doar niște benzi

desenate care vorbeau despre supereroi, dar unul dintre ei, care se numea Profesorul X, nu era dotat cu obișnuitele puteri – invizibilitatea, forța, zborul –, ci poseda un dar adevărat, real, ceva la îndemâna oricui, chiar și a unei persoane normale ca mine: telepatia. Doar cu puterea minții reușea să controleze gândul altora, să intre în contact cu ei. A fost o revelație. Nicio drăcovenie, nicio forță fizică, doar capacitate de control și concentrare, voință și fermitate. Toate lucruri în care excelam.

De mai multe ori, în timpul lecturii, m-am oprit să meditez, cu gura căscată, privirea pe ceasul de deasupra ferestrei și picioarele goale pe gresia rece ca gheața, la cum să fac să dobândesc acea putere, să-mi dezvolt și să-mi însușesc capacitatea telepatică. De fapt, lucrul ăsta nu s-a născut din nimic, cu câteva luni în urmă dădusem peste un documentar despre transmiterea gândului și fusesem fascinat. După mai multe luni, benzile acelea desenate îmi trezeau din nou interesul pentru asta.

M-am urcat în pat cu picioarele înghețate și zâmbetul pe buze, am închis ochii și m-am pierdut în mii de planuri, ipotetice teorii matematice prin care urma să-mi dezvolt forța, să pot s-o folosesc, până când, la un moment dat, m-am lăsat prins de entuziasm și meditația științifică a cedat locul fanteziilor despre Viola, pe care aș fi reușit s-o cuceresc tocmai grație telepatiei. Am adormit în zori, mort de oboseală, dar fericit, atunci când tata s-a întors în sfârșit pe o parte și a încetat să mai sforăie.

Secretul pentru a dormi cu el în aceeași cameră era să adormi primul. O știa bine mama, care seara își pregătea un ceai de plante și la ora zece fără un sfert era deja în așternut. Tata, în schimb, întârzia în fața televizorului, sâmbăta cu obișnuitele emisiuni de varietăți, și, în timpul săptămânii schimbând încontinuu canalele naționale cu cele regionale, așa încât deseori bunicul se enerva și mergea bombănind la culcare. Și lucrurile s-au înrăutățit când a făcut o obsesie pentru *Quelli delta notte,* emisiune care începea la ora 23.30, așa că tata venea la culcare tot mai târziu. În serile în care mă lăsam furat mai mult de cărți, îmi imaginam deja că o să rămân treaz ore întregi. În timp ce mă aflam pe *Hispaniola,* cântând cu restul turmei, el stătea în mica lui lume, în bucătărie, pe același scaun de paie desfundat, cu picioarele urcate pe masă, hlizindu-se ca un copil la glumele lui Nino Frassica, în timp ce bunicii dormeau

la câțiva metri distanță și patul pliant era deja întins pentru atunci când Bea s-ar fi întors din plimbările sale. Odată vârât în pat îi erau suficiente câteva minute ca să înceapă să sforăie, și atunci mie nu-mi rămânea decât să-mi petrec noaptea imaginându-mi că sunt cu adevărat pe nava aceea în căutarea comorii sau că mă aflu în burta unei balene sau în conul faimosului vulcan islandez împreună cu Otto Lindenbrock, transpirând în timp ce mă îndreptam spre centrul pământului.

În puținele dăți când mama era cea care se vâra ultima în pat, apărea o problemă serioasă. Când, de exemplu, tata a făcut varicelă din cauza lui Beatrice, a fost un calvar: se văita toată ziua, iar seara se ducea la culcare foarte devreme. Mama își petrecea timpul pufnind și pișcându-l de brat ca să-l oblige să se întoarcă pe o parte. După două nopți albe, s-a decis ca Beatrice (care fusese cauza dezastrului) trebuie să-și ispășească vina sacrificându-se pentru binele comun, așa că a fost obligată să doarmă în cameră cu tata, în timp ce noi să ne culcăm cu toții în camera de zi, mama pe un pat pliant și eu pe o salteluță. De fapt și bunicul sforăia, nu glumă, așa că, după alte două nopți, mama s-a revoltat.

— Tu cum reușești? a întrebat-o pe bunica.

— Da' cine-l aude pe ăsta! a răspuns ea.

Singura armă la dispoziția sărmanei bunici fusese să învețe să conviețuiască cu sforăitul soțului ei, până la a-l șterge din minte. Am auzit deseori spunându-se că, dintre calitățile și defectele cui îți este alături, dispar întotdeauna doar primele. Bunica Maria însă era în stare să le facă să dispară și pe celelalte.

În orice caz, asta a fost copilăria și adolescența mea: statul cu toții împreună, respirația unuia pe obrazul celuilalt, fără nicio posibilitate de a avea un moment și un loc care să fie cu adevărat ale mele. A fost tocmai acea situație de eternă viață în comun cea care m-a împins la izolare, la refugiul într-o lume doar a mea care-și trăia viața proprie, și în lumea aceea, în perioadele acelea, am învățat să nu mai aud sforăitul tatei, nici serialele bunicii, dezbaterile politice ale bunicului sau rumegatul zgomotos cu care Bea mesteca obișnuita ei gumă.

În ziua în care m-am gândit să devin un supererou, nu știam, că în realitate, eram deja în parte un supererou.

Eroi și idoli

Aș fi vrut să vorbesc despre asta cu Giancarlo, singurul, după părerea mea, care ar fi putut să mă înțeleagă și, eventual, să mă ajute. Dar, pentru că îl întâlneam rar, chiar dacă seara încercam să stau cât mai mult pe stradă, în timp ce mama își scotea capul pe fereastră din două în două minute ca să mă avertizeze că masa e gata, am fost nevoit să-mi îndrept atenția spre Sasà. Asta pentru că aveam nevoie de o persoană de încredere, cineva care să nu râdă de mine sau, mai rău, să mă considere nebun. Sasà era arogant și uneori gata să sară la bătaie, cum am spus, avea întotdeauna o părere proastă despre orice, spunea multe minciuni, dar era atent la poveștile mele științifice și mă asculta răbdător.

Îl implicasem prima oară în cercetarea mea asupra micrometeoriților, după ce dădusem peste un articol interesant care explica în ce fel trebuie culese fragmentele de rocă spațială. La început spusese ceva de tipul: „Mimì, cine-ți spune ție toate tâmpeniile astea?”, apoi însă începuse să cedeze în fața încăpățânării mele. Ca să-l conving să mă ajute a trebuit să-l avansez în rolul de asistent, urma să se ocupe el de strângerea apei de ploaie într-un recipient. Pusesem lighenașul pe terasa de pe acoperișul blocului (pe care tata mi-l deschisese numai după nenumărate insistențe) și a trebuit să așteptăm ca timpul să alterneze o zi cu ploaie și una de soare, lucru nu prea dificil în acea perioadă a anului. Când am urcat sus, într-o minunată dimineață senină și am găsit lighenașul cu puțină apă de ploaie pe fund, Sasà a început să râdă plin de entuziasm frecându-și mâinile de jeanșii tociți și plesnindu-și limba de cerul gurii, pradă unei agitații pe care n-aș fi crezut că i-o poate provoca știința. Eu, în schimb, am reușit să-mi păstrez o atitudine mai potrivită pentru un cercetător și am rămas tot timpul în tăcere, încercând să pun în evidență fiecare mic gest pe care-l făceam, ca să dau în felul acesta amploare momentului. Trebuia să răzuiesc fundul lighenașului cu un ac; pe vârful acului, îl asigurasem, vor fi urme ale meteoriților care în zilele acelea trecuseră pe deasupra Pământului. El părea șocat de ipoteză și stătea ghemuit lângă mine, fără să scoată o vorbă, emoționat, pentru că, în sine lui, își spunea că va putea cu adevărat să

atingă un meteorit. Așa că, atunci când am fost nevoit să-i mărturisesc că în realitate, fragmentele se vor vedea doar cu ajutorul unui microscop și că va trebui, deci, să găsim modul în care să facem rost de unul, nu i-a venit să-și creadă urechilor și m-a privit stupefiat.

— Mimì, dar tu ai spus că o să vedem meteoriții! izbucnise.

— Sigur că da, i-am răspuns, cu ajutorul unui microscop, mi s-a părut că se-nțelege.

— Cum să se-nțeleagă, Mimì, m-ai făcut numa' să-mi pierd timpul, tu și experimentele tale de căcat!

Apoi se ridicase și o luase la fugă.

— Meteoriții sunt peste tot Sasà, poate chiar și pe capul tău, în păr, încercasem ultima carte ca să-l conving să rămână, dar el a dispărut pe casa scărilor. L-am găsit puțin mai târziu în fața ușii de la intrarea în bloc, din nou zâmbitor, uitase deja de experiment.

— Mimì, ia te uită ce am aici, și a scos din buzunar o figurină din albumul Panini.

Niciunul din noi nu avea albumul, dar amândoi colecționam pozele cu fotbaliști pe care reușeam să le găsim, mai ales la scoală.

— Cine-i? am întrebat cu naivitate.

El și-a pierdut din nou răbdarea și mi-a vârât imaginea sub nas.

— Cum cine-i? Costanzo Celestini, un jucător de la Napoli!

— De la Napoli? Uau! am comentat prompt, chiar dacă, de fapt, habar n-aveam cine e fotbalistul ăla. Așa că, abandonată pentru totdeauna posibilitatea de a descoperi urme de meteoriți pe balcoanele noastre, îl întrebasem pe Sasà despre poza cu Maradona, cea pe care toți ar fi vrut s-o aibă.

— Maradona?

— Îhî…

— Da' cine-a văzut vreodată poza cu Maradona? Aș fi în stare să te omor pe loc, ca să-l am… a răspuns cu o expresie serioasă.

N-am crezut niciodată fraza aia. Am spus deja: Sasà era un mincinos.

•

Mi-au trebuit mult timp și multă energie ca să-l conving să participe la noul meu experiment: transmiterea gândului. Mă asculta, desigur, dar nu demonstra niciodată un interes real sau

o curiozitate pentru ceea ce mă pasiona. Lui Sasà îi plăceau doar fotbalul, fetele și motocicletele, nu toate, numai Harley. Avea puține interese, doar câțiva idoli din fotbal, și niciun mit de imitat, în afară de Arthur Fonzarelli, zis Fonzie, cel din *Happy Days,* care umbla cu o geacă de piele neagră, degetul mare ridicat și inseparabila lui motocicletă.

Asistasem la o întâlnire a lui Sasà cu o Harley, atunci când un tip cu un cioc foarte lung și încălțat cu cizme oprise motocicleta exact în fața carmangeriei lui Angelo. Apariția lui fusese precedată, de fapt, de un huruit care invadase întreaga stradă, așa că domnul D'Alessandro ieșise în ușă, iar *donna* Concetta începuse să-i înjure pe tineri, chiar dacă tipul nu mai era tânăr de multă vreme.

Lui Sasà nu-i venea să-și creadă ochilor, o Harley strălucitoare aflată la câțiva metri de el, dar rămăsese nemișcat, cu mingea în mână, admirându-și visul fără să aibă curajul de a face un pas înainte.

— E motocicleta lui Fonzie? am întrebat eu.

— Una din primele motociclete ale lui Fonzie, a precizat, înainte să treacă la Triumph, și a pus mâna pe șa.

Nici măcar nu știam ce e Triumph, iar Fonzie nu-mi era prea simpatic.

— De ce nu încerci să te așezi pe ea?

— Ai înnebunit, m-ar omorî ăla!

Și așa a rămas nemișcat lângă motocicletă, până când tipul s-a întors și a plecat cu un bubuit.

În orice caz, în timp ce încercam să-l trag de partea mea și studiam pașii pe care-i aveam de făcut, m-am întors la videoteca lui Nicola în căutarea unui documentar care să trateze subiectul transmiterii gândului, dar din magazinul de altă dată rămăsese prea puțin: hoții luaseră aproape tot (printre lucrurile rămase era costumul lui Spider-Man, care mă făcea să simt junghiuri teribile în stomac ori de câte ori dădeam peste el), iar săracul domn Esposito încerca să se descurce cu puținele titluri care nu fuseseră furate. Nici vorbă de documentare despre telepatie, așa că trebuia să găsesc singur soluția. Am hotărât că voi încerca o primă transmitere de gânduri, urma să fim doar Sasà și cu mine, într-o liniște absolută, unul în fața celuilalt, cu ochii închiși. Am încercat la început să ne refugiem în ghereta portarului, într-o după-amiază în care tata se ocupa cu

strângerea sacilor de gunoi de pe casa scărilor, dar nici nu apucasem să începem că a sosit Criscuolo, care a întrebat:

— Hei, băieți, ce faceți aici înăuntru? Sunteți noii portari? Ia duceți-vă să vă jucați afară! și și-a plesnit mâinile una de alta cu un zgomot surd.

Am țâșnit afară și prietenul meu i-a răspuns cu un gest obscen bărbatului care era întors cu spatele. A doua oară am încercat în carmangeria lui Angelo, la o oră când era pustie. Acasă la Sasà ne era interzis să urcăm – chiar dacă el nu mi-o spusese niciodată pe față, era ceva ce am înțeles eu, cred că părinții lui nu voiau să se împiedice de cineva prin casă, sau cam așa ceva –, ne-am gândit deci la carmangerie, care de câtăva vreme rămânea deseori goală după-amiaza, căci mama lui Sasà nu mai cobora să lucreze la casă, și Angelo, mai ales după prânz, se așeza pe o ladă de lemn în fața prăvăliei, cu țigara între degete și un pix după ureche, uitându-se la noi cum jucam fotbal până când adormea. Angelo era un tip cam sever, și nu înțelegeam niciodată când glumea, pentru că știa să ascundă bine o glumă cu fața aia impasibilă, care în anumite ocazii ne și speria puțin. Uneori venea să ne ia de la școală cu Fiatul lui 128 Coupé verde, din 1972, cu interiorul în piele roșie, și atunci mă uitam tot timpul la oglinda retrovizoare de care atârna un rozariu răsucit și fotografia unui fotbalist.

— Mimì, știi cine-i ăsta? m-a întrebat într-o zi observându-mi curiozitatea.

Am clătinat din cap.

— Rudi Krol, a fost jucător la Napoli, unul din cei mai buni libero din lume!

Aș fi vrut să-l întreb ce e un libero, dar mi-ar fi luat prea mult timp și, mai ales, mă temeam, că o să pierd stima lui Sasà, care nu mi-ar fi iertat prea ușor o asemenea ignoranță. Așa că am renunțat, asta și pentru că, în scurt timp, imaginea celui mai bun libero din lume a fost înlocuită cu a celui mai bun jucător din lume, un bărbat cu părul negru și creț.

În orice caz, motivul pentru care mama lui Sasà nu mai cobora în prăvălie era că descoperise că are o tumoare la creier. I-am auzit pe părinții mei vorbind despre asta într-o seară, în baie, locul ideal al familiei pentru confidențe și secrete. Uneori se întâmpla ca mama și tata să intre brusc în baie, și atunci, dacă puteam, dacă bunicii erau neatenți, dacă Bea nu era

acasă, îi urmăream pe furiș, îmi apropiam urechea de ușă și ascultam. La început luasem obiceiul să pândesc prin gaura cheii, obicei care mi-a trecut imediat după ce am asistat, la nici opt ani, la o învălmășeală de trupuri goale, de neînțeles pentru mine atunci.

Nu putusem înțelege gravitatea situației, e normal, dar din cuvintele obscure folosite de ai mei în seara aia și, mai ales, din ciudata exclamație a mamei, atunci când tata i-a comunicat vestea, am înțeles că era vorba despre ceva grav. Dar, dacă-l vedeai pe Sasà, nimic nu se schimbase și el continua să fie cel dintotdeauna. Cel puțin cu mine, cel puțin în prima perioadă. În după-amiaza aceea a venit lângă mine și mi-a spus:

— Mimì, acum e momentul, mama nu se simte bine nici azi și tata e plecat cu livrările...

Livrările la domiciliu erau o sarcină care-i revenea deseori lui Sasà în timpul verii, imediat cum se termina școala, dar în perioada aceea Angelo obișnuia să se descurce singur. Am așteptat momentul potrivit și ne-am așezat unul în fața celuilalt. Nu aveam la dispoziție prea mult timp, așa că am încercat să nu-mi pierd concentrarea, dar abia am închis ochii, că în magazin a apărut Viola. Și încă o dată un val de căldură mi s-a urcat pe față, în timp ce ea s-a uitat o clipă spre mine, înainte de a i se adresa prietenului meu:

— Aș avea nevoie de două sute de grame de șuncă crudă! Tatăl tău nu este?

Sasà a răspuns cu o scurtă plecăciune și s-a dus în spatele tejghelei, de unde a scos cu destulă greutate, piciorul de porc.

— Tata e plecat cu livrările, sunt eu aici, a răspuns și apoi a așezat șunca pe aparatul de feliat mezeluri.

Dacă exista ceva care-l înfuria pe Angelo, asta era când Sasà se apuca să se joace cu feliatorul, așa că am făcut un gest instinctiv să-l opresc, dar el mi-a aruncat o privire căreia nu i te puteai împotrivi. Viola ne privea confuză.

— Poate că ar trebui să-l așteptăm pe tatăl tău... a încercat ea să spună.

O priveam fără să scot o vorbă, în obișnuita mea postură de tălâmb, cu capul vârât între umeri, ochelarii strâmbi și gura deschisă, în timp ce Sasà își făcea de lucru cu feliatorul ca un mezelar cu experiență.

— Ce ai pățit? a întrebat atunci ea, spărgând tăcerea. Se uita

la mine.

— Poftim?

— La braț…

M-am uitat o clipă la ghips și am ridicat imediat privirea. Viola, văzând că nu răspund, a insistat:

— Cum ți l-ai rupt?

Ce aș fi putut oare să spun? Că alergam spre ea ca s-o salvez și mă împiedicasem? Că ghipsul acela alb îmi amintea în fiecare zi cât de mult o iubeam și cât eram de mototol? În orice caz, nu știam să spun minciuni, iar moralitatea mă împiedica să le spun, așa că eram pe punctul să dau la iveală povestea cu faimosul lanț al lui D'Alessandro în care-mi prinsesem glezna, când Sasà se vârî în vorbă cu o frază de efect:

— Și l-a rupt în ziua în care ticăloșii ăia te-au jefuit, a încercat să-i oprească, dar ăia i-au dat un șut!

Viola a căscat ochii și și-a ținut respirația.

— Adevărat? Nu-mi aduc aminte… a spus.

— Sincer să fiu… am încercat să zic, dar Sasà a fost din nou mai iute decât mine.

— Adevărat, adevărat, tu erai șocată, de aia nu-ți aduci aminte, dar Mimì e un pic dus cu pluta. E obsedat de dreptate și de eroi. Nu-i așa, Mimì?

M-am întors să-mi privesc prietenul cu o expresie pierdută.

— Păi…

— Așa…

— E adevărat că ești obsedat de supereroi?

— Sunt întotdeauna de partea celor slabi, sigur, și…

Noroc că Angelo a intrat mai repede decât prevăzusem, i-a aruncat o privire urâtă fiului și cu o expresie repezită i-a ordonat să fugă acasă la maică-sa.

— La vârsta voastră mai credeți încă în superputeri și în eroi? a întrebat Viola când am ieșit afară.

— Eu nu cred în niciun supererou, drept să spun, se repezi să răspundă Sasà, atins în orgoliul lui de bărbat, Mimì e obsedat de poveștile astea…

— Toți avem nevoie să credem în ceva superior, am spus brusc, să iubim pe cineva deosebit, să avem un exemplu de urmat. N-ai și tu un idol? am întrebat-o pe Viola.

— Nu… de ce, tu ai?

— Bineînțeles, am răspuns țâfnos, am mulți. Neil Armstrong,

de exemplu.

— Cine-i?

— Primul om care a pus piciorul pe Lună. Un erou.

Ea a tăcut.

— Ba chiar am și un prieten erou, am adăugat atunci, exaltat de direcția în care mergea discuția.

— Cine?

— Giancarlo.

— Care Giancarlo?

— Jurnalistul care locuiește în blocul nostru și care cu scrisul lui combate Camorra. E prietenul meu…

Ea a zâmbit ușor disprețuitor și a spus:

— Ce legătură are cu eroii? E meseria lui, e plătit pentru asta…

— Da' de când ești prieten cu ăla? s-a vârât în vorbă Sasà.

Am început să transpir, neștiind cum să schimb vorba, așa că, în cele din urmă, ea a fost cea care a tras concluziile:

— E clar că ești ciudat rău de tot. În orice caz, mie nu-mi plac idolii, și nici eroii, și s-a îndepărtat fără să salute.

— Fac pariu că ai în cameră un poster cu Simon Le Bon, a urlat atunci Sasà.

Ea s-a întors înapoi.

— Te înșeli, a strigat strâmbându-se, deasupra patului am fotografia lui Vasco Rossi. Nu-i un erou, n-a făcut nimic extraordinar, dar îmi umple viața. Îl cunoașteți și pe el? Știți cel puțin cine e? Sau vă mai uitați încă la *Bim Bum Bam?*

Apoi a plecat de tot. Am stat puțin s-o privim cum se îndepărtează, apoi Sasà s-a întors și a spus:

— Bineînțeles că îl cunosc pe Vasco Rossi, cu cine crede că are de-a face miorlăita asta?

Dar eu nici măcar nu-l ascultam, prins cum eram de dorința de a fugi după ea ca să-i explic că eram altfel decât arogantul meu prieten.

— De ce i-ai spus toate minciunile alea? l-am întrebat aproape supărat. Nu-mi place să-mi păcălesc aproapele.

— Bine-au făcut că ți-au zis Patru-ochi la școală, ești prea prost uneori. Știi a cui soră e aia? a spus arătând cu degetul locul unde înainte se afla Viola.

— Sigur. A lui Fabio.

— Nu, greșești, nu a lui Fabio și gata. A lui Fabio Iacobelli, ăla

cu sala de jocuri în casă, și mi-a făcut din nou cu ochiul.

— Și ce-i cu asta?

— E… că dacă dăm lovitura cu ea și-i devenim prieteni, putem să devenim și prietenii lui.

Am pufnit și mi-am dezmorțit degetele care ieșeau din ghips, apoi am avut o clipă de revoltă:

— Sasà, am spus serios, ăsta nu e un motiv să-ți bați joc de oameni, admițând că ar exista vreun motiv.

— Păi am făcut-o pentru o cauză bună, a răspuns zâmbind.

— Nu văd intenții bune în gestul tău, îmi pare rău. Și nu-i adevărat că nu crezi în supereroi și idoli. N-ai un poster cu Fonzie acasă?

— Și ce-i cu asta, el nu-i un erou…

— N-o fi un erou, dar e idolul tău. Și mie nici prin cap nu mi-ar trece să nu accept asta.

— Ascultă Mimì, ce vrei de la mine? Io nici măcar nu te-nțeleg când vorbești…

— Încerc să-ți spun că de acum înainte n-o să mai fi asistentul meu.

Și-a aplecat capul spre stânga și a părut că se gândește o clipă, apoi a răspuns:

— A, da? Atunci, de azi, nu mai suntem prieteni! și m-a lăsat în mijlocul trotuarului.

Aș fi vrut să-l chem înapoi, în fond era singurul prieten pe care-l aveam, dar în clipa aia gândurile îmi zburau toate la o singură persoană: Vasco Rossi, semieroul care mă va conduce la iubita mea.

Vita spericolata[6]

În sâmbăta următoare mi-a venit în ajutor Giancarlo însuși. Mă aflam în gheretă împreună cu tata, care nu reușea să scape de Criscuolo, și mă gândeam la absența lui Sasà, care de la cearta pe care o avuseserăm cu câteva zile înainte nu mai apăruse, când jurnalistul a ieșit din ascensor salutându-mă cu un gest înainte de a dispărea în stradă. Îmi era imposibil să nu

[6] *Viață fără teamă,* titlul celui mai cunoscut cântec al lui Vasco Rossi, idolul a milioane de tineri italieni.

mă duc după el, planul meu nu mai putea aștepta: trebuia să devin un supererou ca s-o cuceresc pe Viola și să-mi schimb viața. Am ieșit deci în fugă din încăperea de lemn, numai că, atunci când am ajuns în stradă, Giancarlo era deja în Mehari, gata să pornească. Am făcut doi pași și am încercat să-l strig, dar probabil că nu m-a auzit, pentru că a plecat în grabă. Am rămas să mă uit la spatele verde al acelui soi de Batmobil care se îndepărta întrebându-mă când voi reuși să vorbesc cu el și să-i dezvălui intențiile mele, sperând că mă va ajuta la experimentul de dezvoltare a gândirii telepatice.

Am petrecut următoarea parte a zilei așteptându-l pe noul meu prieten și imaginându-mi tot felul de lucruri despre Viola, sprijinit de un zid pe care era scris cu roșu *„iubește”.* Când, în sfârșit, farurile Citroënului Mehari au luminat străduța pe care se afla blocul meu, era deja nouă seara și maică-mea ieșise să mă strige de câteva ori. Am alergat după mașină ținându-mi cu mâna stângă ochelarii care-mi dansau pe nas și am așteptat ca Giancarlo să parcheze.

El s-a întors brusc și m-a văzut. Apoi m-a salutat:

— Bună!

— Bună, i-am răspuns și n-am mai adăugat nimic stând pe loc ca un prost.

În ciuda faptului că-mi petrecusem după-amiaza repetând ceea ce voiam să-i spun, acum, când se afla în fața mea, nu reușeam să găsesc cuvintele potrivite și mi se părea că tot ce aveam de spus se reducea la prostioare de copii. Apoi de la radioul din mașină s-a auzit pe neașteptate vocea lui Vasco Rossi care cânta *Vita spericolata* și am înțepenit. După întâlnirea neașteptată în carmangerie cu Viola totul se împotmolise. Petrecusem multă vreme în fața radioului în speranța că vreun post va transmite un cântec al cantautorului emilian: planul meu era să înregistrez o casetă cu cele mai bune cântece ale lui și să i-o dăruiesc iubitei mele. Dar până în momentul acela nu reușisem să înregistrez decât trei cântece, dintre care unul nici măcar nu era întreg, pentru că atunci când începuse *Albachiara* mă aflam în fața ușii de la baie așteptând ca bunicul să mă lase să intru.

Nu putea fi o întâmplare că tocmai de la omul pe care-l ridicasem la rangul de idol, la exemplu de urmat, venea ajutorul nesperat pentru realizarea unui plan, la care, chiar dacă privea

lucruri mult mai pământești, în comparație cu acela de a deveni un erou, țineam totuși la fel de mult.

Eram pe punctul să-l întreb dacă e un fan al lui Vasco, dar el mi-a luat-o înainte.

— Unde e prietenul tău? a spus în timp ce deschidea ușa mașinii.

— Nu e prezent…

Giancarlo a coborât și a luat o agendă roșie de pe scaunul de lângă șofer, apoi s-a uitat din nou la mine.

— Ați învățat să dați loviturile de pedeapsă?

— Fotbalul nu are puterea să-mi trezească emoții, am răspuns cât se poate de serios.

Mi-a aruncat o privire amuzată și a adăugat:

— Credeam că îți place fotbalul…

— Mă prefac că sunt interesat, ca să nu-i provoc o neplăcere lui Sasà.

A izbucnit în râs și s-a aplecat spre mine, cu mâinile pe genunchi și fața la o palmă de a mea.

— Ce ai pățit la brat?

— Uneori viața te găsește nepregătit, mi-a venit în minte să spun.

— Vorbești tot mai mult ca un bătrân nobil din secolul trecut… Câți ani ai acum?

— Doisprezece…

— Doisprezece… deja! Îmi aduc aminte când erai așa… și a indicat înălțimea cu mâna. Apoi a adăugat: în orice caz, la doisprezece ani știi deja ce valoare are prietenia. Felicitări!

— E clar. Cred în prietenie și în generozitate… și în eroi!

Giancarlo s-a uitat la mine întrebându-se poate dacă sunt nebun, așa că am profitat ca să spun ce aveam de spus:

— Pot să-ți cer un serviciu?

— Spune.

— Aș avea nevoie de caseta cântărețului pe care-l ascultai în mașină, acel Vasco Rossi.

Giancarlo s-a întors brusc spre Mehari.

— Vasco? Îți place Vasco?

Aș fi putut să spun da și să merg mai departe, dar, așa cum am spus, n-aveam niciodată o minciună la îndemână.

— Nu știu să mint, mă văd deci nevoit să mărturisesc adevărul: îl cunosc puțin… dar Violei îi place mult!

A părut să-l intereseze conversația.

— Și cine e Viola asta?

— E fiica domnului Iacobelli, pilotul de la etajul șapte…

Jurnalistul părea că se gândește și atunci am tras aer în piept și am adăugat:

— OK, ți-o descriu, nu poți să nu ți-o amintești, e fata cea mai frumoasă din lume: are ochi albastru cobalt ca elfii, părul de culoarea aramei ca zânele și pielea strălucitoare ca sirenele.

Giancarlo m-a privit stupefiat și a izbucnit în râs.

— Ești cu adevărat un tip minunat, știi? a spus.

De data asta am aprobat.

— Și ești îndrăgostit de această sirenă…

Am dat din cap și am adăugat:

— Din cauza ei mi-am rupt brațul…

Nu știu dacă era pentru că aveam o nevoie disperată de casetă, dar pentru prima oară în viață m-am simțit liber să spun adevărul pe care nu îndrăznisem să-l povestesc nimănui. Cred că era din cauza energiei pe care o emana tânărul acela plin de vitalitate; avea un zâmbet atât de molipsitor și de senin, că aproape te simțeai obligat să vorbești cu el numai despre lucruri frumoase.

Când mi-a pus mâna pe umăr și mi-a spus că va înregistra personal caseta pentru mine, am fost gata să-l îmbrățișez de bucurie. Poate că și-a dat seama, dar n-a spus nimic.

— Și prietenei mele îi place Vasco, să știi! a precizat apoi.

L-am privit ca și cum mi-ar fi dezvăluit un foarte mare secret.

— Și eu i-am înregistrat o casetă cu cântecele mele preferate. E un gest minunat, foarte romantic…

— Da, așa e, am comentat plin de mândrie.

— Dar ar trebui să te pregătești. Ce faci, îi dăruiești o casetă cu cântece pe care nici măcar nu le cunoști?

Am căscat ochii. Într-adevăr, asta era o problemă.

A zâmbit, înainte să spună:

— Nu-ți face griji, poate le ascultăm împreună la un moment dat…

— Chiar?

— Acum însă lasă-mă să plec…

— Giancarlo…

— Da…

Stăteam în picioare în fața lui, cu un tricou Flash Gordon

șifonat ieșind de sub geacă, mâinile atârnând pe lângă corp și capul ridicat căutându-i privirea.

— Tu combați criminalitatea, nu-i așa? am găsit, în sfârșit, curajul să întreb.

El s-a încruntat și n-a răspuns.

— Combați sau nu împotriva celor răi?

— Într-un anumit sens, a răspuns în cele din urmă.

— Așa-i, știu. Ești un fel de supererou, am adăugat, și de data asta l-am văzut râzând din toată inima.

— Nu ești un pic cam mare ca să mai crezi în supereroi? Îmi pare rău că te dezamăgesc, dar nu există supereroi, Mimì, a răspuns și și-a luat casetofonul portabil sub braț.

— Eu, în schimb, cred că există și că sunt în mijlocul nostru.

Mi-am așezat mai bine ochelarii pe nas și l-am privit drept în ochi.

— A, da?

— Și că tu ești un exemplu.

A urmat doar o clipă de tăcere stânjenitoare, apoi el a spus:

— Ce zici! N-am nimic de erou, uite, și și-a ridicat brațul ca să-mi arate bicepșii, nici măcar n-am mușchi.

— N-ai nevoie de mușchi ca să fii un erou, i-am răspuns imediat.

Atunci Giancarlo a devenit serios și a spus:

— Trebuie să plec, te sun la interfon când am caseta.

A făcut doi pași, apoi și-a întors capul și, văzându-mi expresia dezamăgită, s-a apropiat din nou de mine:

— Ascultă, nu știu ce părere ți-ai făcut despre mine, sau dacă cineva ți-a spus tot felul de baliverne, eu nu sunt decât un jurnalist cu un contract provizoriu care încearcă să-și facă bine meseria. Te asigur că n-am niciun fel de superputeri, altfel le-aș folosi ca să fiu angajat de ziar cu un contract definitiv, a zâmbit din nou.

Numai că eu nu râdeam deloc, așa că mi-a pus din nou mâna pe umăr și a adăugat:

— Alții sunt eroii, Mimì…

— Eroii sunt cei care nu se tem de nimic, am răspuns hotărât.

— Îmi fac doar datoria, a mai spus și s-a îndreptat spre ascensor.

Am mers după el. Holul de la intrare era gol și pașii lui răsunau pe marmură.

— Aș avea nevoie de ajutorul tău, am reușit să spun înainte să sosească liftul.

— Pentru ce?

— Pentru un experiment, am răspuns și cuvintele mi-au fost acoperite de zgomotul ascensorului care se oprise.

— Ce experiment? și a deschis ușa.

Crezusem și sperasem că o să mă asculte cu mai multă atenție, că aproape va fi cucerit de cuvintele mele și nu va face ca toți ceilalți, care atunci când vorbeam despre știință și magie râdeau pe înfundate. Giancarlo nu râdea, era doar grăbit.

— Un experiment pentru transmiterea puterii telepatice.

La asta și eroului meu i-a scăpat un chicot și mi-a răspuns:

— Mimì, îmi pare rău, ți-am spus, nu cred în superputeri. Ar trebui să vorbești cu Sasà, cu băieții de vârsta ta, eu sunt un pic prea mare, nu crezi?

— Sasà nu înțelege nimic despre experimente și știință, iar pe băieții de vârsta mea nu-i interesează decât fotbalul!

În clipa aceea mama a deschis ușa apartamentului nostru.

— Hei, a spus, ce faci? Te așteptăm de zece minute, am pus deja masa!

— Du-te să mănânci, a spus Giancarlo, vorbim altă dată.

M-am întors o clipă s-o privesc pe mama și i-am șoptit prietenului meu:

— Îmi promiți că te gândești?

— La ce?

— Să mă ajuți cu experimentul…

— Scuzați-mă, a intervenit mama făcând doi pași și prinzându-mă de gluga de la geacă, Mimì e un mare povestitor. Apoi s-a uitat la mine și a adăugat: Nu vezi că domnul trebuie să plece? Hai, vino să mănânci!

Am continuat să-l privesc pe Giancarlo și, în cele din urmă, el mi-a făcut cu ochiul. Promisese.

Când am intrat în casă, aveam imprimat pe față ceva foarte asemănător cu zâmbetul lui. Același zâmbet care m-a însoțit în lunile următoare ori de câte ori am avut norocul să-l întâlnesc.

Am spus-o, Giancarlo te obliga să fii vesel și să vorbești numai despre lucruri frumoase.

Poate pentru că în cealaltă viață a lui, străină mie, vorbea numai despre lucruri urâte.

•

M-am spălat în grabă pe mâini (în privința asta mama nu admitea obiecții) și m-am așezat la masă. La televizor Pippo Baudo prezenta emisiunea de divertisment *Fantastico,* care întreținea de șase ani sâmbetele italienilor și pe care eu o detestam cu toată ființa mea. Drept să spun, uram toate emisiunile de varietăți, exceptând *W le donne*[7]*,* cu Amanda Lear. Nu, nicio explicație pseudointelectuală (cum ar fi spus sora mea) care să-mi susțină interesul, chestiunea era mult mai profundă: era vorba, evident, despre femei.

Dădusem peste emisiunea asta din întâmplare, într-o seară în care bunica se uita la Canale 5, așteptând să fiarbă fasolea. Și acolo o văzusem pe Sabrina Salerno, femeia care îmi va invada adolescența ca o tornadă, ținându-mi companie în momentele mai dificile, ca și în cele de bucurie. Imediat ce am văzut-o, am simțit cum un val de căldură îmi urcă din partea de jos a pântecelui spre piept și apoi pe față. Mă simțeam ciudat, plin de o energie pe care nu reușeam s-o stăpânesc, și-mi venea să alerg și să sar prin casă cum făcea personajul din *Bomb Jack,* jocul video aflat în noua sală de jocuri din Vomero. Dar nu reușeam să-mi iau privirea de la Sabrina, de fapt de la sânii Sabrinei; exista ceva care mi-o atrăgea spre despicătura aceea, spre curbele acelea sinuoase. Mă întorsesem să mă uit la ai mei: tata fixa ecranul cu mai multă atenție decât de obicei și bătea nervos cu piciorul în podea, în timp ce mama, din fericire, era ocupată cu împăturitul chiloților, altfel ar fi înțeles. Ea înțelegea întotdeauna totul.

Așa că lăsasem în voie instinctul și alergasem în baie, unde înțepenisem în fața oglinzii cu o expresie speriată. Doar câteva secunde, apoi îmi îndreptasem privirea în jos: aveam penisul umflat, cum mi se întâmpla doar când trebuia să fac pipi sau dimineața, imediat ce mă trezeam. Îmi coborâsem pantalonii și întinsesem mâna înainte de a o retrage de parcă aș fi atins o sobă fierbinte. Atunci mi-am privit din nou fața transpirată, cu pielea de aceeași culoare ca a lui Alberto, coaforul mamei, care era obsedat de frumusețe și în aprilie avea deja un bronz perfect, pentru că-și petrecea două ore din zi pe balcon cu unul din panourile reflectorizante și cel puțin o cutie de cremă cu caroten. Apoi cineva a bătut în ușa băii. Eram convins că e bunicul, care-și petrecea viața la toaletă, poate pentru că avea

[7] Trăiască femeile.

deja o tumoare, dar era Bea. Mi-am tras în sus pantalonii într-o clipă și am fugit în camera de zi. Însă toată noaptea n-am închis ochii din cauza durerii din partea de jos a abdomenului.

Ca un făcut, peste două zile se prezentase la mine Sasà, atât de agitat că-și înghițea cuvintele mai mult ca de obicei, obișnuit cum era să vorbească grăbit, ca și cum ar fi avut ceva urgent de făcut. Mă târâse în baie (locul predilect, cum am spus, pentru secretele întregii familii) și scosese *Gin Fizz,* o revistă de doi bani, tipică pentru toți adolescenții de pe vremea aia, plină de fotografii de femei goale. Din nou, pe neașteptate, m-a vizitat valul de căldură, și imediat după aceea palpitațiile. Și totuși nu era prima oară că admiram o revistă porno, dar era prima oară că trupul meu reacționa în felul ăsta.

— Frumoasă, nu? a spus Sasà, mândru de revista lui.

Zâmbisem stânjenit, și atunci Sasà, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic neobișnuit, mi-a mărturisit că se masturbase și că simțise o plăcere incredibilă, apoi mă prinsese de braț și-mi șoptise:

— Mimì, trebuie s-o faci și tu!

Îmi era prea rușine ca să-i dau un răspuns de bun-simț și, în plus, mă și temeam că va apărea cineva din familie.

— Ce-i, nu știi cum se face? întrebase, prefăcându-se a fi un expert.

Nu știu de ce, insistența lui îmi zgâriase orgoliul, așa că i-am mărturisit că și eu experimentasem senzația aceea ciudată, dar că după aia venise sora mea.

Și atunci ai pierdut ce era mai bun! Trebuie să mergi înainte… îmi spusese el, cu o clipă înainte să apară, așa cum mă temeam, bunicul.

Sasà își vârâse revista sub pulover și am ieșit amândoi.

— Numai fetele merg împreună la toaletă! fusese comentariul contrariat al bunicului Gennaro, în timp ce închidea ușa în spatele lui.

— Gândește-te la Moana[8], îmi sugerase prietenul meu înainte să plece.

În aceeași seară așteptasem momentul prielnic, cu puțin înainte de cină (când toți erau ocupați cu ceva, și bunicul de abia ieșise din baie) ca să încerc să pun în practică sfatul. Nu mă gândisem însă la Moana, ci la Sabrina.

[8] Moana Pozzi, actriță pornografică.

Avea dreptate Sasà, trebuia să merg mai departe.

Gol din lovitură de colț

Câteva zile mai târziu – Carnavalul se terminase de puțină vreme – stăteam ghemuit lângă treptele de la intrarea în blocul meu. Era ora două după-masa a unei duminici de la sfârșitul lui februarie și ploaia abia încetase, așa că trotuarul era acoperit de bălți în care se reflectau marginile acoperișurilor și cerul plumburiu. Țineam în mână o farfurie de carton cu resturile prânzului, pe care mama îmi ordonase să i-o duc Bagheerei, care, nu știu cum făcea, dar, în fiecare zi festivă, se proțăpea sub fereastra noastră și începea să miaune până când cineva o băga în seamă. „Într-o bună zi îi dau câteva șuturi la pisica asta!” spusese odată tata, iar mama îi dăduse un răspuns pe măsură: „După aia îți dau eu câteva șuturi ție!”

Mama era obsedată de pisici și mai ales de Bagheera, și seara, în special vara, scotea capul pe fereastra de la dormitor și-i arunca șuncă și pește (ascunzându-se însă de tata, care ar fi început să urle că mâncarea costă și nu crește în copaci).

— Mamă, te așteaptă în fața ferestrei un exemplar de *Felis catus,* îi spuneam uneori ca să râd de ea.

Se întorcea întotdeauna spre mine cu aceeași expresie mirată întipărită pe chip.

— Da’ cine-i Felis Cactus ăsta? mă întrebase prima oară.

— *Felis catus,* nu cactus, am râs eu, e numele științific al pisicii domestice.

— Ascultă, Mimì, cu mine tre’ să vorbești în italiană, știi asta.

În orice caz, în ziua aia, terminasem de mâncat, mă îmbrăcasem cu costumul de carnaval și o zbughisem în stradă, ca să le arăt celor care nu mă văzuseră încă (deși nu era nimeni în fața blocului) ultima mea travestire. Adevărul e că mai eram cu gândul la costumul lui Spider-Man, pe care nu mi-l puteam permite, dar pe care aș fi putut să-l șterpelesc în seara aceea, din magazin, dacă aș fi avut curaj. Nu spun că-mi părea rău, pentru că oricum tot furt ar fi fost, numai că nu reușeam să-mi iau gândul de la costumul cu care aș fi fost cu adevărat un supererou nemaipomenit.

În timp ce mă gândeam cum să fac rost de bani ca să-mi cumpăr mult visatele haine, mama și bunica mi-au venit în ajutor „obligându-mă să mă costumez în Popeye Marinarul. După părerea lor aș fi fost grozav, așa că studiaseră bine de tot hainele personajului, cu gândul să le reproducă identic. Adevărul e că mie Popeye mi se părea un bătrânel cretinizat, fără greutatea și farmecul lui Spider-Man, ele însă erau atât de convinse, că până la urmă am acceptat.

Ceea ce a ieșit s-a dovedit a fi mediocru, mai ales dacă era comparat cu costumele colegilor mei de școală, care defilau cu mantii și măști de toate felurile. Dacă uniforma avea și are rolul de a șterge eventualele diferențe sociale dintre elevi, costumul de Carnaval, în schimb, a fost inventat tocmai ca să repună lucrurile la punct, bogății de o parte și săracii de alta. Printre cei bogați se afla, evident și Fabio, care era îmbrăcat cu o armură de cavaler medieval, mantie, coif, spadă din plastic, vestă de zale false, panaș (pe care nu mi se pare că-l aveau cavalerii medievali) și mănuși. Printre săraci ieșea în evidentă Sasà, care în mintea lui se costumase în fotbalist și era îmbrăcat cu un tricou de doi bani al echipei Napoli și o pereche de pantaloni scurți negri, iar în picioare avea pantofi de sport albi. Cui îi atrăsese atenția că fotbaliștii de la Napoli nu erau îmbrăcați cu șort negru i-a răspuns așa cum îi sugerase taică-său (eram prezent la discuția care a avut loc în carmangerie), că Napoli pe vremea lui Ramon Díaz purtase exact pantaloni negri, ca miticul Uruguay, campion mondial în anii ’30.

De fapt, Sasà era, cât se poate de clar, ajuns printre săraci, ca mine, de altfel, care aveam niște colanți roz umpluți cu vată ca să reproducă antebrațele bătrânului mâncător de spanac, pălăria albă a tatălui meu din tinerețea lui, când lucrase o perioadă ca ajutor de pizzaiolo într-un local din Cliento, un fular roșu al lui Bea la gât, iar din gură îmi atârna o pipă de jucărie cumpărată de mama la un chioșc de ziare din centru, una din acelea în care o mică sferă de plastic începea să se învârtă când suflai în tub.

Stăteam deci acolo, în fața blocului, sperând ca vreun trecător să-mi admire costumul și, între timp, mă gândeam la Viola, pe care n-o mai întâlnisem, și, mai ales, la Sasà, care de la cearta din fața carmangeriei, nu mai vorbise cu mine. Nu eram obișnuit cu o asemenea atitudine din partea lui, se întâmpla des să ne

certăm, iar a doua zi pentru el era ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. La treisprezece ani voia s-o facă pe grozavul printre oamenii cumsecade, dar în realitate era doar un copil care încerca să facă față unei vieți ciudate și dificile, cu o mamă bolnavă și un tată care vorbea puțin. Adevărul e că ne maturizam mai repede decât ne dădeam seama, iar el, poate, și mai repede decât mine. În mijlocul acelui drum greu și plin de obstacole care duce din copilărie în adolescență, prietenul meu înțelesese deja un lucru: nu trebuie dată prea multă greutate cuvintelor, ci gesturilor. Deci, chiar dacă cineva îl trimitea la dracu', Sasà râdea întruna. Scara lui de valori era puțin diferită de a mea și mi-am dat seama de asta câteva zile mai târziu, când am putut să mă apropii de el și am înțeles că, în lumea lui ciudată, comportamentul meu fusese o gravă jignire, o rană care trebuia încă să se cicatrizeze.

— Eu și cu tine suntem ca frații, poți să-mi vorbești urât, dar nu trebuie să crezi că poți să mă alungi. Să n-o mai faci niciodată! a spus pe un ton grav, după ce i-am cerut scuze.

Atunci am înțeles că Sasà va rămâne pentru totdeauna asistentul meu, că mă va urma în experimentele, pasiunile și proiectele mele cele mai absurde, chiar fără să creadă în ele și prefăcându-se că mă susține, numai pentru că, acolo unde eram eu, era și el.

•

— Hei, Mimì, mi-a întrerupt melancolia *donna* Concetta, de pe cealaltă parte a străzii, pentru că stătea acolo și duminica să vândă țigări de contrabandă, ce-i cu moaca asta tristă?

— Nimic îngrijorător, doamnă, meditam la valoarea prieteniei și la adolescență, am răspuns serios uitându-mă spre ea. În realitate, fără ochelari, distingeam doar contururile bătrânei, nu aveam acces la expresia feței, dar trebuia să mă descurc, căci cine văzuse vreodată un Popeye cu ochelari?

Ea s-a uitat o clipă la mine, apoi a izbucnit în râs.

— Băiete, io nu te-nțeleg când vorbești, ești prea dificil pentru o bătrână ca mine!

I-am zâmbit încurcat, în timp ce zgomotul meciului transmis la radio ajungea până la noi. Era ziua întâlnirii Napoli-Lazio, un meci intrat în istorie, pentru că Maradona a realizat atunci prima lui tripletă la Napoli. Am mai spus că nu-mi plăcea prea mult sportul, consideram că e o pierdere de timp, și-apoi, în ziua aia,

aveam alte lucruri la care să mă gândesc, cu toate astea, euforia familiei nu m-a lăsat complet indiferent. La primul gol, tata a ieșit în stradă și a spus:

— Mimì, ce faci acolo singur, hai în casă că e frig și Maradona a marcat un gol!

La al doilea a deschis fereastra și a urlat:

— Mimì, Maradò a marcat cu un șut de la mijlocul terenului!

— Serios? Mi se pare puțin spus dificil să marchezi de atât de departe, am repetat în timp ce intram în casă cu capul în jos.

— Exact, chiar așa, a răspuns el, și l-am văzut pe bunicul cum aproba serios și-și ducea degetul la buze cerându-ne să facem liniște.

Duminicile în casa Russo erau un eveniment care se repeta mereu în același mod, ca un ritual. La douăsprezece și jumătate eram deja la masă, iar la unu și jumătate în fața radioului, cu o oră înainte să înceapă meciul, pentru că, spunea bunicul trebuia să ne pregătim mintal ca și cum ar fi trebuit să intrăm și noi pe teren. Bunicul Gennaro lua loc ca întotdeauna pe fotoliul lui bej de pluș, cu pachetul de More, scrumiera pe brațul fotoliului și țigara stinsă în gură (nu-i era permis să fumeze nici măcar în acele momente). Tata, în schimb, se sprijinea de masă cu ziarul *Corriere dello Sport* deschis la meciurile duminicii, pixul pregătit ca să scrie rezultatele altor echipe și biletul de pronosport așezat la vedere. Eu mă întindeam în mijlocul puținelor lor comentarii și mă simțeam oarecum protejat.

Înainte de fluierul de începere, se pornea obișnuitul teatru, cu tata care voia să asculte *Tutto il calcio minuto per minuto*[9], ca să poată controla mai bine biletul de pronosport, și bunicul care susținea că Ciotti și Ameri[10] poartă ghinion și că, în consecință, trebuie să ascultăm doar transmisia radiofonică din Napoli. Eu reușeam să rămân concentrat numai câteva minute, apoi începeam să mă gândesc la orice, numai la fotbal nu, asta pentru că la televizor mă atrăgeau culorile, gazonul, tricourile, steagurile, în timp ce la radio nu era nimic și trebuia să-ți folosești fantezia. La asta bunicul era campion și imediat ce se termina o acțiune, ți-o explica de parcă ar fi fost acolo s-o vadă, uneori chiar și înjurându-l pe jucătorul care, aflat pe teren într-o poziție specială, ar fi trebuit să paseze mingea, în loc să încerce

[9] Tot fotbalul minut cu minut.

[10] Comentatori sportivi.

să tragă la poartă.

Eu însă preferam să-mi folosesc energia pentru chestiunile științifice, și nu pentru lucruri pe care nu le consideram demne de mine, iar imaginația care-mi fusese dată o foloseam doar pentru a face ipoteze asupra vieții de adult: aș fi devenit un om de știință sau un medic, cum spunea mama, sau un astronaut și aș fi pus piciorul pe o planetă necunoscută, aș fi înfipt steagul Italiei pe terenul acela arid și neprimitor și m-aș fi întors acasă cu o mulțime de pietre de analizat, evident, nu înainte de a-mi fi salutat familia și pe Sasà care ar fi fost mândru de mine. Cine știe dacă Viola m-ar fi văzut la televizor și și-ar fi adus aminte de „Patru-ochi” ăla care vorbea ciudat și devenise un erou.

Mă gândeam la toate astea atunci când Maradona a marcat al treilea gol personal direct dintr-o lovitură de colț și de data asta bunicul a căzut jos împreună cu radioul, țigările și scrumiera care s-a făcut bucăți bucățele.

•

De fapt tata făcuse întotdeauna totul pentru a-i transmite singurului său băiat pasiunea pentru fotbal. Cu un an înainte, când începuse să circule prin cartiere știrea că cel mai mare fotbalist din lume abia semnase contractul cu Napoli, nimeni nu îndrăznea să-și creadă urechilor. Mi s-a povestit că lumea se privea neîncrezătoare, fără să înțeleagă importanța reală a veștii, și continua să repete că trebuie să așteptăm și să nu ne lăsăm duși de triumfalisme ușoare. Printre ei era și bunicul care, dezamăgit de șaizeci de ani de dragoste nu întotdeauna împărtășită, nu putea crede incredibilul.

În orice caz, eu dormeam când a fost confirmată știrea, în timp ce tata și bunicul Gennaro stăteau în fața televizorului și schimbau la repezeală canalele așteptând să binevoiască cineva să dea comunicatul oficial. La ora douăzeci și trei și jumătate apăruse pe toate canalele locale: Maradona joacă la Napoli! Bunicul izbucnise în plâns, eliberându-se de enorma tensiune acumulată timp de o lună, de când începuseră tratativele cu Barcelona; tata, în schimb, sărise de pe scaun, scosese sticla de Asti pe care o păstra pentru ocazii importante și venise la mine cu paharul încă plin.

— Mimì, trezește-te, tata are să-ți arate ceva frumos!

Mama, în spatele lui, cu mâinile în șold și sprâncenele încruntate, încercase să-l oprească:

— Rosario, da' ți se pare că e cazul? După aia nu mai adoarme...

— Nu-i nimic, băiatul tre' să participe la sărbătoare, la evenimentul istoric! Îți dai seama ce emoție pentru el!

Astea spuse, m-a luat în spate ca să iasă în stradă și să asiste la sărbătoare. Cu noi a venit toată familia, în afară de bunica Maria, care ne salutase de la fereastră clătinând din cap în semn de dezaprobare. Mama în schimb, după nemulțumirea inițială, s-a lăsat prinsă de delirul popular, la fel ca Beatrice, care, chiar dacă somnoroasă, era totuși fericită să participe la distracție. Ne-am urcat în Simca familiei și am ajuns cu greu în Piața del Plebiscito, invadată deja de sute de suporteri. Bunicul așezat lângă tata, avea ochii umezi și din când în când se întorcea spre mine și spunea:

— Ai văzut, Mimì, ce frumos? Și tu o să-l poți vedea pe Maradona la stadion! E un miracol!

Cu șiruri de scutere peste tot, mașini pline cu persoane care agitau steaguri sau șaluri și strigau cuvinte de neînțeles, via Toledo era un fluviu de oameni care săreau, cântau, se îmbrățișau. Odată ajunși în piața Trieste e Trento, tata scosese un steag până atunci rămas dosit cine știe pe unde și bunicul ieșise cu bustul pe fereastră ca să cânte ca un nebun, în timp ce strângea mâini și zâmbea celor care făceau baie în fântâna arteziană.

— Poate ajung să văd și eu un campionat câștigat înainte de a muri! spusese la întoarcerea acasă.

N-a greșit prea mult.

Morla

A venit luna martie și viața mea nu s-a schimbat deloc, în afară de faptul că mi-am scos ghipsul fără ca nimeni altcineva, în afară de fantomatica Debora, să mi-l semneze. Am încercat și cu Sasà, dar mi-a spus că numai fetele fac așa ceva. Cu prietenul meu legătura era din nou cea dintotdeauna, ne vedeam după-masa și vorbeam despre tot felul de lucruri, făceam schimb de figurine și de noi visuri. El avea mereu câte un plan în șantier, iar în perioada aceea făcuse o teribilă obsesie

pentru wrestling, care de abia apăruse din America și despre care eu nu știam nimic. Uneori îmi sărea în spate și îmi trecea brațul în jurul gâtului prefăcându-se că mă sufocă. Eram obligat să-mi țin ochelarii cu o mână, altfel mi-ar fi căzut pe jos și s-ar fi spart, în timp ce el imita comentariul sportiv al unui nebun care se agita la fiecare mișcare.

— Hei, hei, urla atunci *donna* Concetta din colțul străzii, dacă faceți așa, vă loviți!, dar nimeni nu-i asculta protestul.

Lui Sasà, cum am spus, nu-i displăcea, cu siguranță, să se ia la bătaie, desenul animat pe care-l prefera era *Omul Tigru,* pe care eu îl găseam plictisitor și prea puțin colorat. În fiecare dimineață riscam să întârziem la școală, pentru că el, în timp ce lua micul dejun, trebuia să privească tot episodul pe care-l dădeau pe un post local. Îmi amintesc și că a fost printre primii care mi-au vorbit despre Hulk Hogan, unul din personajele importante din *Rocky III,* un film ce-mi plăcuse mult, mai ales pentru că în personajul lui Mickey, antrenorul, găsisem, poate chiar fără să-mi dau seama, aceeași bunătate ascunsă în spatele unei expresii ursuze pe care o avea și bunicul.

În fine, lucrurile își urmau cursul dintotdeauna, dar de Giancarlo și Viola nici urmă. Pe ea o vedeam deja doar de departe, la școală, după-masa nu ieșea niciodată, el, în schimb, era tot timpul plecat.

— Unde te duci? l-am întrebat într-o după-amiază.

— La Torre Annunziata, răspunsese fără să se oprească, lucrez acolo. Apoi, cu o clipă înainte să urce în Mehari, s-a întors și a adăugat: N-am uitat de casetă.

Așteptam deci, și între timp începusem din nou să-mi fac de lucru cu radioul încercând să înregistrez când dădeau vreun cântec de-al lui Vasco. De altfel în casă aveam puține discuri de vinil și nici măcar unul al lui Vasco Rossi. Mama nu se prea pricepea la muzică, în urmă cu ceva vreme mă rugase să merg cu ea să cumpere un cadou de Crăciun pentru Bea, care ceruse o casetă cu Madonna. Mama a trebuit să scrie numele pe o hârtie pentru că habar n-avea cine e Madonna aia.

— E discul momentului, îi explicase vânzătorul arătându-i fotografiile cântăreței. Mama avusese o expresie mirată și comentase strângând din dinți: „Uită-te la asta, parcă-i o parașută!”

Bea o adora pe Madonna și o imita, ca toate colegele ei, de

altfel. Loredana Russo însă, la început, s-a înfuriat pe Lady Ciccone, susținând că, din cauza ei, tinerii o s-o ia pe o cale greșită. Apoi, tot ascultând melodiile pe care fiica ei le punea încontinuu, a început, fără să-și dea seama, să le fredoneze și, în scurt timp, a devenit și ea o admiratoare a Madonnei, ea, care asculta numai cântecele lui Claudio Baglioni, mai ales *Questo piccolo grande amore,* despre care mi-a spus odată că a fost cântecul primilor ei ani cu tata.

Uneori stăteam în camera de zi, în fața fotografiei lor în alb-negru, sprijiniți de o veche mașină cu număr de Napoli și cu soarele care tăia strada în două, în timp ce se îmbrățișau cu o privire plină de iubire și de speranță. Mama avea fața acoperită de pistrui și buclele blond-arămii îi încadrau chipul; era foarte frumoasă cu bluza ei asortată la o fustă largă și niște balerini deschiși la culoare. El era îmbrăcat cu o pereche de jeanși evazați și o cămașă cu un guler imens, avea un aer de macho care se mândrește cu frumusețea de lângă el.

Studiam cu atenția detaliile imaginii și mă gândeam la fotograful care a văzut cum a pornit îmbrățișarea aceea din nimic, mă întrebam dacă, pe atunci, își dăduse și el seama că pe chipurile celor doi își făcuse cuib iubirea care urma să-i lege în viitor, dacă observase că într-o cută a zâmbetului mamei părea scris deja destinul ei, prezența mea și a lui Beatrice, dacă în ochii tatei zărise că e conștient de faptul că aceea va fi tovarășa lui de viață.

În sfârșit, mă întrebam dacă și alor mei li se întâmplase să creadă că momentul magic al întâlnirii lor nu fusese doar fructul întâmplării, dacă și ei se lăsaseră uneori furați de gândul că universul începuse să se învârtă exact în momentul acela.

•

Monotonia acelor zile fusese în parte întreruptă de noutatea vizitelor în casa domnului Scognamiglio, un vecin fost amiral de Marină, pensionat acum, hotărât să-și vândă apartamentul ca să meargă după fiica lui, care se mutase la Palermo. În lunile acelea, din 1985, așadar, soții Scognamiglio obișnuiau cam o dată la trei săptămâni să-și închidă locuința și să-i lase cheile tatălui meu, urmând să se îmbarce pe prima navă care i-ar fi dus pe marea insulă aflată la picioarele Cizmei, ca să petreacă câteva zile cu nepoții. În lipsa lor, tata avea sarcina să urce în fiecare seară, când apunea soarele, ca să ude florile (terasa,

care dădea direct spre piață, era plină) și să controleze dacă totul e în regulă.

Imediat cum am aflat, i-am propus să-l însoțesc; adevărul e că la etajul șapte, exact în fața ușii soților Scognamiglio, locuia familia Iacobelli. Locuia Viola. Prima oară a trebuit să aștept ca tata să termine de ascultat pedanta predică a administratorului Criscuolo (care susținea că sacii de gunoi nu trebuiau lăsați să zacă pe palier în afara orarului stabilit) înainte de a putea să merg sus, cu o agitație întipărită pe chip pe care cu greu reușeam s-o ascund și răsuflând greu de parcă am fi urcat pe jos. În realitate nu s-a întâmplat niciodată în lunile acelea ca ușa de la apartamentul Violei să se deschidă, dar eu am continuat neobosit să-l urmez pe tata toată iarna, și apoi singur în timpul verii, pentru că apartamentul acela s-a dovedit a fi o mare comoară, cel mai prețios dar pe care viața mi-l putea face.

Amiralul era un pasionat cititor și în coridor avea o bibliotecă plină de romane, în special ale clasicilor. Prima oară am stat să mă uit la ele cu gura căscată, până când tata m-a împins de la spate spunând: „Hai, Hemingway, nu sta acolo ca un stâlp de telegraf, ajută-mă să ud florile de pe terasă”. Îl urmasem pe balconul cel mare unde, printre multele plante, trăia o broască țestoasă de uscat, și nu putusem să nu zâmbesc în timp ce mă lăsam pe vine lângă animal.

— Mimì, las-o în pace, că dacă se-ntâmplă ceva, ne omoară Scognamiglio! spusese tata.

— Cum se numește?

— Cine? Scognamiglio? Edoardo…

— Nu, nu Scognamiglio, această *Testudo hermanni…*

S-a uitat la mine stupefiat înainte de a răspunde.

— Vai de mine, Mimì, cu tine omu’ are nevoie de un dicționar! Nu poți vorbi în italiană? În orice caz, nu știu, nu l-am întrebat niciodată, nu-i genul meu… țestoasa, vreau să zic, și a început să râdă.

— O să-i spun Morla, am exclamat atunci.

— Morla? Ce nume-i ăsta? spusese el, întors cu spatele, ocupat să ude un minunat ghiveci cu lavandă.

— Țestoasa din romanul lui Ende, *Povestea fără sfârșit,* se numește așa. Nu-ți aduci aminte? Am văzut filmul. Țestoasa foarte bătrână și uriașă care trăiește în Mlaștina Tristeții. „Animalul Milenar” i se spune în film, pentru că acolo e mascul…

— O țestoasă mascul? fusese singurul lucru care l-a interesat.

— Sigur, ce, după tine, țestoasele sunt numai de sex feminin?

— Nu? întrebase el amuzat, înainte de a începe să cânte „Catari, Catari, de ce-mi spui cuvintele astea amare…” versurile din *Core 'ngrato,* pe care uneori îl fluiera și în mica lui gheretă de lemn.

Filmul era făcut după unul din romanele mele preferate și ne duseserăm să-l vedem pentru că tata primise cadou niște bilete tocmai de la Scognamiglio, care ar fi trebuit să-și ducă nepoțelele, dacă nava lor din Sicilia n-ar fi fost oprită de o furtună. Așa că într-o sâmbătă după-masa am urcat în mașină cu destinația cinematograful Ariston, sus în cartierul San Martino. Înainte să intrăm în sală tata cumpărase o felie de pizza pentru mama și o înghețată Bomboniera pentru mine. Părea mândru de faptul că-și adusese familia la cinema, chiar dacă se enervase pe Bea care nu voise să vină.

„O dată facem și noi ceva toți împreună…”, spusese mama, și Beatrice îi răspunsese: „Uite, asta-i problema, o dată. Nu m-ați dus la cinema când eram mică, vreți să vin azi să văd un film pentru copii?”

Și, într-adevăr, sala era arhiplină cu familii și copii de vârsta mea și toți vorbeau înainte de începerea filmului. Mama era foarte fericită, se machiase și se îmbrăcase cu rochia roșie pentru ocazii, care nu-i prea plăcea tatei, pentru că „se văd toate cele”.

— Ascultă, Rosario, io pe asta o am, pe asta o-mbrac! precizase ea, și discuția se terminase înainte să înceapă.

Tata nu era un tip vesel, nu zâmbea prea des și nu spunea aproape niciodată o glumă, cum i se întâmpla uneori lui Angelo, și totuși pe terasa aia se transforma, lua pompa și se ducea în sus și-n jos cu zâmbetul pe buze și cu o expresie destinsă. După ce termina de udat rămânea cu țigara în gură (nu fuma mult, dar pe balconul lui Scognamiglio o făcea întotdeauna), mâinile ude pe șold și privirea pierdută câteva secunde spre orizont, apoi se apropia de balustradă și-și termina țigara privind piața de dedesubt, care de la înălțimea aceea părea să-și piardă toată aroganța și apărea vătuită, cu mașinile mari cât unghia de la degetul mic și zgomotul care ajungea la noi ca un ecou îndepărtat și înfundat.

În momentele acelea nu scotea niciodată vreun cuvânt și pe

chipul lui n-am văzut nicio urmă de invidie, pur și simplu avea grijă să folosească puținul timp avut la dispoziție ca să simtă toată acea frumusețe care nu-i aparținea, o gură de aer înainte să intre din nou în lumea de jos, singura pe care o cunoștea, poate singura pe care, de fapt, o simțea cu adevărat a sa.

Prima fisură

Agentul imobiliar îmi face loc și mă invită să intru, apoi închide ușa în spatele lui. Apartamentul e întunecat și liniștit, în aer plutește un miros de stătut. Casele nelocuite se recunosc imediat, miros a abandonare. Da, mucegaiul și praful sunt cele care-ți intră primele în nări, dar, imediat după aceea, cei mai atenți își vor da seama de damful acela impregnat de viață trăită, de amintiri.

Poate nu e nimic adevărat, poate e doar imaginația mea, poate mucegaiul e doar mucegai și amintirile nu au miros, și totuși în penumbră mi se pare aproape că simt parfumul acela de pământ ud, după ce tata stropise plantele, și apoi simt mirosul ploii de vară, acel amestec de catran, asfalt și sirocco, pe care-l găseam când, după una din multele ploi, urcam să controlăm dacă Morla și plantele sunt bine. Și încă ceva, și asta e mai ușor, simt mirosul masivei mobile antice din camera de zi, care în ochii mei de copil părea făcută din copaci bătrâni și maiestuoși, și aproape mi se pare că văd imensa bibliotecă din coridor și pianul din dormitor.

Poate pentru că apartamentul era plin de plante de toate felurile, senzația pe care o aveam, când îi treceam pragul, era aceea că intru într-o junglă, într-o pădure exotică, un loc vrăjit, făcut din mirosuri și culori și din jocuri de lumini, în care o mică rază de soare reușea să cadă cu precizie pe frunza aceea mare de pe micul perete din marmură care despărțea sufrageria de coridor. Era un loc magic, și nu numai din cauza plantelor. De aceea m-am întors să văd dacă mai rămăsese ceva din el, pentru că întotdeauna e nevoie de magie, îți permite să nu te încrezi prea mult în lumea de afară, căreia nu-i trebuie decât o clipă ca să-ți ofilească sufletul.

Tânărul agent se grăbește spre fereastra camerei de zi, o

deschide larg și ridică jaluzelele. Reflexul plumburiu al cerului de februarie colorează camera în cenușiu și alungă mirosurile cuibărite în întuneric. Întotdeauna lumina a fost cea care a dat viață casei; îmi aduc aminte că ordinul pentru tata era să nu coboare niciodată jaluzelele, pentru că plantele au nevoie de soare. Odată el a încercat să obiecteze că era periculos, că cineva ar fi putut să-și dea drumul de pe acoperiș și n-ar fi avut altceva de făcut decât să spargă un geam ca să intre în casă, dar domnul Scognamiglio răspunsese pufnind: „Asta-i bună, Rosario, ce-ți trece prin minte! Dar tu ești tot timpul aici, nu? Cine să intre în bloc?”

— Apartamentul e foarte luminos, cum puteți vedea, chiar dacă azi nu e soare. Asta e camera de zi, un frumos salon dublu, cu ferestrele ce dau spre un balcon mare, care e mai mult o terasă, de fapt. Dar terasa o s-o vedem ultima.

Ghidul meu spune vrute și nevrute, dar eu nu-l ascult.

•

Într-o zi, din păcate, a venit cu noi și Sasà. I-am prezentat-o pe Morla și el a întors-o pe toate părțile lovind-o ușor pe carapace, în timp ce spunea: „Hei, e cineva acasă?”

I-am luat-o din mână pe mica mea prietenă și l-am privit supărat, încercând să-i explic că iarna țestoasele intră în letargie și deci se mișcă și mănâncă foarte puțin; Sasà însă a început să râdă și s-a apucat să viziteze casă, și în fiecare cameră îl auzeai repetând: „Uau, ce casă, uau, ce de bani, uau, ce-i invidiez!”

Am avut nevoie de aproape două zile ca să recâștig încrederea Morlei, care a stat tot timpul cu capul vârât în carapace, terorizată numai la gândul de a asculta vocea afurisitului de Sasà. Adevărul e că prietenul meu uman, sincer să fiu, era simpatic și leal, dar nu dotat cu multă sensibilitate în privința animalelor. Arunca cu pietre în câini, speria pisicile, mai ales pe săraca Bagheera, care sărise de mai multe ori în aer de frică, de parc-ar fi fost Sara Simeoni, atleta căreia, cu un an înainte, la Olimpiada de la Los Angeles, întreaga familie Russo îi ținuse pumnii cu toată puterea.

•

— Iar aici o bucătărie mare, spune brusc acompaniatorul meu.

Cred că am stat cel puțin treizeci de secunde, uitându-mă în gol. În timp ce-l urmez, mă întreb ce idee și-o fi făcut despre mine.

— Aici avem o fereastră care dă spre strada privată, și o deschide, arătându-mi, fără să vrea, cu douăzeci de metri mai jos pictura murală a lui Giancarlo, iar aici e și o mică debara în perete, și trage spre el o ușă de lemn alb care scârțâie și mă face să mă las furat din nou de amintiri.

Era vară, poate jumătatea lui iunie, și orașul începea să se golească la sfârșitul săptămânii. Familia Scognamiglio era deja în vacanță și tata urca în fiecare seară să ude florile. În ziua aceea însă, se întâmplase ceva neplăcut: domnul Criscuolo, da, chiar el, rămăsese blocat în ascensor și începuse să apese furios pe soneria de alarmă. Așa că, la ora două după-masa am fost nevoiți să ieșim în holul de la intrare ca să aflăm ce se întâmplă și am auzit zbieretele bătrânului care continua să repete că e vina celor care foloseau liftul pe post de macara.

Tata lăsase pastele cu sos în farfurie, fără să se mai șteargă pe mustăți, și coborâse în camera motoarelor ca să încerce să-l aducă pe Criscuolo la parter. Lucru deloc simplu și, pentru că ascensorul era blocat între etaje, în cele din urmă, administratorul a fost obligat să se întindă pe burtă ca să poată ieși prin mica deschizătură creată. Tata a petrecut restul după-amiezii încercând să-l liniștească pe bătrân, în timp ce-i așteptau pe tehnicieni pentru reparație. Iată de ce, la un moment dat, a luat cheile de la apartamentul familiei Scognamiglio și a spus: „Mimì, în seara asta e rândul tău”.

Aș fi putut urca singur, și pentru că știam ce riscam dacă-l luam din nou cu mine pe Sasà, și totuși n-am avut curajul să-l refuz și n-am fost în stare, nici de data asta, să inventez o scuză. Rezultatul a fost că el, prins de entuziasmul de a avea toată casa la dispoziție, și-a făcut de cap. De abia îi dădusem o frunză de salată Morlei și udam cimentul încă fierbinte de la soare, când un scârțâit, identic cu cel provocat după mulți ani de agentul imobiliar, mi-a atras atenția. M-am dus repede în bucătărie și l-am găsit pe Sasà, cu obrajii umflați și mâinile pline cu biscuiți.

— Da’ ce faci?

N-a reușit să-mi răspundă pentru că avea gura încleștată, mă privea și zâmbea, fără să-i pese de reprosul meu. În câteva minute scotocise peste tot în cămară. Cel puțin așa credeam. În realitate, după câteva zile, mi-a mărturisit alte nelegiuiri:

— M-am pișat pe săpunul din baie, m-am șters la cur cu fața

de pernă, mi-am curățat nasul cu cearșaful și am scuipat în apa de gură.

L-am privit stupefiat.

— De ce? am întrebat cu o expresie dezamăgită.

El, văzând că nu mă amuz, a încetat să zâmbească.

— De ce?

— Mă plictiseam, a răspuns în cele din urmă, ridicând din umeri și a plecat.

— Și acum vă arăt dormitoarele, spune agentul și mă privește.

Îi zâmbesc perplex și el mă întreabă:

— Toate bune? Vă place apartamentul?

— Mi-a plăcut întotdeauna, ar trebui să răspund, dar îl urmez fără să deschid gura.

După părerea mea Sasà nu se plictisea, ci urla.

Urla împotriva tatălui său care nu mai râdea și i se adresa numai ca să-i dea ordine. Împotriva mamei care-și petrecea timpul stând în pat, pe întuneric, și slăbea tot mai mult în fiecare zi. Împotriva vieții care unora le dăruiește și altora le ia.

Nu era plictiseală și nici măcar invidie.

Era prima fisură.

Supereroi și sindicaliști

Deoarece am început să cred că Giancarlo mă evita anume, m-am refugiat, cu scuza că aveam o mulțime de teme de făcut, în ghereta portarului, de unde puteam controla tot ce se petrece în bloc. Deseori mi se întâmpla să studiez în ghereta tatei, fără îndoială mai liniștită decât casa noastră, unde, dimpotrivă, televizorul era tot timpul pornit și bunica era tot timpul în bucătărie, tăind, tocând, amestecând, deschizând și închizând ușile de la dulap, aprinzând aragazul, deschizând robinetul și frigiderul, în timp ce eu eram acolo, la singura masă, încercând să mă concentrez puțin.

Din păcate nici măcar stratagema aceea n-a avut efectele sperate și în a treia zi, dezamăgit deja, am hotărât să mă întorc în casă, și pentru că bunica mă îmbia cu un castron de cremă de vanilie în mână. La televizor începea *Inspectorul Derrick,* foarte

iubit în familie. În realitate, îl iubea mai ales ea, în timp ce eu și bunicul îl preferam pe *Colombo,* pe care, în schimb, bunica îl critica mereu, pentru că, zicea ea, faptul că de la prima scenă aflai cine-i asasinul făcea ca povestea să nu mai fie atât de interesantă. Și așa, deseori rămâneam singur să privesc *Colombo,* pentru că bunica se ridica contrariată după cinci minute, iar bunicul, în mod regulat, adormea.

În orice caz, nu renunțasem desigur la ideea cu telepatia și cu superputerile, numai că Sasà nu mai voia să încerce, iar când începeam să-i vorbesc despre asta se enerva:

— Mimì, vrei sau nu să înțelegi că nu există superputeri? repeta mereu și apoi pufnea.

Și totuși n-am renunțat și, așteptând să-l întâlnesc din nou pe Giancarlo, am hotărât să fac testul cu ai mei, care, mai puțin tata, mă îndemnau mereu să studiez noi experimente. Ultima oară se întâmplase cu bunica, care-mi dăduse mână liberă să verific combinația de gravitație și mișcare de rotație cu ajutorul unei felii de pâine pe care o unsesem cu unt pe una din părți. Știam că felia va cădea întotdeauna pe podea cu partea unsă, numai că trebuia să fac o încercare ca să cred. La prima verificare, bunica a bătut din palme și a spus că eram *un om de știință*!, la a doua a râs și a comentat că nepotul ei era *un geniu*!, la a treia, în schimb, a exclamat: „Mimì, am înțeles, experimentul funcționează, da' podeaua cine-o spală?"

Din fericire, transmiterea gândurilor nu cerea nimănui sacrificii, în afară de a pierde puțin timp. De data asta, însă, problema a fost alegerea candidaților care trebuiau supuși experimentului. Cu tata nici gând să se poată vorbi de știință și cultură în general, singurele lui interese fiind politica, fotbalul și mașinile, înțeleg prin asta mașinile altora, evident, pentru că el nu folosea aproape niciodată automobilul, iar biroul unde lucra mama era în piața Medaglie d'Oro, la cinci minute de mers pe jos. Bunica era încă reticentă din cauza untului întins pe gresia din bucătărie, iar bunicul avea întotdeauna ceva de făcut chiar dacă nu făcea nimic.

Nu știu câte servicii schimbase în viața lui, odată mi-a povestit că fusese muncitor și se luptase cu firma făcând grevă, altă dată îmi mărturisise că atunci când era tânăr mama lui îl trimitea să învețe „meserie" la un tapițer, dar că lui nu-i plăcea. Apoi, într-o seară, în care băuse puțin mai mult decât trebuia,

îmi făcuse semn să mă așez lângă el și-mi povestise despre vremea în care le vindea pantofi doamnelor și despre cum, după părerea lui, o femeie cu clasă este cea care știe cum să umble și cum să se încalțe cu grație. Mi-o spusese în șoaptă, făcându-mi cu ochiul, ca nu cumva să audă bunica.

De fapt, n-am știut niciodată care era adevărata meserie a bunicului, dar deseori, când se uita la telejurnal, spunea același lucru: „Eu trebuia să mă fac sindicalist, aș fi răsturnat lumea și aș fi făcut-o mai bună".

Într-o seară, în pat, deschisesem dicționarul și căutasem cuvântul „sindicalist": *„persoană care activează în sindicalism"* era scris. Găsisem termenul „sindicalism": „*Totalitatea doctrinelor și mișcărilor care au drept fundament și drept scop organizarea muncitorilor și tutelarea drepturilor lor și a intereselor lor economice".*

— Îmi scapă ceva, i-am spus într-o zi, spui mereu că dacă erai sindicalist ai fi întors lumea pe dos, dar ce face un sindicalist?

— Îi apără pe cei slabi.

— Atunci e un supererou! strigasem entuziasmat.

— Nu, răspunsese bunicul serios, e doar un comunist.

•

Am ales-o pe Bea pentru experimentul meu de telepatie.

— Numai dacă-mi ții spatele sâmbătă seara, a precizat imediat.

— În ce sens?

— I-am spus lui tata că ies cu Mauro...

— Cine-i Mauro?

— Prietenul meu.

— Băiatul cu motocicleta?

— Da, dar are și mașină. El e mare... a adăugat cu un zâmbet afectat.

— Nu înțeleg care-i rolul meu în povestea asta...

— Tata a insistat că vrea să-l cunoască și nu reușesc să scap de el. Așa că seara Mauro o să vină aici ca să salute familia și apoi o să ieșim toți trei. Le-am spus că te ducem la cinema.

— La cinema? am căscat ochii.

Când mi-a văzut dezamăgirea, a încercat să-mi explice.

— Ascultă, Mimì nu pot să-mi petrec prima ieșire oficială cu prietenul meu mergând la cinema cu tine. Înțelegi, nu-i așa?

M-am forțat să aprob.

— Numai că mă plictisește să-i explic fascistului ăluia!

— Tata nu e fascist, am precizat, e democrat creștin.

— Oho, și mai rău, a spus, și în orice caz nu mai căuta nod în papură la tot ce ți se spune.

— Scuză-mă.

Bea a zâmbit.

— Atunci, îmi ții spatele?

— Care ar fi rolul meu?

— Să te prefaci că vii cu mine.

— Și în schimb?

— În schimb, noi ieșim cu motocicleta lui Mauro. Și tu, după ce dai colțul, faci ce vrei. Seară liberă!

— Și unde mă duc?

— Uf, Mimì, ce știu eu, n-ai un prieten? Nu poți să te întâlnești cu Sasà?

— Sasà nu mai vine afară, trebuie să se ocupe de mama lui.

— Bine, vezi tu, important e ca la miezul nopții să fii la benzinăria din piață, ca să ne întoarcem împreună acasă. OK?

M-am gândit o clipă și am răspuns:

— Ai auzit vreodată vorbindu-se de putere telepatică?

Experimentul a fost un dezastru. Ne-am închis în dormitor, unul în fața celuilalt, și mai bine de o jumătate de oră am încercat în zadar să-i transmit trei imagini: chipul Violei, costumul lui Spider-Man și mașina verde a lui Giancarlo. Ea spunea că nu vede nimic și că se plictisește. Am înțeles că alesesem lucruri prea complexe, trebuia să mă antrenez cu altele mai simple, la îndemâna tuturor, trebuia să gândesc așa cum gândește omul mediu. Iar Bea era perfectă pentru rolul ăsta. Am încercat să mă gândesc la viața frivolă a surorii mele și mi-am imaginat un fotoroman. Nimic. Apoi m-am gândit la motocicleta lui Mauro și ea mi-a răspuns că văzuse o sticlă, apoi mi-am desenat în minte jurnalul ei, plin de fraze colorate, dar a fost la fel de inutil.

Într-o zi, cu doi ani în urmă, mă trezisem, aproape fără să vreau, dând paginile jurnalului ei, pe care-l lăsase deschis pe masa din bucătărie, și dădusem peste un știu câte fotografii ale lui Simon Le Bon, înconjurate de multe inimioare. Nu mă gândisem nici măcar o clipă că săvârșesc o gravă violare, când însă ridicasem privirea, Bea era acolo, în picioare lângă mine, și mă privea cu o expresie neîncrezătoare și furioasă în același

timp. În cele din urmă scosese un urlet, mă apucase de păr și-și luase jurnalul. N-am știut și nu știu să mă bat, dar după tulburarea inițială, simțisem cum mi se urcă la cap o furie ciudată și mă repezisem la ea. Mama fusese cea care ne-a despărțit împingându-ne departe unul de celălalt, apoi stătuse să ne privească îngrozită, fără să știe ce să spună. Era prima oară că ne băteam.

— Mi-a furat jurnalul, a țipat Bea, în încercarea de a se dezvinovăți, dar mama nici n-o asculta, ne-a prins de braț pe amândoi și ne-a obligat să ne așezăm, apoi a spus:

— Dacă vă mai văd o dată că faceți așa ceva, îl chem pe tata și o să fie vai de voi!

Plecasem capul amândoi deodată fără să scoatem o vorbă. Atunci ea a adăugat:

— Sunteți frați, trebuie să vă iubiți, pentru că în viitor o să aveți nevoie unul de altul. Vreau să fiu liniștită, să știu că vă iubiți!

Niciunul din noi nu ridicase capul, chiar dacă începusem s-o privesc pe furiș pe Bea.

— Hai, dați-vă o sărutare și faceți pace! continuase mama, cu ochii umezi și vocea blândă.

Mi-am întins capul spre soră-mea, dar Bea nu s-a mișcat. Mama a intervenit din nou:

— Fratele tău vrea să te sărute! a spus ferm.

— Mi-a furat jurnalul, a precizat Bea din nou.

— N-o s-o mai facă, nu-i așa Mimì?

Am dat din cap.

— Hai, sărutați-vă și faceți pace!

De data asta Beatrice s-a lăsat sărutată, dar n-a mai vorbit cu mine două zile, în ciuda faptului că eu îi zâmbeam de departe.

Bunicul Gennaro mi-a dat una din ultimele sale învățăminte chiar despre femei:

— Mimì, ascultă-mă pe mine, când o să te însori, dacă nevastă-ta începe să țipe, tu nu zice nimic, nu-i răspunde, închide ușa de la intrare în spatele tău și ieși să fumezi o țigară. O femeie nervoasă e ca marea în furtună!

Bunicul nu fusese niciodată un sindicalist și nu știu ce meserie făcuse cu adevărat, dar viața o înțelesese cât se poate de bine.

Mehari

Și a sosit ziua.

Giancarlo a sunat la interfon sâmbătă după-masa și mi-a spus să ies. Când am țâșnit pe ușa blocului, mă aștepta deja în fabulosul Batmobil verde și îmi zâmbea de departe, ca întotdeauna. Făcută covrig pe capotă stătea Bagheera, căreia părea să nu-i pese de mișcările noastre. I-am zâmbit și eu și am alergat la el.

— Mimì cel grozav! Hai, urcă, mi-a făcut semn cu mâna.

L-am privit fericit și am ocolit mașina ca să mă așez lângă el. Din interior mi s-a părut și mai neverosimil.

— O știi pe Bagheera? l-am întrebat.

Și-a încruntat sprâncenele.

— Pisica, Bagheera…

— A, așa o cheamă pe șmechera aia?

Am dat din cap și am răspuns:

— Ca pe pantera din…

— *Cartea junglei,* una din preferatele mele!

— Incredibil, am sărit în sus, e și una din cărțile mele preferate!

Părea amuzat.

— Deci, da, o cunosc mult prea bine, dat fiind că și-a ales mașina mea drept adăpost pentru noapte. O găsesc în fiecare dimineață torcând pe scaunele din spate…

— Ar trebui să te gândești la un plan, ai putea să închizi acoperișul…

— Da, sigur, numai că se apropie vara…

— Aș fi curios să știu motivul pentru care ai hotărât să-ți cumperi o mașină atât de bizară, am întrebat privind în jurul meu.

— Nu-ți place?

— Consider foarte interesant faptul că tu ești singurul care are așa o mașină.

— În realitate, mai sunt câțiva, dar ai dreptate, suntem puțini. În orice caz, am mers s-o iau de la Bologna.

— De la Bologna?

— Da.

— Am făcut zece ore până aici, când am adus-o.

— Zece ore? am repetat neîncrezător.

— Da, a spus el și și-a așezat mâinile pe volan. Știi ce înseamnă Mehari?

Am clătinat din cap.

— E o rasă de dromaderi! Mașina asta e rezistentă ca și ei.

— Atunci ar fi trebuit să aibă culoarea deșertului, am comentat în timp ce el scotea din buzunarul cămășii o casetă pe care erau scrise cu pixul vreo douăzeci de titluri de cântece. Mi-a dat-o și a spus:

— Uite, așa cum ți-am promis.

Am învârtit caseta în mâini și mi-am auzit gura pronunțând cuvintele:

— Mulțumesc, Giancarlo, ești un adevărat prieten! Și eu care credeam că ai uitat...

A zâmbit.

— Așa zice deseori și prietena mea. Am fost ocupat. Munca la ziar îmi ia mult timp, ceilalți spun că sunt mereu cu capul în nori...

— Nu, am spus, mie nu mi se pare. În orice caz, sunt mulțumit că acum suntem prieteni cu adevărat...

— A, da? a spus el amuzat. Acum suntem prieteni cu adevărat?

— Da, eu ți-am mărturisit dragostea mea pentru Viola, asta se face numai cu prietenii, nu-i așa?

— Da, sigur că da...

— Și-apoi, dacă n-am fi prieteni cu adevărat, nu mi-ai fi dăruit caseta. Pentru că mi-o dăruiești, nu?

— Sigur.

— Sigur că mi-o dăruiești sau sigur că suntem prieteni adevărați?

Giancarlo a zâmbit din nou, în timp ce Bagheera dincolo de parbriz începea să-și lingă o labă.

— Amândouă lucrurile.

— Atunci, dat fiind că suntem oficial prieteni, aș vrea să profit și să te rog să mă ajuți cu experimentul ăla...

— Care experiment?

— Puterea telepatică.

— Iarăși superputeri? și a răsucit cheia în contact, sub privirea indiferentă a Bagheerei. Mimì, superputerile nu există, ți-am spus. Există persoane care au mai mult talent decât altele în

ceva, persoane mai bune decât altele, mai corecte, mai drepte. Dar nimeni nu are superputeri, alea există numai în benzile desenate și în filme!

— Puterea telepatică nu e o superputere ca acelea inventate în benzile desenate, e ceva diferit, e o percepție extrasenzorială. Încă din secolul al XIX-lea se studiază capacitatea omului de a transmite gândurile. Folosim doar o mică parte din creierul nostru, multe din potențialitățile sale sunt neexprimate și nici măcar nu le cunoaștem.

— Da ce știi tu despre toate lucrurile astea? s-a întors brusc spre mine.

— Studiez, am răspuns sibilinic.

A părut că se gândește.

— Și apoi, chiar dacă ar exista, a spus provocator, la ce ți-ar servi? Cum le-ai folosi?

Pentru o clipă m-am temut că tocmai el, care nega existența telepatiei, e în stare să-mi citească gândurile și să vadă imaginea pe care eu o aveam în minte de câtăva vreme: Viola, goală pe pat, sedusă datorită puterii mele.

— Aș putea să descopăr secretele oamenilor răi, să le anticipez gesturile, și atunci aș fi un adevărat supererou!

— A, desigur, a răspuns, de asta nu mă îndoiesc. Apoi m-a privit și a adăugat: Ai văzut filmul: *Ricomincio da tre*[11] de Massimo Troisi?

Am clătinat din cap.

— Atunci trebuie să-l vezi. Protagonistul, Gaetano, e convins că poate muta obiectele doar cu forța gândului.

— Aia e telekinezie, am răspuns imediat, n-are nicio legătură. Și nu există experimente care să-i susțină existența.

— Dar există experimente care să susțină telepatia?

— Există metoda Ganzfeld. Un individ este izolat și i se pun pe pleoape mingi de ping pong, și pe urechi căști care produc un zgomot de fond constant. Conform experimentului, în asemenea condiții, subiectul reușește să perceapă imagini și informații trimise de alții.

— Ai învățat asta pe de rost?

— Sigur. De ce?

Giancarlo a avut o expresie nedumerită și a răspuns:

— În orice caz, nu mi se pare complicat. Nimic nu te împiedică

[11] Reîncep de la trei.

să încerci.

— Da, așa e, numai că-mi lipsește un element fundamental, un cobai.

— Și eu ar trebui să fiu cobaiul tău?

— Cam asta e ideea… am zis, și am zâmbit.

Tăcerea care a urmat a fost acoperită de bolborositul mașinii. După o clipă Giancarlo a răspuns:

— Mimì, lucrurile astea trebuie să le faci cu băieții de vârsta ta, eu n-am timp…

— Dar niciuna din cunoștințele mele nu e un erou, am izbucnit, nimeni nu e în stare să priceapă absolut nimic! Eu cred că experimentul ar avea mai multe probabilități de reușită cu o persoană specială ca tine.

El și-a pus brațul pe spătarul scaunului meu și s-a întors ca să dea repede înapoi. Apoi a spus:

— Nu sunt o persoană specială, Mimì, nu știu cum să-ți spun asta. Ți-ai făcut o părere greșită, sunt un tânăr ca mulți alții, un tânăr normal, unul căruia îi place viața, îi place să meargă să mănânce o pizza, să iasă cu prietenii, să meargă vara la mare. N-am nimic special, viața mea n-are nimic special. Îmi pare rău…

Am tăcut fără să mai știu ce să spun, și atunci el a profitat ca să continue:

— Dar am o idee, și a scos Mehari din parcare.

— Ce idee? m-am întors să-l privesc plin de speranță. Ideea unui erou nu putea să fie decât formidabilă.

— Ai putea să-i spui Violei ce mi-ai spus mie până acum, ai putea să-i ceri ei să participe la experiment, ar fi un mod s-o cunoști, să deveniți prieteni. Ai putea să i-o ceri după ce îi dai caseta. Te asigur că știi să fii destul de convingător.

M-am uitat câteva momente la el, înainte de a-mi duce mâna la față și a spune:

— Mi se pare o idee cu adevărat formidabilă. Aș putea s-o fascinez cu teoriile și cu experimentele mele. Ar putea fi tocmai dragostea față de știință cea care să ne unească!

— Așa e, și ai prinde doi iepuri dintr-o lovitură, cum se spune…

— Nu înțeleg ce legătură au iepurii…

— Niciuna, Mimì, niciuna, și a zâmbit din nou.

Eram opriți în mijlocul străzii, dar pentru că era o stradă

închisă, și mai era și sâmbătă după-masa, nu erau alte mașini.

— Înainte de a merge la ea însă, ascultă cântecele. Și eventual scrie-i și o dedicație…

— Unde?

— Aici, în interior, a spus luând caseta și deschizând-o. Uite, vezi? Aici scrii un gând al tău…

— Ce fel de gând?

— Cu asta nu te pot ajuta, trebuie să fie al tău.

— În repertoriul meu muzical există doar trei cântece de Vasco, am gusturi puțin mai clasice, să știi, am comentat apoi.

— Trei? E deja ceva! a răspuns tot mai amuzat.

— Iartă-mi întrebarea poate prea directă, dar care din aceste cântece e preferatul tău? am întrebat.

El m-a privit drept în față și a spus:

— Dacă vii cu mine, ți-l pun să-l asculți.

— Cu tine? Unde? Nu știu dacă…

Nu mi-a lăsat timp să răspund și a întrebat:

— Îți place voleiul?

— Poftim?

— Voleiul?

— N-am avut ocazia să aprofundez cunoașterea lui. Profesorul de educație fizică susține că nu am statura potrivită și port ochelari…

— Nu sunt motive bune ca să nu iubești acest sport, a spus iritat. Facem pariu că reușesc? a spus imediat după aceea.

— Să faci ce?

— Să te fac să te îndrăgostești de volei. Sau, cel puțin, de Vasco…

Apoi a vârât într-a-ntâia și a claxonat ușor, pentru ca Bagheera să coboare în sfârșit de pe mașină. Imediat după aceea Mehari s-a pus în mișcare cu un bolborosit lejer care o făcea să semene mai mult cu o cafetieră pe foc, decât cu un dromader.

— Nu i-am spus mamei, nu mă pot îndepărta cu inima ușoară… am mormăit în timp ce vântul îmi sufla în față dorul lui de vară.

— După două ore te aduc acasă, a răspuns Giancarlo și a dat drumul la casetofon. Și acum ascultă asta într-o tăcere religioasă!

Chiar și azi, când mă gândesc la acea fantastică după-masă în

Mehari, mi se pare că simt din nou aceleași senzații de atunci: vântul care-mi răvășește părul și este însoțit de o senzație de libertate necunoscută, mână strânsă de mânerul ușii pentru a înfrunta gropile de pe stradă, care de acolo de sus păreau prăpăstii, un adult care mă trata ca pe un om mare, orașul care se trezea încetul cu încetul după o iarnă lungă, și cântecul acela minunat care mă urmărește de atunci.

Canis lupus familiaris

Înainte de a vorbi despre ziua în care, în sfârșit, am reușit să-mi întâlnesc din nou sirena și să-i dau caseta lui Giancarlo, trebuie să povestesc despre ciudata întâlnire pe care am avut-o în aceeași seară, din sâmbăta în care îi promisesem lui Beatrice că o ajut cu părinții noștri ca să poată ieși cu fantomaticul Mauro, care s-a dovedit a fi un băiat foarte simpatic. Era un tip vesel și cu replica promptă, foarte sigur pe el, îmbrăcat cu o geacă de piele care-l făcea să semene cu Fonzie, eroul lui Sasà. Aș fi vrut să i-l prezint lui Sasà, eram sigur că s-ar fi îndrăgostit de el, cu motocicleta lui puternică, privirea sigură și mestecând tot timpul gumă. Dar a intervenit Bea, spunând că e târziu și că trebuie să plecăm.

— Nu trebuia să-l ducem la cinema? a întrebat Mauro când am ajuns în stradă.

— Nici vorbă, a răspuns Bea, era o minciună pentru a-i mei. Tu, acum, mă duci la dans!

— La dans? a întrebat el.

— La dans? am repetat eu.

— Da, la dans, ai înțeles bine.

Bea era îmbrăcată cu o geacă scurtă fucsia, fără nasturi, din care i se revărsau sânii. Stătuse o oră în baie să-și umfle părul cu foehnul și acum și-l ținea țeapăn cu fixativ și cu o bentiță de aceeași culoare cu geaca. Era foarte machiată și mesteca gumă cu gura deschisă. Niciodată nu semănase atât de bine cu Cindy Lauper.

— Și el? a întrebat imediat Mauro.

— El se duce unde vrea, nu-i așa Mimì? și mi-a făcut cu ochiul.

— Da, da, OK, am plecat, am spus.

Fonzie m-a ciupit de obraz și mi-a bătut palma ca americanii, apoi s-a urcat pe motocicletă și a început un lung exercițiu de admirație a chipului său în oglinda retrovizoare, înainte de a pleca. După ce am rămas singur, m-am dus la blocul lui Sasà.

— Nu pot să cobor, mi-a spus el, îl ajut pe tata să calce cămășile.

„Da' taică-tău se îmbracă în fiecare zi cu același tricou", aș fi vrut să-i spun, dar am renunțat și m-am îndreptat spre piață, unde m-am oprit în fața videotecii lui Nicola Esposito. Magazinul era din nou plin de marfa, ca înainte de jaf, și privirea mi-a fost atrasă, ca întotdeauna, de costumul lui Spider-Man, care se prăfuia într-un colț al vitrinei. Mi se părea totul nedrept, aș fi dat nu știu ce să am costumul ăla, pe care se părea că nu-l iubește nimeni. Adevărul e că domnul Esposito, în proverbiala sa aviditate, îl pusese la vânzare cu un preț incredibil.

— La Bùvero îl găsești la o treime de preț, comentase tata, după ce îi comunicasem prețul.

Bùvero era un cartier din centru, unde se ținea în fiecare zi un târg în care puteai găsi orice. Așa îmi explicase bunicul, care se și grăbise să precizeze: „Da' să ajungi acolo e o nenorocire, un trafic teribil și nicio parcare."

Deci visul meu era sortit să rămână ca atare, așa că mi-am mutat privirea pe niște filme recente, expuse în primul rând. Citisem despre *C'era una volta în America*[12] o recenzie entuziasmată, așa că am vârât mâna în buzunar și am scos trei mii de lire, cu gândul că poate reușeam să închiriez filmul pentru o zi. Apoi privirea mi-a căzut pe ultima casetă din rând, pe coperta căreia apărea Lino Banfi ținându-și mâna pe frunte și cu multe mingi de fotbal deasupra capului. Nu era genul meu, dar lui Sasà i-ar fi plăcut, el iubea comediile și fotbalul.

— Hei, Mimì, nu te mai vede lumea ca altă dată...

— Sunt ocupat cu studiul, am răspuns timid.

De la faimoasa seară a jafului încercam să nu mă întâlnesc cu domnul Esposito, de frică să nu știe ceva și să aștepte doar să fac un pas greșit. Am stat deci tot timpul cu privirea în pământ ca să nu-i întâlnesc ochii când am cerut *L'allenatore nel pallone*[13]*.* A dispărut în magazie și doar atunci am profitat ca să

[12] *A fost odată în America,* film al regizorului Sergio Leone, cu Robert de Niro în rolul principal.
[13] *Antrenorul zăpăcit.*

privesc în jur. Deși era sâmbătă, înăuntru nu erau decât o pereche care răsfoia niște afișe horror și, în cealaltă parte a magazinului, un băiat cu puțin mai mare decât mine care, stând în picioare, citea o revistă.

— Uite aici un film grozav, mori de râs, a comentat Nicola.

I-am dat banii și el și-a schimbat expresia.

— Închirierea costă cinci mii…

— Nu posed cinci mii, am spus pe nerăsuflate, dar vă aduc mâine dimineață filmul.

— Mâine e duminică.

— Atunci luni, înainte de a merge la școală.

S-a strâmbat ușor, a oftat și a înșfăcat banii. Numai după ce am ieșit din magazin, am început să respir din nou. Piața începea să se golească și zgomotul obloanelor de la localurile care se închideau umplea piața. Firmele de neon ale celor două baruri pătau trotuarele, în timp ce dalele ude din centru erau colorate de lumina gălbuie a lampioanelor aprinse de câteva ore deja. Aș fi făcut bine să cumpăr niște benzi desenate, în loc să cheltui singurii bani pe care-i aveam cu un cadou pentru Sasà, care, probabil, nici măcar n-ar fi coborât să-mi țină companie. M-am dus din nou să sun la interfon și de data asta a răspuns Angelo, care l-a strigat pe fiu, fără măcar să-mi răspundă la salut. Am rămas pe loc temător, fără să știu ce să fac, apoi am ridicat instinctiv ochii spre cer și l-am văzut pe domnul D'Alessandro, care mă privea de la etajul întâi. Sasà a răspuns la interfon:

— Mimì, ce-i? Nu mă poți chema din două în două minute… mama doarme…

— Iartă-mă.

— Ce-i?

— Am un cadou pentru tine.

— Un cadou?

— Da, un film.

— Un film? Ce film?

— Coboară o clipă.

— Nu pot, Mimì.

Am pufnit. Începeam să mă simt singur.

— Atunci deschide-mi, îl pun în ascensor.

— Nu, e târziu, tata-i negru de supărare. Mi-l dai mâine. Salut, și a încheiat conversația.

M-am îndepărtat descurajat, aruncasem singurii bani pe care-i aveam ca să închiriez un film care nu-mi plăcea și pe care nu-l voi vedea niciodată M-am întors în piața Leonardo și am luat-o pe via Suarez, cu intenția să mă plimb puțin așteptând ora întâlnirii cu Bea în fața benzinăriei. Dar, în drumul meu, am dat peste un câine mare de tot, asemănător cu un ciobănesc de Maremma, care stătea nemișcat pe trotuar. Spre deosebire de faimosul exemplar de rasă, era negru și avea blana puțin mai scurtă, cu toate astea era extraordinar de frumos și stătea, cu limba atârnând, să privească trecătorii. M-am apropiat încet ca să încerc să-l mângâi, dar o voce din spatele meu m-a făcut să tresar.

— Hei, prietene, îți place Beethoven?

M-am întors brusc și am văzut un bărbat fără dinți, cu părul alb vâlvoi, barba albă lungă și dezordonată, care ședea pe un carton, cu picioarele încrucișate și ochii închiși. La prima vedere părea un bătrân, dar, dacă-l priveai mai atent, avea probabil vârsta tatălui meu. Mi-a intuit probabil stânjeneala, așa că s-a grăbit să adauge:

— Câinele se numește Beethoven, pentru că mie îmi place mult muzica lui. Știi cine era Beethoven?

— Beethoven? Da, desigur, am răspuns cu o oarecare mândrie, dar n-am avut niciodată ocazia să ascult nimic de el, tata nu iubește muzica clasică.

Bătrânul a spus, continuând să-ți țină pleoapele coborâte:

— Prietene, tatăl tău nu înțelege *nicht,* dacă-mi dai voie. Nimeni nu te-a pus să-l asculți pe Ludwig van? Da’ ce soi de lume e asta? Vino aici, și mi-a făcut semn să mă apropii.

O clipă mai târziu stăteam așezat pe trotuar alături de un bărbat murdar, care mirosea a vin, ascultând la un vechi casetofon mizerabil muzica lui Beethoven, în timp ce mângâiam capul unui alt Beethoven cu blană. În tot timpul simfoniei bărbatul a continuat să zâmbească și să clatine din cap ca și cum ar fi dansat pe sunetele melodiei, în timp ce cu mâna zbârcită și tremurândă ținea nemișcat butonul volumului, de frică, poate, că ceva nu va funcționa și muzica se va întrerupe. Din când în când cineva se oprea și arunca un bănuț în pălăria aflată la picioarele noastre, dar eu nici nu băgăm de seamă, pentru că tipul era atât de ciudat și de diferit de persoanele pe care eram obișnuit să le frecventez, că tot restul rămânea în

planul doi.

— De ce nu deschideți ochii? am întrebat, când s-a oprit muzica.

— Aș face-o cu mare plăcere, a răspuns el, dar nu pot.

Nu cunoscusem niciodată un orb și am devenit foarte curios. Am tras cu ochiul la el câtăva vreme, până când mi-a spus:

— Prietene, poți sta și două ore să te uiți la mine, n-o să vezi altceva decât un *mann,* un om obosit.

— Scuzați-mă... am bâlbâit.

— Mă numesc Mathias, a spus și a întins mâna. Am ezitat o clipă prea mult și el și-a dat seama. Băiete, ar trebui să începi să ai încredere în omenire, știi? Să-ți tragi mâna n-o să-ți aducă nimic bun în viață. Dacă o să fii cândva fericit, și ți-o doresc din inimă, o să fie numai grație unei alte mâini pe care o strângi.

— Trebuie să plec, am spus și m-am ridicat brusc.

Omul acela mă fascina și îmi provoca în același timp teamă. Am făcut câțiva pași și m-am răzgândit, am alergat înapoi și am spus:

— Mimì, și de data asta am întins mâna fără să ezit. El a zâmbit și mi-a strâns-o.

Prietenia cu Mathias și Beethoven a fost o tornadă neașteptată în viața mea prea puțin emoționantă. În fiecare zi, când mă întorceam de la școală, mă opream să vorbesc cu ei, și Beethoven părea foarte fericit că-l scărpinam după urechi. Sasà însă a spus că nu-i place câinele, că după părerea lui e plin de căpușe și că bătrânul pute și e alcoolic.

— Lasă-i în pace, Mimì, mi-a spus, tu ești prea bun, ăsta-i adevărul! Ar trebui să te împrietenești cu învingătorii, nu cu învinșii.

— Vorbim doar, am răspuns jignit.

— În orice caz, fii atent, a insistat.

Mathias râdea mereu, avea tot timpul o vorbă bună pentru toți și un gând iubitor pentru câine. Deși nu-i mergea cu siguranță prea bine. Mi-a povestit că venea din Germania de Est și nu avea nici copii, nici rude. „Singura *frau* pe care am iubit-o vreodată e obligată să stea în spatele unui *mauer,* un zid pe care nu mă pot urca”, mi-a mărturisit într-o zi. Reușise într-adevăr să fugă din Berlinul de Est, în îndepărtatul 1962, grație unui tunel. „Ea însă, în ultimul moment, n-a vrut să mă urmeze, nu avea curajul s-o părăsească pe *mutter,* mama, și mi-a întors

spatele. Din seara aceea de vară, din 1962, n-am mai știut nimic de ea. S-o fi căsătorit, și-o fi refăcut viața, îmi imaginez, o fi având *kinder.* Sau, între timp, o fi murit. Nu știu", a spus mângâind câinele.

Ar fi trebuit să fie un om trist, avusese o viață nenorocită, în schimb, părea, în felul său, dacă nu fericit, cel puțin senin, și asta chiar nu știam să mi-o explic. Nu înțelegeam cum putea să se descurce fără o mamă, un tată, niște bunici, niște copii, fără o locuință, chiar și minusculă ca a mea. Uneori dormea într-o hală de pe lângă gară, împreună cu câțiva polonezi; alteori i se întâmpla să-și petreacă noaptea pe o bancă, încălzindu-se doar cu corpul credinciosului său prieten. Mi-a spus că nu avea nevoie de o locuință și că îi era de ajuns Beethoven. În ceea ce mă privește, făceam ce-mi stătea în putință și de fiecare dată îi lăsam câțiva bănuți, puțină pâine sau mâncare pentru Beethoven, până când, într-o zi, mama mi-a spus:

— Mimì, trebuie să vorbim.

Am privit-o în tăcere.

— Cu ce te ocupi? Sasà mi-a spus că te întâlnești cu un boschetar și cu câinele lui.

— Mamă, nu se spune boschetar. În orice caz, sunt prietenii mei, nu înțeleg care-i problema, am răspuns cu un aer sfidător.

Ea a părut să se gândească o clipă și a adăugat:

— Mimì, eu am încredere în tine, știu că ești un băiat cu capul pe umeri, dar lumea, acolo afară, e uneori o porcărie, știi? Ce faceți împreună?

Am ridicat din umeri și am răspuns:

— El îmi povestește experiențele lui de viață, iar eu îmi petrec timpul cu Beethoven.

— Beethoven?

— Un exemplar de *Canis lupus familiaris.*

Mama a zâmbit și m-a mângâiat pe obraz înainte de a adăuga:

— Da' ia te uită ce copil am eu, unu care vorbește în latină și îi place să stea cu boschetarii!

— Mă văd obligat să-ți repet că nu se apostrofează un om cu un asemenea termen vulgar și disprețuitor, cel mult se spune un om fără adăpost, am răspuns enervat.

Ea însă n-a părut impresionată de explicația mea.

— Da, da, cum vrei tu, a spus, dar oricum tot un boschetar

rămâne.

Regele, bufonul și prințesa

Am întâlnit-o în după-amiaza următoare, în ziua de Paști. Și s-a întâmplat datorită lui Sasà.

Eram cu el pe stradă, imediat după prânzul duminical, când în aerul din Napoli se simte miros de prăjeală și pe ferestrele deja deschise se aude încă zgomotul tacâmurilor în farfurii. Cu două zile înainte observasem un anunț funerar în *viale* Michelangelo, care m-a lăsat cu gura căscată: mortul se numea Patrizio *Dobberman,* cu doi b. Și Sasà rămăsese impresionat de porecla asta agresivă și hotărâse să-mi dea o mână de ajutor ca să dezlipesc hârtia de pe zid. Din păcate nu reușisem, pentru că anunțul se rupsese în două. Ne întorceam deci înfrânți și tăcuți spre casă, în timp ce transmisiunea înregistrată a Marelui Premiu al Braziliei se auzea prin ferestrele deschise, însoțindu-ne pașii.

— Când o să fiu mare, mă fac fotbalist sau pilot. Dacă n-o să reușesc, o să devin benzinar!

— Benzinar? am întrebat mirat.

— Da, ăia-s plini tot timpul de bani. Îi vezi cum înfundă în buzunar teancuri de bancnote de zece mii de lire. Cu petrolul se fac bani, ascultă-mă pe mine. Știi ce-aș face eu cu toate bancnotele alea?

— Ce-ai face?

A părut să se gândească o clipă și a răspuns:

— Ce de întrebări pui, Mimì, nemaipomenit! Cu bani se poate face orice.

Nu aveam nicio noțiune de economie și nu-mi păsa câtuși de puțin „să fac bani”, cum spunea Sasà, așa că am răspuns:

— Și carmangeria?

S-a blocat și s-a uitat urât la mine.

— Carmangeria, ce?

— Ești singurul copil, într-o bună zi va fi a ta.

— Ei bine, în ziua aia o s-o ard, a răspuns și a fugit înainte.

— Eu, în schimb, visez să ajung astronaut, am spus în spatele lui. De abia ajunsesem în piața Leonardo. Să rătăcești prin

spațiu în căutarea altor vieți, să explorezi lumi necunoscute.

— Mimì, io chiar nu te-nțeleg cu povestea asta despre spațiu. Ești deja mare, îți mai pierzi vremea cu tâmpeniile astea? Ar trebui să te gândești la ceva mai concret, altfel riști să devii unu care nu știe să facă nimic, ca unchiu-meu Michele, despre care tata zice că-i un nenorocit pentru că de-o viață încearcă s-o facă pe muzicianul cântând la nunți pentru o sută de mii de lire și nu reușește nici măcar să-și cumpere o mașină și să-și întrețină familia.

— N-am niciun fel de interes pentru bani, Sasà, și nici pentru mașini.

M-a privit cu seriozitate.

— Fără bani n-o să poți niciodată avea o femeie.

Eram gata să spun că, dacă așa funcționa, atunci n-aș fi vrut să am o femeie, dar între timp ajunsesem acasă și din bloc a ieșit Fabio Iacobelli. Sasà a alergat la el să bată palma ca americanii, apoi i-a pus o mână pe umăr și l-a adus la mine.

— Mimì, acum Fabio e prietenul nostru, a spus, face parte din echipă.

Nu aveam probabil o expresie prea convingătoare, pentru că el m-a salutat din vârful buzelor. Adevărul e că băiatul acela nu-mi era prea simpatic, avea tot timpul un aer arogant care mă enerva. Și-apoi, ca să spun tot, eram și puțin gelos văzându-l pe Sasà cum se ține după el.

Fabio își purta părul înfoiat cu un gel care puțea de la un metru, avea nasul borcănat și ochii mici, dar se credea foarte frumos. Și, în duminica aceea, ca să coboare puțin în fața blocului se pusese la patru ace: hanorac Americanino, jeanși Turquoise, ciorapi Burlington, vestă matlasată Moncler și ghete Timberland în picioare. Valoarea hainelor de pe el depășea, sunt sigur, cu mult ultimul salariu al tatei și pe cel al lui Angelo puse împreună. Sasà, în schimb, avea pe el un trening murdar cu un număr mai mare (cumpărat fără îndoială în piața din Antignano) și era atât de nepotrivit cu Fabio cum e o pată de vin roșu pe o față de masă albă. Dar lui Sasà nu-i păsa de toate astea, singurul lui scop era să devină prietenul acelui băiat care reprezenta tot ce el își dorise dintotdeauna, tot ceea ce nu era și probabil nu avea să fie niciodată.

Fabio a început să se joace cu noi, chiar dacă se vedea de la o poștă că nu dăduse niciodată un șut unei mingi. Și aproape

imediat a încercat să devieze conversația spre ceea ce îi plăcea.

— Ați văzut Marele Premiu? a întrebat în timp ce ne pasam mingea unul altuia.

Eu am clătinat din cap, iar Sasà a răspuns:

— Nu, cine a câștigat?

— Nesimțitul ăla de Prost. Alboreto a ajuns al doilea.

— Mie-mi place Prost, îl găsesc simpatic, ca pe toți francezii, de altfel. Îmi place cum se exprimă, sunetul muzical al conversațiilor lor, am comentat.

— Da' cum vorbești? a spus el imediat și a stat pe loc să se uite la mine.

— Mimì are o obsesie pentru limbă, cărți, cultură. E un pic ciudat, dă-i un fel de geniu. Chiar și profesorii spun asta. Nu-i așa, Mimì?

Fabio nu mi-a dat timp să răspund, pentru că s-a întors la subiectul dinainte. Evident nu-i păsa absolut deloc de studiile mele.

— Eu îi urăsc pe francezi. Îi urăsc pe toți care nu-s italieni. Noi suntem cei mai buni, a spus cu duritate.

— Așa-i, iar napolitanii-s și mai buni decât italienii, a replicat Sasà râzând.

I-am lăsat să vorbească o vreme, fără să particip, și pentru că discuția a deviat curând spre motociclete, iar eu habar n-aveam nici despre ele. Mă gândeam să plec în curând, pentru că plictiseala începea să fie mai puternică decât gelozia, dar aș fi făcut cea mai mare greșeală din viața mea. Destinul hotărâse să-mi vină în ajutor: bubuituri în depărtare ne-au anunțat că în scurt timp va ploua, cerul devenise cenușiu și un vânt rece, care-ți tăia fața, începea să sufle cu putere. Fabio a ridicat privirea pentru o clipă, apoi a spus o frază care m-a făcut să tresar:

— Ce ziceți dacă urcăm la mine să ne jucăm cu jocurile video?

Era ceea ce Sasà aștepta de o grămadă de timp, motivul pentru care în ultima perioadă se străduise și mai mult să-l curteze pe Fabio. Așa că a zâmbit cu toată gura și a alergat să-l îmbrățișeze pe noul său prieten, înainte de a mi se adresa:

— Tu ce faci? a întrebat, și în întrebare mi s-a părut că simt o oarecare rezistentă, ca și cum și-ar fi dorit ca eu să refuz și să-i las drum liber. Numai că eu am răspuns cât se poate de repede da, că voi merge și eu. Acolo sus era Viola. Când aș mai fi avut o

asemenea ocazie?

•

Înainte de a urca cu ei la ultimul etaj, am spus că trebuia să iau cheile de acasă, ca să pot, de fapt, să iau caseta cu Vasco. Apartamentul familiei Iacobelli era mare cât cel al soților Scognamiglio, dar avea o panoramă mai urâtă și era mult mai puțin primitor, fără plante și cu mobilier modern, unde culorile predominante erau albul, bejul și griul.

În salon ne-a ieșit în întâmpinare pudelul lor, care cu toate că avea o fundă roz de mare doamnă, a început să latre furios și a tăcut doar când Fabio l-a luat în brațe.

— Uau, a exclamat Sasà când am intrat, smulgându-i un zâmbet de mândrie noului său prieten, care s-a zvârlit pe marele divan din piele albă aflat într-un colț.

Eu am rămas în ușă, intimidat, desigur, dar și atent la fiecare detaliu, mă așteptam ca de la un moment la altul să apară în salon Viola, chiar dacă părea să nu fie urmă nici de ea, nici de restul familiei.

— Ai mei sunt la bunici, a explicat gazda, în timp ce pregătea consola.

Sasà părea nebun de bucurie și nu reușea să stea locului o clipă: s-a așezat pe covorul mare și alb din imitație de blană, care ocupa întregul salon și a început să-și frece nervos mâinile pe pantalonii de trening în timp ce repeta: „Uau, gruoss', gruoss'[14]" la fiecare lucru pe care ni-l arăta Fabio. Nu știu dacă se simțea stânjenit în casa aia și cu treningul ăla pe el, adevărul e că în după-amiaza aia a început să vorbească în dialect mai mult decât o făcea de obicei, și, când a înțeles că eram singuri, a dat drumul unui șir de porcării fără un adevărat motiv, poate doar ca să-l amuze pe Fabio. Care râdea cu poftă. Păreau regele și bufonul lui de curte.

Cât despre mine, eram, dezamăgit de faptul că Viola nu era acasă și m-am așezat pe canapea fără să particip la jocuri și am adormit la al doilea tablou din *Donkey Kong.* M-am trezit după o jumătate de oră, în timp ce ei se jucau *Burger Time,* m-am ridicat brusc și am spus: „Eu plec", dar nici Fabio și nici Sasà nu mi-au răspuns. Se răsuceau în fața televizorului ca și cum ar fi fost posedați de diavol, întrecându-se în expresii monstruoase, cu limba afară ca reptilele și ochii înfundați în cap.

[14] Grozav, grozav, dialect napolitan.

M-am dus la ușă, dar exact în momentul acela a apărut restul familiei Iacobelli: tatăl, mama și fiica. Pudelul a început din nou să latre și de data asta Viola a fost cea care s-a ocupat de el să-l calmeze.

— Iarăși ești în fața televizorului? a spus doamna.

Fabio a întrerupt jocul și s-a întors spre ea.

— Ei sunt noii mei prieteni, a spus.

— Îmi pare bine, a răspuns Sasà și a sărit în picioare întinzând mâna cu un zâmbet larg.

În ciuda bunelor intenții, tentativa lui nu a avut succes, căci doamna l-a salutat pe un ton rece și cu o expresie glacială și și-a retras imediat mâna, de parcă s-ar fi curentat. Adevărul e că Sasà nu era prea atent la igienă și umbla tot timpul cu unghiile lungi și cu un strat de negru dedesubt, căruia el îi spunea *sozzimma*[15].

Mama lui Fabio mi s-a adresat apoi mie:

— Tu ești fiul lui Rosario, nu-i așa?

— Îmi pare bine... am spus și am plecat capul, în timp ce simțeam cum o picătură rece de sudoare îmi cobora pe braț.

Pilotul, fără ca măcar să ne salute, a dispărut pe coridorul identic cu cel al familiei Scognamiglio, în afară de faptul că acolo spațiul era ocupat de o bibliotecă foarte lungă, de fag, iar aici doar de o mică vitrină așezată în centru, cu un serviciu de argintărie pentru ceai.

Am privit-o pe Viola, care, stând în ușă, mi-a șoptit un „ciao” timid. Apoi mi-a făcut un semn cu mâna și a dispărut în camera ei. Doamna Iacobelli ne-a întrebat dacă vrem să ne servească cu ceva, dar nici măcar Sasà n-a avut curajul să spună da, așa că ea s-a scuzat și a dispărut la rândul ei.

Am rămas din nou singur cu cei doi posedați, ocupați să vâre niște ingrediente într-un sandviș și încercând să nu se lase mâncați de niște cârnăciori care se mișcau pe verticală, și am înțeles că aceea ar fi fost singura posibilitate să-i dau cadoul Violei. Mi-am curățat cu tricoul ochelarii aburiți, mi-am șters fruntea cu brațul și m-am furișat pe coridor. După ce am trecut de vitrină, prima cameră peste care am dat era cea a lui Fabio, plină ochi de jocuri. Într-un colț, sub fereastră, se afla Ferma Playmobil, pe care de mai multe ori mă oprisem s-o admir în vitrină la Corsale, un cunoscut magazin de jucării din zonă, cu

[15] Murdărie, dialect napolitan.

gardul de lemn, inscripția *Fort Eagle,* cactuși, steagul american, caii și câțiva nordiști în jurul unui tun. Centrul camerei era ocupat de Go Dawn, dominoul colorat care mă înnebunea. Piesele erau împrăștiate pe jos, ca și cum ar fi explodat, și pentru o clipă am fost tentat să le pun la loc.

Camera următoare era cea a părinților Violei. Domnul Iacobelli era întins pe pat citind ziarul și-și legăna picioarele fără să asculte, cred, ce-i spunea soția din baie (care nu se afla în raza mea vizuală, fiind probabil în partea dreaptă, pentru că de acolo provenea o dâră de lumină galbenă). Dacă pilotul și-ar fi dat seama de prezența mea, s-ar fi înfuriat fără doar și poate, iar lucrurile ar fi putut lua o altă turnură. Din fericire am fost rapid și am mers mai departe, încercând să-mi cântăresc fiecare pas.

Dar uitasem de pudel. M-am trezit cu el în față privindu-mă cu răutate, mi-am dus degetul la gură și i-am făcut semn să tacă, dar câinele drept răspuns a început să mârâie. O sfeclisem. Am făcut un alt pas înainte și el și-a întețit mârâitul.

— Shelly, taci din gură! a urlat, din pat, tatăl Violei, dar câinele mă privea cu tot mai multă ură, aproape pe punctul de a mă ataca.

Am mai înaintat puțin și am încercat să-i întind mâna în semn de pace, dar Shelly nu s-a mulțumit cu supunerea mea și cu o săritură m-a înșfăcat de mâneca puloverului.

— Da’ ce… l-am auzit spunând pe pilot, în timp ce încercam să mă apăr de nemilosul atac.

În câteva secunde m-aș fi trezit cu domnul Iacobelli lângă mine. Mi-am scuturat brațul cu toată forța și Shelly a pornit ca o rachetă în direcția peretelui. Înainte ca sărmanul câine să scoată un teribil scheunat, eram deja în fața camerei Violei pe ușa căreia tronau cinci litere formând magicul ei nume. N-am ezitat o clipă și mi-am apropiat degetele de lemn. Îmi simțeam inima bătând cu putere și mâinile îmi erau ude de transpirație, și totuși am avut luciditatea să-mi aranjez ochelarii care-mi stăteau ca întotdeauna strâmbi pe o parte a feței, și mi-am ținut respirația.

Ea a deschis ușa și, când m-a văzut, a făcut un pas înapoi, de parcă i-ar fi fost frică. Apoi a întrebat:

— Ce e?

— Voiam să-ți dăruiesc ceva… am reușit să răspund, pot?

Viola m-a lăsat să intru și s-a azvârlit pe pat, fără să se uite la mine. Pe peretele de la capul ei se afla fotografia lui Vasco Rossi, care cânta aplecat spre public, cu părul ud atârnându-i pe umeri și ochii injectați. Și atunci am zâmbit pe neașteptate, pentru că m-am gândit că aveam cu mine cheia potrivită pentru a ajunge la sufletul ei, și mi s-a părut că frica nu mă mai sperie. Și m-am gândit din nou la cuvintele lui Giancarlo, după ce îi cerusem un sfat despre cum să-i mărturisesc Violei dragostea mea. „Există momente în care avem datoria să spunem ce ne trece prin cap”, fusese răspunsul lui, „nu trebuie s-o facem pentru alții, ci pentru noi înșine. Dacă nu ești în stare să vorbești, scrie. Scrisul e mai simplu, ne permite să spunem lucruri pe care, poate, n-am fi în stare să le spunem cu vocea”.

Între timp, ea începuse să mă privească fără să scoată o vorbă, ținându-și mâinile încrucișate pe piept și umerii aplecați. Ca să n-o privesc în ochi și să am parte de emoții pe care nu voiam să le simt, mi-am fixat privirea pe un peștișor roșu care înota într-un bol de sticlă aflat pe comoda de sub fereastră.

— Frumos exemplar de *Carasius auratus*! am exclamat dintr-o suflare.

Muza mea m-a privit fără să înțeleagă.

— Peștișorul roșu, am fost obligat să explic cu un zâmbet. Credeam că o s-o impresionez cu cunoștințele mele, dar prostească mea improvizație o făcuse să se posteze și mai mult pe o poziție defensivă.

— Se numește Red, a precizat Viola.

În picioare avea o pereche de șosete Dr Martens negre, era îmbrăcată cu jeanși de aceeași culoare sfâșiați pe genunchi și un hanorac de culoare închisă cu glugă.

— N-aș vrea să spun o prostie, dar hainele tale amintesc de punkiști.

Ea a holbat ochii și, în cele din urmă, mi-a zâmbit, chiar dacă doar o clipă. Și atunci am văzut aparatul dentar, care-i umplea toată gura, și am înțeles de ce evita să vorbească și să mă privească și de ce, poate n-o mai întâlnisem pe stradă nici pe ea, nici pe Nick Kamen ăla pe care îl urâsem atât de mult.

Apoi a devenit din nou serioasă și a spus:

— Se poate. Ai ceva împotriva punkiștilor?

— Nimic. Sunt fascinat și atras de ei, o lume străină mie. Iar negrul îți stă bine, e în contrast cu pielea ta pistruiată și

fluorescentă, am spus în timp ce închideam ușa.

În realitate nu știam dacă-mi plac punkiștii, tata îi detesta și de câte ori vedea unul, repeta mereu aceleași cuvinte: „Lumea asta a înnebunit!”

În orice caz, am spus prima minciună romantică, fără ca măcar să-mi dau seama, prins cum eram de dorința de a cuceri inima fetei pe care o iubeam, sperând să-i plac și s-o fac curioasă. Mi-era greu să admit, dar poate avea dreptate sora mea, Bea: minciunile sunt uneori folositoare, servesc la susținerea speranței, așa cum un suflu de aer înviorează focul.

— Am pielea pistruiată? și a început să râdă ținându-și mâna în fața gurii ca să ascundă o evidentă stânjeneală.

— Ține, și i-am întins caseta.

Viola s-a încruntat.

— Ce e?

— E pentru tine… eu am înregistrat-o.

A învârtit obiectul în mâini și a parcurs satisfăcută lista cântecelor.

— Ai spus că Vasco îți umple viața…

La vorbele astea a ridicat privirea, cu ochii migdalați, de culoarea fisticului, pleoapele violacee, ca și cum o bougainvillea s-ar fi cățărat până acolo sus, gura micuță și rotundă ca o nucă. Și eu, în acel precis moment, am înțeles că nu voi uita niciodată chipul acela, în ciuda obișnuitelor povești ale adulților care spun că iubirile din copilărie nu sunt adevărate iubiri și că, odată terminată vara, se merge mai departe, că viața, în fond, nu e altceva decât o mulțime de chipuri pe care le lăsăm în urmă.

— Mimì, ascultă-mă pe mine că-s bătrână, îmi repeta bunica, nu-ți pierde vremea cu iubirea, că *arrefondi* și rămâi cu mâinile goale.

Arrefondi înseamnă să pierzi ceva. Bunica greșea, tot ceea ce credeam că pierdusem când am avut de-a face cu iubirea, l-am recuperat după câtăva vremea, cu trecerea timpului, ca o monedă pe care o găsești, din întâmplare, în buzunarul unor pantaloni ce nu-ți mai sunt buni.

Libertatea e supraevaluată

„Trebuie să înveți să observi lumea care te înconjoară. Folosește-ți ochii ca să privești cu adevărat, nu face asemenea celor mai mulți dintre oameni care nu știu nici măcar dacă cerul e albastru sau cenușiu, sau ce culoare are părul femeii cu care stau de vorbă. N-ai nevoie de puteri telepatice, Mimì, trebuie doar să știi să privești, numai asta”.

Mi-o spusese Mathias, într-o după-masă, când mă întorceam de la școală, și cuvintele sale îmi răsunau încă în urechi în timp ce mă aflam în fața Violei. Cu neamțul, cam tot așa cum mi se întâmpla cu Giancarlo, simțeam că pot vorbi deschis despre problemele mele, despre marea mea iubire neîmpărtășită, despre dificultățile pe care le aveam să comunic cu alții (care chiar păreau că nu înțeleg nevoia mea de a mă distinge, de a fi oarecum observat) și despre cum speram să intru în sintonie cu Viola și cu alte persoane, grație dezvoltării puterii telepatice. El mă ascultase fără să scoată o vorbă, din când în când își aprindea o țigară, apoi mă întrerupea cu un râgâit, cerea o monedă unei perechi care trecea pe acolo, prindea botul lui Beethoven și-l strângea tare până când câinele scotea un scheunat și atunci îl acoperea de sărutări. Eu stăteam acolo, confuz, încercând să-mi pun gândurile în ordine, pentru că în sufletul meu începeam să sper că bărbatul acela orb, care părea să vadă mai bine decât mulți alții și să audă mai mult, intrase în viața mea nu din întâmplare, ci pentru a mă învăța să văd și să aud ca el.

— Cum poți vorbi de lucrurile astea tu, care ești orb? obiectasem imediat ce s-a întrerupt.

— Sunt mult mai puțin orb decât multe alte persoane care trec pe trotuar în momentul ăsta, crede-mă. Mult mai puțin orb decât tine.

Mă uitasem la el cu atenție ca să-i descifrez expresia, căci nu înțelegeam dacă râdea de mine.

— Viola ta o să-ți lanseze mii de semnale, trebuie doar să le captezi, să le vezi.

— Cum? am întrebat apropiindu-mă.

— Fiecare gest al nostru generează o reacție. Important e să nu rămânem imobili. Trebuie să acționezi, lansează-te și fă să se

nască în ea un răspuns, pe care va trebui să știi *lesen,* să-l citești.

— Nu știu să mă port cu oamenii… am șoptit.

— Va trebui să înveți, Mimì. Oamenii sunt singurul lucru pentru care merită să-ți pierzi propriul *zeit,* crede-mă.

Rămăsesem buimac privindu-i chipul, ochii pe jumătate închiși și câteva picături de bere rămase pe firele lungi de barbă. În timp ce continuam să-l mângâi pe Beethoven (care profitase de lunga noastră discuție ca să-și sprijine botul de piciorul meu și acum sforăia de zor), îl întrebasem, în sfârșit:

— Cum de ți-ai pierdut vederea?

— O infecție, a răspuns sec, fără să mai adauge alte detalii.

Era evident că nu vorbea cu plăcere despre asta. Dar pentru că nu spuneam nimic, s-a văzut obligat să precizeze.

— Cred că a fost vina tunelului pe care îl săpam. Acel mare gest de revoltă a fost nenorocirea mea.

— L-ai săpat tu personal?

— Sigur, cine altcineva?

— Cum?

— Eram patruzeci și lucram *tag und nacht.* Trebuia să săpăm cu târnăcopul o sută treizeci de metri ca să ajungem la libertate. Am pornit din pivnița unui local și ne-am vârât în viscerele *Stadt*-ului*,* orașului; ne lipsea aerul și, la fiecare lovitură, se căscau crăpături și năvălea apa, care inunda totul. În cele din urmă totuși, am reușit și am spart podeaua unei pivnițe din Berlinul de Vest. Cucerisem *freiheit,* libertatea…

— Uau, am strigat extaziat. Mi se părea că privesc unul din documentarele istorice care-mi plăceau atât de mult. N-ar fi o idee rea să scrii un roman despre povestea asta…

El îmi oprise imediat entuziasmul.

— În realitate n-o să încetez niciodată să blestem tunelul ăla…

Îl privisem, fără să răspund.

— Mi-a luat singura persoană care conta în viața mea.

— Dar acum ești un om liber, ești aici, ai traversat Europa…

— Și uite unde m-a dus libertatea, Mimì? Libertatea e supraevaluată. Contează persoanele… nimic altceva. Crede-mă.

Nu găsisem răspunsuri de dat, în fond nu eram decât un copil care se interesa de știință și astronomie și discursurile acelea filosofice și fără speranță nu făceau altceva decât să adauge îndoieli la multele mele îndoieli.

— Dar nu vreau să te plictisesc cu povești triste, tu ești tânăr, ai dreptul să crezi în cea mai bună *leben,* viață posibilă. Și cea mai bună viață posibilă, cel puțin în momentul acesta, e alături de fata pe care o iubești. Așa că du-te la ea și fă-i o declarație.

— Nu știu dacă voi fi în stare, mi se pare o acțiune foarte dificilă…

— Păi, cu siguranță, mai ușoară decât să citești gândurile, a zâmbit larg.

Deci, în timp ce Viola, în fața mea, vorbea despre Vasco și despre școală, eu încercam să-mi aduc aminte de sfaturile lui Mathias. O priveam cu atenție și o ascultam, dar ea făcea tot ce putea să scape de control, ochii ei nu erau niciodată ficși într-un punct, și cu cât încercam să-i prind, cu atât ea nu o permitea, se ridica brusc, se întorcea cu spatele, privea podeaua. Atunci am încercat să-i studiez mișcările corpului, și aici a mers un pic mai bine: era clar că Viola era foarte nervoasă, își freca mâinile, bătea cu picioarele în podea, își trăgea încontinuu o șuviță de păr după ureche, se ridica de pe pat și se așeza la birou, apoi se întorcea din nou pe pat. Eu am stat tot timpul în picioare, cu mâinile vârâte în buzunarele jeanșilor, încercând să mă prefac că țin situația sub control, chiar dacă în realitate aveam gura uscată și aș fi dat orice pentru o oranjadă.

La un moment dat ea a explodat:

— Vrei să încetezi odată?

— Să fac ce?

— Să mă fixezi. Mă simt observată.

Neștiind ce să-i răspund, m-am prefăcut că mă apucă o tuse violentă, dar Viola nu s-a oprit, dimpotrivă, a continuat:

— Întotdeauna faci așa cu fetele?

— Nu, scuză-mă, am încercat să spun.

— Mă faci să mă simt prost.

— Iartă-mă, și am coborât privirea.

Sfatul lui Mathias se dovedise un faliment total și eram gata să abandonez scena și să dispar pentru totdeauna din viața Violei, dar imediat după aceea ea a spus:

— Care e preferatul tău? și a arătat spre titlurile cântecelor de pe casetă. Părea să aibă mâini de păpușă cu degete foarte mici și unghii tăiate scurt.

Am ridicat privirea zâmbind și am indicat bucata pe care o ascultasem în mașină, preferata lui Giancarlo. Viola mi-a

răspuns la zâmbet și a comentat:

— Asta-i bună, e și a mea! apoi a deschis husa de plastic și a dat peste fraza pe care o scrisesem înăuntru. Mă costase două nopți de insomnie și o durere de cap colosală, dar în cele din urmă mă puteam considera satisfăcut.

„Dacă aș fi un super erou, singura mea misiune ar fi aceea de a te proteja”.

Ea a încetat să zâmbească și, în sfârșit, m-a privit cu ochii umezi o clipă lungă, de neuitat.

Avea dreptate prietenul meu Giancarlo, o simplă frază scrisă ajunsese acolo unde vorbele și gesturile n-ar fi ajuns niciodată. Mai mult decât puterea telepatică.

O zi după alta

M-am întors acasă atât de emoționat, încât nu reușeam să mă controlez, și mama și-a dat seama imediat.

— Hei, Mimì, ce-i cu fața aia?

— Ce față? am întrebat îngrijorat.

— Nu știu, ai o expresie nouă în seara asta... a spus și a izbucnit în râs.

— Dă-i pace, Mimì, mamă-ta a băut un pic cam mult, asta-i tot... a intervenit tata pe un ton glumeț, iar ea l-a lovit ușor peste umăr.

Stăteau cu toții încă la masă, de la prânz, mâncând nuci, alune și fistic. La noi așa funcționa în zilele de sărbătoare: începeam masa la ora trei și se mergea înainte până seara. Pe obișnuita față de masă din plastic, cu floricele, rezistau pahare de carton murdare de vin, câteva firimituri de pâine, un coș plin cu fructe uscate și, în centru, ceea ce rămânea din *zoccola*[16] sau prăjitura bunicii Maria, un amestec de biscuiți Oro Saiwa, unt și cacao, cu un nume oarecum vulgar, care nouă ni se părea mai bună nu numai decât clasicul cozonac „colomba” – pe care vreun vecin i-l făcea întotdeauna cadou tatei și pe care, în final, îl mânca doar bunicul –, dar și decât casata siciliană pe care ne-o aducea domnul Scognamiglio la fiecare Crăciun.

— Îți spun eu ce e, s-a vârât Beatrice în discuție, domnișorul

[16] Prostituată.

aici de față a fost până acum în casa familiei Iacobelli, la iubita lui care face pe punkista!

— De unde știi? Ești inoportună, m-am repezit să răspund, roșu la față.

— Știu, știu. Poate-s inoportună, dar e adevărul, a spus cu un zâmbet zeflemitor.

— A, da? Atunci mă văd nevoit să răspund la atacul tău gratuit, și i-am privit în ochi pe părinți, înainte de a adăuga, să știți că fiica voastră vă spune gogoși. Alaltăieri nici vorbă să mă ducă la cinema, a preferat să meargă la dans cu Mauro pe motocicletă.

Mama, care avea într-adevăr obrajii roșii și privirea tulbure, s-a întors brusc spre Bea, tata, în schimb, a înghițit rău o nucă și a început să tușească de mama focului.

— Ești mort, Patru-ochi! a exclamat soră-mea privindu-mă cu o expresie feroce.

— O, ce comportament e ăsta? a izbucnit bunica, în timp ce mama s-a întors către tata și a exclamat serafic:

— Ți-am zis io că ne spune o minciună…

— Ce să fac, a răspuns el netezindu-și mustața, spune-mi tu… io-s obosit, am mâncat prea mult, mi-e somn și mai trebuie să urc la Scognamiglio.

— Mă duc eu, am intervenit imediat, nu-ți face probleme, și m-am ridicat brusc, nu înainte de a fi tăiat o felie de *zoccola* ca s-o iau cu mine.

— A șters-o ca din praștie, a zis bunicul.

— Cât e de drăguț Mimì al nostru, am auzit-o spunând pe bunica.

— E un lingău, a fost comentariul sec al Beatricei.

•

De necrezut, dar chestiunea s-a încheiat în seara aia. Nu știu dacă deoarece ai mei erau sătui să se mai lupte cu rebeliunea tot mai accentuată a fiicei lor sau pentru că, în fond, Mauro îi impresionase: era de familie bună, educat, amabil și, lucru care tatei cu siguranță nu i-a scăpat, avea și o înfloritoare situație materială.

În orice caz, n-au spus nimic, și din ziua următoare Mauro a fost o prezență fixă în fiecare seară, la ora șapte, sub fereastra noastră. Sosea cu un răcnet de ghepard, suna claxonul și Beatrice, orice ar fi făcut, țâșnea afară de parc-am fi avut o

bombă în casă. Se întâmpla uneori ca ea să nu fie încă gata, nemachiată și cu papuci în picioare, și atunci Mauro era nevoit să petreacă zece minute cel puțin (timpul de care avea nevoie Bea să se pună la punct) cu Sasà, vorbind despre motociclete, accelerație, ținuta de stradă și alte lucruri de neînțeles. Prietenul meu, așa cum prevăzusem, îl alesese drept idol; avea o motocicletă puternică, o geacă de piele ca Fonzie și bani care-i ieșeau din buzunare, era, deci, după părerea lui, prototipul de bărbat perfect.

Doar atunci când Sasà nu era prin apropiere Mauro vorbea cu mine povestindu-mi despre călătoria în Europa, pe care o organiza cu prietenii lui pentru la vară. Vorbea cu un asemenea entuziasm, că aproape mi se părea că trebuie să plec cu el, pe străzile Parisului sau pe câmpiile înflorite din Olanda.

— Bea vine cu tine?

— Nu, suntem numai băieți. Dar ea nu știe încă nimic, te rog, nu-i spune, și mi-a făcut cu ochiul.

Ar fi trebuit să țin cu sora mea și să-i dezvălui planul ascuns al lui Mauro, dar el îmi era simpatic, în plus, Bea, de când avea un prieten, nu era niciodată acasă, ceea ce devenea un avantaj pentru toți, ținând cont de spațiile foarte mici. În fond, mă temeam că dacă ea ar fi aflat vestea, l-ar fi părăsit. Beatrice nu era tipul care să rămână pasivă la un asemenea afront. Așa că am rămas mut ca un pește și cei doi au continuat să se întâlnească: ea alerga să-l îmbrățișeze, cu zâmbetul pe buze și cu sânii ei mari care săltau sub bluză, apoi se sărutau lung de tot, în timp ce Fabio și Sasà se uitau la scenă ca și cum ar fi fost un film porno.

De câtăva vreme băgasem de seamă că ei doi își puseseră ochii pe soră-mea și ori de câte ori ea se afla prin apropiere, îi vedeam șopotind, râzând ca niște proști și dându-și cu cotul. Într-o zi m-am apropiat de Sasà și i-am cerut explicații.

— Mimì, nu te supăra, a răspuns fără maliționizitate, dar soră-ta are niște țâțe așa de mari! și a mimat gestul ducându-și mâinile la piept.

Fabio a izbucnit în râs, iar eu am rămas cu gura căscată, fără să am argumente potrivite cu care să-i răspund. Seara însă n-am reușit să adorm, ocupat cum eram să alung din minte imaginea prietenilor mei care, în intimitatea băilor lor, fantazau despre aventuri amoroase în compania surorii mele, exact cum

făceam eu cu iubita mea Sabrina.

•

Dar rămăsesem la seara aceea specială de Paști. Am urcat la Scognamiglio și am petrecut puțin timp cu Morla, înainte de a mă ocupa de plante. I-am dat o coajă de măr, în timp ce, așezat pe jos, cu spatele lipit de perete, înghițeam felia de prăjitură și citeam aventurile câinelui Buck printre ghețarii din Canada, în *Chemarea strămoșilor* de Jack London, unul din romanele care lipseau din colecția mea și pe care-l găsisem în biblioteca stăpânului casei.

Când Morla a terminat de rontăit și ultima înghițitură, a stat puțin nemișcată și apoi a scos un sunet ciudat, care poate era o chemare, o cerere, o mulțumire sau poate doar un râgâit. Am închis cartea și am început să-i povestesc despre fantastica zi pe care o petrecusem, despre chipul Violei și despre ochii ei umezi, despre cum degetele ei mici începuseră să tremure după ce citise fraza mea. I-am povestit despre cât de diferit mă simțeam, mai matur, despre cum doar faptul că reușisem să mă fac observat, să petrec o jumătate de oră cu fata visurilor mele, dăduse, în sfârșit, un sens tuturor lucrurilor.

Deseori suntem prea ocupați să ne îndeplinim visurile, le urmărim în fiecare zi cu capul plecat și nici măcar nu ne dăm seama cât de mult ne costă urmărirea, nici nu înțelegem că, da, e important să visăm, dar mai important decât a visa e a face, pentru că viața, în fond, e ceva simplu numai dacă e trăită zi după zi. Și atunci trebuie să fim atenți să nu umplem toate aceste zile numai cu visuri, ci și cu emoții adevărate, cu viață trăită. Iar ziua mea cu Viola avea gustul timpului trăit.

Părea că Morla aproape înțelege ce-i spun, mă fixa cu gâtul întins și cu ochii ei bătrâni și înțelepți. Avea treizeci de ani, cel puțin așa mi-a spus tata, era deci mult mai mare decât mine, cu multă experiență de viață în plus, multe zile în spate. Nu putea să-mi povestească nimic despre zilele acelea, dar mie mi se părea că le văd cu adevărat una câte una, în privirea ei calmă, și încercam să-mi imaginez cum era viața ei pe terasa aceea, mă întrebam dacă e fericită, dacă-și trăia bine existența.

Mă ocupam cu udatul plantelor, când i-am observat în depărtare pe Mathias cu Beethoven stând în locul lor obișnuit. Mai rămăsese doar puțin praf de culoarea caisei plutind pe acoperișurile caselor și prietenii mei erau două umbre pierdute

în întunericul străzii. M-am gândit să le duc ceva de mâncare, dar după aceea ar fi trebuit să răspund la prea multe întrebări din partea familiei, așa că mi-am sprijinit coatele de balustrada din cărămizi și am închis ochii ca să mă bucur de senzația neobișnuită de libertate și de îmbătătoare fericire, în timp ce un vânt cald, ce părea că vine de pe coastele Vezuviului, îmi bătea în față.

În seara aceea m-am simțit ca tata, care nu se întorcea acasă decât după ce își fumase țigara acolo sus. Nu era un loc chiar atât de special, nu avea o panoramă care să-ți taie respirația, se vedeau doar vârful vulcanului și o fâșie de mare, care în zilele cu soare strălucea în depărtare. Se vedeau însă multe acoperișuri înșiruite până la colină și fiecare era ticsit de antene de cele mai ciudate forme: unele se ridicau drepte în asfințit, altele, dimpotrivă, erau aplecate, răsucite și slăbite de intemperii.

Aveam o sensibilitate prea dezvoltată și o imaginație vivace, pe care nici nu-mi dădeam seama că le am, m-am pierdut deci în șirul acela de antene și mi-am imaginat că sunt reale, umane, că simt viața la fel ca noi, că vorbesc între ele, că sunt fericite sau îndurerate. În covorul acela de copaci de metal cât vedeai cu ochii, eu am întâlnit omenirea care mă înconjura în fiecare zi, i-am revăzut pe Sasà, Fabio, Viola, Angelo, părinții mei, Mathias, Giancarlo. Asemenea antenelor acelora care-și trăiau viața cu cincisprezece metri mai aproape de cer, și noi, aici jos, înfruntam zilele, vântul și perturbațiile atmosferice, fiecare în felul său, unii încercând să rămână în picioare, alții răsucindu-se, unii rupându-se, alții căzând.

Singura diferență dintre noi și ele, m-am gândit, e că nouă ni se dăduseră brațe.

Noi puteam întinde mâna.

•

M-am întors acasă. Tata o ajuta pe bunica să curețe bucătăria, pentru că mama era ametită și trebuise să se întindă pe pat. Bea ieșise deja cu Mauro și bunicul adormise la telejurnal. M-am apropiat pe furiș de masă și am furat o altă felie de prăjitură, iar din frigider am luat un pachet de crenvurști. Apoi am deschis ușa apartamentului și am ieșit afară. Strada era pustie, deși era doar ora opt seara, și Mathias strângea cartonul pe care-l folosea drept covor ca să se întoarcă

acasă, dacă hala în care dormea putea fi numită casă.

— Hei, prietene! am spus imediat ce am ajuns aproape.

I-am dat prăjitura și el mi-a zâmbit. „*Danke,* Mimì”, și mi-a ciufulit părul. Apoi am scos crenvurștii și i-am oferit lui Beethoven care a sărit pe mine de emoție.

— Paște fericit! am exclamat apoi.

— Și ție, a răspuns în germană, ești cu adevărat un copil bun.

— Pleci?

— Mă duc să mă culc, Mimì, ce să fac? Nu-ți face griji pentru mine, ne vedem mâine.

L-a chemat pe Beethoven cu un fluierat și împreună s-au îndepărtat spre via Salvator Rosa. Am stat să-i privesc îndelung, cu dorința de a alerga după ei și a le striga: „Veniți la noi, că avem o grămadă de mâncare și o masă frumoasă cu flori. Ne strângem un pic și petrecem o seară frumoasă împreună. Voi sunteți prietenii mei și nu meritați să petreceri în felul ăsta o zi de sărbătoare!

Dar n-am strigat chiar nimic, pentru că știam că ai mei, mai ales tata, n-ar fi permis așa ceva. În seara aceea am simțit că sunt altfel decât el și decât ceilalți membri ai familiei, care se rugau în fiecare zi la Dumnezeul lor, ca să-l trădeze în clipa următoare, fără ca măcar să-și dea seama.

Înainte să intru în casă, m-am așezat pe treptele blocului și am lăsat ca vântul cald să-mi mai bată puțin pe față. Nu puteam ști atunci, dar venise să-mi spună că iarna pleca făcând loc, în sfârșit, anotimpului estival: zile noi făcute din maiouri, fructe colorate și Sprite, dimineți pe stradă alergând după minge, cățărări pe ziduri de tuf care se sfărâmau sub mâini, seri afară, luptă cu țânțarii, zile cu zeama de la pepene curgându-mi pe bărbie, de transpirat în Simca tatei, de pistrui care explodau ca floricelele de porumb pe fața mamei, a lui Beatrice și mai ales pe cea a Violei, zile cu părul care se decolora la soare, de plimbări cu Sasà și Fabio, nopți pe terasa lui Scognamiglio privind stelele și după-amiezi în Mehari vorbind cu Giancarlo despre visuri și proiecte.

Nu puteam să-mi imaginez în seara aceea, dar sirocco sosise înainte de vreme ca să mă anunțe marea noutate: în scurtă vreme aș fi început și eu, în sfârșit, să-mi umplu zilele, una după alta, cu viață.

VARĂ

Zânele se nasc dintr-un hohot de râs

— Zona de noapte, cu două dormitoare, e la capătul coridorului. Veniți cu mine, spune agentul imobiliar.

Se mișcă prin casă cu o anumită siguranță și asta-i dă încredere. I se citește pe chip că e mulțumit de felul în care gestionează vizita și de atitudinea lui insistentă, dar nu supărătoare. Sărăcuțul, dac-ar ști că doar mă folosesc de el…

— Exista o bibliotecă mare aici… îmi scapă, în timp ce merg în urma lui.

Tânărul nici măcar nu se întoarce și răspunde:

— Păi, da, tot ce se poate, ca și cum aș fi pus o întrebare.

Era din lemn deschis la culoare și acoperea tot peretele, îmi amintesc senzația pe care o aveam atunci când parcurgeam coridorul întorcându-ne de la baie și treceam pe lângă sute de cărți. Acum albul murdar al zidului accentuează senzația de gol în stomac care mă însoțește. Fac un pas după altul și întorc capul să privesc în dreapta, și e ca și cum biblioteca ar fi încă acolo, cu toate volumele acelea ciudate despre arta contemporană și despre grădinărit, care-i plăceau atât de mult domnului Scognamiglio. Apoi erau romanele, în fața cărora Viola stătea nemișcată minute în șir.

— Sunt așezate după autor, mi-a spus odată, în timp ce studia cotoarele.

— În ordine alfabetică? am întrebat.

— Da.

— Eu le-aș așeza după titlu sau după editor… am comentat.

Ea a pus degetul arătător pe rafturile mai înalte și l-a mișcat ușor spre dreapta, ridicându-se câțiva centimetri pe călcâie și încruntându-se. În ziua aceea își pusese ochelarii de vedere și-mi amintesc că îmi mărturisise că nu-i folosea niciodată pentru că se vedea urâtă cu ei, mai ales că purta aparatul dentar. „Dar pe ăsta nu-l pot scoate, spusese cu un zâmbet melancolic.

Era mai matură decât ar fi trebuit să fie la vârsta ei și, mai

ales, nu părea să fie sora lui Fabio. El, ca și Sasà, nu avea alte interese în afară de motociclete, haine de firmă și jocuri video; ea, ca și mine, nu era foarte atentă la îmbrăcăminte (deși se declara punkistă), iubea cărțile și muzica. Poate eram într-adevăr suflete gemene, chiar dacă ea n-o știa. M-am apropiat să citesc titlul cărții pe care o luase de pe raft: *Peter Pan și Wendy,* una din preferatele mele, din cele pe care le știam pe de rost. Mi-o făcuseră cadou, la o Bobotează, părinții mei care nu aveau bani ca să umple un ciorap[17], așa că se ajutau cu fantezia: colantul era de obicei al mamei și înăuntru nu erau ouăle Kinder cu surpriză, nici bomboanele de ciocolată Gianduiotti sau Baci Perugina, care costau o avere, ci cărbunele (nu lipsea niciodată), câteva caramele, bananele de ciocolată care se vindeau la barul din piață, biscuiții, bezelele făcute de bunica, iar într-al meu erau întotdeauna gumele în formă de sandviș care se găseau în pastele de la Mulino Bianco, păstrate într-o cutiuță de carton pe care era desenată celebra moară. Mama știa că le colecționez, în ciuda faptului că în casa noastră produsele celebrei mărci erau interzise, fie pentru că, așa cum susținea tata, nu erau un aliment sănătos, fie pentru că erau prea scumpe, motiv pentru care dățile în care reușeam să înșelăm vigilența capului familiei, bunica se oprea la dulciurile de mâna a doua necunoscute, de tipul cremei Tigrella, care intra uneori în cămara noastră, dar care din Nutella avea din păcate doar aceeași desinență. Uneori, tata punea în ciorap și câte o bancnotă de o mie de lire ca să ne privească apoi de sus în jos, de parcă ar fi fost gestul cel mai generos de când e lumea. Mama, în schimb, adăuga uneori un bilețel cu caligrafia ei grațioasă: „Geniului meu, care mă face o mândră!”, îmi amintesc că scrisese într-o seară. Pe biletul lui Bea, în schimb erau cuvintele: „Preafrumoasei mele prințese”. Beatrice se bosumflase, pentru că, susținea, nimeni nu se mândrea cu ea niciodată, eu, în schimb, pentru că mie nu-mi spuneau niciodată că sunt frumos.

— Știi cum s-au născut zânele? am întrebat-o pe neașteptate pe Viola, care ținea în mână aventurile lui Peter Pan.

S-a întors și m-a privit cu ochi curioși.

— Când primul copil a râs pentru prima oară, râsetul lui s-a

[17] În Italia, de Bobotează (Epifania) părinții le dăruiesc copiilor un ciorap mare plin cu dulciuri și jucării, dar și cu o bucată de cărbune pentru cei care n-au fost cuminți.

sfărâmat în mii de fragmente care s-au împrăștiat peste tot. Așa s-au născut zânele.

Ea a zâmbit cu naivitate și a întrebat:

— Cum de știi lucrurile astea? Ai inventat tu povestea asta?

— Nu, e a lui Barrie, e în cartea pe care o ții în mână, i-am zâmbit la rândul meu.

— O știi pe de rost? și a ridicat-o în aer.

— Da, și nu e singura.

— Adică?

— Păi știu pe de rost vreo treizeci de cărți. Aproape toți clasicii pentru copii.

Părea uluită.

— Nu cred.

— Nu ți-aș spune niciodată o minciună, am răspuns serios.

Viola și-a încruntat sprâncenele, mi-a aruncat o privire sfidătoare, a închis cartea brusc (și un norișor de praf s-a ridicat în aer) și a spus: „Atunci, să vedem…” și a început să caute un nou roman pentru a-mi testa capacitatea. Părea să se distreze, și eu cu ea. Începuse jocul nostru, cel care ne-a ocupat și ne-a legat pentru toată vara aia magică și nemiloasă.

— Domnule Russo? Nu veniți? Vă rog, aici, mai sunt celelalte camere de vizionat…

Întind mâna ca și cum aș vrea s-o ating pe Viola, ca și cum fetița de atunci ar fi aici, în fața mea, ridicându-se pe vârfuri în căutarea romanului potrivit.

— Vin, răspund, o clipă doar.

Timpul pentru a-mi aminti.

Timpul pentru a regăsi.

Pentru a-i zâmbi unei zâne.

10 iunie 1985

Când am deschis ușa casei, m-a întâmpinat întunericul. Toți se culcaseră deja și singura lumină aprinsă provenea din bucătărie. Liniștea nopții era tulburată de huruitul unui camion care lua gunoaiele și de bâzâitul ventilatorului care continua să se răsucească într-o parte și-n alta a încăperii, chiar dacă nimeni nu-l mai băga în seamă.

Odată cu anotimpul cald, în familie începeau discuțiile despre posibilitatea de a lăsa ferestrele deschise în timpul nopții. Adepții acestei ipoteze erau tata, bunicul și Bea, care spuneau că nu reușesc să doarmă din cauza căldurii, mare de tot în vara aceea. Mama și bunica, în schimb, ar fi preferat să le închidă, nu numai din cauza gălăgiei de pe stradă care nu înceta niciodată, dar și pentru că, altfel, în fiecare noapte începea bătălia personală a bunicului împotriva țânțarilor, bătălie în care ajungea să implice întreaga familie, trezită din cauza zgomotului teribil pe care-l făcea.

— Da' numa' tu vezi țânțarii ăștia? întrebase mama somnoroasă într-o dimineață.

— Voi nu-i simțiți, pentru că mă atacă toți pe mine! răspunsese bunicul iritat.

— Păi atunci să închidem ferestrele.

— Sigur, ca să nu mai dorm din cauza căldurii, fusese răspunsul imediat al bunicului Gennaro.

Seara mama a venit acasă cu un spray antițânțari.

— Ține, spusese și i-l pusese în mână atunci când luminile din casă erau deja stinse, așa, în noaptea asta, dormim și noi un pic!

— Blestemați țânțari, comentase el, ce caută pe pământ, că nu folosesc la nimic? Numa' să ne fu…

— Gennaro, se repezise bunica să-l facă să tacă.

— Greșești, bunicule, am intervenit eu prompt, și Culicidaele au un rol în ecosistemul nostru. Sunt un aliment optim pentru păsări, de exemplu, iar larvele sunt bune pentru pești, care se hrănesc cu ele din abundență.

— Piero Angela, mai slăbește-ne!

Și așa, soră-mea, de abia intrată în bucătărie cu picioarele goale, părul ciufulit și pantalonașii de la pijama care-i intrau între fese, pusese capăt discuției.

A trebuit să aștept răbdător să se termine operațiunea de ridicare a gunoaielor ca să am parte de puțină pace, chiar dacă după aceea nu s-a făcut cu siguranță liniște, ca aceea de pe câmpii, de exemplu, întreruptă doar de cântecul înăbușit al greierilor și de țipătul unei bufnițe în depărtare. Nu, aici zgomotele nu dispăreau niciodată, te urmăreau la fiecare pas, făceau parte din tine, astfel că ajungeai să nu le mai auzi. Și în noaptea aceea erau toate prezente lângă mine, în bucătărie:

huruitul unei vechi motorete, care se hurduca pe piatra cubică din piață, claxonul strident al unui automobil în depărtare, râsetul unei fete stând poate pe genunchii iubitului ei, o alarmă antifurt care se auzea cine știe de unde, mieunăturile a doua pisici care se studiau exact sub fereastra noastră. Și sforăitul bunicului, doar cu o octavă mai jos decât cel al tatei.

Bunicul Gennaro se trezea încontinuu scoțând sunete ciudate, ca și cum s-ar fi înecat, se scula în toiul nopții și punea paharul sub robinet. Apoi se ducea în baie să facă pipi și se putea auzi jetul intermitent câteva lungi minute. Uneori, când termina se așeza la masa din bucătărie și răsfoia revistele bunicii.

— Da' ce faci toată noaptea? îl întrebase într-o dimineață mama, vizibil contrariată.

— Loredana, nu reușesc să dorm, simt așa o agitație... i-a răspuns el.

— Am terminat cu țânțarii și începem cu agitația, a spus bunica.

— Păi e normal, stai toată ziua în fotoliu! fusese comentariul mamei.

— Ehei, doarme ziua și noaptea merge la plimbare! adăugase bunica, pentru că atunci când era vorba să spună o vorbă împotriva soțului ei nu se dădea niciodată înapoi.

— Vipera pe care-o mușcă nevastă-mea moare otrăvită, a comentat el cu una din obișnuitele lui zicale. Apoi a oftat și a adăugat: Am gânduri...

— Ce gânduri ai, tati?

— Ce știu io... a mormăit, și-apoi s-a retras să fumeze pe balconul de la bucătărie, care dădea spre o curticică dintre blocul nostru și cel alăturat.

Nu știu ce-i trecea prin minte, știu doar că într-o după-masă când m-am dus să-i cer explicații despre cel de-al Doilea Război Mondial, a suspinat și a răspuns:

— Războiul, Mimì? Eu l-am făcut și te asigur că e mai rău războiul ăsta de-aici, cel pe care-l ducem în fiecare zi. Nici vorbă de nemți!

A fost singura dată când a lăsat să-i scape un asemenea comentariu, în general nu vorbea mult și una din maximele lui, îmi amintesc că era „În gura-nchisă nu intră muște".

Pe tata, în schimb, nu-l trezeai nici cu tunul, stătea toată noaptea într-o singură poziție, cu brațul pus pe frunte și gura

deschisă și îmbrăcat doar în chiloți și un maiou alb. Mama însă era ghemuită pe o parte, cu un combinezon bej din care-i ieșeau picioarele încă bine făcute și netede. Uneori mă opream s-o privesc, în timp ce o rază de lumină îi lumina chipul care se odihnea liniștit, și o găseam foarte frumoasă cu respirația regulată și liniștită, gura cărnoasă, părul desfăcut pe pernă (deseori, în timpul zilei, și-l strângea cu niște bețișoare), picioarele întotdeauna îngrijite. Nu eram bogați, și totuși ea își purta sărăcia cu eleganță și demnitate, contrariul tatei, pe fața căruia se citea viața grea și plină de sacrificii.

Am auzit spunându-se că durerile îți rămân pe chip și-ți fură zâmbetul, dar eu cred că sunt mult mai ușor de recunoscut renunțările. Ele sunt cele care deformează trăsăturile, făcându-le deseori să devină răutăcioase, ele, cele care își iau de fiecare dată o bucățică de piele.

•

Îmi aduc aminte că în ziua aceea era 10 iunie, pentru că atunci când m-am întors acasă, am găsit ziarul deschis pe masă, lucru ciudat, dat fiind că, în general, după-masa tata punea ziarele grămadă, în ghereta portarului. Mi-am scos sandalele și m-am apropiat de frigider desculț, trebuia să profit de zgomotul de pe stradă ca să deschid ușa care scârțâia. Am scos punga cu lapte și mi-am turnat un pahar, apoi m-am așezat la masă să sorb băutura rece în timp ce răsfoiam *Il Mattino.* Camionul s-a îndepărtat, în sfârșit, cu un ultim pufnet și în mica bucătărie, iluminată doar de lumina slabă provenită de la hotă, a rămas un soi de bâzâit, ca și cum dincolo de fereastră, ar fi stat la pândă o armată de țânțari gata să atace. Ochii mi-au căzut aproape imediat pe un articol de ziar, de fapt nu pe articol, ci privirea mi-a fost atrasă de numele care semna textul: Giancarlo Siani.

Am luat o înghițitură de lapte și mi-am șters bărbia cu brațul în timp ce-mi apropiam ochii de hârtie. *„S-ar putea schimba geografia Camorrei după arestarea superfugarului...*", așa începea articolul prietenului meu. Mi-am mișcat puțin capul în așa fel încât lumina de la hotă să cadă exact pe foaie și am continuat să citesc, *„Din ziua de 26 august a anului trecut bossul din Torre Annunziata devenise un personaj incomod. Capturarea lui ar putea fi prețul plătit de familia Nuvoletta pentru a pune capăt războiului cu celălalt clan...”*

Citeam cuvintele acelea curajoase și simțeam un fior pe șira

spinării, de parcă m-aș fi aflat în plină iarnă. Adevărul e că în mica și strâmta mea lume, reprezentată de fapt doar de familia mea, nu se vorbea niciodată despre Camorra și despre întâmplări de cronică. Poate pentru că aveam norocul să trăim între Vomero și Arenella și deci, într-un anumit sens, ne simțeam apărați, departe de ceea ce se întâmpla în cartierele cu risc major, poate pentru că adulții îmi împuiau capul cu faptul că trebuie să-ți vezi de ale tale și să nu vorbești despre alții, poate că de câte ori, la televizor, cineva începea să povestească despre împușcături și crime la Napoli, bunicul se înfuria și tata începea să spună că ziarele din nord ne persecutau pentru că arătau o singură față a orașului, că Napoli nu e doar Camorra și că, dimpotrivă, cei mai mulți oameni trăiesc din muncă cinstită, în sfârșit, mie faptul că un cunoscut de-al meu, un prieten, găsea curajul să vorbească despre ceea ce nimeni nu vorbea mi-a trezit un sentiment de admirație infinit.

•

La câteva zile după ce-i dădusem fetei iubite caseta, Giancarlo, văzându-mă aplecat pe o foaie de hârtie cu un pix în mână, se oprise și îmi ceruse explicații.

— Scriu, am răspuns serafic.

Se așezase pe marginea trotuarului, cu o mână o mângâia pe Bagheera, care torcea de zor la picioarele mele, și cu privirea îndreptată spre foaia pe care scriam. Mă dădusem instinctiv înapoi, dar Giancarlo mă observa zâmbind.

— Dacă vrei să scrii, trebuie și să înveți să te lași citit, comentase în felul lui vesel, cu șuvița de păr negru ce-i cădea pe frunte și ochelarii rotunzi care-i dădeau un aer binevoitor.

— Aș vrea să-i trimit o scrisoare Violei, dar lucrul acesta se dovedește dificil, răspunsesem întinzându-i bucata de hârtie.

Simțeam că mor de rușine, în timp ce prietenul meu citea cele câteva cuvinte pe care le scrisesem. Dacă aș fi putut, aș fi fugit departe. Îmi plăcea să scriu, mă făcea să mă simt oarecum liber, îmi dădea posibilitatea să exteriorizez ceea ce aveam în mine, gândurile, lumea mea interioară, care nu reușea să se folosească într-o manieră fluidă de capacitatea de a vorbi, dar faptul că cineva putea să invadeze acea lume, mi se părea insuportabil și fascinant în același timp.

Pentru că nu reușeam să suport neliniștea, priveam mai departe, către intrarea în bloc, unde tata stătea de vorbă cu

Criscuolo despre probabilele achiziții ale echipei de fotbal Napoli, care ducea tratative, așa se spunea în zilele acelea, pentru Pecci de la Bologna și Claudio Garella, care va deveni mai târziu marele portar al campionatului. Puțin mai încolo *donna* Concetta se ocupa cu vânzarea unui pachet de Merit unui tânăr cu barbă.

— Ești bun, se vede că ai citit mult, chiar dacă trebuie să înveți să te folosești de cuvinte, să cauți fraza perfectă. Nu te mulțumi cu primul cuvânt care-ți vine, așteaptă și încearcă din nou. Scrierea e și studiu.

— Nu știu, oftasem, uneori mi se pare că nu reușesc să spun ceea ce simt cu adevărat nici măcar cu cuvintele…

— De ce nu vorbești și despre altceva, în loc să scrii doar scrisori de dragoste?

— Despre ce?

— Despre ce-ți trece prin cap…

— Tu scrii ceea ce-ți trece prin cap?

— Eu sunt ziarist, e altceva. Trebuie să scriu despre ceea ce se întâmplă în jurul meu, trebuie să captez semnalele, să am privirea atentă, trebuie să știu să spun oamenilor ceea ce ei nu știu, să-i informez, să le spun adevărul, în așa fel încât să poată apoi estima, să poată alege. Și trebuie să-i și ajut, acolo unde e posibil.

— Vezi că aveam dreptate? Ajuți oamenii și nu te temi de nimic. Ești un supererou! și am zâmbit.

El mi-a ciufulit părul și a răspuns:

— Dacă vei continua s-o repeți, voi începe să cred cu adevărat că am superputeri! apoi a devenit serios și a adăugat: Dar, Mimì, important e să ne amintim întotdeauna că suntem oameni și nu dispunem de nicio putere, că nu suntem infailibili, că greșim și deseori ne plătim scump greșelile. Să te simți invincibil nu e ceva bun, pentru că te face să comiți greșeli, să subestimezi semnalele, să nu-ți dai seama de precaritatea lucrurilor. Ceea ce ne face umani, și din cauza asta speciali, dragă Mimì, sunt propriile noastre slăbiciuni, defectele, dacă vrei să le spui așa.

Apoi s-a ridicat cu un salt, mi-a făcut cu ochiul și a spus: – Antrenează-te în fiecare zi…

— Să scriu?

— Să fii uman. Învață să-ți apreciezi vulnerabilitatea. Îți va

folosi și la scris. Crede-mă.

Trei zile mai târziu se prezentase cu o agendă roșie, la fel cu a lui.

— M-am gândit că îți poate folosi un jurnal unde să scrii ce ai de spus… și mi-a întins pachetul. I-am aruncat o privire pierdută și el a simțit nevoia să precizeze:

— E un dar, Mimì, de la cineva care scrie pentru cineva care vrea să învețe s-o facă.

Am înghițit în sec, mi-am aranjat ochelarii strâmbi și în cele din urmă am reușit să șoptesc un timid „mulțumesc”.

— Nu înțeleg dinamica jurnalismului… am declarat în clipa următoare.

— Dar cine ți-a spus că trebuie să fii jurnalist! Nu numai jurnaliștii scriu! Ești un mare cititor, iubești romanele, poți și să inventezi povești, povestiri. Într-o bună zi poate o să poți scrie tu o carte…

— O carte? Repetasem, mai mult pentru mine decât pentru el, ca și cum doar în clipa aceea mi-aș fi dat seama că scrisul servea să creeze și ceea ce iubeam cel mai mult.

— Vorbești mereu despre superputeri… lectura și scrisul sunt puterile cele mai importante de care dispunem, ne deschid mintea, ne fac să creștem, ne fac mai buni, uneori ne iluminează și ne fac s-o pornim pe drumuri noi, ne permit să ne răzgândim, ne dau curajul să facem ce dorim. (Vorbea gesticulând și avea o lumină ciudată în priviri.) Adevărul, a reluat după o scurtă pauză, este că cea mai mare putere aflată la dispoziția omului, dragă Mimì, cea care ne face cu adevărat mari și liberi, este cultura. Și tu ar trebui s-o știi…

•

Un zgomot m-a făcut să mă întorc brusc și m-a smuls din amintiri. Era bunicul care, așezat pe pat, încerca să-și vâre picioarele în papucii de casă. S-a ridicat cu greu și a venit în bucătărie, unde a pus obișnuitul pahar (pe care îl ținea pe frigider) sub robinet, a tras un scaun de sub masă și s-a așezat lângă mine.

— Cât e ceasul?

Am apăsat pe butonul de la ceasul Casio cu calculator (darul de la familie când am împlinit doisprezece ani) și ecranul s-a luminat cu o lumină albăstruie.

— E douăsprezece și jumătate, i-am răspuns și m-am întors la

articol.

„O *ipoteză pe care o cercetează anchetatorii și care ar putea însemna o schimbare în aliațele «Noii familii». Un acord între Bardellino și Nuvoletta ar fi avut drept preț tocmai eliminarea bossului din Torre Annunziata și o nouă distribuire a uriașelor interese economice din aria vezuviană”.*

— Nu-i prea rece laptele ăla? a întrebat el.

Am dat din cap în semn că nu, total prins de cuvintele lui Giancarlo. După ce am terminat articolul, l-am privit pe bunicul și n-am putut să-mi rețin un zâmbet de satisfacție:

— E prietenul meu, am spus mândru.

— Cine?

— Giancarlo, și i-am arătat ziarul.

El nici măcar nu l-a privit și a spus:

— Prietenul e ca umbrela, când plouă, nu-l găsești niciodată…

— Ce înseamnă asta?

Bunicul Gennaro și-a scărpinat barba crescută și a răspuns:

— Nu e un prieten bun, Mimì!

— De ce? Uneori ne oprim să povestim, ba chiar m-a dus cu el la plimbare cu Mehari și mi-a făcut cadou o agendă. Și ne-am dus să vedem împreună un meci de volei!

— Ar trebui să-ți petreci timpul cu copiii de vârsta ta, el e un om mare…

— Și ce? E simpatic și amabil, am răspuns apărându-mă.

— Ai văzut ce scrie?

M-am uitat la ziarul pe care-l aveam în mână.

— Evident.

— Știi ce-i Camorra, Mimì?

— Evident, am răspuns din nou, chiar dacă, drept să spun, nu eram foarte sigur.

— Și ce-i? m-a întrebat el.

Bunica s-a mișcat în pat.

— E un lucru urât care intoxică persoanele.

— Da, un lucru urât, Mimì, și n-ar trebui să avem de-a face cu așa ceva…

— Giancarlo o combate.

— Prietenul tău singur nu poate nimic, a răspuns bunicul serios, riscă doar să aibă mari probleme…

— N-o să aibă nicio problemă, poți să fii sigur, el e un erou, de fapt un supererou!

— Da, cum să nu…

— Dacă ar gândi toți ca tine, n-am avea oameni ca Giancarlo!

— E târziu, Mimì, a răspuns nerăbdător, du-te să te culci.

Am băut ultimele picături de lapte. Apoi l-am întrebat:

— Tu nu dormi?

— Nu mi-e somn…

— Și cum te gândești să-ți petreci orele?

— Păi, stau aici, după aia ies pe balcon și fumez o țigară, fără bunică-ta care mă strigă din două în două minute. Noaptea e momentul cel mai frumos al zilei, unicul în care poți sta singur doar cu gândurile tale, ca să găsești un pic de pace…

— Și după aia lenevești toată ziua în fața televizorului.

— Mimì, e un mod ca oricare altul ca să-ți treacă timpul…

— Eu nu-l consider un mod bun, am încercat să răspund, dar el s-a ridicat să-și ia pachetul de țigări. Din cealaltă cameră se auzeau clar și puternic sforăiturile tatei.

— Noapte bună, am spus și am șters-o pe furiș în camera alor mei.

În timp ce ascultam melodia cu intermitențe a jetului de urină al bunicului, am meditat la conversația de abia încheiată, la faptul că eroul meu ar fi putut avea probleme, și pentru o clipă m-am temut pentru el. Apoi gândurile mi s-au mutat încet, fără să-mi dau seama, către Viola, cu care petrecusem o seară plăcută, pe terasa familiei Scognamiglio, vorbind despre stele și călătorii, în ciuda primului moment stânjenitor (care din fericire n-a avut urmări) despre care voi povesti mai încolo. Îi oferise chiar o frunză de salată Morlei, care o privise uimită, întrebându-se poate cine e zâna venită până acolo sus să-i întrerupă monotonia zilelor.

— Înainte să vină vara, o eliberez! am exclamat la un moment dat privind țestoasa.

Viola n-a scos un cuvânt.

— Nu e just să-și petreacă tot timpul aici, în cușcă, am adăugat, noi toți avem dreptul să ne petrecem cât mai bine viața. Eu, când o să fiu mare, o să plec, o să mă duc cu un rucsac în spate. N-am călătorit niciodată, am văzut abia centrul orașului, nu crezi că e normal să încerci să cunoști lumea?

Viola începuse să mângâie carapacea animalului și a răspuns:

— Eu, în schimb, am călătorit mult. Am fost cu ai mei în America de două ori. Tata e un pilot…

— Și cum e?
— Ce?
— America?
— Enormă…
Am tăcut o vreme, încercând să-mi imaginez ce simți când umbli în locurile unde fuseseră făcute filmele pe care le iubeam cel mai mult, apoi ea a spus:
— Și eu o să plec, o să merg să studiez în străinătate, poate la Londra.
— Poate că drumurile noastre se vor încrucișa și acolo, pe pământ britanic, am răspuns, mi-ar plăcea să vizitez orașul lui Sherlock Holmes…
— Ești într-adevăr foarte diferit de familia ta, nu-i așa? a spus ea.
— În ce sens?
— Păi ești cult, curios, îți place să studiezi, nu s-ar zice că ești fiul unui portar…
În primul moment am zâmbit, pentru că fraza mi se păruse un compliment. Așa că, atunci când bunicul a terminat de făcut pipi, am alunecat într-un somn senin, în ciuda sforăitului tatei, fără ca măcar să-mi imaginez cât de mult stupidul răspuns al Violei care sublinia diferența dintre clase îmi va face rău mie și familiei mele. Fără să știu că i-l voi repeta tatei, într-un moment de furie, peste câteva săptămâni. Fără să-mi imaginez nici pe departe că prietenul meu Giancarlo, la doar douăzeci și cinci de ani, cu articolul acela, pe care-l citisem fără prea mare atenție, își semnase condamnarea la moarte.

Fur Elise și Conciliul din Trent

Cu Viola devenisem deja prieten, ne vedeam aproape în fiecare zi, chiar dacă ea, în realitate, continua să se întâlnească cu tipul care semăna cu Nick Kamen. Într-o după-amiază mă întrebase despre el.
— Ce crezi despre Samuel?
Și se uitase fix la mine, ca și cum răspunsul meu ar fi fost important pentru ea.
— N-aș ști să-ți spun, nu pot exprima o opinie despre o

persoană pe care n-o cunosc, nu mi s-ar părea corect…

— Uf, cât de imposibil ești, Domenico! Nu ți-am cerut decât o părere așa, la prima vedere.

M-am uitat la ea, și atunci a adăugat:

— E mai mare decât noi. Și e inteligent, să știi…

Cine știe de ce dorea să mi-l prezinte ca pe cel mai bun băiat de pe pământ? Așa că n-am rezistat și am răspuns cu un aer disprețuitor:

— Ești cu adevărat atrasă de asemenea indivizi?

Viola însă nu s-a supărat și și-a susținut ideea cu hotărâre:

— Mă face să râd.

— Nu e un bun motiv ca să-ți petreci timpul cu o persoană.

— Dar care e un bun motiv? Tu știi?

A trebuit să mă gândesc bine înainte de a răspunde. Stăteam așezați pe un ziduleț (nici s-o fi făcut anume, în fața peretelui de tuf pe care ieșea în evidență, scris cu spray roșu, cuvântul *iubește*), eu în bermude și cu vechile și detestatele sandale (espadrilele erau la spălat) și ea cu o fustă de jeanși. Timpul hainelor punk se terminase pentru Viola.

— Un bun motiv este să ții la cineva, să ai alături o persoană care te respectă și te protejează… am zis și am luat-o de mână.

Ea și-a retras-o imediat și a răspuns:

— Domenico, am vorbit deja despre asta, tu și cu mine nu suntem decât prieteni… și mi-a dăruit un zâmbet cam strâmb, în care nu părea să creadă întru totul.

Am încercat să recuperez puțină demnitate:

— Da, știu. Numai că sunt îngrijorat pentru tine, ai merita mai mult. Pe cineva care te iubește, și am arătat cu bărbia spre cuvântul scris pe perete, la câțiva pași de noi.

Ea nici măcar nu și-a ridicat ochii.

— Știu ce merit, nu-ți face probleme.

„Află că pot să-ți curgă balele după soră-mea toată viața, n-o să ți-o dea niciodată, ea țintește sus”, îmi spusese într-o zi Fabio.

„Cum vorbești așa? Trebuie s-o respecți!” urlasem aproape fără să-mi dau seama, și el ridicase din umeri spunând: „Eu o respect, îți spun doar că-ți pierzi timpul”, și apoi centrase pentru Altobelli, vârful de la Inter.

Erau anii în care Subbuteo era jocul de masă cel mai căutat și nu exista magazin de jucării care să nu expună în vitrină cel

puțin două echipe cu tricourile cele mai faimoase. Bineînțeles că lui Fabio părinții îi făcuseră imediat cadou planșeta de joc, porțile, două echipe (una roșie și una albastră) și un set de mingi cu pătrățele.

În orice caz, revenind la Viola, nu am spus că în seara aceea de 10 iunie îndrăznisem să merg până unde nu îndrăznisem niciodată: în zilele precedente îi vorbisem despre Morla, îi povestisem despre toate plantele acelea ciudate din salonul familiei Scognamiglio, despre biblioteca mare și despre pianul din dormitor. Când auzise cuvântul „pian”, în ochi i se aprinsese o lumină pe care n-o cunoșteam.

— Au și un pian? Nu i-am auzit niciodată cântând, a comentat.

— Da, sigur, în dormitor.

— De ce nu în salon?

M-am gândit o clipă și i-am răspuns:

— Nu știu, poate pentru că e deja plin de mobilă.

— Mă duci și pe mine acolo? a întrebat, iar eu n-am reușit să-mi ascund un zâmbet exagerat de satisfăcut.

Planul nu era foarte greu de pus în practică, ar fi fost suficient să aștept momentul de după cină ca să fur cheile din ghereta portarului; odată terminată școala ne întâlneam cu toții în stradă, eu; Viola, Fabio, Sasà, care începuse să coboare mai des. Într-o zi găsisem curajul să-i pun întrebarea ce nu trebuia să-i fie pusă, cea pe care mama avusese grijă să mi-o interzică.

— Cum se simte mama ta? am întrebat, în timp ce vâram o monedă în distribuitorul plin cu bile colorate aflat în fața carmangeriei.

Printre multele mele colecții nu puteau lipsi bilele, pe care le păstram într-o veche cutie de pantofi dată de bunica în mare secret. Cândva înăuntru erau mocasinii buni ai bunicului pe care-i încălța numai în ocazii importante și care acum erau ținuți într-o pungă. „Nu-i spune nimic lu’ bătrânu’ ăla care se plângocește tot timpu’!” exclamase ea în timp ce-mi dădea zâmbind cutia.

Sasà mi-a răspuns fără să-și ia privirea de la distribuitor, în timp ce lingea cu zgomot o înghețată Calippo cu gust de Coca-Cola.

— Tot așa.

— Adică? am insistat nemulțumit.

Atunci el s-a întors spre mine.

— Mimì, da’ ce vrei în seara asta? Hai să mergem să ne jucăm, că azi nu vreau să mă gândesc la nimic!

L-am urmat și ne-am dus la frații Iacobelli care ne așteptau pe ziduleț aflat puțin mai încolo, apoi am rămas tăcut, în timp ce băieții încercau s-o convingă pe Viola să fie a patra în partida de biliard de la barul din piață.

A fost singura dată când am încercat să vorbesc cu Sasà despre mama lui. Trei ani mai târziu, când ea a murit, el nu mai era prietenul meu cel mai bun.

•

Dar povesteam despre mine și Viola. Reușisem să mă furișez în ghereta portarului și să fur cheile de la apartamentul lui Scognamiglio, apoi mă îndreptasem spre scări cu pas ușor. Ascensorul la ultimul etaj ar fi putut să le atragă atenția soților Iacobelli, care știau că vecinii lor erau în Sicilia, la fiica lor, unde urmau să rămână toată vara.

Viola mă aștepta pe palier.

— Fabio a coborât, i-am spus că vin și eu mai târziu, șoptise în spatele meu când încercam să deschid ușa făcând cât mai puțin zgomot posibil.

Odată intrați, am privit circumspecți în jur, în timp ce pe ferestrele de la living intrau razele lunii îmbrăcând camerele într-o lumină perlată. Întinsesem mâna căutând-o pe a ei care de data asta s-a lăsat condusă. Nu părea impresionată de casă, nu ca Sasà, desigur, care prima oară rămăsese cu gura căscată. De altfel, nici casa ei nu era mai prejos.

— Unde-i pianul? întrebase imediat.

— Haide, și am dus-o în dormitor.

Se așezase la pian, iar eu rămăsesem în picioare lângă ea, sprijinindu-mă de peretele alb. Încăperea, spre deosebire de altele, era austeră, mobilată cu puține piese: o oglindă ovală cu ramă aurită, pe peretele din fața patului și un mare crucifix încrustat deasupra lui. Era o cameră care mă speria puțin, pentru că se afla la capătul unui coridor și era întotdeauna în întuneric, spre deosebire de restul casei. Nu eram obișnuit cu obscuritatea, în micul nostru apartament nu era spațiu pentru zone întunecate, pentru nișe în care să se cuibărească spaime profunde. În seara aceea însă, nu eram atent decât la ea, zâna care stătea la un metru de mine, mă amețeau pielea goală a spatelui ieșind din maioul decoltat și parfumul ei, și mă

gândeam deja la momentul în care m-aș fi închis în baie să-i dedic a nu știu câta fantezie.

— Ce să-ți cânt? întrebase.

M-am dezlipit de perete.

— Cu părere de rău îți amintesc că nu poți cânta, îi spusesem în șoaptă, ne-ar auzi.

Îmi aruncase o privire tristă și-și așezase mâinile pe clape; avea părul prins într-o coadă și buzele-i miroseau a cireșe.

— Atunci înseamnă că o să-ți cânt cu gura, și începuse să atingă clapele în timp ce șoptea notele, dând viață unei melodii cunoscute.

— *Für Elise,* exclamasem imediat, dar ea nu se întorsese, prea concentrată să pună în scenă spectacolul acela ciudat.

Se mișca cu eleganță, degetele se unduiau cu repeziciune în aer și limba abia reușea să le țină pasul. Totul devenea magic grație unei raze de lumină care cădea pe pian și-i făcea pielea de culoarea laptelui.

„Parcă ești o zână…” aș fi vrut să-i spun, dar nu aveam curajul să întrerup magia momentului.

Sincer să fiu, ajunsesem să urăsc bucata aceea. Și împreună cu mine o urau și bunicul și mare parte din familie, căci în timpul primăverii, zilele noastre fuseseră terorizate de cineva care o cânta neîntrerupt. „Cine o fi?” întrebase bunicul Gennaro, uitându-se pe fereastră. „Da’ nu se plictisește să tot cânte aceeași melodie?” pufnisem eu într-o după-masă când muzicianul invizibil nu mai înceta și mă împiedica, în felul ăsta, să mă ocup de Conciliul din Trent.

Poate din cauza melodiei cântată de vocea ei, în locul pianului, poate pentru că Mathias mă făcuse să-l ascult pe Beethoven cu un asemenea entuziasm, că învățasem să-l iubesc și eu, poate pentru că nu m-aș fi gândit niciodată că o să mă aflu într-un dormitor, pe întuneric, cu sirena mea… în sfârșit, m-am lăsat copleșit de emoție și, condus de instinct, îi oprisem mâinile, întrerupsesem dansul acela tăcut care mă ducea cu gândul la o ploicică de primăvară pe un câmp înflorit și o sărutasem fulgerător pe gură.

Concertul se terminase cu zgomotul sec al degetelor ei pe obrazul meu.

Iubește

În seara aceea mama a stat la telefon (singurul din casă, cel gri de la Sip[18], așezat pe un mic raft lângă ușa de la intrare, pentru că priza era doar acolo) cu o colegă, un sfert de oră, fără să deschidă gura și palidă la față, în timp ce Beatrice pufnea din două în două minute pentru că aștepta telefonul de seară de la Mauro.

Când, în sfârșit, a pus jos receptorul, tata a întrebat:

— Ce s-a întâmplat?

— A murit Mastrangelo. Un infarct.

— Oh, a comentat el, cu furculița la jumătatea drumului.

— Da.

Apoi a urmat o tăcere lungă, spartă de vocea telejurnalului.

— Și-acum? a întrebat, în cele din urmă, bunica.

— Acum mi-am pierdut slujba.

Tata a continuat să mănânce în tăcere, cu capul plecat, mama însă s-a ridicat și a pus farfuriile în chiuvetă, cu o privire întunecată și gesturi repezite. Pe vremea aceea nu aveam o idee prea clară despre moarte, și totuși am știut ce să fac, ca și cum ceva în mine, mai pregătit decât mine, m-ar fi ghidat. M-am apropiat de ea, pregătit să o consolez, numai că mi-am dat seama că nu plângea, medita și își rodea unghiile; s-a forțat să zâmbească și m-a rugat să mă întorc la masă. După puțin i s-a adresat soțului:

— Și-acum ce facem?

El a continuat să se uite la televizor și, cu gura plină, a mormăit:

— Nu facem nimic, salariul meu ajunge. Așa, tu te poți dedica lui Bea și lui Mimì. Eventual, după ce trece vara, mai vedem.

— Îs mare, n-am nevoie de dădacă, a spus Bea, ghemuită pe scaun, lângă telefon, cu cartea de istorie pe genunchi și picioarele goale așezate pe brațul canapelei.

În scurtă vreme trebuia să dea examenul de bacalaureat și, pe atunci, în casă, nu se vorbea de altceva. Mă oferisem să o ajut, dar ea începuse să râdă și comentase:

— Nici vorbă, cu tine, cât ești de meticulos, n-o să terminăm niciodată. Eu însă am un plan.

[18] Societatea italiană de telecomunicații.

— Ce plan? am întrebat.

— Am înregistrat o casetă cu subiectele cele mai importante și ascult noaptea, în timp ce dorm.

— În timp ce dormi?

— Se zice că în felul ăsta creierul absoarbe informațiile fără efort. Ar trebui să știi, nu ești un om de știință tu? și mi-a zâmbit.

Clătinasem din cap și mă îndepărtasem fără să mai întreb nimic. Nu voiam să am niciun fel de responsabilitate în falimentul ei școlar mai mult decât sigur.

•

Pe avocatul Mastrangelo îl întâlnisem atunci când eram mic și nu aveam amintiri despre el, așa că vestea nu m-a impresionat. Știam că, odată cu moartea lui, încetam să mai colecționez cărți și că zilele mamei vor fi inevitabil schimbate, înțelegeam că, doar cu salariul tatei, mica noastră viață va deveni și mai mică, și totuși pe ceilalți din familie nu-i vedeam prea îngrijorați, cu toții continuau să mănânce ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Mama a avut nevoie de opt luni ca să-și găsească o nouă slujbă și meritul a fost al tatei care, ca de obicei, i-a cerut o favoare personală unui prieten din zonă, prieten, la rândul lui, cu un domn care avea un laborator de analize la Fuorigrotta. Dar în timpul verii, mama a fost liberă și asta m-a făcut fericit. La jumătatea dimineții Sasà și cu mine ne întorceam acasă și ea ne dădea biscuiți făcuți în casă și un pahar cu lapte. Când Sasà nu putea coborî, iar Fabio și Viola nu erau, mă duceam cu ea și cu bunica la *mercato*[19], în Antignano. Bunica era o maestră a pieței, îi cunoștea pe toți vânzătorii, toate tarabele, și se mișca pe străzile strâmte de acolo de parcă ar fi fost acasă la ea. Era în stare să negocieze un preț minute în șir, fără să dea înapoi un milimetru, până când vânzătorul ceda epuizat. Într-o dimineață, am stat să negociem o oră o pereche de chiloți care costau două mii de lire. În cele din urmă bunica a avut câștig de cauză și s-a întors acasă zâmbitoare și satisfăcută cu o pereche de chiloți de o mie de lire pentru soțul ei. Deseori bunicii se certau și el spunea: „Ce știi tu, care cunoști numai lumea ta și nimic mai mult?”

Era adevărat, bunica mea cunoștea doar o mică parte a lumii,

[19] Piață italiană în care se vând nu numai legume și fructe, ci și tot felul de alte mărfuri.

partea ei. Dar, fir-ar să fie, acea mică parte o cunoștea cu adevărat bine.

•

Când, în iarna următoare mama a început să lucreze din nou, a apărut problema cum să ajungă la laborator. Ea a spus că va lua autobuzul, numai că nu trecea niciodată și stătea ore întregi să aștepte 183, 187 sau 185, singurele trei autobuze care duceau la Fuorigrotta. A mers așa cu autobuzele câteva luni, apoi, într-o sâmbătă dimineața – a doua zi era ziua ei de naștere – tata m-a trezit în șoaptă și mi-a spus:

— Mimì, în dimineața asta nicio școală, trebuie să mergem să luăm cadoul pentru maică-ta.

Mama era încă în pat și cu o voce somnoroasă a întrebat:

— Rosario, unde mergeți? Mimì nici măcar n-a luat micul dejun.

— La bar, a răspuns el chicotind.

— Și școala?

— Este timp de mers la școală, oricum Mimì e tobă de carte!

Ne-am dus însă la un concesionar Fiat, pe lângă gara Garibaldi. Era prima oară că intram într-un loc unde se vindeau mașini și m-am învârtit curios printre exponate: erau acolo Panda, Regata, Ritmo, 131 Mirafiori și Uno, pe care o voiau toți. Ne-am îndreptat spre atelierul unde se aflau mașinile second hand și tata s-a oprit în fața unui Cinquecento galben, care strălucea în soare.

— Uită-te, Mimì, ce frumoasă e! a exclamat, așezat deja în mașină. E darul pentru maică-ta. Ea nu știe, e secretul nostru!

De când mă știam, avusesem întotdeauna o Simca 1000, oliv, așa că faptul că eram pe punctul să cumpărăm o altă mașină, și ce mașină! m-a lăsat interzis.

Pe drumul de întoarcere, lăsându-se cuprins de euforie, în timp ce conducea, tata a exclamat: „Mimì, uite ce clasă!”, apoi a făcut ceea ce era cunoscut de mulți ca fabuloasa „dopietta”[20], spaima automobiliștilor mai puțin experimentați, o manevră corelată mâna dreaptă, piciorul drept, piciorul stâng. El era expert, așa că în clipa următoare mașina și-a micșorat brusc viteza și cu motorul turat la maxim a demarat în trombă spre piața Municipio.

— Cum ți se pare, îs bun, nu-i așa? Nu uita, cu mine n-o să

[20] Mișcare dublă.

auzi niciodată un scrâșnet de roti!

Așa era făcut tata, când era bine dispus mă trata ca pe un prieten cu care nu era nevoie de explicații sau lămuriri.

Odată ajunși acasă, am parcat mașina în mare secret și am inventat o scuză cu mama, așteptând a doua zi ca să-i arătăm incredibilul dar. În dimineața următoare, tata a ieșit devreme și s-a întors după doar câteva minute, vânăt la față, cu ochii scoși din orbite, fruntea îmbrobonată de sudoare și vocea stridentă.

— A dispărut, a spus cu un oftat.

Mama s-a întors brusc și a întrebat:

— Cine?

— Cine? Mașina. Au furat-o!

Mama nu și-a cunoscut niciodată mașina și tata s-a ales și cu un reproș deoarece, ca să facă economie, nu montase o alarmă antifurt.

— Fără proști, șmecherii n-ar trăi așa bine, a fost comentariul ofensat al bunicului.

•

Din păcate, ceea ce credeam că e secretul nostru, al meu și al Violei, și anume că puteam dispune după cum voiam de cheile de la casa familiei Scognamiglio, n-a rămas așa. Fiindcă ea i-a mărturisit totul fratelui ei și, în scurt timp, Sasà s-a prezentat la subsemnatul întrebând cum se face că ei doi au fost excluși.

— În casa aia nu există nimic care te-ar putea interesa, am încercat să mă apăr cu o falsă nepăsare.

— Hei, Mimì, ești tâmpit? Acolo sus putem face ce vrem, ne îmbătăm, facem glume la telefon…

— Dacă ne descoperă tata, e vai de noi! am exclamat pradă disperării.

Știam că n-aș fi reușit să-i rezist multă vreme.

— N-o să ne descopere nimeni, fii liniștit și ai încredere în Sasà al tău. În seara asta venim cu voi…

— Dar, de fapt…

— De fapt ce? a întrebat pe un ton agresiv.

Am tăcut aplecându-mi capul.

— Mimì, tu știi că te-am apărat întotdeauna și te-am și ajutat în povestea asta, dar tu ai făcut o adevărată obsesie pentru Viola. Aia-i o îngâmfată. Ți-am spus, umblă cu nasu’ pe sus, te folosește ca să se distreze.

La asemenea cuvinte n-am reușit să mă abțin.

— A, da? Și prietenul tău Fabio, atunci? El nu te folosește? Și tu nu te lași folosit cum crede el mai bine??

A devenit serios, m-a prins de ceafa cu o mână caldă și și-a înfipt privirea într-a mea:

— Mimì, ai înțeles o pulă. Eu îl folosesc pe el, a spus, și a plecat lăsându-mă pe trotuarul pătat de urină.

A făcut câțiva metri, apoi s-a întors.

— Doar pe tine nu te-am folosit niciodată. Și știi de ce?

Am clătinat din cap.

— Pentru că tu n-ai nimic.

N-am înțeles niciodată dacă pentru el era un compliment. În orice caz, în aceeași seară am fost nevoit să suport prezența celor doi derbedei acolo unde credeam că e un cuib al iubirii. Deși i-am rugat să se miște încet, părea să nu le pese de cuvintele mele. Am petrecut toată seara într-o angoasă teribilă, cu urechile ciulite să prind cel mai mic zgomot, temându-mă că dintr-un moment într-altul cineva va suna la ușă. Ei se prăpădeau de râs la orice prostie, iar eu stăteam într-un colț imaginându-mi expresia tatei când va descoperi ce se petrece sus, sau gândindu-mă la momentul în care m-aș fi trezit cu carabinierii în casă, la lacrimile mamei, la disprețul bunicului, care dintotdeauna spunea că „Un clopot bun se aude de departe”, ceea ce însemna că în viață o persoană serioasă se vede imediat. Ce ar fi spus despre mine, când ar fi descoperit că îmi fac de cap în casa altora?

În timp ce Sasà se prostea la telefon cu o doamnă ghinionistă și Fabio râdea ca un dement, aș fi putut să merg la Viola, care stătea pe terasă jucându-se cu Morla, dar mă simțeam trădat de gestul ei, faptul că-i spusese fratelui m-a rănit mai mult decât o făcuse fraza de acum câteva zile și nu reușeam să-mi ascund supărarea.

În scurt timp cei doi golani s-au săturat de făcut glume la telefon și au venit după noi afară cântând versuri din *L’estate sta finendo,* melodia grupului Righeira care era transmisă la toate posturile de radio. Apoi lui Sasà i-a venit una din ideile lui nebunești:

— Băieți, dați-mi o șurubelniță, a zis.

Ne-am uitat uimiți unul la altul și el a adăugat cu un aer mândru:

— Trebuie să ne scriem inițialele pe zid!

— Ești complet dus cu pluta, am protestat.

— Mimì, nu te mai căca pe tine ca de obicei, e un soi de ritual pentru prietenia noastră. Peste câțiva ani toți o să știe că am trecut pe aici...

— Nu văd pe cine ar putea interesa, am încercat să-l contrazic. Iar dacă își dă seama Scognamiglio, o să avem probleme.

Fabio, însă aprobase, încântat de cuvintele lui Sasà, și chiar și Viola rămăsese impresionată, așa că nu mi-a rămas decât să capitulez.

— Cel puțin să le scrijelim pe peretele extern al clădirii, dincolo de perimetrul balconului.

Sasà a fost de acord cu cererea mea și o clipă mai târziu era deja suspendat cu bustul pe jumătate în gol, zgâriind tencuiala cu o cheie – pentru că o șurubelniță adevărată nu știam unde să găsim – în timp ce Fabio îl ținea de picioare și Viola aplauda entuziasmată. Singurul speriat de situație eram eu, care l-am rugat de mai multe ori pe prietenul meu să fie atent și să termine cât mai repede.

După ce au terminat opera, cei doi s-au dedicat unei întreceri de râgâieli, în timp ce fumau o țigară după alta. De câtăva vreme făcuseră o obsesie pentru fumat. Începuse Sasà, care într-o zi a venit la mine să-mi mărturisească marele secret. L-am privit interzis, necrezându-mi urechilor.

— Din când în când îi șterpelesc o țigară tatei, explicase el, e prea mișto, te face să te simți mai mare!

Nu știam ce să spun, așa că am tăcut. În clipa următoare, mi-a dezvăluit planul său perspicace. „Mimì, trebuie să încerci și tu!”

Și cum ceea ce spunea Sasà, pentru mine era lege (oarecum ca televiziunea pentru a-i mei), în cele din urmă acceptasem și așteptam instrucțiuni. S-a apropiat de urechea mea, și-a acoperit gura cu palma și, în sfârșit, a exclamat:

— Am un plan care nu poate da greș.

Voia să-l ajut să fure un pachet de la *donna* Concetta.

— Gândești greșit, Sasà, cred că sărmana femeie n-are pe nimeni și că țigările sunt singurul ei câștig! m-am văzut obligat să răspund. Și-apoi are o mie de ochi. Iar furtul e un păcat grav!

Se enervase și a răspuns:

— Mimì, n-o face pe fetița, eu îi distrag atenția și tu iei

pachetul!

Ezitasem și pentru că *donna* Concetta era întotdeauna amabilă și afectuoasă cu noi, dar el n-a vrut să-mi dea ascultare: eram obligat să încerc, dacă nu voiam să mă cert cu cel mai bun prieten al meu. A doua zi Sasà se apucase să bată mingea exact în fața tarabei de țigări și la un moment dat a scos un urlet și s-a lăsat la pământ ținându-și glezna cu mâinile.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat imediat femeia, alarmată.

— Mi-am rupt piciorul! a exagerat Sasà ca s-o convingă să-l ajute.

Și, într-adevăr, *donna* Concetta a început obișnuita procedură care dura nenumărate secunde și se solda cu ridicatul în picioare. De altfel, cântărea mai mult de un chintal, trecuse probabil de șaptezeci de ani, avea picioarele ca niște șunci de porc, grase și pline de varice, și, atunci când stătea în picioare, obosea atât de tare, încât era obligată să se miște sprijinindu-se de ziduri. N-am știut niciodată unde locuia, cu siguranță în zonă, pentru că în fiecare dimineață, la ora opt fix, era la locul ei obișnuit, iar seara nu pleca înainte de nouă.

— Stai să văd... a spus când a ajuns lângă Sasà, care mi-a făcut cu ochiul, fără să fie văzut, cum era înțelegerea.

M-am apropiat pe furiș de postarea bătrânei și am șterpelit un pachet din poșeta pe care ea o ținea întotdeauna sub tarabă. „Să nu iei din cele expuse, îmi recomandase prietenul meu, care se gândea la toate, pentru că atunci își dă seama”.

Numai când eram departe, cu un pachet de Marlboro roșu în buzunar, s-a ridicat în picioare spunând:

— Mă simt mai bine, *donna* Concé, o fost numai o mare sperietură, a spus, cum îi auzea mereu repetând pe comentatorii sportivi la televizor.

— Asta fiindcă nu stai o clipă locului, parcă te mănâncă-n fund, a răspuns femeia, înainte să se întoarcă încet la locul ei.

Ne-am îndreptat spre niște trepte aflate pe lângă piața Leonardo și acolo am încercat pentru prima oară să fumez. Cu toate că mi-a fost un pic teamă la început, n-am renunțat la hotărârea luată, chiar dacă după ce am tras un fum, am început să tușesc ca un nebun și am simțit că mi se învârte capul.

Uneori mă întrebam dacă nu eram prea docil cu Sasà, dacă nu-i acceptam ordinele cum face un câine cu stăpânul lui, și-mi răspundeam întotdeauna că, de fapt, aș fi putut să mă revolt,

sigur, dar că, la urma urmei, el, cu micile sale aroganțe, nu-mi încălcase cu adevărat libertatea, individualitatea. Singura dată când s-a întâmplat așa ceva, găsisem în mine forța să reacționez și să mă apăr, iar Sasà, chiar dacă a fost surprins, făcuse totuși un pas îndărăt.

Cu câteva luni înainte, era încă iarnă, într-o după-amiază venise la mine cu un aer arogant și-mi trăsese cu ochiul. Ținea în mână un spray.

— Ce vrei să faci? am întrebat imediat simțind că o să avem necazuri.

— Am un plan diabolic, a fost răspunsul lui, urmează-mă! Și s-a îndreptat direct spre zidul de tuf care delimita strada.

Îl urmasem în tăcere, deși aveam certitudinea că eram pe punctul să avem probleme, cum se întâmpla întotdeauna cu „planurile diabolice” ale lui Sasà. Se apropiase de zid și începuse să scrie cu sprayul roșu.

— Ai înnebunit? Ce naiba vrei să faci? am întrebat privind în jur speriat.

Dacă ne-ar fi văzut cineva, ar fi fost vai de fundul nostru.

— Dacă murdărești un bun public, se lasă cu o pedeapsă penală, Sasà, am încercat să obiectez, dar el nici măcar nu mi-a răspuns și s-a întors zâmbind să-mi arate opera de abia terminată.

Pe perete se lăfăiau scrise chinuit cuvintele *Mimì o iubește pe Viola.*

Rămăsesem nemișcat, cu gura căscată, fără să găsesc curajul să spun ceva, și atunci el s-a simțit obligat să explice.

— Păi nu ești obsedat de aia? Nu-ți place? M-am gândit că așa ea o să citească și o s-o cucerești o dată pentru totdeauna, și a zâmbit.

Mi se părea că n-am cuvinte că să-mi exprim indignarea și furia, așa că el a continuat:

— Ce ai Mimì, ce-i cu privirea asta urâtă?

— Ți-ai ieșit cu totul din minți? am reușit, în sfârșit, să întreb.

— Din minți? Cum adică?

— Nu-ți permit să te folosești de viața mea în felul ăsta. Nu ai permisiunea mea, am obiectat, în sfârșit, cu hotărâre.

În fața acestor cuvinte, a părut că se dezumflă.

— Da’ scuză-mă, nu te pune pe jar aia? Nu vrei să-i declari iubirea ta?

— Nu, n-am nicio intenție să-i declar iubirea mea. Cel puțin, nu așa. Și-acum șterge, înainte să vadă cineva ce ai scris.

Sasà îmi aruncase o privire plictisită și pufnise; apoi, văzând că nu dau înapoi nici cu un milimetru, șterse numele meu și al Violei.

Mulți ani zidul de lângă casă găzduia singurul cuvânt supraviețuit furiei mele, acel *iubește,* care cu timpul a devenit pentru mine aproape o provocare, chiar un mod de a înțelege și a înfrunta viața.

Perna soacrei

La vreo două săptămâni după aceea, în primele zile din iulie, i-am repetat tatălui meu fraza Violei despre diferența dintre clase. Arșița nu ne slăbea și în micul nostru apartament noaptea nu reușeai să respiri, așa că în zilele acelea am lungit vizitele la Morla și la plante; dacă la început rămâneam acolo un sfert de oră sau puțin mai mult, acum tata nu voia să coboare înainte ca întunericul să înghită contururile clădirilor. Stătea acolo, gânditor, deseori fără să scoată un cuvânt, udând plantele, apoi strângea furtunul și, cu picioarele încă ude (urca întotdeauna în papuci de casă la Scognamiglio), se sprijinea de parapet și își aprindea o țigară. Eu rămâneam să mă joc cu țestoasa sau profitam ca să citesc câteva pagini dintr-un roman.

În perioada aceea eram prins de două cărți, și una dintre ele era *Micul prinț,* pe care o citisem deja, dar pe care n-am putut să n-o scot din biblioteca familiei Scognamiglio ca s-o răsfoiesc în timpul vizitelor mele solitare pe terasă. Începusem să folosesc casa și ca pe un cuib personal: urcam în momentele cele mai diferite, mai ales după prânz, când eram sigur că tata doarme, mă întindeam afară, pe jos, într-un loc la umbră, și citeam avid, în timp ce Morla, lângă mine, trăgea un pui de somn. Sau încercam să scriu ceva în agenda pe care o purtam tot timpul cu mine.

— Da’ ce scrii toată ziua? mă întrebase odată bunica.

— Gânduri, am răspuns mândru, chiar dacă, în realitate, îmi umbla prin cap în ultima vreme să scriu o poveste, ceva între realitate și fantezie, un roman care să-i aibă protagoniști pe

mine și pe Viola.

Uneori însă, stăteam să privesc jos vânzoleala de automobile, scutere și autobuze care făceau blocul să vibreze, să observ persoanele care traversau în grabă piața arsă de soare. Într-una din acele după-amiezi am observat pentru prima oară doi bărbați la intrarea pe strada noastră închisă. Îi remarcasem pentru că mi se părea că erau în contrast cu haosul acela, niște figuri nemișcate în prim-plan, în timp ce în fundal totul se mișca. Stătuseră aproape o jumătate de oră să cerceteze zona și blocurile, din când în când intrau pe stradă, apoi apăreau din nou în piață, ca și cum ar fi efectuat o inspecție.

Seara am simțit nevoia să vorbesc cu Sasà despre asta, pentru că lui îi plăceau poveștile stranii și cine știe ce ar fi scos din ea: că erau criminali sau carabinieri în civil sau detectivi care urmăreau pe cineva. M-ar fi obligat să-i pândesc, să construiesc cu ei o întâmplare convingătoare ca să umplem golurile din acel iulie cald și din viața lui. Căci de câteva zile apărea mai rar, așa că am i-am cerut informații tatei, care mi-a spus că mama lui Sasà fusese internată pentru analize. Așa că nu i-am mai spus nimic și am uitat de întâmplare.

În ultima săptămână Viola urcase cu mine numai de două ori; relația noastră nu mai părea cea dinainte și ea era mereu bosumflată, deseori răspundea urât sau era distrată. Îi povesteam câte ceva despre Morla sau puneam caseta lui Vasco, dar nu părea niciodată cu adevărat interesată de ceea ce spuneam. Eu însă continuam s-o iubesc, în ciuda a tot, continuam să încerc să-i trezesc curiozitatea cu poveștile mele. Lăsasem la o parte ideea de a o cuceri cu superputeri, pentru că exista altceva care-mi permitea să stau lângă ea și să-i fur un zâmbet: cărțile. Viola își exprimase dorința de a citi *Poveste fără sfârșit,* darul pe care-l primisem de la ai mei la o Bobotează, după ce zărisem cartea pe o tarabă din Piața del Mercato[21]. În seara de 5 ianuarie, în familia Russo, se obișnuia să se meargă în vechea piață comercială din Napoli la o plimbare printre tarabele pline de dulciuri, jocuri și atracții de toate felurile. Și pe una din ele văzusem pentru prima oară cartea, pe care am reușit s-o primesc în dar numai după extenuante rugăminți care l-au convins pe tata să înceapă negocierea cu vânzătorul.

În afara acelui ritual, ai mei nu ieșeau niciodată împreună,

[21] Piață istorică din Napoli.

mama ieșea cu bunica, iar tata nu mergea chiar nicăieri și, dacă nu-și petrecea timpul în ghereta portarului, îl găseai acasă, în fața televizorului, râzând la vreo glumă stupidă sau purtând discuții politice cu bunicul. Ultima fusese cu câteva zile înainte, cu ocazia alegerii în funcția de președinte al Republicii a lui Francesco Cossiga, pe care bunicul nu-l suporta.

— Da' nici măcar nu și-a luat rolul în primire, a spus tata vizibil iritat.

— Ca Pertini n-o să mai fie nimeni pe lumea asta! a replicat solemn bunicul Gennaro.

Avea și el fixațiile lui. Moartea lui Enrico Berlinguer, de exemplu, însemnase un doliu și în familia noastră. Eu nu știam mare lucru despre Berlinguer, dar mă impresionase mult faptul că bunicul stătuse două zile în fața televizorului fără să scoată o vorbă. Seara am întrebat-o pe mama ce se întâmplase, iar ea a zâmbit ca să mă liniștească:

— Nimic, o să vezi că mâine îi trece, știi cum e bunicul, trăiește evenimentele externe ca și cum ar fi ale lui.

Ceea ce nu m-a ajutat să înțeleg de ce moartea unui personaj public aduce atâta tristețe în casa noastră. Și, desigur, nu eram singurul care gândea în felul ăsta, pentru că bunica Maria, a doua zi, în fața unei alte dimineți petrecute în pijama în fața televizorului, se apropiase de soțul ei spunând:

— Gennà, ți-ai pierdut mințile cu Berlinguer. A murit, n-ai ce face. Viața merge mai departe!

Drept răspuns, bunicul se ridicase, își dusese ceșcuța de cafea la gură și numai după aceea spusese:

— Marì, m-am hotărât, mă duc la Roma, la înmormântare!

Bunica își plecase capul într-o parte ca un guguștiuc, înainte să răspundă:

— Ăsta a-nnebunit. Da' un te duci, că ești pe jumătate orb?

Bunica Maria avea dreptate, pentru că soțul ei suferea de cataractă, și să se ducă la Roma cu problemele lui, pentru o înmormântare politică, era imposibil. În orice caz, nu se întâmplase nimic din toate astea; bunica îi spusese mamei, care îi spuse doctorului, care interzisese călătoria. Toată familia era împotriva bunicului, și atunci el, în ziua înmormântării, se îmbrăcase cu hainele de duminică, pe care le păstra ca pe o relicvă în dulap, cu faimoșii mocasini pe care nu-i mai folosea cine știe de când și se așezase în fața televizorului.

Comentariul bunicii fusese:

— Iisuse, ăsta-i cu adevărat nebun!, dar soțul ei nici măcar nu i-a răspuns, rămânând tot timpul în picioare cu pumnul ridicat în sus.

Până când am devenit adult, am crezut că e un gest de bună educație, ca atunci când moare un prieten sau o persoană care merită respectul nostru, să ridicăm pumnul spre cer.

•

În după-amiaza aceea, pe terasă cu tata, eram nervos pentru că Viola părea să se plictisească chiar și atunci când asculta poveștile cu Atreiu, cu Sandokan, cu Jim sau cu căpitanul Nemo. Umbla prin casă desculță, se întindea pe balansoar cu Morla în brațe sau se așeza pe jos cu genunchii la piept, mestecând într-una gumă, în ciuda aparatului dentar. Purta deseori pantaloni scurți de jeans, din care cauză îmi era foarte greu să rămân concentrat pe lectură și să rezist tentației de a-mi arunca privirea pe coapsele ei, chiar dacă sunt sigur că nu și-ar fi dat seama. Adevărul e că nu mă privea, timpul petrecut cu mine părea mai mult un mod de a umple un gol, în lipsa a ceva mai bun. Și în ziua aceea am avut dovada, pentru că eram în gheretă cu tata, când ea a ieșit din ascensor îmbrăcată la patru ace, cu părul strâns, machiaj sclipitor, jeanși negri, teniși Converse violet în picioare și o bluză decoltată. Când m-a văzut, a părut stânjenită și a fugit cu un „bună” de abia șoptit. Afară o aștepta Nick Kamen. S-au salutat cu o sărutare candidă pe obraji, dar ea zâmbea cum n-o făcuse niciodată cu mine.

— Mimì, a început tata, dându-și seama de expresia mea dezamăgită, de ce n-o lași în pace pe aia? Sunt atâtea fete frumoase pe lume…

N-am scos un cuvânt și m-am închis în casă. Cu cât creșteam cu atât nu reușeam să înțeleg felul de a acționa și de a gândi al tatei, renunțarea sa la tot, faptul că nici măcar nu încerca să aibă o viață mai bună, că se mulțumea cu o existență sărăcăcioasă. Începeam să-l detest. Chiar și obișnuitul său gest de a-și fuma țigara pe balconul lui Scognamiglio, care în trecut mi se păruse un gest de libertate furată vieții, acum mi se părea gestul laș al unui om care nu avea curajul să riște pentru a lua ceea ce dorea.

Stăteam într-un colț pe terasă citind, când l-am auzit că spune: „Cactușii sunt plantele mele preferate”, în timp ce se

uita la un exemplar de *Echinocactus grusonii,* pe care el îl numea popular „Perna soacrei”. Pentru că nu-mi plăcea numele acela, căutasem printre cărțile lui Scognamiglio adevăratul nume al enormei plante puse într-un ghiveci mare în dreapta șezlongului.

— Ar trebui să-i dăruiești un cactus la fata aia, fiica lui Iacobelli…

Am ridicat privirea de pe carte. El zâmbea cu coatele sprijinite pe parapetul din cărămidă, cu spatele la soare și la piață.

— Cactușii s-au adaptat să trăiască în zonele cele mai puțin ospitaliere ale lumii, știu ce înseamnă să reziști. Un dar perfect pentru persoana pe care o iubim, pentru că durează în timp, sunt fideli!

— Atunci de ce nu te-ai gândit niciodată să-i dăruiești unul mamei? am întrebat pe un ton provocator.

N-a părut să se supere și a răspuns:

— Ce legătură are, noi stăm împreună de o viață, dacă ai ști câte daruri i-am făcut în primii ani, mai mult decât cactuși…

— Și după aia?

— După aia ce?

— De ce ai încetat să-i mai faci?

— Mimì, tu ești mic, anumite lucruri nu le poți înțelege…

— Nu sunt mic și știu mult mai multe lucruri decât tine, am mormăit.

De data asta s-a întunecat la față:

— Bine, îți dădeam doar un sfat…

— Nu cred că tu ești persoana cea mai potrivită să vorbești despre dragoste și lucruri de durată, despre perseverență. Povestești despre cactus… știi, însă că agava poate avea uneori nevoie de cincizeci de ani ca să înflorească o singură dată? Și folosește atât de multă energie pentru asta, că la scurtă vreme moare.

— Ce vrei să spui? a întrebat luându-și brațele de pe parapet.

Aveam drum liber, așa că nu m-am mai oprit.

— Spun că-ți petreci timpul în ghereta portarului, fără să-ți pui vreodată un obiectiv. Viața ta e o continuă așteptare, nu faci nimic ca să începi lucruri noi, aștepți doar ca cele vechi să se termine. Spun că în viață trebuie să imităm agava, să încercăm cu toată ființa noastră să înflorim, cel puțin o dată, chiar dacă există riscul de a plăti consecințele.

Mi-a aruncat o privire nedumerită, incapabil să mi se opună.

— Vorbești despre visuri și iubiri și stai acolo toată ziua, fără să faci nimic, și n-o duci pe mama la mare, să mănânce o pizza…

— Bucătăriile restaurantelor îs…

— Da, știu, folosesc tot timpul același ulei ca să frigă. N-o însoțești aproape niciodată ca să mănânce o înghețată în via Caracciolo și nu te-am văzut să ieși într-o după-amiază cu Bea.

A luat o țigară Ms și și-a aprins-o. Am băgat de seamă că tremura, în ciuda căldurii sufocante.

— Mimì, nu exagera acum, că-ți iei vreo două în seara asta!

— Singurul moment de vitalitate a fost când ai frecventat-o pe femeia aia tânără din spălătorie, atunci erai altul, mereu vesel și disponibil, păreai chiar mai tânăr…

— Mimì… a încercat el, dar nu mai puteam fi oprit, eram ca o avalanșă care o pornește fără ezitări, fie cum o fi.

— Nu-mi amintesc cum o cheamă. Lucia?

— Ce vrei în seara asta? a întrebat neștiind ce să mai facă.

— Nimic. Nu vreau nimic, aș vrea doar ca familia mea să fie altfel, să vă puneți întrebări din când în când, să citiți o carte și să nu vă uitați doar la varietăți stupide, să nu credeți că boschetarii trebuie ținuți departe și să vă iubiți mai mult… am zis și, istovit, mi-am încrucișat brațele pe piept.

El m-a privit fără să știe din nou cum să riposteze. Atunci am tras aer în piept și am conchis:

— Aș vrea să nu fiu copilul unui portar. De fapt, al unuia care a hotărât s-o facă în viață doar pe portarul. Asta-i tot, apoi am aruncat pe jos *Straniul caz al doctorului Jekyll și al domnului Hyde* și am fugit.

•

Într-o duminică, cu trei ani înainte, o însoțisem pe mama la niște mătuși care locuiau la Pianura. Bea trebuia să studieze și tata spusese că se va duce la o bere cu prietenii, chiar dacă, în realitate, prieteni cu care să se ducă la o bere nu avusese niciodată.

La întoarcere, eram în autobuz, opriți în trafic, când, la un moment dat, mama și-a întins gâtul și a scos un geamăt surd, înainte de a apăsa pe butonul pentru deschis ușile. Problema era însă că stația se afla departe, așa că la început șoferul n-a luat în seamă cererea. Mama, care a fost întotdeauna o

persoană încăpățânată, s-a apropiat de șofer și i-a cerut să ne lase să coborâm, altfel ar fi „făcut praf totul”. Și omul a deschis ușile.

Pe stradă, a început să alerge spre o mașină verde ca a tatei, o Simca, oprită la semafor. Eu rămăsesem în mijlocul străzii, privind-o de departe cum urlă și dă cu pumnii în ferestrele mașinii. În clipa următoare, mașina a demarat în trombă și lumea s-a apropiat ca să vadă dacă mama avea nevoie de ajutor. Când, în sfârșit privirile ni s-au întâlnit, am înțeles adevărul: Simca era a noastră și bărbatul de la volan era tata. Problema e că lângă el nu se afla mama, ci o altă femeie.

Fuseseră niște zile ciudate. Părinții noștri stăteau închiși în dormitor vorbind ore întregi și noi ne petreceam timpul cu bunicii. Mama era de nerecunoscut: cu părul ciufulit și ochii umflați, umbla prin casă ca un zombi, uita să gătească și uneori nici nu-și dădea seama de prezența mea. Dacă în perioada aceea n-ar fi fost bunica, nu știu ce am fi făcut; ea punea masa, gătea, spăla, călca și-și petrecea timpul încercând să-l umple pe al meu.

Într-o după-masă dădea cu fierul cald pe cămășile tatei, când a spus:

— Mimì, nu-ți face griji, ce se-ntâmplă acum e ceva normal în toate familiile. Părinții tăi se iubesc încă, dar după atâta timp, se poate întâmpla să aibă un moment de oboseală.

Apoi a început din nou să calce, fără să mai spună nimic.

— Nu vă băgați între soț și soție, spusese bunicul de pe fotoliul lui, fără să-și ia privirea de la televizor.

Nu înțelegeam ce legătură avea oboseala, eu oboseam doar când mă jucam cu mingea sau de-a prinselea, nu atunci când stăteam cu familia mea. Bea a fost cea care, după a nu știu câta ceartă, a luat în mâini situația.

— Dacă vreți să vă despărțiți, faceți-o repede și nu ne mai plictisiți, că avem deja problemele noastre. Și, mai ales, faceți bine și explicați-i lui Mimì cum stau lucrurile.

În seara aceea tata se așezase pe marginea patului meu și mă privise îndelung, în timp ce eu eram absorbit de lectura romanului *Colț Alb*. Îl auzisem și oftând, dar nu încetasem să citesc și nu mă mișcasem un milimetru. Lui îi lipsea curajul să mă privească în ochi, mie să-i ascult cuvintele.

— Mimì, ascultă, se va rezolva totul. Știi, nouă, bărbaților, ni

se întâmplă după mult timp să ne pierdem un pic mințile.

Mă privise căutând aprobare sau poate sprijin.

— Deci tata îmbătrânește. Uite, începe să-mi iasă păr din nas și din urechi, și-și trăsese mustățile în jos încercând să zâmbească, iar chestia asta mă deranjează un pic. Dacă sunt ciudat în ultima vreme, e pentru că încerc să înțeleg cum să opresc chestia asta… cu îmbătrânitul.

Apoi încercase să mă îmbrățișeze, dar eu am rămas nemișcat, furios și incapabil să-i înțeleg cuvintele. Nu înțelegeam ce legătură avea bătrânețea cu mama și cu noi. Și cei își care înșală nevasta îmbătrânesc, și lor le crește părul în nas și în urechi.

Curse trăsnite

Într-o sâmbătă dimineața. Mathias m-a întrebat dacă puteam să-l țin pe Beethoven, pentru că avea ceva de făcut. Am răspuns imediat că da, voi avea eu grijă de câinele lui. Înainte să mă îndepărtez cu animalul în lesă, prietenul meu m-a prins de braț și mi-a spus:

— Mimì, trebuie să-ți spun ceva… nu știu dacă e *recht,* corect, dar, uite, ești singurul meu *freund* aici…

Am devenit atent.

— Voiam să-ți spun că în ultima vreme am remarcat doi tipi ciudați, care nu mi-au plăcut. Doi care au venit deja de câteva ori…

Mi s-a făcut pielea de găină.

— Ce tipi? am întrebat însă, ca și cum n-aș fi știut.

— Doi băieți care vorbesc în dialect, alaltăieri au trecut chiar prin fața mea și… o să mă consideri *verrucht,* mi s-a făcut pielea de găină. Știi că nu pot vedea, dar pot auzi, Mimì, iar ăia doi au ceva de ascuns.

— Ce au făcut? l-am întrerupt.

— Nimic, vin, se opresc puțin mai încolo, dar nu știu de ce. Cu siguranță fumează, și încă mult. Alaltăieri au stat în colțul străzii o jumătate de oră, înainte să plece. Beethoven a început pur și simplu să mârâie, dar ăia au mers mai departe și s-au îndepărtat *schnell,* în grabă.

Am stat să mă uit la el, ca și cum aș fi avut în față un magician, cineva dotat cu puteri extrasenzoriale. Un supererou.

— Da' cum faci? Tu nu vezi! am spus.

— Nu ai nevoie de vedere ca să-ți dai seama de existenta răului, Mimì, e nevoie de alte simțuri.

Am tăcut, fără să știu ce să spun, așa că el a continuat:

— Nu știu ce vor, dar nimic *gut,* bun, poți fi sigur de asta. Fii atent seara, când te întorci acasă, lumea asta e rea… și a lăsat cuvintele suspendate în aer.

M-am înroșit și am găsit puterea de a răspunde:

— Bine, o să fiu atent.

M-a strâns și mai tare de braț și a repetat:

— Fii atent… și, eventual, vorbește cu un adult, cu tatăl tău, și nu te întoarce acasă singur, dacă e târziu…

Discuția cu Mathias m-a tulburat fără doar și poate. La început am încercat să mă conving că prietenul meu era doar obosit și că pur și simplu s-a lăsat impresionat de simțurile lui obosite. Apoi, însă gândul mi s-a dus la cei doi pe care-i văzusem de pe terasa lui Scognamiglio și m-am convins că are dreptate, că există ceva ciudat în ei. Poate că ar fi trebuit cu adevărat să vorbesc cu tata, dar era o zi minunată cu soare, cerul era limpede și vara de abia sosită făcea ca totul să pară mai vesel și mai colorat; așa încât, după puțin timp am uitat neplăcutul dialog, și pentru că îl aveam cu mine pe Beethoven, care îmi fura un zâmbet cu mersul său lent pe asfalt, limba atârnând și nasul pregătit să prindă orice miros.

L-am legat de un stâlp și m-am dus s-o chem pe Viola, prefăcându-mă cu nu văd capul alb al domnului D'Alessandro care, în momentul acela, mă pândea de sus. În realitate, pentru o clipă am avut chef să mă opresc și să ridic privirea ca să-l trimit la dracu', apoi însă n-am găsit curajul și am preferat să sun la interfon. A răspuns vocea arogantă a doamnei Iacobelli care mi-a spus că fiica ei e la plimbare cu un prieten, apoi a închis fără măcar să mă salute.

M-am întors în stradă cu capul plecat, în ciuda faptului că tata se uita la mine din ghereta lui. Nu mai vorbisem după izbucnirea mea și părea supărat pe mine. Și totuși am înțeles că ar fi vrut să-mi spună încă o dată s-o las în pace pe aia, poate ar fi spus aceleași cuvinte ca și Sasà, că Viola nu e pentru mine, că e cu nasul pe sus și se folosește de mine ca să-și umple timpul. În

parte, discursul pe care mi-l ținuse Bea cu o zi înainte; eram în fața televizorului, în prima parte a după-amiezii, ea m-a văzut pe gânduri, a dat mai încet volumul și s-a simțit obligată să-mi spună: „Frățiorule, ești prea nefericit pentru vârsta ta”.

O privisem pieziș fără să răspund. Ce știa ea despre fericire și dragoste? Ea, pentru care era suficient să se plimbe pe motocicletă cu Mauro, ea, care asemeni restului familiei, se mulțumea cu mica ei lume, fără ca măcar să se gândească la o alta, mai bună?

— Ai reușit să dezvolți telepatia? a întrebat după aceea.

Am dat din cap în semn că nu.

— Evident, a fost replica ei, nu se poate face.

— După câte știu eu, nu te pricepi la știință, am replicat.

— Nu e nevoie de știință ca să înveți să trăiești, Mimì, asta te păcălește. Nu există superputeri și eroi, înțelege o dată și începe să te bazezi doar pe puterile tale!

— Nu-ți înțeleg cuvintele, nu pricep ce vrei de la mine…

— Aș vrea să te văd mai zâmbitor. Ieri mama m-a întrebat ce ți s-a întâmplat, pentru că ești tot timpul bosumflat și nu vorbești cu nimeni.

— Și de ce vrea un răspuns de la tine?

— Exact asta i-am spus! Dar, frățiorule, mama are dreptate: te iei prea în serios, mereu cu aerul ăsta trist, cu cuvintele astea măreațe. Eu, la vârsta ta, nu făceam altceva decât să râd!

— Atunci nimic nou, și azi nu faci altceva decât să râzi, replicasem sec.

— Și, nu ești mulțumit că sora ta râde încontinuu?

— Cine râde prea mult înseamnă că nu râde cu adevărat.

— Vai de mine, cât ești de plictisitor, are dreptate mama. De unde ai ieșit?

— Chiar mă întreb și eu… comentasem îndepărtându-mă.

•

M-am întors la Beethoven, care mă aștepta legat încă de stâlp, și i-am spus: „O să fim singuri azi, dar îți promit că o să ne distrăm grozav, nu-ți face griji…”

Am eliberat câinele și în timp ce mă gândeam la ce o să fac, m-am sprijinit de ușa caldă a Fiatului lui Angelo parcată în paralel cu altă mașină. Tatăl prietenului meu se ocupa cu descărcarea unor pungi de lapte dintr-un furgon și din când în când înjura soarele care făcea ca asfaltul să fie atât de fierbinte,

încât mi se părea că aproape ar putea să-mi topească espadrilele. De dimineață îi cerusem lui Angelo vești despre Sasà, și el mi-a răspuns posomorât că fiul era cu mama lui.

— Dar după-masă coboară? insistasem.

— Nu știu, poate. În orice caz trebuie să mă ajute cu livrările, a spus și s-a întors la socotelile lui.

— Hei, Mimì, ce faci în plin soare?

Era Giancarlo, abia ieșit din bloc, îmbrăcat cu un tricou, o pereche de jeanși și teniși Superga bleumarin. Avea ochelari de soare Ray-Ban, aceiași pe care-i avea și Fabio și îi plăceau atât de mult lui Sasà, care uneori îi cerea împrumut, așezându-se apoi în pozițiile cele mai absurde, în stil Poncharello.

— Bună, Giancarlo! l-am salutat ridicând mâna.

A venit lângă mine cu o expresie prietenoasă.

— Al cui e câinele? a întrebat.

Ținea în mână cheile de la mașină, parcată la câțiva metri de noi, și sub braț aparatul de radio portabil.

— Al unui prieten, am răspuns, aș vrea să-l duc la plimbare, dar azi e cu adevărat prea cald.

Mi-a pus o mână pe umăr și mi-a spus:

— Vino cu mine, vreau să-ți arăt ceva, și s-a urcat în Mehari.

Am rămas înțepenit în spatele lui, așteptând. Atunci Giancarlo s-a întors și mi-a făcut un semn cu capul, înainte de a preciza:

— Urcă în mașină.

— Am câinele…

— Și? Dacă poate intra o pisică aici înăuntru, de ce n-ar putea sta și un câine?

Și mi-a făcut cu ochiul.

L-am luat pe Beethoven de lesă, am înconjurat mașina și m-am așezat lângă Giancarlo așteptând să scoată nu știu ce de sub scaun. Între timp Beethoven, ghemuit în spatele nostru, a început să amușine ca un nebun tapiseria pe care își petrecea nopțile Bagheera. În cele din urmă, prietenul meu, ziaristul, s-a întors și mi-a arătat satisfăcut mâna: ținea două mingi de ping-pong.

Am căscat ochii și n-am spus nimic.

— Experimentul, a spus atunci el, ăla cu mingile, ăla…

— Ganzfeld.

— Da, bravo, chiar ăla.

Nu mă hotărâm să mă mișc, așa că el a spus:

— Nu le iei?

— Sunt pentru mine?

— Da, pentru cine altcineva?

— Mulțumesc, și le-am luat răsucindu-le în palmă.

— Le-am câștigat aseară. Era cât pe-aici să le las acolo, în parc, apoi mi-ai venit în minte… a zis el și a zâmbit. Apoi văzând că nu spun nimic, a adăugat: Adică, m-am gândit și… la naiba, de ce să nu încercăm? În fond, ar fi amuzant…

— Cu adevărat? a fost singurul lucru pe care am reușit să-l spun. Mulțumesc mult… și eram pe punctul să-l îmbrățișez, numai că el mi-a luat-o înainte și a întrebat:

— Deci, cum funcționează?

— Vrei să-l faci acum? am întrebat stupefiat.

— Da’ când? Suntem singuri, nu ne deranjează nimeni… hai, să încercăm, că altfel mă răzgândesc.

Când am auzit că s-ar putea să se răzgândească, m-am scuturat și mi-am revenit.

— OK, atunci… trebuie să-ți pui mingile pe ochi și… fir-ar să fie, nu avem căști!

— A, da, căștile. Apoi s-a întors spre buzunarul de pe ușa lui și a scos niște căști pentru Walkman. Sunt bune?

Ar fi fost nevoie de niște căști profesionale, din acelea care se vând în magazinele de discuri, astea erau niște căști simple cu o putere scăzută de absorbire fonică. Și, lucru mai important, nu ar fi reprodus niciun zgomot de fond cum era precizat în explicația experimentului. Dar nu voiam să-l dezamăgesc pe Giancarlo și nici nu voiam să pierd ocazia, așa că am aprobat și l-am invitat să și le pună.

— Inspiră lent câteva secunde, încearcă să te pierzi în albul pe care-l vezi dincolo de pleoape. Anulează zgomotele și nu te gândi la nimic.

N-a răspuns, și-a scos ochelarii (pe care i-a pus pe genunchi) și a dus mingile în fața ochilor, atunci am tăcut și i-am făcut semn lui Beethoven să nu facă zgomot. Apoi am închis și eu ochii și am încercat să mă gândesc intens la un obiect. I-am deschis din nou. Nu-mi venea în minte nimic. Și mi se părea că respirația câinelui e prea zgomotoasă. Am încercat din nou, dar la ce să mă gândesc? Am început să transpir. La Mehari? Nu, prea ușor. Agenda roșie? Nici. Aceste obiecte din viața cotidiană puteau merge pentru niște persoane oarecare, pentru Sasà sau

Bea, dar cu Giancarlo risca să par cam absolut.

— Când începem? a întrebat el după puțin timp. Trebuie să merg la ziar…

— Da, OK. Sunt gata… am răspuns, chiar dacă nu eram deloc gata.

— Îmi trimiți semnalul? Obiectul?

Părea mai degrabă amuzat de situație.

— Da, sigur! am mințit, în timp ce încercam să recuperez concentrarea.

Un obiect, aveam nevoie de ceva nu prea comun, ceva care să poată servi pentru a arăta eficacitatea experimentului. Trebuia să mă concentrez, numai că simțeam răsuflarea lui Beethoven pe gât, și apoi Giancarlo și-a luat mingile din fața ochilor și a spus:

— Nimic, Mimì, absolut nimic.

M-am uitat la el, fără să știu ce să spun sau să fac.

— Ce-ți spuneam? Supereroul tău a făcut o figură de imbecil.

— Pentru că e cald, iar căștile nu sunt chiar cele potrivite…

— Care era obiectul?

— Obiectul?

— Da.

Am rămas cu gura căscată pentru o clipă, apoi mi-am revenit și am răspuns:

— Nu pot să ți-l spun. Te-aș condiționa pentru următoarele tentative.

Giancarlo mi-a dat mingile și a zâmbit.

— N-o să mai fie alte tentative, Mimì, data viitoare o să trebuiască să încerci cu Sasà sau cu Viola. Ți-am spus că nu am superputeri. (Apoi a pornit motorul.) Hai, să ne mișcăm, e prea cald. Unde te gândeai să-ți duci prietenul?

Eram cufundat în gânduri și n-am răspuns imediat.

— Câinele…

— Beethoven? Nu știu…

— Ai fost vreodată la Villa Comunale?

— Hm, nu, cred că nu.

— Ei, atunci, veniți cu mine, mă duc la redacție, vă las în drum. Acolo o să-l poți lăsa să alerge pe iarbă.

— N-aș ști cum să-mi organizez întoarcerea…

— Întoarcerea? Mă aștepți, a zis el și a vârât într-a-ntâia.

Ar fi trebuit să fiu fericit că mă plimb din nou în Mehari cu

eroul meu și cu Beethoven, și totuși nu reușeam să zâmbesc, pentru că știam că aruncasem pe apa sâmbetei marea mea ocazie. Nu Giancarlo era cel care nu avea superputeri, vina era doar a mea, dădusem greș în momentul cel mai important. Dar cum aș fi putut să-i mărturisesc că nu-mi venise în minte niciun obiect fără să fiu considerat un incapabil?

Ca să nu-mi vadă dezamăgirea de pe față, m-am întors să-l privesc pe Beethoven, cu urechile în vânt și limba atârnându-i, și de data asta mi-a venit în minte o imagine: era vorba despre faimosul câine din *Wacky Races-Curse trăsnite* (unul din desenele mele animate preferate), numit Muttley, care umbla întotdeauna cu Dick Dastardly, răufăcătorul seriei, eternul învins. Am înghițit în sec și mi-am întors din nou privirea, încercând să mă dedic cerului albastru de iulie. Eu măcar nu eram un răufăcător.

Trenul de la ora 19

Agentul imobiliar ridică jaluzeaua și se întoarce spre mine zâmbindu-mi.

— Acesta e dormitorul, spațios și luminos, ca de altfel tot apartamentul.

Nu-i răspund, pentru că primesc un sms pe telefon. E soția mea.

„Fiul tău mi-a spus că nu merge la culcare până nu te întorci. Ai un tren la ora 19. Te așteptăm.”

Aș vrea să am timp să răspund, dar agentul mă presează.

— Printre altele, spune, ținând cont de faptul că apartamentul e nelocuit de doi ani, e încă în stare bună. Sigur, e nevoie să fie zugrăvit, și pentru că pereții s-au îngălbenit, poate ar trebui refăcută baia, dar gresia, și bate cu piciorul în pardoseală, e frumoasă.

Aș putea să încep o discuție fără rost despre calitatea locuinței, dar ar fi inutil și m-ar face doar să-mi pierd timpul, la ora șapte vreau să fiu în trenul care se îndreaptă spre o casă, a mea, ca să mă bucur de stratosferica senzație pe care o am când fiul meu aleargă să mă întâmpine cu brațele deschise. Nu mai e mult timp de dedicat amintirilor.

— Cine locuia aici? întreb.

El pare nepregătit pentru o asemenea întrebare și mă privește pierdut.

— Vreau să spun... cine sunt proprietarii?

— A, nu, locuința era dată în chirie. A stat aici, vreo zece ani, o familie numeroasă. Proprietarul e un avocat din Roma, o persoană educată...

— Deci era o familie numeroasă și religioasă și arăt cu o mișcare a ochilor un semn alb în formă de crucifix, pe perete.

El zâmbește și spune:

— Da, aici dedesubt trebuia să fie patul.

— Era patul, îl corectez, referindu-mă la un pat mult mai vechi.

E ciudat. Casele stau acolo decenii întregi cu viețile multor persoane înăuntru, povești foarte diferite, dureri, bucurii ale unor oameni care nu se vor cunoaște niciodată, și apoi restituie totul după o vreme, așa cum face marea, cuiva care nu are nicio legătură, printr-un simplu semn alb pe peretele galben, acolo unde cândva era un crucifix. Sau prin intermediul unei dale zgâriate care duce cu ea amintirea fetiței care a scăpat din mână cana sau datorită inițialelor scrijelite pe tencuiala blocului, lângă parapetul balconului.

— Și aici, după cum se vede, aveam geamuri duble, ca în restul casei, și-mi arată ramele de lemn în interior și de aluminiu în exterior. Vă asigur că sunt cele mai bune care se găsesc în comerț, nu știu cât au cheltuit proprietarii pe vremea aceea.

Familia Scognamiglio avea însă ramele din aluminiu auriu, cum erau la modă pe atunci, și draperiile din brocart.

— Aici e un perete mare pentru un dulap, o comodă sau, nu știu, un... continuă și-mi indică peretele galben din fața mea.

— Pian, îl întrerup.

Agentul mă privește cu curiozitate și spune:

— Păi, cu tot spațiul care e în casă, mi s-ar părea puțin ciudat să-l fi pus aici.

— Da, și mie, răspund și în fața ochilor mei apare clară imaginea Violei, cu părul strâns într-o coadă care-i lasă spatele descoperit, cu mâinile zburând la câțiva centimetri deasupra clapelor în timp ce buzele ca niște cireșe intonează *Für Elise.*

— Dumneavoastră cântați la pian? se grăbește el să întrebe.

— Nu, cânta soția mea, răspund și ies din cameră, în copilărie.

În afara cercului

Zilele de iulie treceau încet. Sasà a apărut din nou, și vreo două după-amiezi ne-am jucat cu figurinele împreună cu Fabio, care, și în anul acela, reușise, grație figurinei lui Fausto Salsano, să completeze albumul Panini. Și atunci ne-a dăruit câteva din numeroasele sale dubluri, printre care nu existau însă nici Maradona, nici Platini, nici Zico. Pentru Sasà, figurina cu Maradona devenise un soi de obsesie, nu vorbea despre altceva, iar într-o zi a ajuns să-mi propună pur și simplu un plan nebun: un jaf la chioșcul de ziare din piață ca să luăm toate figurinele, în speranța că o vom găsi pe cea a lui El Pibe.

Pe stradă mașinile începeau să fie tot mai puține, iar casele să se golească. Lumea din cartier, mai ales mamele și copiii, plecau la mare. Singurele care rămâneau la locurile lor erau Bagheera, care-și petrecea timpul trecând de pe o capotă pe alta și mieunând sub fereastra noastră, și *donna* Concetta, care nu se știe dacă avea o familie. A mea, în schimb, rămânea să sfideze lungile zile invariabile, întrerupte doar de un lătrat în depărtare sau de o alarmă antifurt care începea să sune pe neașteptate, în timp ce stăteai să privești perdeaua care se mișca încet lăsând să treacă vântul cald care aducea în bucătărie mirosul mării și ecoul râsetelor copiilor.

Eu uram vara, așa că într-o după-amiază, încercând să scap de disconfortul care începea să-mi dea târcoale, m-am gândit să fac unul din experimentele mele și, de data asta rolul de cobai i-a revenit Bagheerei. Nu i-aș fi făcut niciodată rău, în realitate, mai mult decât un experiment, era un joc. Citisem că pisicile sunt atrase de spațiile mici și că, dacă desenăm un cerc pe jos, ele intră acolo imediat. Așa că m-am lăudat cu Sasà, Fabio și Viola, susținând că voi domestici pisica vagabondă, iar prietenii mei păruseră interesați de chestia asta.

— Trebuie să desenăm un cerc pe trotuar, dădusem instrucțiuni.

— Cu ce? întrebase Fabio

— Așteaptă, intervenise Sasà și fugise în carmangerie de unde se întorsese cu o bucată de cretă. Tata le folosește ca să scrie ofertele zilei, trebuie să i-o dau înapoi, a comentat, în timp ce desena o circumferință conform directivelor mele.

Partea cea mai dificilă fusese s-o conving pe Bagheera să se apropie; pisica ne fixa de la distanță, precaut, așa cum se întâmpla întotdeauna când prin preajmă se afla Sasà. Experimentul durase mai mult de o oră și ceilalți erau deja departe când Bagheera s-a hotărât, în sfârșit să intre în interiorul cercului de cretă. În realitate, proasta de pisică n-avea nicio intenție să-mi facă pe plac, așa că a trebuit să mă folosesc de un expedient: lângă containerul de gunoi, la câțiva metri, văzusem mișcându-se un gândac, mă apropiasem și cu piciorul îl împinsesem în interiorul cercului. Cum speram, când Bagheera a văzut insecta, a țâșnit s-o urmărească.

— A intrat, a intrat! am strigat atunci și prietenii mei au alergat la mine uitându-se neîncrezători la mâța neagră care, după ce omorâse sărmanul gândac cu o labă bine plasată, stătea liniștită în micul perimetru.

— Ești un geniu, Mimì, repetase de mai multe ori Sasà, în timp ce Viola zâmbea amuzată, cum ai făcut?

M-am umflat un pic în pene răspunzând:

— M-am folosit de o *Blattodea,* care și-a sacrificat umila ei viață pentru știință și pentru generațiile viitoare.

A fost maxima distracție din acele zile. Cel puțin până când doamna Iacobelli a hotărât că, în așteptarea plecării în vacanță, copiii ei nu puteau să-și petreacă zilele pe stradă jucându-se cu pisici și gândaci; a scos din garaj Panda și ne-a urcat în ea cu destinația plaja din Coroglio, pe care atunci nimeni nu și-o imagina poluată, cu toate că exact în spatele ei se ridicau gurile de foc de la Italsider, uzina care, de decenii, dădea de lucru cartierului Bagnoli.

Ceea ce mi s-a părut incredibil a fost că doamna hotărâse să ne ducă și pe mine și pe Sasà. Am aflat mai târziu că Fabio amenințase că n-o va urma dacă nu vine și Sasà, și atunci Viola spusese numele meu, ceea ce mi-a dat o asemenea senzație de euforie pentru toată ziua, că am uitat aproape imediat recomandările mamei, care îmi pusese cinci mii de lire în mână și îmi spusese: „Aici sunt banii, n-o lăsa pe doamna Iacobelli să-ți ofere nimic, te rog, insistă să plătești cu banii tăi, nu mă face de râs ca pe o sărăntoacă, mami”. Apoi mă sărutase pe frunte și adăugase. „Ai aici crema, nu uita să te ungi, mai ales pe umeri, că ești alb ca o brânză”.

Dar, spuneam, era atât de mare exaltarea pentru noua și

fascinanta întâmplare că am uitat imediat orice precauție a mamei și am stat în apă cu prietenii stropindu-ne sau întrecându-ne cine stă mai mult sub apă fără să respire. La un moment dat Fabio și Sasà s-au dus la bar pentru o partidă de biliard și eu am rămas pe prosop lângă Viola (mama ei era puțin mai încolo, ocupată să citească revista *Confidenze*), încercând să nu insist prea mult cu privirea pe corpul ei întins la soare. În timp ce ea vorbea de Nick Kamen, care de două zile nu mai telefona și nu venea s-o ia, privirea mi-a alunecat de la umerii acoperiri de pistrui la spate și la rotunjimea fundului punctat cu firișoare de nisip negru. Îmi era într-adevăr greu să fiu atent la ce spune.

— Mă tem că are pe alta, mi-a mărturisit, și eu n-am știut ce să răspund, chiar dacă în sufletul meu am sperat cu toată flinta mea că e chiar așa.

Când Viola s-a ridicat de pe prosop spunând că îi e foame, răul era deja făcut și umerii roșii mă usturau.

— Mergem să mâncăm ceva? și a întins brațul să mă ridice.

Am încercat să-mi țin mâna într-a ei cât mai mult posibil, dar după câțiva pași și-a retras-o și a început să vorbească din nou despre Nick. Între timp, Sasà și Fabio își continuau partida și cronica lui Sasà à la Enrico Ameri se auzea până la barul unde ne-am așezat.

— Ce dorești? am întrebat-o încercând să mă port ca un cavaler.

— O înghețată Piedone și o Coca-Cola, a răspuns imediat ea, tu?

— Nimic, nu mi-e foame, am răspuns, temându-mă că n-o să-mi ajungă banii. N-am terminat de citit *Povestea fără sfârșit...* am încercat apoi în timp ce ea desprindea cu o mușcătură degetul mare de la Piedone.

— Așa e, numai că în perioada asta sunt prea prinsă... și peste cincisprezece zile plec în vacanță. Cred că o să vorbim despre asta în septembrie.

— În septembrie se întoarce familia Scognamiglio, am spus, dar ea n-a mai adăugat nimic.

M-am întors acasă la cinci după-masa, rupt de foame, fără bani în buzunar și cu umerii și fața în flăcări.

— Afurisitule, a spus mama imediat cum m-a văzut, ce ți-am spus eu?

— Am fost prins cu alte lucruri, am răspuns, și ea s-a îndepărtat spunând:

— Cum să fac în casa asta? Se pare că atunci când vorbesc eu, nimeni nu aude!

Am privit-o pe bunica, așezată la masa din bucătărie, cu un ac și o pereche de jeanși ai lui Bea în mână, și i-am zâmbit.

— Mimì, mi-a spus ea privind la tivul pantalonilor, n-o supăra pe maică-ta.

— Bunică, și m-am apropiat ca și cum n-ar fi vorbit cu mine, în seara asta trebuie să mănânc cu prietenii la pub…

— La ce?

— Să mănânc cu prietenii la pub, știi ce-i asta? E un local de avangardă, plin de lumini și muzică, unde te servesc cu sandvișuri mari cât Jupiter, și am mimat dimensiunea cu mâinile unite, ceva de *paninari*!

— De ce? Mimì, cum vorbești, io nu te-nțeleg!

— Nu-i nimic, lasă. Deci… eu trebuie să merg în locul ăla, numai că… uite, și am aplecat capul, n-am bani cu mine, banii pe care mi i-a dat mama azi-dimineață, sunt vinovat că i-am cheltuit pe toți.

Ea și-a scos ochelarii și m-a privit cu seriozitate.

— Ce-ai făcut cu ei?

— I-am cumpărat Violei o înghețată și o Coca-Cola.

— Cine-i Viola? a întrebat imediat.

— Prietena mea, am răspuns instinctiv, fără să-mi imaginez avalanșa de probleme pe care mi le cream cu vorbele astea.

— Aha, a spus îmbunată, atunci avea dreptate soră-ta, te-ai apucat să faci dragoste!

N-am înțeles niciodată de ce bunica spunea asta ori de câte ori cineva era considerat oficial într-o relație. O spusese și despre Alberto, coaforul mamei, care s-a pus pe făcut dragoste cu alt bărbat. Nu cred că se gândea cu adevărat că la vârsta mea pot face dragoste, era doar un fel de a spune al ei, așa că am dat serios din cap.

— Și ești îndrăgostit?

Am dat din nou din cap, atunci ea a zâmbit, s-a ridicat și a deschis un sertar de la dulapul de bucătărie din care a scos zece mii de lire.

— Ține, a spus și m-a pișcat de bărbie.

M-am ridicat pe vârfuri, am îmbrățișat-o și i-am apăsat cu

buzele obrazul acoperit cu puf alb. Am vrut să mă îndepărtez, apoi mi-am amintit că trebuie să fac o precizare urgentă.

— Bunică…

— Ce mai e? a întrebat ea care se întorsese la cusutul jeanșilor.

— Ceea ce tocmai ți-am spus despre Viola…

— Da…

— Te-aș ruga să nu mai spui nimănui, e un secret între noi doi.

— Ei, Mimì, nici vorbă, cui să-i spun? Fii liniștit!

Am stat să mă uit la chipul ei, dar nu și-a ridicat privirea, așa că m-am îndepărtat nesigur, sperând să țină secretul.

Niciodată o speranță n-a fost mai deșartă: a doua zi în casă toți îmi zâmbeau.

Napoli Centrale

O oră mai târziu, Sasà s-a prezentat la fereastra mea.

— Ieși afară, a spus categoric.

Ținea în mână o pungă de plastic galbenă, cu ceva roșu în ea.

— Ce-i?

— Trebuie să vii cu mine să mă tund.

— Să te tunzi? am întrebat uimit.

În general, tunsorile noastre se datorau lui Alberto, care, ca să nu-și piardă clientele și ca să fie într-o relație bună cu vecinii, accepta să-și vâre din când în când foarfecă în părul nostru, lovindu-ne ușor pe gât când termina, ca să ne invite să eliberăm imediat scaunul.

— Ce are părul tău? am întrebat stând sprijinit cu coatele de marmură.

— Tre’ să mă tund la unu bun, la un frizer adevărat.

L-am privit mirat și el, ascunzându-se să nu-l vadă *donna* Concetta care era în spatele lui, a scos o bancnotă de cincizeci de mii de lire și două de zece mii. Am căscat ochii și am exclamat:

— Uau, de unde ai toți banii ăștia?

— Mi i-a dat tata, a răspuns și a schimbat vorba: Ce faci, vii?

— OK.

— Ce ai în punga aia? am întrebat pe stradă, dar nu mi-a răspuns și m-a dus în piața Medaglie d'Oro la unul care se numea Carmelo și era considerat un soi de guru al părului de către paninarii din cartier.

Singurul frizer pe care-l frecventasem era cel unde mă ducea mama când eram mic, la marile ocazii, care de fapt erau întotdeauna și doar zilele de naștere ale verișorilor mei, copiii surorilor tatei. Frizeria se numea Braccobaldo[22] și se găsea în via Citea, departe de casă, astfel încât eram obligați să luăm autobuzul 183, care mergea spre Fuorigrotta. Frizerul era un domn bătrân căruia îi tremura puțin mâna, dar serviciul era economic și, mai ales, în mijlocul localului era o un foarte frumos fotoliu albastru care reprezenta faimosul câine din serialul creat de Hanna & Barbera. Nu știu de unde-l luase și nu-mi aduc aminte dacă într-adevăr era la fel cu originalul, dar mie vechiul fotoliu în formă de câine îmi plăcea mult.

— Nu uitați bretonul, îi spunea întotdeauna mama săracului bătrân, sau: Nu tundeți prea mult deasupra urechilor!

Era obsedată de tunsoarea mea și vai de cel care avea ceva de zis despre ea. Uneori mai încerca tata: „Loredà, de ce nu-l duci pe Mimì la tuns? E prea cald!" zicea, dar ea se încăpățâna și răspundea ca o fiară: „Nici vorbă, lui Mimì îi stă bine așa!"

Așa că în primii mei ani de viață am fost obligat să port breton fără să mă împotrivesc, și la petreceri mă prezentam întotdeauna cu o tunsoare impecabilă, spre bucuria mamei, care pe drumul de întoarcere, comenta de fiecare dată la fel: „Și de data asta le-am tăiat macaroana la gâștele alea de mătuși ale tale!"

După ce am crescut, s-a terminat cu petrecerile verișorilor, dar cu dragostea mamei pentru bretonul meu, nu. Chiar dacă nu mai era nevoie să merg la Braccobaldo, deseori mă tundea ea sau Alberto, așa că freza mea frumoasă s-a transformat într-o tufă.

Dar în ziua în care am pus pentru prima oară piciorul în salonul lui Carmelo, tunsoarea mea avea încă o oarecare originalitate, în ciuda zeflemelelor și râsetelor celor prezenți. În salon erau trei scaune ocupate de băieți puțin mai mari decât noi, cu lucruri de firmă din cap până-n picioare, priviri mândre,

[22] Braccobaldo Bau (Huckleberry Hound) personaj dintr-un serial de desene animate realizat de casa de producție Hanna & Barbera.

gumă de mestecat în gură și jeanși suflecați sub genunchi.

— Ești sigur, Sasà? l-am întrebat imediat cum am intrat. O să cheltuiești o grămadă de bani!

— Mimì, taci din gură și n-o face pe calicul! Azi e ziua mea și vreau să mă bucur de ea. Chiar așa, de ce nu profiți și tu să-ți scoți casca asta de banane de pe cap?

— Nu, ar trebui să fiu nebun să cred că n-o să mă descopere mama.

A devenit serios și s-a uitat fix în ochii mei. Îi mirosea gura, avea un puf negru, care devenea în fiecare zi tot mai vizibil, deasupra buzelor și privirea întunecată.

— Mimì, ești mare deja, ar trebui să începi să te revolți împotriva părinților tăi. Vrei să fii sclav toată viața?

N-am răspuns la provocare și n-am dat înapoi un milimetru, chiar dacă el se oferise să plătească și pentru mine. S-ar fi putut ca Angelo să-i fi dat toți banii ăia? De obicei, Sasà n-avea mai mult de două sute de lire și un jeton telefonic.

— Tu nu trebuie să te tunzi? m-a întrebat la un moment dat frizerul măsurându-mă din cap până în picioare. Am clătinat din cap și el a continuat: La vârsta ta, mai ai încă breton?

Ar fi trebuit să-i spun să-și vadă de treburile lui, dar am zâmbit idiot, pentru că, la vorbele lui, băieții prezenți au râs, ca și cum ar fi fost cea mai bună glumă din lume. A fost Sasà cel care, ca de obicei, a întrerupt distracția:

— Așa e Mimì... și-apoi fiecare face ce vrea! a spus, și atunci Carmelo a ridicat mâinile în semn de capitulare.

Când, o oră mai târziu, am ieșit, prietenul meu era în al nouălea cer și se admira încontinuu în oglinzile mașinilor parcate pe marginea străzii.

— Ce zici, Mimì, îs grozav așa, nu-i adevărat? întreba de fiecare dată, și eu aprobam amuzat.

În realitate, în sufletul meu mă întrebam ce o să zică Angelo de tunsoarea aia; Sasà purta dintotdeauna părul vâlvoi care-i cădea pe umeri fără sens, astfel încât maică-sa îi spunea uneori „micul meu Baglioni”; în realitate, pe mine mă ducea cu gândul la Mowgli. În orice caz, după intervenția lui Carmelo, nu mai rămăsese nimic din Baglioni sau din Mowgli în Sasà, pentru că acum semăna mai mult cu un mohican, cu părul ras pe lateral și lung în spate.

Când am ajuns în fața blocului, a insistat să vină direct la

mine și am înțeles că nu voia să-l vadă părinții. A așteptat răbdător să mă schimb și n-a răspuns provocărilor bunicului care l-a ironizat pentru look.

— Semeni cu un delincvent, au fost cele mai amabile cuvinte ale bunicului Gennaro.

Îmi pieptănam bretonul, când, în sfârșit, Sasà mi-a întins punga galbenă pe care n-o lăsase din mână nicio clipă până atunci. L-am privit fără să înțeleg, atunci a tușit ușor și a spus:

— Haide, Mimì, nu mă face să explic, că nu-s bun la asta, ia cadoul ăsta și taci din gură.

— Cadou? am întrebat uimit.

Sasà nu-mi dăruise niciodată nimic, nici măcar un pachet de chipsuri de la carmangerie. Și nici eu lui, în afară de caseta închiriată pe care însă n-o văzuse niciodată. Aveam o vârstă în care nu e nevoie de alte daruri, în afară de faptul că ne făceam companie unul altuia în fiecare zi.

Am deschis punga și înăuntru era costumul lui Spider-Man.

Nu-mi venea să-mi cred ochilor și el și-a dat probabil seama, pentru că a început să râdă stânjenit.

— De unde l-ai luat? am reușit în cele din urmă să întreb.

— De unde l-am luat? L-am cumpărat de la Nicola, a răspuns țeapăn, o trebuit să mă târguiesc cu zgârciomanu' ăla, da', în cele din urmă, a cedat. De luni de zile ține costumu' ăsta în vitrină!

M-am încruntat și am spus:

— Sasà, fii sincer cu mine, nu l-ai furat, nu-i așa?

— Ce furat, Mimì, l-am cumpărat cu banii mei. De ce? Nu-ți place? De-o viață râvnești la el…

Am învârtit de câteva ori costumul în mâini înainte de a mă azvârli la el să-l îmbrățișez. Gestul instinctiv l-a tulburat probabil mult, pentru că a stat pe loc fără să miște un mușchi și după o clipă a comentat:

— Hai, mișcă-te, că tre' să mergem.

Am împăturit costumul cu grijă și l-am pus pe spătarul scaunului, lângă pat, imaginându-mi deja momentul în care aș fi putut să-l îmbrac. Eram atât de fericit că până și moralitatea mea a fost copleșită, iar dubiile – pe care le aveam totuși – privind felul în care Sasà reușise să intre în posesia costumului s-au risipit în grabă. Am luat pe mine o cămașă albastră cumpărată în piață, pe care mi-o dăruise mama și în picioare o

pereche de pantofi de sport albi care voiau să semene cu Nike. Sasà purta o cămașă în carouri mari, cu mânecile suflecate până la cot, jeanși și mocasinii negri ai lui taică-său. Era o combinație oribilă, dar dacă i-aș fi atras atenția s-ar fi supărat spunând că nu înțeleg nimic din modă.

Fabio a fost entuziasmat de noua tunsoare a lui Sasà și i-a bătut palma ca americanii de mai multe ori spunându-i că e „o bombă!” Viola, dimpotrivă, a scos un mormăit și apropiindu-se de urechea mea a spus: „Ce țărănoi, mi-e rușine să ies cu el!”

Ar fi trebuit să-mi apăr prietenul, dar n-am spus nimic, pentru că nu voiam s-o supăr pe Viola, căreia parcă îi părea rău că venise cu noi (nu-l mai avea pe Nick Kamen să vină s-o ia), și pentru că începeam și eu să fiu oarecum stânjenit de prezența lui Sasà, din cauza felului în care arăta, cum se comporta și pentru că folosea dialectul.

La ora 20 eram deja în fața pubului Napoli Centrale, una din primele berării din oraș situată în spatele stadionului Collana, în Vomero. Interiorul localului reproducea un vagon de la începutul secolului XX, cu bănci elegante, din lemn, în loc de scaune. Fabio a intrat cu brațele ridicate simulând un salut general, ca și cum ar fi fost un asiduu client al pubului; de altfel, era singurul dintre noi patru care fusese deja acolo, așa că și-a petrecut toată seara lăudându-se și demonstrându-ne cunoștințele lui în materie de sendvișuri.

Am studiat cu atenție meniul, temându-mă că cele zece mii de lire ale bunicii n-o să-mi ajungă, dar a fost inutil; la sfârșitul serii, adică o oră mai târziu, Sasà a scos ceea ce îi mai rămăsese după tunsoarea lui Carmelo și a spus că va plăti el pentru toți. Eu am rămas cu gura căscată, Fabio, în schimb, a râs și i-a bătut palma lui Sasà prefăcându-se că e beat, deși băuse doar două Pepsi. Viola n-a avut nicio reacție, pentru că pur și simplu nu mai era: imediat cum sosiseră sandvișurile la masă, în fața localului s-a prezentat Nick Kamen pe Vespa lui Special argintie.

— A venit prietenul tău, spusese Fabio, uitându-se spre fereastră.

Viola își întorsese capul și chipul ei și-a schimbat expresia. Până în clipa aceea stătuse tot timpul bosumflată, în ciuda eforturilor mele de a lega o conversație. Îi vorbisem despre Morla, încercând s-o fac să se simtă vinovată pentru că nu mai venea s-o vadă, despre ziua petrecută la Villa cu Beethoven și

Giancarlo.

— Scrie lucruri importante, fapte ale Camorrei, explicasem coborând vocea, ca și cum doar pronunțând cuvântul acela, aș fi putut fi în pericol, dar ea își ținea privirea spre geamul în spatele căruia zâmbea Nick.

— Fabio, spune-i mamei că eu mă întorc cu Samuel, spusese, și ieșise fără să ne salute ca să sară în brațele frumușelului cu ciuful tapat.

Am rămas să mestec hamburgerul fără să reușesc să înghit, până când Fabio m-a trezit din coma profundă în care căzusem.

— Mimì…

— Da?

— De două ore te strig! Îmi dai sandvișul Violei?

— Asta? și arătasem spre farfuria din fața mea.

— Dar care altul? și râsese, cu Sasà, care se luase imediat după el, prefăcându-se și el beat.

În fața casei ne-am salutat ca americanii, bătând palma, pentru că eram deja niște adulți care-și petrec sâmbătă seara la pub. Dar în timp ce la tovarășii mei se putea observa entuziasmul și orgoliul pentru noua și neprevăzuta noastră condiție, eu, dimpotrivă, nu reușeam să mă bucur de ea, fiind prea ocupat să sufăr pentru Viola. Poate avea dreptate bunica, m-am gândit odată ajuns acasă, în iubire „te pierzi” și basta, aș fi făcut mai bine să mă dedic tovarășilor mei, lui Sasà, care cu darul acela grandios, îmi demonstrase toată afecțiunea lui pentru mine și care, odată cu plecare lui Fabio în vacanță, ar fi devenit din nou cel mai bun prieten al meu.

Am fi fost din nou eu și el, ca pe vremuri.

Din păcate lucrurile nu s-au petrecut cum îmi imaginasem. Sasà nu primise banii cadou, îi furase din casa carmangeriei. Și nici măcar nu era pentru prima oară, cum am descoperit după aceea. Luna august a anului 1985 am petrecut-o fără el, trimis într-o tabără estivală ca „să învețe un pic bunele maniere”. Când l-am revăzut, în septembrie, multe lucruri se schimbaseră, nu-și mai purta părul ca un războinic indian, ci ras, ca un soldat, Viola se despărțise de Samuel și sora mea de Mauro, bunicul se îmbolnăvise oficial și Giancarlo se îndrepta deja către ucigașii săi.

Trandafirul tău

În primele zile din august un val de aer cald, provenind din Africa, s-a abătut peste Italia, sufocând-o. Bunicul începuse chimioterapia și eu încercam să nu întreb prea multe, dar, când se așeza în fotoliu cu perfuzia în braț, stăteam să mă uit la picăturile care coborau lent, pentru că îl auzisem pe infirmier spunând că trebuie controlat nivelul lichidului și închis tubul înainte să se termine. A doua zi, bunicul m-a privit contrariat și a spus: „Mimì, da' ce faci tot timpul lângă un bătrân? Du-te să te joci, că stă aici bunica!"

Cu o seară înainte insistasem să stau lângă el în fața televizorului, și pentru că Rai Uno transmitea un concert al lui Vasco Rossi de la Bolzano. Așteptasem nerăbdător toată ziua și la ora 20.30 mă plasasem în fața televizorului, obligând bunicul și restul familiei să înghită o oră și jumătate de live al celui care devenise unul din idolii mei.

— Asta-i pur și simplu un drogat! comentase bunica Maria, iar tata, care mai înțelegea câte ceva din muzică, replicase:

— Nu, e doar un rocker!

— Rock sau nu, pe mine m-apucă durerea de cap. Nu putem schimba? întrebase bunicul Gennaro, și eu, drept răspuns, i-am luat telecomanda din mână și mi-am pus-o sub fund. Cel puțin în seara aceea, familia Russo în întregime (fără Bea, bineînțeles) trebuia să se supună voinței tânărului Mimì.

Dar celelalte zile au fost ciudate și melancolice; vara îmi căzuse pe cap cu toată forța ei devastatoare, și-mi petreceam o bună parte din timp scriind în agenda roșie romanul care începea să prindă formă, iar cealaltă parte a timpului cu cărțile, sau la fereastră, aruncându-i Cornflakes Bagheerei, sau în ghereta portarului cu tata, sau sus, la Morla, care, acum, pentru că era cald, își petrecea orele bucurându-se de soare. O priveam, cum stătea imobilă și plictisită, și mă convingeam tot mai mult că nu aceea era viața ei și că ar fi trebuit să fac ceva s-o eliberez. Dacă aș fi putut, l-aș fi eliberat și pe bunicul, pentru că să stai tot timpul pe un fotoliu, cu un ac înfipt în braț nu era cine știe ce viață. Și apoi aș fi eliberat-o pe mama, care, ca și Morla, ducea o existență ce nu era a ei, și uneori mi se părea că-i zăresc în ochi aceeași privire tristă ca a țestoasei lui

Scognamiglio.

Într-o zi, în care eram cam abătut, m-am dedicat unui nou experiment. La Alberto (o însoțisem pe mama la coafor, după multe insistențe), dădusem peste o revistă în care era descris un test prin care puteai să faci nori în casă cu un simplu borcan, gheață și fixativ de păr. Am lăsat-o deci pe mama să se laude ca întotdeauna cu rezultatele mele la scoală și m-am întors acasă. Bunica avea multe borcane de sticlă pe care le ținea în debara și le folosea atunci când punea vinete, ciuperci sau morcovi pentru iarnă. Am luat unul de dimensiuni medii și l-am umplut cu două degete de apă caldă, apoi am pus gheață pe o farfurioară pe care am așezat-o pe borcan (ca să umezesc pereții) și, în final, înainte de a închide, am dat bine de tot în interior cu fixativul bunicii (al lui Bea era de neatins, m-ar fi omorât).

— Mimì, nu-mi consuma tot fixativul! a strigat bunica Maria, în timp ce curăța fasolea.

Convins că din borcan vor trebui să iasă aceiași nori care plutesc deasupra oceanelor, după un timp am luat capacul și am mai dat cu fixativ, până când bunica a țipat:

— Mimì, ce faci? Ăla costă! și s-a ridicat să mă oprească.

Numai că răul era deja făcut și vaporii creați erau un fleac pe lângă casa invadată de fixativul Elnett.

— Mari, Mari, striga bunicul din fotoliu, ce faci? Aici nu se mai poate respira, Mari…

De data aia mi-am primit o ceartă bună de la tata, chiar dacă bunica a fost, ca întotdeauna, de partea mea; în fond eram un copil nevoit să-și petreacă vara cu bătrânii în două camere. Asta a fost argumentul bunicii Maria, și nimeni, nici măcar tata, n-a avut cum s-o contrazică.

Evident, nici nu era vorba de mers la mare, mai ales după ce bunicului îi fusese găsit un cancer la prostată, iar tata răspundea mereu la fel: că era cald, că plajele erau aglomerate și că bunicii nu puteau rămâne singuri, ceea ce s-a dovedit a fi o minciună, pentru că într-o seară, în care era mai vorbăreț și mai vesel (în august era deseori așa, pentru că orașul care se golea îi provoca bună dispoziție) a întrebat:

— Mimì ce ți-ar plăcea să faci în vara asta? și a îndreptat jetul de apă spre iedera cățărătoare a lui Scognamiglio.

— Să mănânc o pizza, am răspuns fără să-mi ridic privirea de pe carte.

— Nicio pizza, a replicat imediat, plecăm două zile din oraș!

Am ridicat privirea și mi-am pus degetul pe rândul pe care-l lăsasem la jumătate.

— În ce sens? am întrebat uimit.

— Mergem două zile la mare. Voiam s-o duc pe mama ta în Puglia. Ei, ce zici? Am auzit că acolo e o mare ca în Sardinia.

Nu-mi venea să cred.

— Spun că e o idee excelentă, una din cele mai bune din ultima perioadă!

Și am închis cu zgomot *Tigrii din Mopracem*[23]*.* Aș fi avut și eu o experiență de trăit și de povestit, o aventură ca acelea ale lui Salgari. Nu aș fi vizitat junglele Indiei, dar m-aș fi mulțumit cu Puglia; de altfel nici marele autor nu fusese în locurile despre care povestește!

M-am ridicat și m-am apropiat de tata, el mi-a pus brațul pe după umeri și mi-a zâmbit, în timp ce zgomotul furtunului îl atenua pe cel al unei sirene în depărtare și apa rece sfârâia în contact cu dalele calde încă.

•

În zilele următoare am fost ocupat să-l îngrijesc pe Red, peștișorul Violei. Cu o seară înainte ca ea să plece în vacanță hotărâsem să urcăm s-o salutăm pe Morla și să petrecem puțin timp împreună. Eu m-am prezentat cu povestea mea de citit, ea cu peștișorul care se zbenguia în apă. Mă privise cu ochi rugători și spusese:

— M-am gândit că ți-ar face plăcere să ai grijă de el, sunteți cei mai buni prieteni ai mei, ați putea să vă țineți companie până când mă întorc.

Cuvintele despre prietenie și companie mă cuceriseră imediat, așa că n-am ezitat un moment înainte de a accepta, deși știam că acasă ar fi trebuit să fac față unei avalanșe de întrebări și de reproșuri din partea alor mei.

Viola așezase vasul de sticlă pe un scaun de plastic și se întinsese lângă mine pe leagăn, cu capul pe coapsa mea. Stăteam să-i privesc părul lung împrăștiat pe pielea mea căzând apoi în gol, și în cele din urmă am început să citesc, dar ea m-a întrerupt aproape imediat.

— Câte stele sunt în seara asta! a exclamat, iar eu m-am

[23] Roman de Emilio Salgari (1862–1911), autorul mai multor volume de povestiri al căror protagonist este piratul Sandokan.

simțit obligat să-mi spun părerea:

— În realitate, ele sunt întotdeauna, dar în nopțile astea poți admira multe, pentru că nu este lună plină și pentru că orașul, în august, produce mai puțină lumină artificială.

Ea a continuat fără să mă bage în seamă:

— Sunt mii, probabil... dar niciuna nu cade, de parcă ar vrea să-mi facă în ciudă, mai ales că peste puțin e noaptea Sfântului Laurențiu[24], și a zâmbit, în timp ce-și trecea limba peste metalul aparatului dentar, un lucru pe care-l făcea fără să-și dea seama.

— Astrele vizibile cu ochiul liber sunt circa trei mii, dar stelele prezente în galaxia noastră sunt mult mai multe, poate două sute de miliarde, și vorbim doar despre Calea Laptelui, care e o galaxie de dimensiuni mijlocii. Dacă ținem seama că într-o felie de cer, și ridicasem degetul mare și arătătorul către bolta cerească, închizând în spațiul dintre degetele mele puțin albastru, pot exista și două sute de mii de galaxii, suntem în stare să afirmăm cu seninătate că în fiecare colț pierdut al universului există milioane de miliarde de...

— Uf, Domenico, ești plictisitor de-a dreptul, cui îi pasă de câte stele sunt pe cer! Și, de fapt, de unde știi tu, le-ai numărat?

— Nu, cândva mă gândisem la asta, dar experimentul ar fi foarte dificil, ba chiar imposibil, există studii...

— Glumeam, a spus, și apoi, serioasă, a adăugat: Speram să văd vreuna căzând, ca să-mi pot exprima o dorință. Tu ai o dorință?

— Păi, da, m-am bâlbâit, și ea mi-a cerut imediat:

— Hai, spune-mi una, una singură!

Aș fi putut să-i mărturisesc din nou iubirea mea neîmpărtășită, să-i fac o declarație în fața cerului imens, dar riscam s-o fac să plece, și ar fi fost un adevărat dezastru. De aceea am răspuns:

— În realitate, am două...

— Să auzim...

— Prima e ca bunicul să se facă bine. S-a îmbolnăvit, și chiar dacă nimeni în casă nu are curajul să abordeze subiectul ăsta, cred că nu se simte prea bine...

— Îmi pare rău, a spus, fără să mă privească.

— A doua dorință, care, de fapt, e mai mult un vis, e să-mi ating scopul, să realizez ceva important în viață, să devin

[24] Noaptea (10 august) în care, conform legendei, cad stelele și se împlinesc visurile.

astronaut și să hoinăresc prin cosmos ca să-i înțeleg secretele, sau să fiu om de știință și să descopăr tratamentul tumorilor, în felul ăsta l-aș vindeca și pe bunicul, sau să descifrez un important cod matematic care să ne poată ajuta să răspundem la multele întrebări care ne însoțesc…

— Ești exagerat, mă întrerupsese, zbori prea sus și riști să te lovești rău atunci când o să cazi. De ce să nu dorești ceva mai concret? Ceva ce poți avea imediat? și-mi căutase privirea.

Eu însă, în ciuda învățăturilor prietenului meu Mathias, nu eram încă în stare să înțeleg semnalele pe care Viola mi le lansa, așa că am continuat:

— Păi, adevărul e că n-aș vrea să trec inutil pe pământ, ca aproape toți, aș aspira să aduc o contribuție, să las o urmă a existenței mele, să dau o semnificație micii mele vieți.

Eram mândru de discursul acela complex în fața iubitei mele, care însă a izbucnit în râs și a comentat:

— Ești chiar tont, și s-a uitat fix la mine, cu fața la câțiva centimetri de a mea.

Inima a început să-mi bată cu putere.

— Dacă n-ai înțeles, îți spun să mă săruți. Nu era o dorință a ta? Sau preferi să devii un matematician?

— Să te sărut? am întrebat în șoaptă.

— Da, a răspuns cu o hotărâre nemaiîntâlnită înainte, acum, sau niciodată!

Și atunci am lăsat să acționeze instinctul și m-am repezit la buzele ei, fără ca măcar să știu ce fac. Ea a fost cea care a deschis gura prima și m-am trezit cu o limbă care mi se părea enormă și care se mișca să mă sufoce, ca și cum n-ar fi găsit o cale de a scăpa, apoi am dat peste răcoarea aparatului dentar și m-am tras instinctiv înapoi, numai că ea nu mi-a dat drumul alte treizeci de secunde, o eternitate. Rămăsesem cu gura deschisă și inima care-mi bătea în gât, încercând să-mi înfrâng dorința de a mă șterge pe gură cu dosul mâinii.

— Așa cum îmi imaginam… a comentat după aceea.

— Ce anume?

— Nu știi să săruți… nici un pic.

Aș fi vrut să intru în pământ și să-i răspund că nici ea nu mi se părea prea expertă, dar am tăcut și am stat nemișcat, de frică să nu-și dea seama pe neașteptate că nu o sărutase Nick Kamen, ci amicul ei Patru-ochi, obsedat de experimente și

colecții.

— Îmi satisfaci o curiozitate? a întrebat apoi.

— Sunt la dispoziția ta.

— Povestea cu brațul rupt ca să mă aperi era o minciună, nu-i așa?

M-am înroșit și mi-am aplecat capul, înainte de a face semn că da. Nu i-aș fi spus cu siguranță o minciună. Viola însă a zâmbit și a adăugat:

— Știam eu că Sasà ăla e un mincinos.

Am tăcut și ea a schimbat subiectul:

— În orice caz, stelele nu-s de niciun folos, dorințele împlinite cad din cer, pur și simplu apar într-o bună zi, din întâmplare, dintr-o coincidență, exact când ai încetat să te gândești la ele.

Nu știam ce să spun, deci m-am încăpățânat să tac.

— Mimì, și nu-mi spunea niciodată așa, tu ești un prieten drag, plictisitor uneori, fără un minimum de farmec, de putere de seducție, dar ești bun, cult, inteligent, loial și un bun tovarăș, și eu țin la tine și nu vreau să te pierd, așa că să știi că sărutarea asta va rămâne singura, un vis de vară pe care o să-l duci cu tine. Eu îl iubesc pe Samuel cu toată ființa mea, chiar dacă el e un ticălos!

Descrierea părea cea a unui câine, credincios și jucăuș, așa că, pentru o clipă mă gândisem să-i răspund urât, mai ales pentru că nu eram de acord cu teoria ei privind capacitatea de seducție, dar nu reușeam să-mi găsesc cuvintele, de parcă saliva ei ar fi conținut o puternică otravă paralizantă.

— Nu putea să fie el, în seara asta aici, lângă mine? a comentat și s-a ridicat cu un salt. În schimb, e în cine știe ce nenorocit de camping din Romagna cu prietenii și cu vreo parașută!

— Asemenea cuvinte sună rău în gura ta, am reușit să reacționez, și n-ai de unde să știi, poate că în acest moment privește și el stelele și se gândește la tine... am mai zis și am înghițit în sec, ca să scap de puțina euforie care-mi rămăsese în gură după sărut.

Viola mi-a zâmbit amar și spusese:

— Cine, Samuel? E clar, ești un etern romantic, cum reușești?

Apoi se ridicase în picioare, fără să-mi mai aștepte răspunsul.

— Trebuie să plec, mâine-dimineață tata ne scoală în zori, avem avionul spre Sardinia la ora opt.

După aceea mi-a scos ochelarii ca să mă sărute pe nas.

— Ne vedem în septembrie, trebuie să-mi citești romanul tău și mai trebuie să terminăm povestea lui Atreiu…

Am zâmbit fără chef și am însoțit-o cu privirea până în interiorul casei. După câteva clipe zgomotul ușii care se închidea a luat-o de lângă mine.

Ar fi trebuit să fiu fericit pentru primul meu sărut, deși mă aștepta un august doar cu Red, dar simțeam un nod ciudat în stomac din cauza cuvintelor prea puțin entuziasmante cu care mă descrisese și, în timp ce mă uitam la peștișorul care înota nervos în clarul de lună, mă gândisem din nou la ciudata senzație a limbii sale în gura mea și la presiunea pe care o simțisem.

— Timpul pe care l-ai pierdut cu trandafirul tău este cel care ți-a făcut trandafirul atât de important,[25] am spus în tăcerea acoperișurilor, ridicându-mi privirea spre stelele, care ar fi rămas să ne țină companie mie, lui Red, lui Beethoven, lui Mathias și tuturor celor care și în august continuau să se învârtă în cerc în propriile lor cuști.

Când n-o să mai ai orice lucru la îndemână, când o să înveți să speri cu toată ființa ta să ți se împlinească un vis, atunci o să înveți și tu să fii romantică. Asta aș fi vrut să-i răspund.

Mă apropiasem de parapet ca să găsesc puțină răcoare și privirea mi-a căzut peste doi indivizi în colțul pieței care nu schimbau o vorbă unul cu celălalt și păreau să privească în jur. Erau aceiași tipi care, cu câteva săptămâni în urmă, se plimbaseră în sus și în jos pe stradă, ca și cum ar fi căutat ceva, cei despre care îmi vorbise Mathias. De data asta stăteau nemișcați la marginea trotuarului și priveau fix spre blocul meu.

La un moment dat, cel mai slăbuț ridicase ochii și mi s-a părut că aproape ni s-au întâlnit privirile. Instinctiv m-am retras, dar când, câteva clipe mai târziu, m-am apropiat din nou de parapet, perechea dispăruse. Fusese doar o clipă, și totuși nu reușeam să mă calmez. E posibil ca cineva să fi semnalat prezența mea? Că mă spionau ca să înțeleagă ce făceam în casa altora? Și dacă ăia doi erau niște polițiști în civil?

Brusc am fost cuprins de panică, am salutat-o în grabă pe Morla, am luat bolul cu Red și am închis în spatele meu ușa de la apartamentul lui Scognamiglio, coborând scările în fugă în

[25] Frază din *Micul prinț.*

timp ce apa sărmanului pește îmi cădea ca o cascadă pe mâini.

Un pahar de vin îndoit cu apă

Când tata mi-a vorbit despre Puglia, nu crezusem realmente în vorbele lui, pentru că erau nenumărate dările în care ne promisese că ne duce cine știe unde. Dar, incredibil, a reușit cu adevărat să organizeze două zile la mare, chiar dacă nu la Ferragosto[26], cum ar fi dorit, pentru că nu găsise hoteluri libere, ci în a doua săptămână a lunii.

Cu două zile înainte de plecare a vârât pliantul hotelului sub farfuria soției și a așteptat țeapăn ca ea să-l găsească. Mama însă nu și-a dat seama imediat de surpriză, pentru că era atentă să facă față ultimei discuții cu Bea, care cu cât creștea, cu atât își suporta mai greu familia.

De data asta tema certei era excursia pe care Mauro se pregătea s-o facă împreună cu prietenii lui. Soră-mea aflase de intențiile iubitului ei și îl șantajase explicându-i că singura lui șansă de a face într-adevăr călătoria era s-o ia și pe ea cu el. Așa că, în seara aceea Bea se dusese după mama în baie (făceau încă pipi împreună, în ciuda nemulțumirii bunicii) și, cu o privire fals rugătoare, îi ceruse permisiunea de a-l urma pe Mauro în turul prin Europa.

— Nici poveste! urlase Loredana Russo din baie, pradă unei crize isterice, cu atâta forță, încât bunicul, înjurând, se văzuse nevoit să ridice puțin volumul televizorului ca să înțeleagă ce spune jurnalistul.

În după-amiaza aceea, la Palermo, un polițist pe nume Antonino Cassarà, zis Ninni, care se ocupa de Cosa Nostra și făcea parte din brigada antimafia a lui Giovanni Falcone, fusese omorât în fața casei, împreună cu un tânăr din escortă, Roberto Antiochia.

Palermo era pentru mine ceva prea îndepărtat în timp și spațiu, așa că am preferat să ascult discuția dintre Bea și mama decât să mă apropii de bunicul care fixa preocupat ecranul și

[26] Cea mai mare sărbătoare italiană de vară, cu origini în Roma antică, al cărei nume vine de la Augustus, primul împărat al Romei (*feriae Augusti* = odihna lui Augustus) și peste care s-a suprapus apoi sărbătoarea religioasă din 15 august.

clătina din cap, și de tata, care avea privirea severă a evenimentelor importante.

— Rosario, tu ai înțeles ce spune fiică-ta? a urlat mama intrând în cameră cu pași mari, dar, cu un gest urât, soțul îi făcu semn să tacă.

— Desigur, cum să ia taică-tău o poziție vreodată! a țipat ea.

Bunicul a fost cel care i-a răspuns:

— Loredana, taci o clipă, că nu înțeleg nimic din cauza ta!

Mama, învinsă, a oftat, a înșfăcat-o pe Bea de braț și a dus-o în dormitor să continue cearta în pace. Când bunica terminase, în sfârșit, de copt vinetele, un jurnalist de la Palermo arăta locul atentatului și Bea se așezase la masă încruntată și cu brațele încrucișate pe piept.

— E o porcărie lumea asta, a comentat bunica Maria în timp ce punea șnițelele în farfurii.

— A fost un inconștient, a răspuns tata deschizând vinul pe care îl cumpăra de la un țăran din Camaldoli, în fiecare sâmbătă dimineața. Avea trei copii, a adăugat, nu trebuia să riște, și și-a umplut paharul.

— Dacă ar gândi toți ca tine, a intrat în vorbă soră-mea, care pentru o clipă și-a ridicat capul din farfurie, n-ar exista polițiștii și judecătorii. Am fi cu toții lipsiți de apărare.

— Ce legătură are asta? a răspuns el, vizibil contrariat. N-o poți face pe eroul, când acasă ai o familie.

— Atunci să cerem ca lumea să nu se căsătorească, ca să avem o grămadă de combatanți valoroși de sacrificat în lupta cu mafia și cu Camorra! a spus ea îmbufnată.

Am privit-o cu o expresie uimită pe chip, pentru că nu eram obișnuit ca Bea să discute despre altceva în afară de băieți, dragoste, muzică și modă, și pentru o clipă am fost mândru de ea, de curajul cu care se expunea puterii casei. Așa că m-am hotărât să intervin:

— Ar trebui să existe cursuri anume pentru supereroi. Spider-Man ar combate mafia fără să trebuiască să-și facă griji pentru copiii rămași acasă. Supereroii nu au legături afective.

Dar propunerea mea a rămas neascultată, pentru că tata s-a gândit să-i răspundă fiicei:

— Hei, micuțo, o faci pe rebela din cauza excursiei, află că mama are dreptate, nu mergi nicăieri. Ba mai mult, și a zâmbit ușor, vii cu noi! și a făcut un semn cu bărbia spre farfuria soției.

Mama a căscat ochii și n-a scos un cuvânt.

— Ce înseamnă asta? a întrebat numai după câteva secunde.

— Înseamnă că mergem toți patru la mare! a răspuns el cu un zâmbet care-i deforma obrajii barba nerasă de trei zile.

În încăpere s-a lăsat tăcerea, acoperită doar de comentariul de la televizor al unui martor căruia puțin îi lipsise să fie ajuns de împușcături.

— E o glumă? a întrebat Bea.

— Ce glumă? Nu pot hotărî să-mi duc familia la mare? a răspuns el jignit.

Bunicul, devenit evident curios de o așa noutate, a stins televizorul și s-a ridicat cu greu din fotoliu ca să se apropie de masă.

— Și ei? a întrebat mama, arătând spre bunica.

— Nu-s decât două zile… a răspuns tata.

— Da, Loredana, îs numa două zile, nu vă faceți griji pentru noi…

— Și cu ce bani?

— Uf, Loredà, tu și banii tăi! Nu te gândi la bani, Nu te plângi tot timpul că nu ne ducem niciodată nicăieri?

— Da, dar… a încercat să-l contrazică ea, dar tata a oprit-o imediat.

— Trei zile o să fim niște mari domni: baruri, restaurante, vizită la trulli[27], la peșterile din Castellana și la Zoosafari.

— La Zoosafari? am întrebat instinctiv.

— Da, Mimì, la grădina zoologică, ție îți plac animalele, nu-i așa?

Am scos un strigăt de entuziasm, și atunci mama a început să râdă, iar Bea, deși n-avea chef, a râs și ea, în timp ce tata umplea cu vinul lui de o mie de lire sticla paharele celor prezenți. Chiar și bunicul, profitând de haos, și-a vârât paharul sub sticlă, de unde ginerele lui continua să toarne și a băut vinul, în indiferența generală.

Se simțea în casa Russo dorința de a petrece. Dorința de a fi la fel ca toți italienii care, în anii aceia, nu trăiau prea rău. Dorința de a râde și de a nu strica seara cu a nu știu câta ceartă. Dorința de a nu asculta o altă știre urâtă care venea de departe. Dorința de a crede, poate, că există cu adevărat

[27] Case tradiționale din piatră, cu acoperișul conic, aflate în număr mare mai ales în localitatea Alberobello din Puglia.

undeva un supererou ascuns care îi apără pe oamenii cumsecade și ia pe umerii săi toată urâțenia lumii.

În seara aceea compasiunea și tulburarea pentru sărmanul Ninni Cassarà și pentru toți morții nevinovați, omorâți de mafie, au durat până când a fost dat pe gât al doilea pahar de vin îndoit cu apă.

Cel puțin în casa Russo.

•

După cină, Bea și Mauro s-au oprit să discute, el așezat pe șaua motocicletei, ea stând la fereastră. Eu i-am lăsat pe bunicul și pe tata în fața televizorului (mama și bunica discutau, în timp ce una călca și cealaltă curăța chiuveta) și am coborât sperând să-l întâlnesc pe Giancarlo, care se întorcea acasă cam pe la ora aia. Toate poveștile alea despre eroi și despre lupta cu criminalitatea îmi dăduseră forța să merg până unde nu mersesem niciodată, și acum nu aveam decât un obiectiv, o misiune: să-l avertizez pe prietenul meu de temerile care-mi bâzâiau în cap, de când Mathias îmi spusese lucrurile acelea ciudate. Urma să dau voce fricii mele și în felul acesta aș fi contribuit la salvarea unui erou și, poate, și la cea a lumii.

— Da’ ce-i cu tine îmbrăcat în halul ăsta? a întrebat mama imediat cum am apărut în camera de zi.

Într-un moment de mare euforie mă îmbrăcasem cu costumul lui Spider-Man, convins că îmi va da forța să fac ceea ce trebuia făcut.

Bunicul și-a întors capul, de pe fotoliul său, și a spus:

— Ehei, ce s-a-ntâmplat, a venit Carnavalul și io nici măcar nu mi-am dat seama? și a început să râdă.

Tata, în schimb, n-a scos un cuvânt, cel puțin până când n-a fost obligat de mama să intervină, pentru că ei nu-i convenea absolut deloc să ies în stradă îmbrăcat așa, în plină lună august.

— Da’ ce-i rău în asta? am bombănit.

— Chiar, ce rău îi? a comentat tata în primul moment.

Privirea asasină a soției l-a îndemnat să schimbe direcția.

— Mimì, ne facem de râs în fața oamenilor, scoate-ți costumul ăla, te rog.

— Ce-i de făcut cu băiatul ăsta? a spus atunci mama privind-o îngrijorată pe bunica, care a oftat și a încercat să minimalizeze.

— Așa-s copiii.

— Ce copii, mamă, Mimì are doișpe ani deja. Știi ce zice

lumea? Că-i un băiat ciudat, o știu pentru că sunt unii care zic și nu zic, îmi dau doar de înțeles. Și atunci eu îmi petrec timpul vorbind despre calitățile lui, despre inteligența lui, ca să-i fac să tacă. Și-acu ar trebui să-i dau voie să iasă așa, ca să poa' să râdă toți de el pe la spate?

— Loredà, a intervenit din nou tata, la urma urmei ce ne pasă nouă de lume?

Stăteam lângă ușa de la intrare, cu costumul ăla de iarnă pe mine, transpirând și privind oribila scenă care se desfășura în fața mea.

— Așa-i, fata mea, bărbatu-tău are dreptate, s-a asociat și bunicul, lumea poa' să spună ce vrea, nouă nu tre' să ne pese. Amintește-ți că cartieru' ăsta e gata să dea din gură oricând și după aia îi votează pe democrat-creștini.

— Ce legătură are politica? a strigat mama.

— Are, întotdeauna are, a răspuns bunicul cu neplăcere și s-a întors la televizor, după ce a încheiat cu o frază dedicată mie: În orice caz, ascultă-i întotdeauna pe părinții tăi, că știu mai multe decât tine. Leagă măgaru' unde vrea stăpânu', așa se zice.

— Mimì, da' de ce tre' s-o superi pe maică-ta? De ce vrei să ieși cu chestia aia pe tine? a intervenit blând bunica.

Am ezitat o clipă înainte de a răspunde:

— Pentru că trebuie să fac un lucru pe care l-ar face numai un supererou, trebuie să avertizez un prieten că-l paște un pericol, și mi-am umflat pieptul. Nu am timp pentru prostețile și mizerabilele voastre discuții omenești.

Nu mă gândisem niciodată nici măcar o clipă, cum îmi sugerase Mathias, să vorbesc cu familia mea despre cei doi tineri care apăreau uneori în piață; știam bine că în cel mai bun caz nu m-ar fi ascultat, în cel mai rău, ar fi râs de mine.

Mama s-a ridicat și m-a prins de braț, apoi m-a privit drept în ochi și a spus:

— Scoate-ți chestia asta de pe tine, dacă nu, în seara asta nu ieși!

Un supererou n-ar trebui să se lase dominat de mamă, dar depinde și ce fel de mamă are. După o rapidă privire în jur, am înțeles că eram singur în bătălia aia inegală și că nimeni n-ar fi îndrăznit să-mi țină partea ca să se pună împotriva Loredanei Russo aflată pe picior de război. Atunci m-am târât neconsolat în dormitor și m-am schimbat, apoi am deschis ușa de la intrare și

am ieșit fără să salut, negru de supărare.

Am străbătut strada până la capăt ca să văd dacă nu cumva Giancarlo sosise și parcase la începutul străzii, dar nici urmă de Mehari. Am dat doar peste o pereche care se săruta cu foc lângă zidul clădirii și m-am întors acasă exact în momentul în care *donna* Concetta urca din nou pe trotuar, după ce-și demontase taraba. Văzându-mă atât de supărat și-a încruntat sprâncenele și a spus:

— Hei, Mimì, cin' te-a supărat? și a întins mâna să se sprijine de cimentul blocului.

— Îl caut pe Giancarlo, am spus, trebuie să vorbesc cu el destul de urgent. Nu cumva l-ați văzut?

Ea a clătinat din cap și atunci am profitat ca să-i pun întrebarea la care mă gândeam de mult.

— Doamnă *donna* Concetta, dumneavoastră stați tot timpul aici, de dimineața până seara, ajutorul dumneavoastră ar putea fi prețios, ar putea da o contribuție importantă la victoria Binelui asupra Răului...

Ea a zâmbit:

— Mimì, ai tot timpul chef de glume!

— N-am fost în viața mea mai serios, am răspuns hotărât, am vrut doar să vă întreb, dacă nu cumva, în ultima vreme, ați observat doi tineri ciudați învârtindu-se prin împrejurimi.

— Ce tineri? a întrebat ea veselă.

— Doi indivizi suspecți care frecventează zona. I-ați văzut?

A părut că-și înalță ochii spre cer și a răspuns:

— Hm, Mimì, n-am văzut pe nimeni, mereu aceleași persoane.

— Sunteți chiar sigură?

— Da, îs sigură, de ce?

— Am motive întemeiate să cred că ăia doi vor să comită o acțiune urâtă.

Donna Concetta și-a ridicat puțin bărbia pe care se lăfăia un neg mare și păros și a încheiat discuția cu această frază:

— Mimì, tu citești prea multe benzi desenate, ascultă-mă pe mine, nu-i niciun răufăcător pe-aici, cel mult din când în când apare câte un mic pungaș, nimic important. Tu, în orice caz, fii tot timpul atent, uită-te în jur și nu te-ntoarce seara târziu acasă, că, fără-ndoială, maică-ta se-ngrijorează.

Astea fiind zise, a trecut pe lângă mine și a mers mai departe. Am stat s-o privesc dispărând în întuneric, în timp ce mă

întrebam de ce deseori cine are, nici măcar nu-și dă seama că are, și cine nu are începe devreme să simtă și să dea valoare acelui puțin ce i-a rămas. Mă gândeam, adică, la Mathias, care, chiar și fără ochi, ajunsese să vadă ceea ce *donna* Concetta nu va observa probabil niciodată.

În timpul acesta Mauro s-a îndepărtat bubuind cu motocicleta către piață și Giancarlo a intrat pe stradă cu Batmobilul. În liniștea din seara aceea de început de august vocea lui Vasco provenind de la casetofonul din mașina lui părea să învăluie toată strada. Prietenul meu a oprit muzica și atunci am reușit să aud și zgomotul frânei de mână, după ce motorul se oprise. M-am apropiat: Giancarlo era tras la față și nu părea vesel ca întotdeauna.

— Salut, i-am spus, și numai atunci a părut să-și dea seama de prezența mea, ce mai faci?

— Salut, Mimì, azi n-a fost o zi prea frumoasă, a spus în timp ce-și lua geanta de pe scaun.

— Din cauza atacului de la Palermo?

— Ce știi tu despre Palermo? a întrebat ieșind din mașină.

— Tata și bunicul se uitau la televizor și în casă s-a iscat o discuție despre eroi și despre lupta împotriva mafiei.

Giancarlo și-a luat casetofonul sub braț și n-a răspuns. Atunci am continuat cu repertoriul meu cel mai bun:

— Eu continui să cred că lumea are nevoie să se încreadă în cineva superior, puternic, cineva care însă să fie printre noi fizic, unul căruia să-i ceri protecție, care să poată lupta pentru noi și să țină departe răul. Adulții râd de obsesiile mele, și toți, când aud știrea la televizor, îi văd cum devin mici și se cufundă în frică.

El a pufnit și a răspuns:

— Lucrurile, Mimì, pot fi schimbate doar de oameni. Răul vine de la oameni și numai oamenii îl pot combate. Mai mult decât de eroi, e nevoie de oameni care să ne creadă, persoane care să aspire să schimbe lucrurile în bine, și și-a trecut mâna prin păr. Idealurile, Mimì, marile idealuri au transformat lumea, nu superputerile. Oameni normali, ca tine, ca mine, care credeau cu tărie în ceva. Ideile adevărate, puternice, nu mor niciodată.

Apoi s-a îndreptat spre bloc.

— Trebuie să-ți spun ceva, am reușit să bolborosesc, în timp ce mă țineam cu greu după el.

— Ce?

— Nu știu, probabil că e o prostie…

El, poate obosit de discuțiile alea și convins că vreau să-i vorbesc din nou despre superputeri, nu m-a lăsat să termin și a spus:

— În septembrie vine Vasco la Napoli, știai?

Am căscat ochii și am clătinat din cap.

— Da. Ai putea s-o duci pe Viola… a adăugat, în timp ce treceam pe lângă faimosul cuvânt *iubește.*

Am răspuns cu o strâmbătură care nu voia să spună nimic, dar el a știut s-o interpreteze, pentru că imediat a adăugat:

— Mimì, știi câte Viole o să întâlnești în viața ta? Acum ți se pare că ea este centrul lumii tale, mai târziu o să înțelegi că nu e așa, peste câțiva ani ți se va deschide viața ca un evantai. Trebuie să ai răbdare și să te bucuri de clipă, de fiecare clipă.

Am continuat să privesc câteva secunde trotuarul înainte de a întreba:

— Tu nu mergi în vacanță?

— Nu, am obținut un contract pentru două luni de la ziar, ca să țin locul cuiva pe timpul verii. Tu ce faci, unde mergi?

— În Puglia, am răspuns imediat, mândru să am și eu, în sfârșit, un răspuns.

— E frumoasă Puglia, a părut entuziasmat.

Lângă bloc am dat peste obișnuitul cap alb al domnului D'Alessandro care ne urmărea mișcările cu privirea, dar Giancarlo nu și-a dat seama, a vârât cheia în broască și a împins ușa de la intrare. L-am însoțit până la ascensor și m-am oprit să-l privesc în timp ce așteptam împreună cu el; era puțin bronzat și asta-l făcea mai matur, iar prin cămașa de in deschisă pe piept îi ieșeau câteva fire de păr negru. Pentru o clipă m-am gândit să reiau firul discuției, să-i povestesc despre băieții ăia care apăreau uneori la capătul străzii, dar tare mă temeam să nu-l plictisesc, să-l fac să se sature de mine, așa că am spus altceva.

— Scriu o poveste, am spus dintr-o răsuflare.

A deschis gura și a scos un entuziast

— Uau! apoi a adăugat: Fantastic! Despre ce?

Am ezitat.

— Hai, spune…

Ascensorul s-a oprit la parter cu obișnuitul zgomot.

— Despre dragoste… am zis și am coborât privirea.

— De ce o spui ca și cum ți-ar fi rușine?

— Am încercat să scriu despre lucruri importante, dar, știi, nu-mi vine, adevărul e că sunt prins de povestea mea în momentul acesta. Numai că… aș fi vrut să fac o figură frumoasă cu tine. Problema e că nu știu prea multe despre Camorra…

Giancarlo s-a aprins.

— Da' cine îți pune în minte toate prostiile astea? Camorra? La doisprezece ani? Dar iubirea e una din emoțiile cele mai puternice care există, dacă nu cea mai puternică. Iubirea e singurul lucru care ne permite să învingem moartea, te-ai gândit vreodată la asta, micul meu om de știință? a spus ciufulindu-mi părul.

Apoi a intrat în lift și a spus:

— Când o termini, vreau s-o citesc…

Am rămas singur în holul gol, privind ascensorul care plecase și meditând la cuvintele sale: iubirea învinge moartea.

Nu, nu mă gândisem niciodată, altfel mi-aș fi petrecut ultimele luni studiind și experimentând numai iubire, în loc să-mi pierd timpul cu telepatia.

Enciclopedia

În cele din urmă călătoria în Europa n-au făcut-o nici Beatrice, nici Mauro. Cei doi nu s-au văzut vreo câteva zile, apoi, într-o după-amiază, când m-am întors, după ce ieșisem să iau un anunț funerar care-mi atrăsese atenția în Via Suarez (unde plecase dintre noi Gigino, de profesie „om la parcare"), l-am găsit pe Mauro lângă ușa blocului, stând pe motocicletă cu Bea alături, în picioare. I-am zâmbit, am bătut palma ca americanii, cum făceam de câtăva vreme, el mi-a răspuns fără prea mult entuziasm și atunci i-am aruncat o privire surorii mele care stătea cu brațele încrucișate pe piept și avea o expresie întunecată, dar mândră.

Seara m-am dus la ea și am găsit-o stând pe patul părinților cu ochii-n tavan.

— Intră și închide ușa, a comandat după ce bătusem la ușă.

M-am așezat lângă ea și am înțeles că plânsese. Și-a întors

capul spre mine și m-a privit serioasă:

— M-am despărțit de Mauro, a exclamat.

N-am răspuns, nu știam ce să spun.

— De fapt, el m-a părăsit, a adăugat.

— Pentru care motiv?

Bea a zâmbit amar.

— De ce? Pentru că-i un slăbănog.

Am ridicat ochii în tavan, dar ea nu terminase, s-a ridicat puțin și m-a prins de umeri, apoi a exclamat cu îndârjire.

— Mimì, să nu te îndrăgostești niciodată, iubirea e o mare porcărie!

Apoi s-a trântit din nou pe saltea și s-a întors în cealaltă parte.

Și ea, ca și bunica, încercau să mă ferească de pericolele iubirii, fără să-și imagineze că sugestia ajungea prea târziu: eu mă îndrăgostisem deja de Viola, și urma să mă îndrăgostesc peste doi ani de Marianna, o fată de la Vico, liceul clasic la care mă voi înscrie după examenul de clasa a opta.

— Mai devreme sau mai târziu o să dai peste omul potrivit, trebuie doar să ai răbdare, am șoptit, dar ea nu mi-a răspuns.

— După toate probabilitățile, o să ai și mulți copii, am adăugat, și unuia o să-i pui numele Domenico…

Ea, în sfârșit, s-a întors, cu o lacrimă care-i cobora pe obraz și un zâmbet de abia schițat.

— Ce știi tu? Acum știi să citești și viitorul, nu numai gândurile?

— Pur și simplu calcule matematice. Statistică. Am citit într-o revistă că o femeie din patru n-are copii. Ținând cont de fascinația pe care o exerciți asupra bărbaților, de faptul că mama ne-a avut când era tânără, că tu te bucuri de sănătate și de un caracter echilibrat, putem considera că vei face parte din cele trei sferturi de femei italiene care o să aibă fii.

Ea a rămas pentru câteva clipe cu gura căscată, apoi a izbucnit în râs, cu chipul murdar încă de lacrimi amestecate cu machiaj.

— Ești complet nebun, știi?

Apoi s-a ridicat din nou și a adăugat:

— Dar, cu părere de rău, dacă va fi băiat, n-o să-i pun numele Domenico.

— De ce, nu-ți place Mimì?

— Mimì e suficient unul, doi ar fi prea mult! și a început din

nou să râdă.

— Proasto, și m-am prefăcut că o lovesc, dar ea a devenit serioasă și m-a îmbrățișat.

— Eu o să-ți fiu mereu alături, am spus atunci cu o voce serioasă, ca să-mi dau importanță.

— I-auzi, a răspuns și m-a lovit ușor pe umăr, ești bărbat, ai nevoie doar de timp ca să-ți găsești o fată care să te prostească de tot și o să pleci, cine o să te mai vadă!

— Nici vorbă, am început să spun, numai că Beatrice m-a întrerupt imediat.

— Ar fi trebuit să fii fată, de o soră chiar că aș fi avut nevoie... și a rămas cu obrazul lipit de umărul meu, trăgându-și nasul și strângându-mă, cum nu mai făcuse niciodată, tare, atât de tare că i-am simțit sânii mari lipiți de mine și m-am gândit la Sasà, care era în tabără și îmi lipsea din ce în ce mai mult.

— Glumeam, a șoptit apoi în liniștea camerei, sunt fericită că ești fratele meu.

— Și eu am aceeași luminoasă senzație de bucurie să te am soră, am murmurat încercând să-mi înfrâng stânjeneala.

Ea a oftat și a spus:

— Mimì...

— Da.

— Data viitoare când întâlnești o femeie, fă-mi o favoare: ține-ți gura închisă.

•

În ziua plecării în Puglia, de abia mă țineam pe picioare, pentru că stătusem toată noaptea ghemuit în balconul de la bucătărie, să scriu. În seara precedentă, în liniștea străzii s-a auzit bolboroseala inconfundabilă a mașinii lui Giancarlo.

M-am apropiat, el a dat mai încet casetofonul și a exclamat: „Mimì cel grozav!” Apoi m-a invitat să mă așez lângă el și vreo zece minute am vorbit despre tot felul de lucruri, despre călătoria mea de a doua zi, despre ciudata lui vară la Napoli, despre povestea pe care o scriam și care părea să înainteze într-un ritm bun, până când mama a venit să mă cheme. Atunci l-am salutat și am alergat după ea.

— Da’ despre ce vorbești cu băiatul ăla? a întrebat ea, când am ajuns acasă.

— Despre orice, dar mai ales despre scris, am răspuns orgolios.

— Mimì, stai cu Sasà, cu Fabio, cu băieții de vârsta ta. El e prea mare pentru tine, ar putea să te influențeze...

— Sasà e plecat, ca Fabio de altfel, care oricum n-a fost niciodată o persoană pe placul meu. Ce înțelegi prin poate să mă influențeze?

Ea s-a aplecat la înălțimea capului meu și a răspuns:

— Știu și eu, taică-tău zice că jurnalistul ăsta scrie lucruri periculoase. Mă îngrijorează să te văd cu el așa de des.

— Nu scrie lucruri periculoase, mami, scrie lucruri adevărate, cele pe care nimeni n-are curajul să le scrie.

— Da, se poate, Mimì, fiecare își alege viața pe care o dorește. Dacă el vrea să riște, n-are decât, dar tu ești încă prea mic, trebuie să crești și să-ți alegi singur viitorul. Și povestea asta cu scrisul... n-aș vrea s-o faci ca să-l imiți!

Atunci mi-am dat drumul. Am scuturat umerii și am făcut un pas înapoi, apoi am spus:

— Și ce dacă ar fi așa? Eu, cel puțin, imit un model, un exemplu, un erou. Voi însă pe cine imitați? Bea pe cine imită? Pe gâștele alea agitate de la televizor?

— Fii cuminte și nu avea idoli de televiziune, intervenise bunicul de pe fotoliul lui, ăia-s toți tâmpiți. Știi cum se zice... O fătuță și-o gâscuță lasă lumea de căruță!

— Of, tată, nu te-apuca și tu, acum! Mimì e un copil și trebuie să se gândească la joacă, nu la Camorra!

În sfârșit, cuvântul acela îi scăpase din gură. În sufragerie se așternuse tăcerea, și bunica, după ce asistase impasibilă la discuție, în timp ce făcea prăjitura ei cu mere fără stafide (cum ne plăcea mie și lui Bea) scosese un sunet ciudat cu gura, înainte să intervină:

— Maică-ta are dreptate, ar trebui să te joci mingea cu Sasà, nu să te gândești la lucruri care nu te privesc!

— Uite, acum te-apuci și tu să-mi spui ce trebuie să fac, am țipat. Nu-mi place fotbalul – și aici bunicul căscase ochii și-și întorsese capul să se uite la mine –, nu mă mai simt bine cu Sasà, nu avem aceleași interese și nu gândim în același fel. Și, de altfel, nu mi se pare că el e fericit și că n-are probleme. În viață, important e să avem un ideal care să ne ghideze să facem acțiunile corecte!

— Pentru asta există Tatăl Ceresc, Mimì, a mai spus bunica.

— Eu nu cred în Dumnezeu, și bunica a scos imediat rozariul

din sân ca să-l sărute și să ceară iertare pentru nepotul acela degenerat, cred în persoane, în eroi. Giancarlo e unul dintre ei…

Mama și-a încrucișat brațele pe piept și apoi a pufnit:

— Cum să facem cu tine… bine, fa cum vrei, eu am încercat, și s-a dus să scoată rufele din mașina de spălat.

— De ce o superi pe maică-ta? a întrebat bunica și s-a așezat cu greu la masa din bucătărie.

— Pentru că am un cap și-mi place să-l folosesc, am răspuns, apoi i-am întors spatele refugiindu-mă în dormitor.

Am deschis agenda roșie și am încercat să scriu. Discuția cu Giancarlo mă pusese pe gânduri. „Cultivă-l în fiecare zi, spusese la un moment dat, referindu-se la scris, o să-ți dai seama că e o mare putere în mâinile tale”. Și atunci îmi venise în minte să povestesc și despre dorința mea nebună de a deveni un supererou, despre încercarea zadarnică din timpul iernii de a dezvolta telepatia și despre cum, în realitate, odată cu trecerea timpului și grație întâlnirii cu el, îmi dădusem seama că sunt un băiat normal, ca toți ceilalți, și că singurul mod de a deveni nu un supererou, ci cel puțin de a fi mândru de mine, ar fi fost acela de a mă dedica scânteii care mi se aprindea în stomac ori de câte ori începeam să scriu.

•

— Da noi nu stăm decât două zile! a exclamat tata, roșu la față, când mama s-a prezentat la mașină cu toată garderoba.

— Rosario, n-am mai fost în vacanță de la voiajul de nuntă. Așa că vreau să mă bucur de ea și să mă schimb și > de trei ori pe zi, dacă e cazul. Ai ceva de zis?

— Așa, s-a vârât în vorbă *donna* Concetta de pe cealaltă parte a străzii, Loredana are dreptate! a spus, și tata n-a mai avut chiar nimic de comentat.

Cinci minute mai târziu ne-am urcat în mașină și am plecat fluturând batistele către bunicii care ne salutau emoționați de la fereastră. Era într-adevăr o mare sărbătoare, mai ales pentru mine, care nu ieșisem niciodată din Napoli, și pentru mama, care după ani de renunțări și sacrificii, putea să fie, chiar și numai două zile, o doamnă, ca vecina Iacobelli, care se ducea la coafor în fiecare săptămână.

Tata conducea mașina și din când în când o prindea pe mama de mână sau se întorcea și ne zâmbea. Bea era insuportabilă în zilele alea, bosumflată tot timpul, de abia răspundea când i te

adresai. Avea o atitudine arogantă și provocatoare, de parcă faptul că se despărțise de Mauro ar fi făcut-o să urască lumea, considerând-o responsabilă de durerea ei.

Din fericire entuziasmul în interiorul Simcăi era atât de mare, că foarte repede Beatrice s-a molipsit, mai ales când am ajuns la Autogrill, și atunci ea și mama au avut nevoie de mai mult de o oră ca să se învârtă printre rafturi, cu tata care bombănea pentru că se făcea târziu. La o ieșire de pe autostradă, am dat și peste un vânzător de casete audio piratate și Bea l-a implorat pe tata să cumpere o înregistrare de la Festivalbar, așa că tot restul călătoriei l-am făcut ascultând Righeira, Gianna Nannini, Loredana Berté, Fiorella Manoia și Vasco, cu *Cosa succede in città*[28], cântec pe care-l învățasem deja pe de rost, spre surpriza prost ascunsă a surorii mele.

Am ajuns la Fasano după-masa târziu și ne-am dus direct la hotel. A doua zi dimineață, la ora zece fix, eram la Zoosafari. Mama zâmbea, dar se vedea că era încordată și l-a rugat de mai multe ori pe tata să controleze dacă mașina era bine închisă înainte să începem vizita. Pe tata nu-l văzusem niciodată atât de euforic și, într-un moment de mare agitație, a încălcat promisiunea făcută soției și a deschis fereastra ca să-l fotografieze pe „Regele savanei”, care stătea liniștit la umbră sub un fag. Bine-ar fi fost să n-o fi făcut! Mama a devenit o furie și toată frica ei, până atunci reținută, a explodat:

— Rosario, ești tâmpit! Închide geamul că ne sare leul la gât!

— Loredà, fir-ar să fie, așteaptă un moment, a răspuns cu ochiul lipit de obiectiv.

Mama i-a smuls aparatul de fotografiat cu un gest rapid și l-a fulgerat cu privirile.

— Închide. Acum!

— Mamă, nu te lăsa cuprinsă de panică, *Panthera leo* obișnuiește să-și petreacă cel puțin douăzeci de ore pe zi stând nemișcat și-și începe vânătoarea numai noaptea. Iar aici vorbim de exemplare în captivitate…

— Da’ cum faci să știi toate astea? a întrebat tata, în timp ce schimba direcția ca să se îndepărteze de acolo.

— Cum face? Nu știi că se uită tot timpul la documentare?

— Nu-i chiar așa, am precizat, aceste informații le-am luat din

[28] Ce se întâmplă în oraș.

enciclopedia *I Quindici*[29], mai bine zis din volumul dedicat regnului animal.

— N-o să ți-o tragi niciodată, niciodată! a comentat în șoaptă Bea.

— Ai văzut, a spus tata și și-a privit soția. Și tu care ziceai că va fi o investiție excesivă. Pentru instrucția copiilor mei, nu țin cont de cheltuială! a conchis mândru.

De dragul adevărului, aș fi vrut să spun că Beatrice nu deschisese, de fapt, niciodată vreun volum al colecției, dar am preferat să tac.

•

Cu doi ani înainte, într-o după-masă, sunase la ușa noastră un domn mai în vârstă, cu o șuviță de păr trasă pe frunte și o coamă bogată, îmbrăcat cu un costum gri deschis și în picioare cu mocasini bej, pe care se vedea trecerea anilor. Se așezase la masa din bucătărie și, sorbind din cafeaua oferită de bunica, începuse să explice detaliat conținutul faimoasei enciclopedii și de ce ar fi fost contraproductiv din punct de vedere educațional, în zorii noului secol, să crești copii fără a avea în casă, la îndemână, o asemenea comoară, din care să învețe în fiecare zi ceva nou, punând astfel temelia propriei culturi.

Eu eram în extaz. Mama a pus imediat punctul pe i întrebând cât costă.

— Niște rate comode, fusese suficient să-i spună domnului, pentru a-l convinge pe tata să facă marele pas.

Pentru Rosario Russo, tot ceea ce putea fi plătit în timp se transforma într-o afacere de făcut imediat.

— Da’ unde o punem? protestase mama și el, ca să se dea mare, a răspuns:

— În casa asta, pentru cultură va fi întotdeauna spațiu! și căutase privirea aprobatoarea a reprezentantului.

În cei doi ani, enciclopedia fusese folosită numai de mine, cu toate că, în ultima vreme devenise aproape imposibil de luat de pe raft, pentru că mai întâi trebuiau date la o parte o serie de bibelouri ale bunicii puse în fața ei. După zece rate, tata începuse să se plângă de costul excesiv al produsului și îi telefonase editorului să ceară returnarea lui.

— Da’ n-ai spus tu că pentru cultură în casa asta va fi

[29] Foarte răspândită în anii ’60-’70 ai secolului trecut, *I Quindici* este versiunea italiană a enciclopediei americane Childcraft.

întotdeauna spațiu? a comentat mama ironică, apoi a adăugat: În orice caz, nu dai înapoi nimic, pentru că șirul acela de cotoare colorate fac camera mai vie.

•

Am ajuns în zona elefanților, cu trupurile lor maiestuoase, trompele atârnând, mersul domol, urechile care se mișcau încontinuu. Și despre elefanți știam tot ce era de știut: sunt erbivori, au auzul și mirosul foarte dezvoltate ca să compenseze văzul destul de slab, nu sunt chiar așa de liniștiți cum par, iar masculii pot fi agresivi și pot manifesta intoleranță față de oameni. Așa că atunci când tata a claxonat pentru că în felul acesta, după părerea lui, animalul s-ar fi întors și ar fi putut să-l fotografieze în prim-plan, am închis ochii și m-am rugat să se termine totul cu bine. Numai că zarurile fuseseră aruncate, pachidermul cel mare s-a întors cu o expresie deloc pacifică și mama a început să urle, atunci tata ne-a ordonat să stăm nemișcați și muți. Elefantul și-a lipit nasul uriaș de fereastra mea și a stat o vreme să studieze situația, apoi s-a plictisit și a plecat cu pas lent. Singurele cuvinte ale lui Rosario Russo au fost:

— Bestia aia mi-a murdărit tot geamul!

La sfârșit am ajuns în zona dedicată struților și eu am amuțit. Erau la câțiva metri de noi și ne scrutau precauți. Unul, mai curajos, s-a apropiat și mi-a smuls o șoaptă de uimire: era foarte înalt, mult peste mașina noastră, și avea un corp puternic. Tata și-a umflat pieptul și mi-a explicat mândru că Beep Beep, animălуțul care, la televizor, scăpa întotdeauna de Willy coiotul era un struț și eu am dat din cap, ca să nu-l necăjesc, chiar dacă, știam bine că, de fapt Beep Beep nu era deloc un struț, ci un *Geococcyx californianus,* în limbajul comun cocoșul chaparral, o pasăre foarte iute, căreia i se mai spunea și *roadrunner.* O citisem într-un text din enciclopedia *I Quindici,* unde era și o poză cu zburătoarea.

Deși nu prea aveau de-a face cu desenele animate de la Warner Bros, am fost fascinat peste măsură să mă trezesc cu struții în fața mea: știam bine cum se comportă, le știam caracteristicile, picioarele sinuoase, aripile foarte scurte, știam totul despre ei, ca și despre alte animale. A fost însă cu totul altceva să-i văd pe viu, am fost atât de impresionat, încât la întoarcere n-am deschis gura, în ciuda bancurilor pe care tata

continua să le înșire, provocând veselia potolită a mamei și zeflemelele lui Beatrice.

În timp ce în mașină avea loc obișnuitul teatru din casa Russo, eu mă gândeam că nu mi-ar fi fost suficiente o sută de enciclopedii ca să învăț ceea ce aș fi putut asimila într-o singură zi de viață trăită.

La întoarcere am adus cu noi amintiri, fotografii, zâmbete, dulciuri, povești și mici suveniruri din ceramică reprezentând trulli în miniatură. Bunicii, care ne așteptau, ne-au îmbrățișat aproape plângând, de parcă ne-am fi întors din America.

Pescuitul e la fel ca viața

Într-o dimineață, imediat după Ferragosto, tata m-a trezit în zori. Am deschis ochii și i-am văzut fața la câțiva centimetri de a mea. Prin obloanele deschise pe jumătate intra o lumină cenușie, în aer se simțea încă umezeala nopții și, dacă erai puțin atent, reușeai să auzi un ciripit în depărtare.

— Ce-i? am întrebat îngrijorat.

— Nimic, a răspuns imediat ghemuit pe marginea patului, mergem la pescuit.

— La pescuit?

— Îhî…

— Unde?

— La Miliscola.

— Unde-i?

— Acolo unde te-ai născut tu. La Capo Miseno.

Ar fi trebuit să-i răspund că nu cunosc locul, pentru că el nu mă dusese niciodată acolo, dar i-am dat pace și am întrebat:

— Ce oră e?

— Cinci fără un sfert, și s-a uitat la ceas, hai dă-te jos din pat.

M-am frecat la ochi. Mama sforăia culcată pe o parte, cu părul răsfirat pe pernă și respirând profund, m-am lăsat răpit de somnul ei senin, cu pieptul care i se ridica încet, în timp ce restul corpului rămânea nemișcat. Odată, îmi pusesem în cap să fac un test despre somn, de fapt despre lipsa somnului. Citisem că unii dintre cei mai mari oameni din istorie, printre care iese în evidență Leonardo da Vinci, preferaseră să înlocuiască somnul

bifazic cu somnul polifazic. Adică Leonardo obișnuia să alterneze patru ore de activitate cu douăzeci de minute de odihnă, astfel încât, în cursul unei zile, reușea să aibă douăzeci și două de ore pentru activitățile sale, cu doar o sută douăzeci de minute de odihnă. Cu șmecheria asta aș fi putut citi o noapte întreagă! Realizasem și o schemă cu orarele diferitelor momente de somn (calculând că dimineața, la școală, nu era desigur posibil să închid ochii), dar renunțasem aproape imediat, la a doua încercare, trezit de piesa muzicală de început a serialului *Sentieri*[30] la care bunica se uita într-o tăcere religioasă.

Din bucătărie se auzea bolboroseala cafetierei însorită de zgomotul de neconfundat al papucilor bunicului care se târau pe gresie. Am căscat lung și m-am sculat în șezut pe saltea, mi-am lăsat picioarele goale pe gresia răcoroasă, privind amețit în semiîntuneric, în timp ce mă gândeam la visul de abia întrerupt. Eram cu Sasà într-un loc pe care mi se părea că-l cunosc, la mare în orice caz, și el stătea tot timpul în apă căutând pești pe fund, cu o mască; când îl strigam, nu răspundea, când îl trăgeam, țâșnea afară și spunea cu o voce metalică din cauza tubului: „Hei, Mimì, aici dedesubt e un spectacol, e plin de pești!” Atunci îi ceream masca, dar el se prefăcea că nu aude și se scufunda iarăși. Și când l-am prins din nou de braț, a ieșit la suprafață și-a scos masca și a spus doar: „Mimì, trebuie să aștepți, acum e rândul meu, care sunt mai bun decât tine. Când termin, te scufunzi tu. Trebuie să înveți să respecți rolurile.”

Am stat răbdător să aștept, numai că la un moment dat am văzut o meduză uriașă, enormă, care era pe punctul să-i prindă capul cu tentaculele ei lungi, așa că am început din nou să-l trag, dar el nimic, și-a ridicat doar mâna din apă, cu capul dedesubt încă, și mi-a arătat degetul mijlociu, iar meduza l-a prins și marea s-a umplut de spumă, iar el se lupta să-și desprindă animalul acela enorm de pe cap, și apoi… apoi tata m-a trezit.

— Nu te-ai sculat încă? a spus tata din pragul camerei.

M-am târât în sufragerie, cu gândul la meduză și la Sasà. Îmi lipsea teribil prietenul meu. Îmi lipsea prezența lui sigură, zâmbetul zeflemitor, capacitatea lui de a da la o parte problemele ridicând pur și simplu din umeri. Ah, aș fi dat orice

[30] *Guiding Light,* serial de radio și de televiziune american, transmis între 1952 și 2009.

să am aceeași pricepere, să-i pufnesc în față vieții, ori de câte ori mă chinuia.

— Hai, să mergem că se face târziu, m-a îndemnat tata, după ce m-am îmbrăcat.

Nu-mi plăcea prea mult pescuitul, toate orele alea în care nu faci nimic mi se păreau irosite. În timpul necesar să prind un sparus sau un biban, aș fi putut scrie o grămadă de pagini, sau aș fi putut termina de citit *Hobbitul* de Tolkien, carte pe care o descoperisem la începutul lui august în maiestuoasa bibliotecă a lui Scognamiglio, vreo patru sute de pagini de citit pe nerăsuflate, înainte să se întoarcă cei doi soți din Sicilia, la jumătatea lui septembrie. Am încercat deci să mă împotrivesc.

— Nu mai spune prostii, n-ai nimic de făcut, în casă e cald, iar eu am nevoie de companie. Și, dacă vrei, o să poți face baie...

— Știi că nu mă atrage marea. Pot să iau cu mine o carte sau agenda? Cel puțin așa pot folosi mai bine timpul pe care-l am la dispoziție.

— Ce agendă și cărți, Mimì, ia-ți costumul de baie. Faci o baie bună și respiri un pic de aer de mare, că în Puglia ai stat tot timpul la umbră și parc-ai fi o fantomă. Mă ajuți să pescuiesc, a tăiat-o scurt. Măcar o dată lasă hârtiile acasă.

Tata a luat cu el lădița cu sculele de pescuit, pe care o păstra, de mulți ani, cu grijă în debara, care era de fapt un soi de nișă făcută din ghips-carton sub tavanul băii. „Rosario, da' lucrurile astea pentru pescuit nu le putem arunca?" încerca mama din când în când în lunile de iarnă, dar el se înfuria și răspundea urât: „Loredà, am și io o pasiune, lasă-mă și pe mine să respir câteodată!"

Am ajuns la Capo Miseno pe la șase fără un sfert, primele raze de soare se iveau din mare colorând în galben stâncile și micile case pastelate îngrămădite pe fâșia de pământ care desparte Marea Tireniană de lacul Miseno. În fața noastră insula Procida părea să doarmă liniștită, protejată, în spate, de Epomeo, vulcanul din Ischia, învăluit încă în ceață.

Pe plaja din Miliscola mai erau trei pescari. Tata îl cunoștea pe unul din ei, cu o barbă deasă, saboți în picioare și o burtă mare cât Tango (mingea alb cu negru a lui Fabio, care ne făcea să ne simțim niște adevărați fotbaliști) și a stat să vorbească puțin cu el, în timp ce eu îmi înfundam picioarele în nisip căutând scoici. M-am apropiat de tata care-și pregătea deja uneltele și el, în

timp ce scotea fiecare obiect din lădiță, a început să mă instruiască cu grijă, de parcă mie mi-ar fi păsat de noțiunile despre pescuit.

N-am avut niciodată aceleași interese: lui îi plăceau mașinile, fotbalul, pescuitul, toate lucruri care pe mine nu mă prea atrăgeau. Nu mi-a reproșat niciodată cu adevărat și nici n-a încercat să-mi împiedice pasiunile în vreun fel, nu cred că din spirit de libertate și respect pentru alții, ci pentru că pe el nu-l interesa cum îmi petreceam timpul, important era să nu-i fac probleme. Ne găsisem echilibrul, iar eu nu pretindeam cine știe ce și el nu punea multe întrebări.

— Asta-i linguriță, mi-a spus în timp ce pregătea undița, cu un soi de momeală cu trei cârlige, „plutitorul”, a continuat satisfăcut înșiruirea, firul, musca și momitorul. Știi ce-i momitorul? a întrebat cu o expresie mândră și m-a privit. Își scosese deja tricoul și albeața pieptului său păros aproape mă orbea. Avea un slip decolorat și o pălăriuță de baseball care îl apăra de soare până sub mustăți.

Am clătinat din cap.

— E un obiect care servește la atragerea peștilor de pe fund și de la suprafață. Lasă un pic de nadă, ca să atragă…

— Nu știu ce-i nada asta.

— Da’ nu erai tu ăla care știe tot, geniul casei? a glumit înainte de a deveni din nou profesor. Sunt larvele, a adăugat serios.

Atunci nu puteam să înțeleg, dar cred că a vrut să mă ia cu el nu atât ca să-l ajut (nu mi-a cerut, de fapt, nimic), cât pentru a-mi arăta cât de pregătit e într-un anumit domeniu. În ciuda vârstei, cred că se simțea timorat de mine; el, care nu studiase, nu citise o carte în viața lui și nu se omora cu filmele, el, care nu știa nimic despre lumea mea și despre ceea ce îmi plăcea, încerca, în felul său, să se apropie de fiul ăsta ciudat, cult și curios, să mă aducă de partea lui, în lumea lui, alcătuită din lucruri mici, pe care însă le cunoștea bine, ca să-mi demonstreze că și el înseamnă ceva.

— De ce nu te scalzi? m-a întrebat apoi.

— Mai târziu, am răspuns.

— Să știi că la nouă trebuie să plecăm, că vine lume și nu mai găsești un pește.

Am tăcut aproape tot timpul, el cu privirea fixă pe plutitor, eu

jucându-mă cu un beţigaş de lemn, până când el a spus:

— Azi nu pare a fi o zi bună. Ţie nu-ţi place pescuitul, nu-i aşa? a întrebat pe neaşteptate.

— Nu-mi atrage interesul, am răspuns privind nisipul.

— Pe mine, în schimb, mă relaxează, nu mă lasă să gândesc, şi, în plus, îmi place contactul cu natura, uite ce loc, Mimì, un adevărat spectacol!

— Da, aşa e, am admis, chiar dacă în realitate eram prins de altceva.

— Cum se poate să-ţi placă doar cuvintele? a întrebat el atunci.

— Nu sunt doar cuvinte, sunt poveşti, am replicat.

— Şi ţie la ce-ţi servesc poveştile, când realitatea e atât de frumoasă?

— Cărţile îţi permit să călătoreşti, să vizitezi locuri necunoscute, să întâlneşti personaje incredibile. Nu ştii ce pierzi…

S-a strâmbat şi şi-a tras nasul, apoi a mişcat puţin undiţa.

— Da’ ce vrei să te faci când o să fii mare, Mimì, te-ai gândit?

— Scriitor, am răspuns imediat, sau astronaut. Sau matematician. Să vedem.

Şi-a întors capul să mă privească şi a izbucnit în râs.

— Da’ ceva normal nu?

— Ce înţeles îi dai cuvântului „normal”?

— Ce ştiu eu, îţi place să studiezi, ai putea deveni avocat sau inginer. Aia câştigă bani cu grămada, şi mi-a făcut cu ochiul.

— Nu mă interesează banii, vreau să realizez ceva important, unic…

— Ar trebui să cobori cu picioarele pe pământ…

— De ce, ce-i rău în a avea visuri?

S-a întors din nou.

— În viaţă nu există prea mult spaţiu pentru visuri, o să înţelegi în curând… mai bine o slujbă sigură care să-ţi dea posibilitatea să-ţi faci o familie şi să trăieşti liniştit.

Am aruncat o piatră în apă şi m-am ridicat.

— Şi dacă eu nu-mi doresc o slujbă sigură? Dacă nu vreau o viaţă liniştită? Eu vreau ca în viitorul meu să existe spaţiu şi libertate, vreau să-mi urmăresc visurile şi să zbor la înălţime, cât mai departe posibil de realitate şi de viaţa asta.

Tata a părut să se întunece la faţă.

— Ce nu merge în viața ta?

Am ezitat și el a profitat ca să mă preseze.

— Spune! De ce anume te plângi?

— De nimic, dă-i pace, și am plesnit aerul cu palma, apoi m-am îndepărtat câțiva pași.

— Vino aici, a spus, unde te duci, stăm de vorbă.

M-am întors cu o furie care părea să-mi explodeze în piept și fața care încerca să nu se lase învinsă de plâns.

— Nu vreau să fiu avocat, am spus strângând din dinți, și nu vreau nici orice altă meserie care să mă oblige să-mi petrec timpul stând mereu în același loc.

El s-a încruntat și a răspuns:

— Mimì, munca mea ne-a permis să avem tot ce avem.

Aș fi vrut să răspund că nu aveam chiar nimic, dar n-am găsit curajul și am tăcut.

— Așază-te aici, a spus și și-a lăsat mâna să cadă în nisip.

M-am ghemuit lângă el fără să scot o vorbă.

— Mimì, a început cu o voce gravă, poți să faci ce vrei cu viitorul tău, n-o să-ți pun eu bețe-n roate, nici maică-ta. Sunt mândru de cum ești și am încredere în tine. Numai că nu trebuie neapărat să devii un om important, să ai succes, nu trebuie ca cineva să descopere neapărat penicilina, ca să fie mulțumit de propria viață. Mă tem doar că ai niște pretenții excesive. E bine să visezi, dar trebuie să înveți și să trăiești în prezent și să te bucuri de ceea ce ai.

Nu-l auzisem niciodată spunând ceva atât de serios și până în dimineața aceea crezusem că tata n-ar fi putut niciodată să exprime o idee atât de profundă. L-am privit pierdut, în timp ce el conchidea:

— Din partea mea, poți să te faci avocat sau om de serviciu la școală, important e să fii fericit!

Nu mai aveam argumente și nu știam cum să mă comport cu o persoană pe care mi se părea că n-o cunosc. Așa că am tăcut din nou.

— În realitate, te-am adus cu mine, pentru că trebuia să-ți spun ceva…

Îți ținea ochii pe jumătate închiși și soarele, care acum îi bătea în față, îi scotea în evidență micile riduri din jurul lor.

— Uite, maică-ta mi-a cerut să-ți vorbesc despre bunicul… și a înghițit în sec.

— Despre bunicul?

— Da, a răspuns.

— E pe moarte? am întrebat brusc.

El s-a uitat la mine și n-a spus nimic, dar i-am simțit mâna apucând-o pe a mea, în timp ce durerea îmi strângea stomacul și urca rapid spre esofag.

— Nu imediat, Mimì, dar va muri.

— Când?

— Nu știu, peste câteva luni… poate un an.

— Câteva luni? am întrebat și o lacrimă mi-a țâșnit de sub pleoapă, fără să pot face nimic. Și un an e prea puțin, am adăugat, dar el n-a răspuns. Peste un an nu va fi nimic schimbat în viața mea.

Tata m-a privit încercând să dea un sens cuvintelor mele.

— Dacă aș avea mai mult timp, aș putea să-mi accelerez studiile ca să devin un medic și să inventez un tratament, am continuat, în timp ce lacrimile îmi curgeau șiroaie pe obraji.

El a zâmbit amar și a spus:

— Bunicul e bătrân, n-are atât de mult timp. Așa e viața, el va pleca, apoi tu și Bea veți deveni adulți și veți avea copii, și apoi voi pleca eu. E un ciclu, Mimì, e normal.

— Dar cine zice că e normal? am ridicat vocea. Unde e scris ce e normal? Nu văd nimic normal în a-l pierde pe bunicul sau pe tine.

— Așa funcționează, a spus nu prea convins.

— Și funcționează rău, și m-am ridicat brusc. Nu i-aș spune ciclu, ci glumă. Da, o mare glumă, care se repetă dintotdeauna.

Tata s-a ridicat și el și a luat undita.

— Mimì, a spus apoi pe un ton răbdător, ești mare de-acum, trebuie să știi să accepți lucrurile astea, trebuie să te pregătești pentru viață.

Aveam ochii plini de lacrimi și îmi curgea nasul, dar el continua să fie calm, cel puțin așa părea.

— Cum reușești?

— Să fac ce? a întrebat.

— Să accepți mereu totul.

Și-a întors capul, dar eu o pornisem deja în fugă spre mare. Mi-am scos tricoul fugind, mi-am zvârlit ochelarii pe nisip și m-am aruncat în apă, sperând ca măcar valurile să reușească să-mi șteargă lacrimile. Când m-am întors, tata era încă pe mal, cu

undița în mână, și mă privea nedumerit.

— Nu vii? am strigat.

A ezitat.

— Vino la mine!

Atunci și-a înfipt din nou undița în nisip și a făcut doi pași, oprindu-se cu picioarele în apă.

— Mimì, a spus apoi, nu face așa…

El, care dintotdeauna se retrăgea din fața emoțiilor, acum se găsea cu spatele la zid.

— Vino aici, l-am rugat încă o dată în șoaptă.

Tata a tras adânc aer în piept înainte să înainteze rapid în apă și într-o clipă a fost lângă mine. Mă privea fără să știe ce să facă.

— Nu e corect, am repetat plângând încă, n-a așteptat să devin adult.

— Mimì, bunicul e bătrân, a spus și m-a îmbrățișat.

Marea ne uda pe jumătate trupurile neobișnuit de unite, soarele ne încălzea pielea albă de pe spate și o ușoară briză ne flutura părul. Se făcuse opt și jumătate și pe plajă apăruseră primele persoane venite să facă baie. Aș fi rămas cu plăcere să mă bucur de îmbrățișarea aceea nehotărâtă care ieșea din apă, de senzația de siguranță deplină pe care numai un tată, chiar și ponosit ca al meu, reușește să ți-o dea. Dar, la câțiva metri de noi, plutitorul s-a mișcat, tata a căscat ochii și la a doua mișcare, s-a eliberat din brațele mele și a alergat spre țărm.

— Uf, fir-ar să fie! a exclamat apucând undița. Hai, Mimì, vino repede, ăsta-i mare de tot!

Mi-am clătit fața și m-am întors lângă el, ca să-i dau satisfacție.

— Ai văzut? a spus în timp ce rotea tamburul, pescuitul e ca viața, trebuie să aștepți cu răbdare, pentru că, mai devreme sau mai târziu, ceva se întâmplă!

— Tu o să mă aștepți? mi-a venit să-l întreb în timp ce-mi puneam ochelarii pe nas.

— În ce sens? a întrebat întorcându-se o clipă.

— O să aștepți să fiu mare înainte să pleci?

Peștele se zbătea cu toată forța împrăștiind apa în mii de picături, și doi copii s-au oprit lângă noi să observe scena. Tata nu-și lua privirea de la pradă și cu vocea spartă de efort, a răspuns:

— Poți fi sigur, Mimì, poți fi sigur de asta.

Apoi a tras brusc și un pește enorm a țâșnit din apă strălucind asemenea celei mai prețioase dintre comori.

Odată ajuns acasă, m-am dus imediat să mă documentez și când bunicul a întrebat ce mâncăm la prânz, am răspuns:

— *Seriola dumerili.*

La masă s-a făcut liniște.

Beethoven

În vara aceea Mathias a început să se poarte ciudat. Nu mai vorbea, nu zâmbea, avea buzele crăpate, stătea nemișcat ore întregi. Coboram după-masa și nu-l găseam cu țigara în gură, cântând și zâmbind trecătorilor, ci ghemuit pe carton, alături de câine.

Într-o zi, pe la sfârșitul lui august, m-am apropiat și l-am strigat, dar el nu s-a trezit. L-am întrebat pe Beethoven ce s-a întâmplat și el, drept răspuns, mi-a lins mâna și apoi a trecut la obrazul stăpânului. Mathias, în sfârșit și-a dat seama de prezența mea.

— Mimì, mi-a spus, încercând să se ridice, scuză-mă, sunt puțin obosit.

Părea foarte slăbit. Am stat cu el toată după-masa, chiar dacă n-a fost ușor, pentru că adormea din două în două minute. I-am vorbit despre apropiata întoarcere a Violei, despre Sasà și despre cât mă simțeam de singur. Tocmai lui, care era singur dintotdeauna. Când l-am salutat ca să mă întorc acasă, m-a prins de mână și mi-a spus:

— Mimì, dacă într-o zi, n-o să mă mai găsești aici, ia-l pe Beethoven cu tine. Ai grijă de el. Îmi promiți?

L-am privit uimit. Era un dar enorm, pe lângă o mare responsabilitate. Am zâmbit, deci, mândru de cuvintele sale, și l-am salutat. Nu mi-a trecut nicio clipă prin minte că Mathias îmi cere ajutor, că e bolnav și nefericit, și că după atâția ani de singurătate, în cele din urmă cedează. Nu eram pregătit pentru o asemenea încercare; eu, care, fără să-mi fi dat seama de asta, aproape întotdeauna în viața mea luasem mai mult decât dădusem, n-aș fi știut nici măcar de unde să încep cu el.

Cinci luni mai târziu a dispărut și Mathias din viața mea. Mă întorceam de la școală când am văzut doi polițiști opriți exact în locul ocupat de prietenul meu și puțin mai încolo o ambulanță cu sirena oprită. Am înțepenit o clipă de spaimă și apoi am alergat cât am putut de tare, cu rucsacul care mă lovea în spate, spre cei doi agenți care vorbeau la o stație de emisie-recepție.

Mathias nu mai era, și nici Beethoven.

S-a întâmplat că un trecător se apropiase de corpul inert al neamțului și descoperise oribilul adevăr: ficatul său bolnav nu mai făcuse față, am aflat mai târziu. Mathias a fost acoperit cu un cearșaf și dus de acolo, departe de privirile deranjate ale lumii. Nimeni, în afară de mine, n-a plâns după el. Nimeni, în afară de mine, nu-și va aduce aminte de el. Patru ani mai târziu, când în sfârșit zidul Berlinului a fost doborât, am stat ore întregi să privesc imaginile la televizor, încercând să descopăr în puhoiul acela de oameni neîncrezători și fericiți chipul femeii pe care prietenul meu o iubise atât de mult, și pentru o clipă, într-o singură imagine, mi s-a părut aproape că-l văd pe el acolo sus, în vârf, zâmbind și lovind cărămizile cu târnăcopul. Am auzit spunându-se că atâta vreme cât rămânem chiar și numai în sufletul unei persoane, nu murim niciodată. Dacă e adevărat, atunci Mathias va muri odată cu mine.

Dar trebuia să mă gândesc la Beethoven, așa cum îmi ceruse el în ziua aceea de vară. Am aflat de la Angelo că fusese dus la adăpostul municipal pentru câini și că, foarte probabil, fusese omorât. Am hotărât să nu le spun nimic alor mei și am studiat traseul pentru a ajunge în locul acela nenorocit. A trebuit să iau trei autobuze și am greșit stația, dar în cele din urmă am reușit să ajung la adăpost.

Beethoven stătea ghemuit într-un colț și bărbatul care mă însoțise până la cușcă a lovit grilajul cu pumnul spunând: „Uite-ți prietenul!”

Am îngenuncheat și am strigat câinele, el a ridicat capul și a ciulit urechile, apoi a rămas să mă privească de departe, de parcă nu i-ar fi venit să creadă. Doar după aia a făcut un salt și într-o clipă era lângă grilaj lingându-mi degetele și dând încontinuu din coadă.

„Beethoven”, am repetat la infinit, privindu-l cu lacrimi în ochi, în timp ce prietenul meu sărea ca un nebun în cușcă, lătra

și schelălăia, până când bărbatul a ordonat să-l calmez, pentru că altfel celelalte animale ar fi început și ele să se revolte. Am încercat să-i explic tipului că era câinele meu și că venisem să-l iau, dar el a spus: „Trebuie să vină taică-tău, ție nu ți-l pot da.”

— E câinele meu, am obiectat.

El m-a privit lung și a repetat:

— Îmi pare rău, băiete, e nevoie de părinții tăi.

Am telefonat acasă și mama a răspuns imediat.

— Unde ești? Taică-tău te caută.

— La adăpostul pentru câini, la Beethoven, câinele lui Mathias, am răspuns impasibil.

— La adăpostul pentru câini? Ce faci acolo?

— Am venit să-l iau.

— Și unde vrei să-l duci?

— La noi.

— Mimì, ai înnebunit? a strigat ea.

— Ori mă întorc cu el, ori nu mă întorc deloc, am răspuns fără ezitare.

— Dacă află taică-tău de povestea asta, îți rupe urechile.

— Tata nu mi-a rupt niciodată urechile…

A tăcut și atunci am profitat ca să-i explic că era nevoie de semnătura lor ca să iau câinele.

— Mimì, da unde-l punem? Hai, vino acasă…

— Nu vin, am răspuns hotărât.

— Îi spun lui taică-tău, a spus lăsându-mă la telefon.

Am terminat conversația și m-am dus la Beethoven. Părinții mei au venit după o oră, dar nu aveau expresia pe care mă așteptam s-o aibă, nu păreau chiar așa de supărați. Mama m-a îmbrățișat și tata i-a aruncat o privire câinelui, apoi s-a uitat la mine și, în sfârșit, a întrebat:

— E câinele prietenului tău?

Am dat din cap.

— Vrei să-l luăm cu noi?

Am dat din cap.

— O să te ocupi tu de el? O să-i dai de mâncare și o să-l scoți afară în fiecare seară?

Am dat din cap. Doar atunci a zâmbit și a adăugat:

— OK, îl luăm pe Beethoven!

— Uf, Iisuse, Rosario, a intervenit mama, care evident că în mașină făcuse cu totul o altă înțelegere cu tata, ai înnebunit și

tu? Unde-l punem?

— Loredà, a răspuns el, m-am gândit... eu am trăit întotdeauna în familii numeroase. Tatăl tău e bolnav, Beatrice e mai mult plecată, maică-ta are o vârstă... ce vrei să faci, să aștepți să plece și Mimì și să rămâi numa' cu mine? Știi că nu prea îs o persoană de companie...

Mama n-a știut ce să răspundă și custodele a eliberat câinele exact în momentul în care eu îi săream tatei de gât și mama mă îmbrățișa pe mine. Așa că Beethoven a fost nevoit să-și facă drum cu lovituri de bot ca să ia parte la o îmbrățișare familială plină de durere, bucurie, dragoste și rezistență.

O floare în furtună

— Iar aici, în sfârșit, e terasa partea cea mai grozavă a apartamentului! anunță agentul imobiliar și deschide ușa.

Merg în urma lui cu grijă, sunt agitat și emoționat, în fața ochilor îmi apar o mulțime de imagini. Terasa e foarte diferită de cum mi-o aminteam, mai mică, mai sobră, iar toate culorile care-mi umpleau zilele nu mai există. Cu treizeci de ani în urmă peretele era acoperit de o bougainvillea care a colorat minunata noastră vară în violet. Existau ghivece cu mușcate, hortensii și tot felul de alte plante, existau balansoarul, șezlongurile, un coș cu margarete pe care se așezau tot timpul albinele și, într-un colț, lavanda, care mirosea a câmp; pe un perete scund se înălțau florile-soarelui, întoarse cu spatele la noi, pentru că nu le păsa câtuși de puțin de dragostea mea și se uitau drept spre soare.

Acum nu mai există nimic din toate astea, doar un vânt rece fără mirosuri, care pare să măture totul, și ramurile uscate ale unei vechi plante prinse în grilajul de fier care servea pentru susținere. Nu mai există balansoarul, nu mai există șezlongurile, nicio plantă, în afară de câteva frunze galbene risipite pe dalele decolorate. Jos, într-un colț, se află motorul unui aparat de aer condiționat oprit cine știe de când. Acolo, cândva, era așezat un ghiveci mare cu faimoasa „Pernă a soacrei", cactusul, care probabil avea vârsta Morlei și care, asemenea ei, asemenea tuturor celor care în lumea asta ciudată rămân mult timp,

înțelesese că nu poți avea încredere în viață până la capăt și se străduise să-și construiască o platoșă de spini ca să se protejeze.

Fac doi pași și mă aplec să privesc, deși știu că e imposibil ca Morla să mai fie, am dus-o de aici pe vremuri. Cine știe dacă mai trăiește încă, dacă a avut noroc și a găsit un drum mai bun de străbătut.

— Gresia trebuie lustruită, spune băiatul, crezând că privesc starea pavimentului, soarele și agenții atmosferici au deteriorat-o puțin.

Nu-i răspund și privesc în continuare colțul pe care țestoasa și-l alesese ca să tragă cât de des putea câte un pui de somn. Odată dormea așa de profund, că nu și-a dat seama de prezența mea nici măcar atunci când am început să-i mângâi carapacea, nici când i-am șoptit numele. A trebuit s-o lovesc ușor pe carcasă ca s-o trezesc, speriat că a murit; a părut că se întinde și a scos afară mai întâi cele patru labe și apoi capul. Avea încă ochii închiși și am stat încântat s-o privesc, pentru că semăna cu bunica atunci când aținea după-masa, pe scaunul din bucătărie, cu bustul drept, ochii pe jumătate închiși și un zâmbet ciudat pe buze. Bunica Maria dormea fericită în cele mai absurde poziții, dar dacă încercai s-o strigi, se trezea brusc și vorbea cu tine ca și cum n-ar fi adormit niciodată, iar dacă-i atrăgeai atenția că are ochii închiși, se supăra și nega. Fraza ei preferată era „Noaptea nu pot să dorm”, la întrecere cu lamentările matinale ale bunicului, care nu se lăsa și-o dădea de gol. „Marì, zicea, da te-am auzit sforăind!” și atunci ea se enerva, se strâmba și răspundea privindu-mă: „Nu-l băga în seamă, spune numa’ prostii, nici vorbă de sforăit!”

Nu știu de ce generația bunicilor noștri nu reușea să admită că avea nevoie să doarmă și să mănânce, ca toate ființele umane. Poate din cauza războiului crescuseră cu ideea că somnul și mâncarea erau niște răsfățuri decadente.

— Prognoza anunța zăpadă pentru azi, mă întrerupe agentul, cu gâtul înfundat în haină și mâinile în buzunar, în timp ce aruncă o privire distrată spre cer. În orice caz, continuă, balconul, cum vedeți, e frumos și mare, în lunile de vară se poate mânca afară și, în plus, și se întinde peste parapet, dă direct deasupra pieței…

Mă sprijin de zid și privesc jos, piața atât de diferită de cea din

’85. Îmi îndrept ochii spre videoteca lui Nicola, spre locul ocupat acum de o mare pizzerie și mă opresc în punctul unde i-am văzut pentru prima dată pe cei doi băieți, și atunci strâng pumnii, chiar dacă îmi dau seama că o fac cu întârziere.

— Pe terasă bate soarele toată ziua, puteți să puneți un șezlong, adaugă tânărul, și aproape că-mi vine să-i zic să tacă o clipă, pentru că amintirile sunt multe și nu reușesc să le opresc.

Mă desprind de parapet și mă apropii de locul în care mă ghemuiam deseori să citesc sau să scriu. Puțin mai încolo era Viola, care se întindea pe balansoar, cu un fir de lavandă în dinți, să asculte aventurile lui Atreiu, fără să scoată un cuvânt. Închid ochii și trag aer în piept, încercând să simt din nou mirosul acela de cireașă al balsamului pe care ea și-l dădea încontinuu pe buze, dar parfumurile, din păcate, au dispărut odată cu florile și cu vara aceea, și acum pot simți doar mirosul uscat al tencuielii care acoperă o porțiune din perete, și un ușor iz de mucegai care vine din interior.

Aproape uitam un detaliu important: mă întorc brusc spre punctul cel mai îndepărtat al terasei și fac trei pași până acolo, apoi mă întind în afara parapetului, pe partea exterioară a balconului și mă uit la peretele blocului pe care scrie: SFMV, *15 iunie 1985.*

Mă înfior. Nu credeam că inițialele scrijelite de Sasà în seara aceea puteau să învingă timpul și să se întoarcă la mine. Sunt încă acolo, și cine știe pentru cât timp vor mai rămâne încă.

— Firul de la antenă e în cealaltă parte, spune agentul imobiliar, convins că am făcut gestul acela ca să mă conving că există o antenă, care să-mi permită să văd meciurile de fotbal și serialele tv.

Mă întorc și sunt aproape pe punctul să-i râd în față, el își dă seama și mă privește nedumerit, întrebându-se probabil ce anume a spus atât de amuzant.

— Scuzați-mă, sunt bucuros, spun eu, că am găsit ceea ce voiam să găsesc.

Tânărul mă privește uluit.

— Am regăsit niște vechi prieteni, adaug atunci. Apoi îi pun mâna pe umăr și mă întorc înăuntru, fără să mai întorc capul.

Ultima oară când am urcat aici sus cu Viola, am încercat să-i citesc primul capitol din romanul pe care îl terminam de scris, dar ea n-a părut prea interesată. Desigur, era o poveste plină de

limitări și goluri, cu un limbaj inutil de căutat și, poate, lipsit de emoție, dar era ea acolo, eram noi, perioada aceea a vieții noastre care urma să se usuce mai devreme sau mai târziu ca o plantă cățărătoare rămasă prizonieră după moarte.

Nu știu dacă nu i-a plăcut sau dacă se gândea la altceva în ziua aceea, cu Nick Kamen al ei, plecat într-un camping în Emilia-Romagna. Ceea ce știu e că n-am mai putut să-i citesc și să scriu alte capitole, pentru că în septembrie viețile noastre, a mea, a ei, dar și cea a lui Sasà și a lui Fabio s-au schimbat dintr-odată și lejeritatea care însoțise vara aceea s-a rupt ca o floare în furtună.

Rămas-bun, august

În cele din urmă se terminară și lungile seri petrecute în solitudine, cu vocea televizorului care-mi deranja gândurile sau lecturile, cu filmele lui Nino d'Angelo la care bunica se uita cu plăcere până târziu, pe Canalul 21, salatele de orez care rămâneau în frigider trei zile, lupta cu țânțarii și gândacii (am găsit unul în casă și mama a făcut o criză de panică, pe care bunica Maria a fost nevoită s-o potolească plină de avânt, în timp ce tata fugea după insectă prin toată casa cu un Dr. Scholl în mână, sabotul cu care, în realitate, ai fi putut omorî un om), plimbările pe faleză (două) fără să ne oprim vreodată, pentru că tata nu voia să le dea bani celor care se ocupau abuziv cu parcarea mașinilor, și atunci mama bombănea tot timpul, în timp ce eu mă bucuram de briza care intra pe geamul Simcăi, pălăvrăgelile stând pe pat, după prânz, cu Bea, care cine știe de ce vara avea chef să petreacă pun pic de timp cu mine (poate pentru că, în perioada aceea, avea mult timp la dispoziție), cuvintele încrucișate pe care bunica mă obliga să le termin în locul ei, pentru că ea știa să umple numai căsuțele cu două litere (de tipul inițialele vreunui actor faimos, literele pentru o provincie de pe numerele de mașină), privirile aruncate pe furiș bunicului care devenea tot mai scobit la față și gâfâia din nimic, opririle în fața vitrinei de la videoteca lui Nicola, semnele cu *donna* Concetta, care mă saluta de departe, ridicând ușor capul, plimbările cu mama și bunica la micul târg de la Antignano, care

era închis doar în zilele de Ferragosto, după-amiezile petrecute pe stradă doar în compania Bagheerei, privind ferestrele blocurilor care mă înconjurau, enorme cuburi de ciment pline de obiecte și vieți care păreau că dorm, cu jaluzele care uneori de ridicau spărgând liniștea, sau o perdea care flutura la trecerea vreunei brize ușoare, capul alb al lui D'Alessandro care se ițea la fereastră, niște umeri pătați de bătrânețe acoperiți cu un maiou alb, apa dintr-un ghiveci de abia udat care picura pe asfaltul fierbinte încă, la câțiva metri de mine.

Rămas-bun, august.

•

În primele zile din septembrie, ne-am adunat cu toții lângă lacul d'Averno, într-un mare restaurant, administrat de unul din prietenii tatei, ca s-o sărbătorim pe Bea care împlinea optsprezece ani și își luase diploma în iulie, nu prea ușor și cu o notă nu prea mare, stârnind zâmbete doar în familie. Când mă întorceam acasă cu un șapte, mama întreba deseori uimită, de ce nu am luat opt, dar dacă Bea cucerea un șase la matematică sau la italiană, tata aproape deschidea o sticlă de șampanie, atât de mare era fericirea. Am învățat atunci că trebuie să ne educăm cât se poate de repede părinții la mediocritate, ca să nu fim obligați să alergăm toată viață să ne atingem limitele pentru o mult dorită privire admirativă.

Sora mea era îmbrăcată în ocazia aceea cu o rochie turcoaz, lungă până la pământ. Cu o crăpătură care-ți tăia respirația și un decolteu care scotea la vedere tot ce era de scos, așa că de mai multe ori chelnerii au rămas cu ochii la ea și bunica a fost nevoită să-i facă observație nepoatei cu un: „Bea, stai frumos!"

Familia Russo era în întregime, și chiar și bunicul, deși nu se simțea prea bine, stătea lângă mine. Sora mea era însoțită de noul prieten, un oarecare Pino, un băiat palid la față, pe care-l cunoscuse la mare, la Posillipo, și care nu scotea o vorbă și în fața tatei se bâlbâia și părea să se topească la fel ca zăpada la soare. Nu-mi era antipatic, dar Mauro, plin de sine și caraghios cum era, cel puțin te făcea să râzi. Așa că speram că, mai devreme sau mai târziu, el și Bea vor fi din nou împreună.

A fost o seară frumoasă, cu râsete, toasturi, cântece, glume, bancuri, îmbrățișări. Eram fericiți că suntem împreună și fiecare dintre noi a contribuit să facă ziua de naștere specială. Chiar și bunicul, care se comporta cum făcuse întotdeauna, ca și cum

boala nu i s-ar fi cuibărit pe față ca să ne amintească de prezența ei.

Am fost atras de maniera timidă a bunicii de a-și duce furculița la gură, de ochii speriați, cine știe de ce, ai mamei, care rătăceau de la un chip la altul, de vorbele pline de energie și de banalități ale tatei, care în seara aceea a băut puțin mai mult ca de obicei și, în cele din urmă, a pretins ca săracul Pino să-l tutuiască, în ciuda expresiei contrariate a fiicei sale.

Părinții i-au făcut cadoul lui Bea un libret de economii, un soi de caiet, despre care n-am înțeles pe moment ce este. Dar mama a explicat: „Aici sunt bani pentru tine”, a spus, adresându-i-se fiicei, „i-am pus deoparte, de-a lungul anilor, pentru viitorul tău”, și aproape a izbucnit în lacrimi în timp ce o îmbrățișa și continuă: „O să fii întotdeauna mica mea prințesă”, și de data asta Beatrice, poate îmbunată de bani, în loc să se supere, i-a zâmbit dulce. Apoi a intervenit tata, pe un ton puțin prea strident și îngreunat de vin, care nu suporta să se plângă la sărbători. „Bea, mamă-ta-i o plângăcioasă! E doar modul nostru de a a-ți ura noroc în viața pe care te pregătești s-o înfrunți. Nu suntem bogați, dar puținul pe care-l avem e al tău, al vostru”, și m-a privit și pe mine înainte de a da pe gât al nu știu câtelea pahar de vin.

Apoi a venit rândul cadoului meu pentru Bea. După mari ezitări și după ce ascultasem mii de păreri greșite din partea mamei care mă sfătuise, pe rând: egări fluorescenți de culoare violet văzuți în piață, leggings din imitație de piele (pe aceeași tarabă), o pereche de jeanși 501, pentru care ar fi trebuit să-mi vând un rinichi, o pereche de ochelari de soare contrafăcuți stil Ray-Ban (pe taraba de lângă cea cu leggings), o bentiță colorată, o ojă cu sclipici, ochelari în formă de stea mari cât capul meu, o pereche de jambiere (nu se știa când le-ar fi folosit Bea, dat fiind că în familie nu ne împăcăm foarte bine cu sportul, cel puțin cel practicat) și un bikini ieftinit, plin de flori colorate, hotărâsem să fac după capul meu și mă îndreptasem spre singura alegere posibilă, cea care, mai mult ca sigur, ar fi atras o mulțime de priviri uimite.

În realitate aveam un as în mânecă, pentru că de puțină vreme apăruse la chioșcurile de ziare albumul cu Lupul Alberto, benzile desenate care spuneau povestea faimosului lup și a altor tovarăși ai săi, găina Marta în primul rând, care era iubita lui.

Știam că Alberto e singurul personaj desenat pe hârtie pe care Beatrice îl simpatiza, pentru că mi-a povestit odată că citise un fascicul și se distrase foarte mult. Așa că am pus la cale prima mea mare operațiune comercială și m-am dus să negociez cu Nicola Esposito cumpărarea volumelor publicate până în acel moment. Problema e că nu mă prea pricepeam la tratative întrucât tind întotdeauna să-i fac pe plac celuilalt (cerințele părându-mi-se întru totul legitime), așa că, după un sfert de oră m-am trezit în fața unei probleme: nu aveam banii necesari pentru cadou.

Aș fi putut să mă duc la tata, dar știam deja că nu voia să audă vorbindu-se despre bani. Fusese întotdeauna un tip ciudat, când era vorba de cumpărat o mașină pentru mama ca să poată merge la serviciu, nu erau probleme, așa cum a lui a fost, am aflat mai târziu, ideea de a deschide un libret de economii pentru fiică, dar dacă mergeai să-i ceri niște mărunțiș, se tulbura și începea să găsească mii de scuze. Nu puteam să-i cer mamei, pentru că ar fi încercat să mă facă să renunț, obligându-mă să cumpăr perechea de egări violeți, deci, în cele din urmă, m-am dus la bunica, dintotdeauna cea mai ușor de corupt din familie. Eram convins că ar fi trebuit să o rog îndelung, dar ea, după ce m-a ascultat, s-a emoționat și mi-a dat imediat banii care-mi lipseau.

Când Bea a deschis pachetul cu benzi desenate, mi-am ținut respirația, în timp ce cu coada ochiului o priveam pe mama, care-și întindea gâtul. Soră-mea a zâmbit larg și a exclamat un „Uau” din toată inima, apoi m-a chemat s-o îmbrățișez. Tata a luat aparatul de fotografiat și și-a sprijinit ochiul de obiectiv ca să imortalizeze momentul, o rară îmbrățișare între copiii lui. „Vino și tu și mama, veniți toți”, a strigat la un moment dat Bea, și atunci tata a fost nevoit să ceară unui chelner să ne fotografieze.

— Da ce-s, benzi desenate? am auzit-o pe mama întrebând cu o clipă înainte de clic și m-am întors instinctiv să privesc în dreapta mea, exact în timp ce Bea mă săruta pe obrazul stâng.

În fotografie nimeni nu se uită la obiectiv: tata mă privește pe mine care o privesc pe mama, care se uită în jos, spre Lupul Alberto, Bea mă sărută, bunicii îi zâmbesc nepoatei. Singurul care se uită în obiectiv e Pino.

În ciuda atâtor imperfecțiuni este imaginea care mai mult

decât oricare alta îmi amintește adolescenta și familia mea simplă și zâmbitoare, care a reușit să înfrângă greutățile tocmai grație acelei lejerități pe care atunci când eram copil încercam să o combat din toate puterile și care, am descoperit mai târziu, era cea mai mare comoară pe care mi-a lăsat-o.

Mimì cel grozav

În 19 septembrie, ca în fiecare an, familia Russo s-a trezit devreme: era ziua miracolului lui San Gennaro. Sângele se lichefiază de trei ori pe an, în sâmbăta dinaintea primei duminici din mai, în 19 septembrie și în 16 decembrie. Noi însă ne duceam în septembrie, în ziua celebrării sfântului, căruia bunicii îi erau foarte devotați.

În anul acela bunicul n-a reușit să coboare, așa că la ora opt fix ne-am urcat în mașină cu, tata, mama și bunica Maria (care se urca în Simca o dată pe an, tocmai cu ocazia miracolului). După treizeci de minute eram deja în Dom să asistăm la deschiderea seifului în care se afla cutia cu fiolele cu sânge. Bunica și-a făcut imediat semnul crucii, și cu rozariul în mână, și-a început obișnuita litanie, o serie de rugăciuni și implorări la care participa întreaga biserică pentru a invoca miracolul. Dragostea mea pentru știință și astronomie mă împiedica să cred în ceva divin, așa că mi-am urmat familia mai mult pentru că în dimineața aceea nu aveam nimic de făcut.

De când se întorsese din tabără, Sasà părea altul: se răsese în cap, nu scotea o vorbă și era tot timpul serios. Pentru că nu ieșea afară, Fabio și cu mine am mers să-l căutăm în carmangeria lui taică-său, dar Angelo ne-a spus că fiul său era ocupat. A doua zi am sunat la interfon și el mi-a răspuns, pe un ton foarte rece, că nu putea coborî. Sasà cel lipsit de griji, bufon, arogant, golan nu mai exista, în locul lui se întorsese un băiat cu privirea adultă și plin de furie, cu un comportament de marinar american și maxilarul încordat. Fabio a încetat imediat să-și mai bată capul cu asta și nu l-a mai căutat, eu am continuat săptămâni întregi să încerc să vorbesc cu el, dar îmi răspundea de fiecare dată monosilabic și stătea mare parte a timpului singur deoparte. O singură dată s-a hotărât să-mi dea un soi de

explicație, când l-am întrebat dacă voia să se joace cu figurinele. „Mimì, a spus, da' tu vrei să înțelegi că nu mă mai distrează să mă joc cu tine? Am crescut deja!", și m-a lăsat cu cartonașul în mână și cu gura căscată.

După câteva luni legătura noastră s-a întrerupt cu totul și după un an ne-am pierdut din vedere. N-am știut niciodată exact ce se întâmplase. Poate, pentru prima oară în viața lui, se aflase într-o situație dificilă, trebuind să înfrunte băieți mai puternici și mai mari decât el. Poate avea o legătură cu boala mamei sale, despre care am auzit spunându-se că scotea urlete teribile noaptea și apoi își blestema soțul și începea să înjure. Sau, pur și simplu, prietenia noastră se termina, cum se termină toate relațiile. Luni întregi, deși eram atât de diferiți, ne ajutaserăm și suportaserăm, ne sprijiniserăm unul pe celălalt pentru a încerca să înfruntăm ultimele trepte pe care intram în lume.

Poate nu prietenia noastră se terminase, ci copilăria.

•

Când am revăzut-o pe Viola, am amuțit. Părea să se fi transformat, cu părul lăsat pe spate devenit de culoarea mierii, pielea arămie, era îmbrăcată cu jeanși foarte scurți (ca Daisy din *Hazzard,* verișoara lui Bo și Luke, care mie și lui Sasà ne plăcea foarte mult și care uneori devenise actrița protagonistă în fanteziile mele nocturne) și o pereche de tenișI Superga galbeni.

Mi-a venit în întâmpinare cu un zâmbet radios (chiar dacă mai purta încă aparatul dentar) și m-a strâns tare în brațe. Părea alta, nu numai ca înfățișare, dar și pentru că afișa o siguranță pe care înainte n-o avea. Probabil vara îi dăduse o conștiință de sine și de cât era de frumoasă, cert e că mi s-a părut că n-o cunosc și că fata aceea care mă îmbrățișa era deja o femeie care n-avea nicio legătură cu mine, la fel ca sora mea Bea.

Dar a fost foarte drăguță spunând că trebuie să ne întâlnim cât mai repede, pentru că voia să-mi vorbească și să asculte romanul, ceea ce m-a mirat mult, pentru că mă gândeam că nici măcar nu-și mai amintea de povestea mea.

— Și-apoi trebuie să ne ținem promisiunea, a spus înainte să plece.

— Care promisiune?

— Morla…

De aceea, în dimineața aceea, în Dom, eram euforic, trebuia

să o revăd în prima parte a după-amiezii; aveam întâlnire în casa soților Scognamiglio, care urmau să se întoarcă din vacanță la sfârșitul săptămânii. I l-aș fi dus și pe Red, care în luna petrecută în casa Russo își dublase greutatea. În realitate, îmi promisesem să-i dau puțin de mâncare, o dată pe zi, pentru că știam că peștișorii roșii pot mânca până le plesnește stomacul și că prea multă mâncare ar fi făcut ca apa să devină noroioasă. În primele zile lucrurile au funcționat, peștișorul era sprințar, iar apa limpede; până când a intervenit bunica, care a stabilit că sărmanul Red era debil. „Aș vrea să te văd pe tine că mănânci o singură dată pe zi!” exclamase, destituindu-mă din funcție și începând să-l hrănească pe ascuns, când eu nu eram acasă. Mi-am dat seama, pentru că seara găseam apa neagră și pe sărmanul Red gâfâind la suprafață în căutarea oxigenului.

— Iar i-ai dat de mâncare lui *Carassius auratus*? o întrebasem de mai multe ori, dar ea m-a privit cu o expresie de panică, așa că m-am văzut nevoit să renunț, cu rezultatul că la sfârșitul verii Red părea să se fi transformat într-un crap.

După o jumătate de oră de litanie, tata și-a înăbușit un oftat, m-a prins de braț și a întrebat:

— Mimì, ce zici, o ștergem? și mi-a făcut cu ochiul.

Am dat din cap amuzat și după un scurt semn făcut femeilor, ne-am îndreptat cu destulă greutate spre ieșire.

— O să le așteptăm aici, a spus când am ajuns afară, înăuntru nu se respiră.

— Nu te interesează ceremonia? am întrebat.

— Nici vorbă, oricum miracolul se întâmplă.

— Tu crezi în asta? am vrut să știu în timp ce căutam un loc ferit de mulțime.

— Păi nu m-am gândit niciodată, a răspuns liniștit.

Tata făcea lucrurile, pentru că așa trebuia, accepta ceea ce viața îi aducea zi după zi, fără să obiecteze. Și cine știe dacă n-avea dreptate?

— Sper ca sângele să se lichefieze, asta da, a adăugat cu țigara care-i atârna pe jumătate îndoită din gură, ca lui Jigen, prietenul lui Lupin.

Nu fusese niciodată un mare fumător ca bunicul, mai mult îi plăcea să-și dea importanță în anumite ocazii. Și aceea era una din ele, stătea în fața bisericii zâmbind pe sub mustață (care deseori mă duceau cu gândul la Tom Selleck din *Magnum P.I.*),

îmbrăcat cu o cămașă albă cu două numere mai mare, jeanși negri, ținuți cu o curea din imitație de piele, crăpată în jurul găurilor, și niște mocasini de lac pe care-i folosea doar de două-trei ori pe an. Pe nas avea o pereche de ochelari imitație de Ray-Ban (care aveau să devină foarte la modă în anul următor grație lui Tom Cruise și filmului *Top Gun*) și privea în jur cu un aer fals plictisit. Pe-atunci nu puteam să-l înțeleg, în fond, eram un copil ingenuu, dar cu ochii de azi, cred că, în spațiul acela, Rosario Russo era interesat să admire frumusețea doamnelor puse la patru ace, care, pe neașteptate, ieșeau afară din cauza căldurii, scoțând de pe ele șaluri de mătase, fulare, pălării și jachete.

— S-a întâmplat vreodată ca sângele să nu se lichefieze? am întrebat obligându-l să-și ia privirile de la o femeie bine făcută care-și ștergea sudoarea cu degetul arătător vârât în șănțulețul dintre sânii ei mari.

— Să zicem că atunci când nu s-a lichefiat s-au întâmplat întotdeauna tragedii, a spus, și a atins micul corn pe care-l purta atârnat la încheietura mâinii, apoi a tras ultimul fum și și-a netezit mustața.

— Tati, nu-mi spune că crezi în superstiții!

— Or fi poate superstiții, dar e mai bine ca miracolul să aibă loc. Nu știu dacă e adevărat, nu-mi aduc aminte, dar se spune că în 1980 nu s-a lichefiat… a răspuns el și m-a privit.

Eram încă prea mic ca să asociez un eveniment dramatic cu un an anume, așa că l-am privit fără să înțeleg.

— Cutremurul, Mimì, ți-l aduci aminte? a spus atunci el.

Cum să nu! Îmi amintesc că tata m-a luat în grabă în brațe, dar cum mișcarea seismică nu se termina, le strigase tuturor să se așeze sub rama ușii (până azi mă întreb la ce putea servi, sigur e că nu putea să cadă tot blocul și să rămână în picioare doar rama micii noastre uși care despărțea dormitorul de camera de zi). El însă era capul familiei și dacă zicea „toți sub ușă”, toți mergeam sub ușă. Mama plângea, bunica spunea obsesiv rozariul, bunicul își ținea ochii închiși pe jumătate și-și acoperea urechile cu mâinile, ca și cum ar fi putut în felul acesta să se convingă că nu era niciun cutremur. Bea nu scotea un cuvânt, tata privea pereții cu o expresie îngrijorată, eu îl priveam pe tata. Apoi mama a început să urle: „Se prăbușește totul, se prăbușește totul, se prăbușește totul!” – chiar dacă nu

se prăbușea nimic – și atunci tata, care știa întotdeauna ce să facă s-o calmeze, îi dăduse o palmă în plină față. Era prima oară că îl vedeam lovind-o pe mama, dar era și prima oară că asistam la un cutremur. În orice caz palma a avut meritul de a întrerupe brusc criza isterică a mamei, care-și vârâse capul sub brațul soțului și tăcuse.

Din fericire și cele mai teribile nouăzeci de secunde din viață, mai devreme sau mai târziu, se termină; când pământul s-a oprit din tremurat, ne-am privit năuciți o clipă, cu privirile pline de frică și bucurie, apoi tata a urlat: „Afară, toți!”

Cât ai zice pește eram afară împreună cu alte familii care strigau, plângeau și alergau înnebunite. Eu eram în brațele mamei, iar Beatrice era cu tata. Tot blocul era acolo, oameni în chiloți, în papuci de casă, în pijama, care plângeau și priveau în jur pierduți. Întregul cartier ieșise în stradă, cum se întâmpla doar pentru marile sărbători de zonă. De data aia, însă nu era nimic de sărbătorit, în afară de faptul că erau încă în viață.

— Ne dorim ca sângele sfântului martir să se lichefieze repede, am spus, și tata a izbucnit în râs.

•

Viola n-a venit după prânz.

Am stat s-o aștept o oră la Scognamiglio, cu Red care înota în bolul lui și manuscrisul romanului sub braț.

Personajele nu aveau numele noastre: Viola, de exemplu, devenise Alice, în cinstea uneia din cărțile mele preferate, în timp ce eu mă numeam Mattia, în cinstea lui Pascal al lui Pirandello. Inutil să spun că Alice și Mattia, după diferite peripeții, se logodesc, și în după-amiaza aceea aș fi vrut să-i citesc tocmai fragmentul acela semnificativ.

M-am gândit că poate fusese oprită de mama ei și că va veni imediat ce va putea, așa că m-am ocupat de Morla, i-am dat obișnuita frunză de lăptucă și am stat s-o mângâi pe cap în timp ce mă uitam la cerul care devenea tot mai întunecat. Părea că o să plouă dintr-o clipă într-alta, așa că m-am ridicat și am început să mă învârt prin camere, asta și pentru că știam pe de rost biblioteca și terasa, dar puțin despre restul casei și foarte puțin despre locuitorii ei, perechea aceea de bătrâni care nu erau niciodată acolo.

Într-un colț al salonului, m-am apropiat de un glob mare de lemn, pe care odată Sasà se distrase să-l învârtă nebunește, m-

am așezat pe divanul de brocart și m-am pierdut în contemplarea unui tablou, atârnat lângă fereastră, un țărm de mare la apusul soarelui. Sub pictură era o măsuță de sticlă pe care se afla un vas mare de ceramică decorat cu flori. M-am uitat la ceas, am pufnit, apoi m-am ridicat și m-am dus spre coridor (pe care l-am parcurs atingând cu degetul biblioteca) ca să ajung, în sfârșit, în baie. Într-un dulăpior se aflau toate obiectele de folosință cotidiană aranjate în ordine: aparatul de bărbierit, un pămătuf, spuma de barbă Proraso, apă de colonie, o pungă de vată, apa de trandafiri (pe care o folosea și mama, și pe care odată o încercasem, convins că mirosea cu adevărat a trandafiri) o cutie de bețișoare pentru urechi, acetonă, mai multe sticluțe de ojă, o pastă de dinți nouă.

Am intrat apoi în camera de lucru a amiralului și m-am așezat la marele birou de cristal, așezat pe covorul persan, în centrul încăperii. Pe peretele din dreapta era o altă mică bibliotecă, în care se afla enciclopedia Treccani și mai multe volume de drept, altele de navigație și câteva care nici nu înțelegeam despre ce vorbeau. Am stat puțin acolo până când m-a trezit un tunet puternic. Am alergat pe terasă exact în momentul în care primele picături începeau să cadă pe dalele de gresie și m-am întins peste parapet încercând să înțeleg dacă norii negri care se înghesuiau deasupra pieței mi-ar mai fi lăsat un pic de timp sau aș fi fost nevoit să mă închid în casă, când mă întorceam la mine. Și atunci i-am observat încă o dată pe cei doi tipi care priveau în jur. De data asta păreau nervoși, se uitau des la ceas și vorbeau mult între ei.

Dacă în clipa următoare n-aș fi văzut-o pe Viola alergând să se adăpostească, de mână cu un băiat pe care nu-l cunoșteam, poate că aș fi încercat, în sfârșit, să înțeleg cine sunt și de ce își petrec timpul studiind zona și intrarea pe strada noastră, poate aș fi vorbit într-adevăr cu tata, aș fi încercat să-l avertizeze din nou pe Giancarlo, sperând că de data asta era pregătit să mă asculte. Dar am simțit doar furia care-mi urca prin vene și m-am îndepărtat brusc de parapet, am luat bolul și am coborât acasă să-l pun pe sărmanul Red în locul în care își petrecuse toată vara.

— Da’ nu trebuia să i-l dai prietenei tale? a întrebat mama îngrijorată că va trebui să suporte pentru totdeauna prezența peștelui în casă, dar eu n-am răspuns și m-am urcat din nou

furios la Scognamiglio, am luat-o pe Morla și i-am spus: „Vara s-a terminat, draga mea prietenă, iar eu îmi țin promisiunile.” Am închis din nou ușa de la casă în spatele meu și m-am furișat afară cu țestoasa în mână, în direcția pieței, unde cei doi indivizi mai priveau încă în jurul lor, fumând țigară după țigară. Din cer s-a auzit un bubuit și imediat după aceea ploaia s-a întețit, cum nu se mai întâmplase de mult. Picăturile cădeau cu un bufnet surd pe stradă și în curând în aer s-a simțit un miros puternic de asfalt ud. Morla se retrăsese sub carapace, pentru că eu alergam prin ploaie fără să mă interesez de ea. Alergam ca să-mi alung furia și dezamăgirea, ca să șterg vara aceea petrecută așteptând ca Viola să se întoarcă și scriind o poveste care exista doar în imaginația mea. Alergam ca să ies o dată pentru totdeauna din viața aceea care nu-mi dăruia niciodată nimic, ca să mă eliberez de speranța care până atunci mă ținuse nemișcat, în așteptare.

Am ajuns în fața parcului de la Floridiana ud leoarcă, cu părul lipit de cap, tricoul verde cu Hulk pe care puteam să-l storc, ochelarii aburiți și espadrilele grele și pline de apă. Am intrat pe aleile mărginite de copaci, iară să-mi pese de bălțoacele din drumul meu și am căutat un loc izolat, chiar dacă parcul se golise. Am intrat într-un boschet și m-am așezat pe frunzele ude și pline de noroi, sub un stejar uriaș care mă apăra de furtună. În aer se simțea miros de pământ și de mușchi. Am pus-o pe Morla lângă o rădăcină groasă și am așteptat.

Nu s-a mișcat, ținându-și capul și labele în siguranță sub carapace. Atunci am vârât mâna în terenul noroios și am spus:

— Hai, sunt eu aici, nu-ți fie frică, nu face ca tata, care-i terorizat de libertate. Tu ești mare, ai trăit mult, ești înțeleaptă și știi care-i cel mai bun lucru.

Morla nu se mișca, așa că am închis ochii și am stat liniștit ascultându-mi respirația și ploaia care cădea pe frunziș și pe trunchiuri, gândindu-mă din nou la Viola, care se îndepărta zâmbitoare cu altul, și la Sasà, care nu mai voia să știe de mine. Când i-am deschis, ploaia se amesteca pe fața mea cu lacrimile, și Morla scosese capul și picioarele și se pregătea să facă primul pas.

— Du-te, micuțo! am îndemnat-o și ea a părut aproape că se întoarce să-mi ceară voie. Ești liberă, în sfârșit, am adăugat și m-am simțit euforic, ca și cum gestul ei de curaj era în parte și

al meu, mă privea și pe mine.

Țestoasa s-a îndreptat hotărâtă către un tufiș aflat la jumătate de metru și eu am zâmbit, mâine va răsări din nou soarele și o zi nouă ne-ar fi așteptat pe mine și pe Morla.

— Să ai noroc, prietenă de-o vară, am șoptit ridicându-mă încetișor ca să nu o sperii, apoi m-am îndepărtat fără să mai întorc capul.

— Hei, Mimì cel grozav.

Vocea lui Giancarlo m-a trezit. Ajunsesem acasă fără ca măcar să-mi dau seama.

— Ce faci, ești ud leoarcă! Vino aici! și mi-a făcut semn de sub un balcon.

M-am apropiat de el. La câțiva metri distanță *donna* Concetta se refugiase și ea sub un balcon cu sacoșa ei.

— De ce nu te adăpostești? a întrebat Giancarlo.

— Nu-i decât ploaie…

— Așa-i, a comentat, a trebuit să cobor să trag capota de la Mehari, altfel ar fi fost prăpăd. Și, în plus, în noaptea asta Bagheera n-ar fi știut unde să doarmă… a zâmbit el. Când începe școala? a vrut apoi să știe.

Își ținea mâinile în buzunar și se uita la mașinile parcate pe care ploaia bătea toba.

— Peste câteva zile.

— Și Sasà?

— Nu ne mai vedem…

S-a întors să-mi caute privirea. Am ridicat din umeri și am spus:

— Nu vrea să stea cu mine.

— I-ai făcut ceva?

— După câte știu eu, nu. Așa s-a întors din tabăra de vară.

— L-ai întrebat care e motivul?

— Nu chiar.

— Ar trebui s-o faci, a spus hotărât. Cu prietenii trebuie vorbit, Mimì, lucrurile trebuie spuse, lămurite. Altfel îi pierzi fără să știi de ce.

— Suntem foarte diferiți, am obiectat.

— Și ce-i cu asta? Poate că fiecare din voi crește altfel, că veți avea vieți diferite și îndepărtate, dar faptul că ați împărțit o parte fundamentală a existenței voastre, ei bine, asta n-o să puteți uita niciodată. Spune-i-o prietenului tău.

Am dat din cap și el a început să-și curețe ochelarii uzi cu o batistă, înainte să mă mai întrebe:

— Și Viola?

De data asta n-am răspuns.

El a oftat și a schimbat vorba:

— Luni aș vrea să merg la concertul lui Vasco…

— Chiar?

— Da, dacă n-o să fiu reținut în redacție, ca de obicei.

— Am tot vrut să te întreb despre munca ta, dacă te pasionează, am profitat ca să-i spun.

— Mult, a răspuns imediat.

— Și nu ți-e frică?

— Nu, de ce ar trebui să-mi fie frică?

Am ezitat, apoi am hotărât să-mi dau drumul.

— De Camorra. N-o combați?

De data asta m-a mângâiat pe cap.

— Da’ ce știi tu despre Camorra? a întrebat apoi. În orice caz, nu, nu combat Camorra, pentru asta sunt judecătorii și polițiștii.

— Dar scrii despre ea…

— Da, așa-i, scriu. Iar să scrii e minunat, credeam că ai înțeles, a răspuns cu o lumină ciudată în ochi. Îți permite să le povestești oamenilor, să dezvălui faptele. Ca să poată alege, oamenii trebuie să știe. Și un adevărat jurnalist asta ar trebui să facă: să scrie, să povestească, să informeze, să provoace discuții.

Eram pe punctul de a încerca să-i spun despre cei doi tineri ce stăteau deseori în capătul străzii, dar, observându-mi ezitarea, mi-a luat-o înainte.

— Povestea aia pe care o scriai…

— Cred că am terminat-o… sau aproape, am răspuns imediat.

— Grozav, a exclamat, atunci îmi faci un minunat dar de ziua mea!

— E ziua ta? Ce veste uimitoare. La mulți ani! și am sărit să-l îmbrățișez.

A părut șocat de gestul meu, pentru că s-a dat înapoi instinctiv, poate pentru ca să nu fie udat, dar în cele din urmă m-a îmbrățișat și el și a comentat ca de obicei:

— Mimì cel grozav…

— Câți ani împlinești? am vrut să știu după ce m-am desprins din brațele lui.

— Douăzeci și șase.
— Te credeam mai în vârstă, am spus cu sinceritate.
— Ochelarii mă îmbătrânesc, a răspuns zâmbind.
— Da, ar putea fi o explicație.
Apoi mi-am privit mâinile și am adăugat, încurcat:
— În zilele următoare o să-ți aduc darul…
— Grozav…
— În orice caz, cred că trebuie să schimb finalul poveștii mele. Mă gândisem la o soluție romantică, dar în acest moment nu am chef să vorbesc despre romantism. Dar nu știu cum s-o modific.
Giancarlo a părut mulțumit.
— Să nu-ți fie frică să schimbi, Mimì, dimpotrivă, fă-o des, în scrisul tău și în viață, și mi-a dat un bobârnac afectuos pe obraz. Apoi a ridicat privirea spre cer, ochelarii i s-au ridicat pe nasul încrețit și a comentat: Acum mă duc, a încetat ploaia. Ne vedem deci curând, și s-a îndepărtat cu un salt.
Era deja la câțiva metri depărtare, când și-a întors capul:
— Mimì…
— Da…
— Finalul… ai putea să-l lași deschis mai multor posibilități. Nu ești obligat să găsești neapărat o soluție ca să-l mulțumești pe cititor, nu toate poveștile au un final fericit, și mi-a tras cu ochiul.
E adevărat, Giancarlo, nu toate poveștile au un final fericit.

23 septembrie 1985

23 septembrie era seara marelui concert al lui Vasco Rossi la Napoli, în turneul *Cosa succede in città.* Deoarece soră-mea ieșise cu Pino (da, cei doi rezistau, din păcate), în timp ce așteptam cina, am pus caseta (copia pe care avusesem grijă s-o înregistrez pentru mine) în walkmanul lui Bea și m-am întins pe patul părinților mei, cu lumina stinsă, imaginându-mi că mă aflu acolo, în fața scenei marelui rocker împreună cu Giancarlo, singurul prieten care-mi rămăsese.
Sasà nu mai făcea parte din viața mea, cu Fabio încercasem să petrecem o după-amiază în aer liber, dar ne dăduserăm imediat seama că nu prea mai avea sens să stăm împreună, și

Viola, ei bine, ea mă aruncase ca pe un ambalaj golit.

Așa că, în seara aceea, am reușit să simt că furia cu care cânta Vasco era și a mea, și când s-a auzit chitara electrică din *Deviazioni,* am început să-mi mișc picioarele în sus și-n jos, în timp ce loveam cu pumnii salteaua. Dacă o fi intrat cineva, atras de zgomotul pe care-l făceam, nu mi-am dat seama, așa cum mă aflam cu căștile pe urechi, muzica dată la maximum și ochii închiși. De fapt, era prea puțin probabil să apară ai mei, seara, în casa Russo, toată atenția era captată de televizor. Notele melodiei *Portatemi Dio*[31] m-au ajutat să iau o hotărâre grea, dar corectă: i-aș fi făcut cadou lui Giancarlo, pentru ziua lui, care fusese de curând, costumul lui Spider-Man, pe care-l iubeam atât de mult. N-avea importanță că nu era mărimea potrivită, nu mă așteptam să-l îmbrace, dar era un lucru la care țineam și mi se părea just să i-l dau lui. „De ani întregi sunt în căutarea zadarnică a superputerilor și supereroilor, dar nu le-am găsit nici pe unele, nici pe ceilalți. Pentru mine tu ești cel mai aproape de ceea ce este un erou, e normal să ții tu costumul". Așa o să-i spun.

Apoi au urmat cântece ca *Toffee* sau *Ogni volta*[32] și atunci m-am potolit și am început să plâng pe întuneric, încercând să înving durerea pe care nu reușeam să mi-o smulg din piept. Bunica n-avea dreptate: iubirea nu îți ia ceva, cel mult iubirea te face să devii buimac, cum îmi spunea tata, pierderea e singurul lucru care te face cu adevărat să te rătăcești. Pe patul acela eu aveam de-a face cu o pierdere, pierderea unei iubiri, a unei prietenii, a unui loc care devenise cuibul unei perioade din viață, pe care simțeam că sunt pe cale să o părăsesc pentru totdeauna.

Când mă gândeam la casa lui Scognamiglio, îmi venea în minte Morla și asta, dacă era posibil, mă făcea să mă simt și mai rău. Adevărul e că mi-am regretat imediat gestul, nu numai pentru că domnul Scognamiglio s-a supărat pe tata, susținând că era vina lui că țestoasa dispăruse, ci mai ales pentru că începusem să bănuiesc că Morla nu știa să trăiască în libertate. Așa că în dimineața următoare alergasem din nou în parcul de la Floridiana, dar nici urmă de țestoasă.

Era trecut de opt când a sunat cineva la ușă. Nu mi-am dat

[31] Aduceți-mi-l pe Dumnezeu.

[32] De fiecare dată.

seama de nimic, prins cum eram de cuvintele cântecului *Siamo solo noi*[33], așa că atunci când m-am trezit cu Viola în cameră era cât pe-aici să mă înec cu salivă din cauza uluirii.

— Mimì, cu chestia aia pe urechi nu auzi nimic, *donna* Concetta te strigă de zece minute de afară ca să-ți spună că Viola vrea să-ți vorbească, a spus mama aprinzând lumina și invitând musafira să intre, înainte de a închide ușa în spatele ei.

M-am sculat brusc, cu inima bătându-mi nebunește și o expresie uimită pe față.

— Am venit să-l iau pe Red, a spus ea, și speranța, care îmi dăduse târcoale o clipă, a dispărut brusc.

— E în bucătărie, am răspuns rece și am profitat de tăcere ca să mă frec la ochi, sperând că Viola n-o să-și dea seama că am plâns.

Era îmbrăcată cu o fustă largă, o bluză fără mâneci, iar în picioare avea pantofii de pe vremea când era punkistă. Era mai frumoasă și mai elegantă decât de obicei.

— În realitate aș vrea și să vorbesc cu tine, a mai spus.

— Despre ce?

— Despre mine, despre noi.

Ar fi trebuit s-o invit să se așeze pe patul alor mei, dat fiind că aveam camera la dispoziție, dar mă rușinam prea tare de casa mea, care dintr-odată mi s-a părut foarte tristă. În plus îmi imaginam comentariile din camera de zi, așa că am lăsat walkmanul, mi-am pus espadrilele și am condus-o la ieșire, pregătit deja s-o apăr de atacurile familiei. Din fericire n-a fost nevoie: bunicul și tata continuau să se uite la televizor, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, femeile păreau foarte ocupate să gătească. Când am luat în mâini bolul lui Red, mama s-a întors și a întrebat:

— Ești sigură că nu vrei nimic? Puțin suc de portocale? Vrei să mănânci cu noi?

Viola a zâmbit stânjenită lăsând să se vadă ca de obicei aparatul dentar, cu mâinile încrucișate pe piept și bustul puțin înclinat, a mulțumit și a refuzat cu amabilitate invitația. În clipa următoare eram deja în stradă.

— Să ne așezăm aici, a spus arătând treapta de marmură a blocului și înainte de a se așeza și-a strâns fusta.

Mai avea încă puțin bronz, care-i făcea picioarele de culoarea

[33] Suntem doar noi.

grâului, iar pe buze i se simțea un irezistibil parfum de cireșe.

Am pus bolul cu peștele între noi și m-am așezat și eu. Cuvântul *iubește* se vedea sus, la câțiva metri, la fel ca Bagheera, care, tolănită pe o mașină, și-a ridicat capul și s-a uitat lung la noi. Viola mi-a adresat un mic zâmbet, la care eu n-am răspuns, a tras aer în piept și a început:

— Pe ultimul meu prieten îl chema Gabriele, apoi s-a oprit să mă privească.

Am încercat să nu-mi mise niciun mușchi al fetei, chiar dacă verbul la trecut m-a făcut să tresar.

— Nu spui nimic? Știai că am alt prieten?

— Scuză-mă că te întrerup, am spus și m-am ridicat brusc; deasupra noastră domnul D'Alessandro ne pândea fără jenă. Ce viață inutilă și plictisitoare trebuie să aveți, ca să stați în fiecare zi s-o priviți pe a altora de acolo de sus! am găsit în sfârșit curajul să-i spun, făcând-o pe Viola să râdă în hohote.

Bătrânul și-a tras capul înapoi mai repede decât Morla când îl simțea pe Sasà primprejur, și eu m-am așezat din nou.

— Scuză-mă, dar am hotărât să fac puțină curățenie în viața mea…

Ea n-a părut să înțeleagă și a continuat:

— Cu Samuel am terminat de mai multă vreme, s-a purtat foarte urât cu mine, atunci am încercat să mă răzbun, să-l uit, și m-am combinat cu Gabriele. Dar a fost inutil, nu-l iubeam, îl iubesc în continuare pe Samuel și…

— Viola, nu înțeleg ce vrei de fapt de la mine, am avut puterea s-o întrerup.

Ea s-a blocat și mi-a privit buzele înainte de a mi se uita în ochi. Puțin mai încolo, un băiat s-a urcat pe un scuter și a pornit motorul pedalând. Gazul de eșapament a ajuns până la noi, în timp ce Viola răspundea cuvintelor mele.

— Știi, în timpul verii, m-am gândit de mai multe ori la sărutarea noastră și am ascultat mereu caseta lui Vasco, pe care mi-ai dăruit-o, și… fraza aceea pe care mi-ai scris-o, dedicația, ți-o aduci aminte?

— Dacă aș fi un supererou, singura mea misiune ar fi să te protejez, am răspuns pe nerăsuflate.

A zâmbit și a spus:

— Uite, vezi? Problema e că alți băieți nu sunt așa romantici și… adică… uneori mi-ar plăcea să am pe cineva ca tine

alături...

Apoi n-a mai spus nimic și s-a concentrat asupra lui Red, care se agita în vasul lui. Inima a început să-mi bată din nou fără nicio regulă și am întins mâna spre a ei.

— Prietenia ta e unul din lucrurile cele mai prețioase pe care le am, și nu vreau s-o pierd... a adăugat, privind în jos și împletindu-și degetele cu ale mele.

La vorbele alea, am dat afară tot aerul pe care-l reținusem în plămâni și am spus:

— Viola, eu cred că ar trebui să ai mai mult respect față de prietenia noastră, dacă ții atât de mult la ea.

A părut impresionată de cuvintele mele și a tăcut privind asfaltul. Între timp, *donna* Concetta, după ce și-a așezat taraba între două mașini parcate, a închis scaunul pliant și l-a luat sub brațul cu care ducea obișnuita sacoșă, apoi, înainte să se îndrepte spre piață, ni s-a adresat:

— Copii, și ne-a trimis și un zâmbet știrb, stați tot timpul împreună voi doi, țineți unu la altu', da' de ce nu vă apucați să vă iubiți în loc să vorbiți tot timpul? Io chiar că nu vă-nțeleg pe voi, tinerii! Rămâneți cu bine, ne vedem mâine, și a dispărut la capătul străzii.

Viola m-a privit și a izbucnit în râs, iar eu, în fața zâmbetului ei plin de naturalețe, n-am putut rezista și am început să râd și eu. Apoi am fost nevoiți să ne ridicăm, ca să-i dăm voie unei mame cu căruciorul să intre în bloc. Când am fost iarăși singuri, ne-am așezat și ea a început din nou să vorbească:

— Problema e că sunt confuză, uneori ești atât de plictisitor și nu-mi placi; alteori însă, pari mai mare și decât Samuel și decât alții care o fac pe adulții. Ești ciudat... a adăugat și mi-a privit din nou gura.

— Eu sunt eu, Viola, am spus, sunt mereu același, de fapt...

Un gândac s-a urcat pe marginea trotuarului la un metru de noi, iar Bagheera a căscat zdravăn, înainte să scoată limba și să se dedice ședinței serale de spălare.

— Îmi vine să te sărut, a admis mângâindu-și coapsa.

Inima a început din nou să-mi bată nebunește.

— De ce? am avut luciditatea să întreb.

— Nu știu de ce, și a ridicat vocea, e o perioadă ciudată, dar știu că atunci când sunt cu tine, mă simt bine și...

N-am lăsat-o să termine și m-am repezit la buzele ei. N-a

părut să fie luată pe neașteptate și și-a vârât iarăși limba în gura mea, și încă o dată am avut senzația că mă înec în timp ce încercam să-mi ridic ochelarii. Apoi, foarte repede sărutarea aceea a devenit lucrul cel mai frumos care mi s-a întâmplat vreodată și privind cu coada ochiului mi s-a părut că *iubește* s-a iluminat și a început să pâlpâie.

Nu pot spune cât a durat, dacă cinci minute sau treizeci de secunde, știu doar că a fost o scânteie neașteptată care a aprins noaptea și viața mea. Știu că lucrurile frumoase se întâmplă pe neașteptate, uneori exact atunci când ai încetat să le mai dorești, cum spusese Viola odată sus, pe terasă.

Poate ne-am fi sărutat toată seara și apoi, în sfârșit, am fi devenit o pereche și am fi așteptat o altă plecare a familiei Scognamiglio ca să ne întoarcem din nou acolo sus, în cuibul nostru, să facem dragoste pentru prima oară. Nu știu. Pentru că, din capătul străzii o parte din creierul meu a auzit cântecul nostru preferat, al meu, al Violei și al lui Giancarlo. *Una splendida giornata*[34], cânta Vasco, în timp ce, în întuneric, puțin mai încolo ziaristul își parca mașina. Și o altă parte a creierului meu, sunt sigur de asta, în timp ce continuam s-o sărut pe Viola, s-a gândit și că prietenul meu trebuia să fie la concert în momentul acela.

Giancarlo Siani a avut doar timpul să închidă casetofonul, dar n-a reușit nici măcar să pună piciorul afară din mașină. Un pocnet surd, și apoi un altul, și încă unul, și limbile noastre au încetat să se miște, și gurile s-au desprins, trupurile au sărit în picioare, și mâinile s-au căutat în timp ce ochii se căscau uluiți către întunericul unde trebuia să se afle supereroul meu.

O împușcătură, apoi o alta și o alta imediat după aceea, și eu și Viola ne-am trezit despărțiri, și tata a ieșit din casă în papuci, Bagheera a țâșnit jos de pe mașină și a dispărut în întuneric, capul lui D'Alessandro și-a făcut din nou apariția, și până și domnul Iacobelli, de la etajul șapte, a ieșit. O altă împușcătură, și încă una, și din nou, și mama urla, și o doamnă din blocul de vizavi urla, și Viola mă privea fără să înțeleagă, și tata alerga afară, și bunicul ieșise în ușă cu perfuzia în brat, sărmanul Red înota înnebunit în apa care vibra din cauza împușcăturilor, bunica întreba de Bea și mâinile mamei îmi acopereau fața, în încercarea de a mă apăra.

[34] O zi splendidă.

Și apoi s-a făcut liniște, un soi de apnee teribilă care a durat doar o lungă clipă, pentru că pe cea următoare a furat-o o altă împușcătură, care a luat tot restul: timpul, care a încetat să mai fugă, și pe Viola, care dintr-odată nu mai era lângă mine. A luat cea mai frumoasă sărutare a mea, gustul de cireșe pe care-l aveam încă pe buze, poveștile de vară cu Giancarlo. A luat povestea mea, care din ziua aceea va rămâne închisă într-un sertar, și terasa soților Scognamiglio, care au ieșit și ei, exact în locul în care erau scrijelite inițialele noastre. A luat privirea mea de copil, experimentele, jocurile cu figurine și Super Santos, colecțiile, cărțile pentru copii, i-a luat pe Sasà și pe Fabio, cântecele lui Vasco, copilăria mea și pe cea a Violei. A luat planurile ciudate, maniera mea căutată de a vorbi, obsesia pentru benzi desenate, cinematograful și superputerile. A luat costumul lui Spider-Man, pe care ar fi trebuit să-l dăruiesc eroului meu, și dragostea pentru orașul meu.

Mi l-a restituit doar pe Giancarlo, care stătea acolo, la douăzeci de metri de mine, cu un tricou alb pe el, în adorata lui Mehari găurită de proiectile, ghemuit, cu un picior ușor ridicat, capul atârnându-i într-o parte și o dâră de sânge pe chipul care-și pierduse obișnuitul zâmbet.

Marea lucește mereu, mâine e deja duminică și poate, poate ninge

— Asta-i tot, spune, în sfârșit, agentul imobiliar în timp ce ne îndreptăm spre ușă. În ceea ce privește prețul, ține să clarifice, când ajungem pe palier, putem să încercăm să coborâm puțin. Nu prea mult, pentru că, după cum vedeți, apartamentul e foarte frumos, dar ceva se poate face…

Stă pe loc privindu-mă și așteptând să pun întrebarea fatală.

Continui să-l privesc fără să răspund și atunci el își vâră mâna în buzunarul de la haină și scoate o carte de vizită pe care mi-o oferă cu o falsă nepăsare.

— Pentru orice altă informație, nu ezitați să-mi telefonați, spune. Iar, dacă vă interesează, pot să vă fac rost și de planul apartamentului…

Tot nu scot nicio vorbă și atunci el renunță.

— Bine, să coborâm, și se uită la ceas, pentru că peste puțin am o altă întâlnire, și vâră cheia în broască.

În momentul acela ușa din fața noastră se deschide și apare o adolescentă de vreo cincisprezece ani, cu părul castaniu deschis care-i cade drept pe umeri, un tricou negru sub o vestă de piele, jeanși strâmți și rupți pe genunchi și ghete în picioare. Mestecă gumă și ne privește pe furiș. Îi zâmbesc, dar ea nu-mi răspunde, în timp ce agentul imobiliar își face de lucru cu telefonul și pare că nici n-a observat prezența ei.

În timp ce coborâm cu ascensorul, fata își privește pagina de Facebook pe telefon, iar eu încerc să nu mă uit la ea și-mi privesc pantofii. Când ajungem la parter, o ținește spre holul de la intrare unde se află un băiat de vârsta ei, de abia coborât de pe scări, care atunci când o vede își coboară timid privirea. Instinctiv grăbesc pasul și pentru o clipă îmi trece prin minte s-o opresc și s-o întreb ceva, orice, despre casa ei, de exemplu, pe care părinții Violei au vândut-o la un an după seara aceea blestemată, sau despre băiatul acesta timid, evident îndrăgostit de ea, sau despre adolescența ei, oarecum asemănătoare cu a noastră, petrecută aici, pe o stradă închisă, care pare să nu reușească să alunge tragedia la care a asistat cu ani în urmă.

Numai că agentul imobiliar mă blochează la ieșire.

— Domnule Russo, spune cu obișnuita-i intempestivitate, ar trebui să-mi semnați aici, și îmi întinde formularul verde împreună cu un pix, verde și el. E declarația dumneavoastră că ați vizitat apartamentul, adaugă aproape ca o scuză.

Fac o mâzgăliturâ rapidă și din trei pași sunt în stradă: noua Viola s-a îndepărtat câțiva metri și e deja de mână cu un băiat cu barbă, care poartă orgolios pe umăr husa unei chitare. Numai atunci când dispar după colțul blocului, îl observ în spatele meu pe băiatul timid care nu reușește să-și ia ochii de la cei doi.

— Îmi face impresia că știți zona. Cu ce vă ocupați, dacă pot să întreb? mă distrage agentul.

— Cu oamenii, răspund continuând să-l privesc pe băiatul aflat puțin mai încolo.

Agentul nu pare să înțeleagă, dar nici nu face un efort, pentru că, în timp ce stăm acolo, nemișcați în tăcerea acestei după-amiezi de iarnă, din cer încep să cadă vertiginos bobițe pufoase și albe, care se adună pe capotele mașinilor parcate. Ninge, ca în îndepărtatul 1985.

— Uau, ninge, spune interlocutorul meu ridicând privirea.

— Sunt psiholog, răspund în schimb eu.

— Atunci poate vă interesează un cabinet profesional, și se scarpină în cap, închiriem unul chiar aici, vizavi…

— Nu, locuiesc la Roma, îmi pare rău…

— Aha, spune perplex, întrebându-se poate de ce am venit să văd o locuință aici. În cele din urmă spune doar:

— Vă doresc o seară plăcută, și se îndepărtează cu pași apăsați.

În clipa următoare sună telefonul.

— Viola.

— Ciao, iubitule, unde ești? Reușești să te întorci?

— Iau trenul de șapte seara, răspund în timp ce observ un bărbat robust, întors cu spatele, care ridică oblonul de la ceea ce cândva a fost carmangeria lui Angelo.

— Unde ești?

— Îți explic mai târziu. E o poveste lungă.

Tace o clipă, apoi spune doar:

— OK, dar nu ne face să te așteptăm prea mult, fiul tău întreabă de tine.

— Aici ninge, comentez și fac doi pași înainte.

— Chiar? Ce frumos! Nici nu-mi aduc aminte de când n-a mai nins la Napoli!

— Așa-i, răspund.

Eu, de fapt, îmi aduc aminte.

Bărbatul de lângă oblon se întoarce în profil și mă face să tresar. O salut pe Viola, vâr telefonul în buzunarul paltonului și pornesc din nou, trec pe lângă fereastra fostei mele locuințe și mă opresc în fața zidului, la vreo treizeci de metri de carmangerie. Zidul cu cuvântul *iubește.* Cel care a văzut totul și care acum poartă pe el zâmbetul lui Giancarlo. Mama mi-a telefonat ca să-mi spună. „Mimì, știi că au hotărât să-i dedice o pictură murală lui Giancarlo? O s-o facă pe zidul ăla, au arătat imagini la televizor”, a hârâit la telefon, în timp ce în fundal se auzea vocea tatei care îi tot spunea să nu stea prea mult la telefon, deoarece convorbirile pe mobil costă.

La patru ani după moartea eroului meu, ne-am mutat și noi. Tata a găsit de lucru într-un alt loc, într-o clădire elegantă pe via Cilea, și viața noastră s-a schimbat. Bunicul nu mai era și bunica se îmbolnăvise de Alzheimer, Beethoven devenise un câine

bătrân care gâfâia când îl duceam afară, iar Bea, după câțiva ani petrecuți fără să facă nimic, se angajase la un magazin de parfumuri în via Scarlatti, serviciu pe care l-a păstrat până în ziua în care la întâlnit pe Giuseppe, un bărbat de treizeci de ani, licențiat în economie și comerț, cu un master în business administration nu știu unde și experiență la Londra și Roma. Întors la Napoli să administreze afacerile familiei (trei restaurante în centru, Chiaia și Vomero, care azi au devenit opt, dintre care unul la Milano și unul la Roma), a dat, nu se știe cum, peste sora mea, care, împreună cu câteva kile, pierduse și aroganța grosolană pe care o avea în anii ’80 și devenise o femeie splendidă, în stare să-i transforme pe bărbații care se învârteau în jurul ei în niște statui.

Căsătoria cu Giuseppe i-a dăruit trei copii, două fete și un băiat, primul născut și primul nepot din familie, care însă nu se numește Rosario ca bunicul, pentru că în această privință Bea n-a vrut să audă niciun fel de motivații; s-a prezentat într-o seară acasă și i-a explicat tatălui nostru că, oricât ar fi vrut, nu se simțea în stare să-i dea numele acela demodat fiului ei, și că mai era și tatăl lui Giuseppe, Salvatore (care e tot un nume demodat, dacă e să spunem adevărul), un om care o pornise cu un chioșc pe o străduță din cartierul Chiaia și care în douăzeci de ani fusese în stare să pună pe picioare o întreprindere înfloritoare. Așa că nepotul meu se numește Salvatore și prietenii îi spun Sasà, ceea ce pe mine și pe maică-sa ne deranjează puțin. Pe Bea pentru că, în ciuda originii, sau poate tocmai de asta, s-a transformat cu timpul dintr-o fată care semăna cu Cindy Lauper, în doamna din cartierul Vomero, care le face observație copiilor prost crescuți, veniți din periferie cu metroul; pe mine pentru că diminutivul nu poate să nu-mi amintească de Sasà al meu, pierdut prea devreme și poate cu prea multă ușurință.

Bunica a murit câțiva ani mai târziu și spre sfârșit nici măcar nu ne mai recunoștea. După două luni a urmat-o Beethoven, care, într-o după-masă, fără să spună nimic nimănui, s-a dus în cușca lui, a închis ochii și a dispărut în tăcere, așa cum trăise. Mama mi-a telefonat ca să-mi spună, pentru că eu nu mai locuiam deja cu ei, mă mutasem la Roma ca să studiez Psihologia, care pe vremea aceea nu exista la Napoli. Curiozitatea mea față de științe, pasiunea pentru superputeri,

obsesia pentru telepatie, necesitatea de a avea un model de urmat (care nu era altceva decât nevoia de a empatiza cu cei din jurul meu) se transformase cu anii în dorința de a studia profunzimile sufletului omenesc.

Ce-am mai plâns când am aflat de Beethoven! Cu câteva luni înainte, într-o duminică – de mai multă vreme deja câinele se târa obosit prin casă –, m-am apropiat de el și i-am șoptit la ureche, aproape rugându-l să mă aștepte până mă întorc și să nu-mi facă o glumă proastă. Dar evident bunul și vechiul meu prieten nu reușise să mă aștepte, asta și pentru că, prins de noua mea viață, veneam rar la Napoli.

Și apoi, la două zile după moartea lui Beethoven, într-o dimineață rece de februarie, în care cădea peste Roma un soi de lapoviță de culoarea cenușii, în timp ce așteptam autobuzul care trebuia să mă ducă la facultate ca să asist la cursul de psihologie socială, m-am întâlnit cu Viola, care, am aflat după aceea, se înscrisese la Facultatea de Litere în capitală, pentru că tatăl ei nu mai zbura și deschisese acolo o școală de prim ajutor cu elicopterul.

Stătea în picioare lângă mine așteptând același autobuz. Nu se schimbase deloc, atâta doar că nu mai purta aparatul dentar, am rămas deci s-o privesc cu gura căscată, în timp ce ea stătea cu capul aplecat pe o carte fotocopiată, cu o mână în buzunar și cu cealaltă ținând volumul acela greu, picioarele încrucișate, și pe cap cu o căciuliță de lână cu pompon și acoperitoare de urechi. Când mi-a simțit prezența, s-a întors și m-a privit scurt din cap până-n picioare, apoi a început din nou să citească. Nu mă recunoscuse. De altfel, Mimì de pe vremuri, acel ochelarist scund, cu breton și vorbind ciudat, lăsase locul unui tânăr nici prea gras, nici prea slab, cu părul puțin mai lung și dezordonat, nasul ușor acvilin, lentile de contact și privirea sigură.

Mi-a trebuit un minut ca să fiu recunoscut și când, în sfârșit, ea a avut o expresie uluită, când a șoptit timid numele meu, când m-a privit cu ochi mari și umezi care reverberau pe chipul ei palid strâns în căciuliță, când, în cele din urmă, m-a îmbrățișat, făcându-mă să simt același miros de cireșe de odinioară, atunci da, am înțeles că sosise, în sfârșit, vremea noastră.

•

Durerea pentru Giancarlo, pentru teribila scenă la care

asistasem, pentru copilăria care, în seara aceea de 23 septembrie 1985, mi-a fost smulsă, la început mi-a luat energia, mi-a luat orice speranță. În primii ani m-am târât obosit, am continuat să studiez și să studiez și să studiez, fără vreun motiv, cu capul plecat, închizându-mă tot mai mult în mine, în ciuda încercărilor mamei, care uneori mi se așeza alături, când eram aplecat deasupra cărților, și mă lua de mână, sau ale tatei, care într-o seară a venit la mine în cameră și a încercat să mă ajute în felul lui, spunându-mi că era mândru de mine, de fiul acela care părea să fi rezistat loviturii și continua inflexibil să-și construiască un viitor. În realitate, lovitura aceea rupsese ceva, numai că nu lăsam să se vadă. Mimì, cel plin de speranță și bucurie pentru viață, copilul caraghios care credea în superputeri și în justiție, în forța culturii, a cărților și a scrisului, în rigoarea morală și în eroi, nu mai exista, înlocuit cu un adolescent care nu știa cum să viseze și care hotărâse, poate inconștient, să-și verse furia, durerea, dezamăgirea în studiu, mai ales ca să poată fugi într-o bună zi din acel loc mic și ostil care-i luase totul.

Cu timpul durerea a început să se potolească, amintirea împușcăturilor a pierdut consistență, la fel ca sângele de pe chipul inexpresiv al lui Giancarlo, și au reapărut zâmbetul lui, cuvintele, învățămintele, conversațiile, cântecele. Pe neașteptate mi-am dat seama că el exista în mine, cum spune Jack London în *Rătăcitor printre stele*, una din cărțile copilăriei mele: „*Viața continuă, este firul de foc care continuă în felul de a fi al materiei. Rămâne pentru totdeauna amintirea, până când va dura spiritul, care este indestructibil.*”

Și atunci am deschis din nou sertarul în care păstrasem agenda pe care mi-o dăruise și am început s-o răsfoiesc cu grijă, sperând că între timp furia aceea oarbă, pe care nu avusesem curajul s-o dezvălui nimănui, într-un fel sau altul dispăruse. Mi-am luat diploma de bacalaureat cu cele mai mari note și am plecat la Roma, că să las în spate trecutul și să alerg în sfârșit către viitorul pe care-l visam.

Într-o zi, la facultate, am dat din întâmplare peste un alt citat care mi-era drag. Eram în toaletă și pe faianță, într-un colț, printre numere de telefon ale unor indivizi care căutau sex, l-am descoperit. Spunea: „*În momentul în care te îndoiești că poți zbura, încetezi și să mai fi în stare s-o faci.*” O frază de Barrie

despre iubitul meu Peter Pan, cartea cu care începuse într-un trecut îndepărtat jocul estival dintre mine și Viola.

Când m-am întors acasă, am deschis agenda lui Giancarlo și am scris pe prima pagină goală aceste cuvinte, care simțeam că-mi aparțin. Și am continuat la fel o bună bucată de vreme: scriam în agendă ideile cele mai semnificative din cărți vechi și noi întâlnite în cale, ca să dau un sens la ceea ce fusese copilăria mea în compania lor, un sens la tot ceea ce ne spusesem cu Giancarlo.

Simțeam că sosise momentul să încep din nou să visez, să dau valoare și forță cuvintelor, despre care crezusem o vreme că n-au nicio putere în fața răutății și nedreptăților omenești, când, de fapt, pot mult, cum bine știa Giancarlo, și cum spunea și Rudyard Kipling: „*Cuvintele sunt, evident, drogul cel mai puternic folosit de specia umană.*” Cuvintele pot deseori să ne schimbe viața, s-o ilumineze, cum fac marile iubiri, să ne năucească, zicea tata, ne întind mâna și ne ridică pentru a ne conduce pe drumul pe care trebuie s-o luăm și nu avem curajul s-o facem. De secole ne spun poveștile lor și ne permit să intrăm în lumile lor fantastice, cuiburi în care ne putem refugia, atunci când se întunecă. Are prea puțină importanță dacă uneori dau peste ziduri, dacă n-au reușit să-l țină în viață pe Giancarlo și n-au servit la schimbarea lucrurilor, dacă ne feresc să nu cădem, important e că ne ajută de fiecare dată să ne ridicăm în picioare.

•

Îmi vâr mâinile în buzunar și scot pe gură un norișor de abur cald. Pe zidul din fața mea se află el, Giancarlo, pictat cu zâmbetul lui dintotdeauna, și mai e mașina lui, Mehari, care acum se plimbă prin Italia să le spună tinerilor povestea lui, teribila experiență și dragostea care o lega de acel băiat minunat, plin de viață. Și mai sunt o mașină de scris și câteva citate din Mandela, Constant, Camus, Aida Merini și o parte dintr-un text al unui cântec de Vasco, da, chiar el.

Bărbatul care ridica oblonul intră în localul care e încă o carmangerie și revine cu o lădiță de lemn în mână, o pune în fața magazinului și se așază pe ea. Apoi scrie ceva pe o foaie de hârtie pe care o vâră în buzunar, își vâră pixul după ureche și se oprește să privească zăpada care cade. După puțin își sprijină capul de perete și închide ochii.

Exact așa cum făcea tatăl lui cu mulți ani în urmă.

În fața mea cad fulgii și pe zid sunt cuvintele lui Vasco, acolo unde cândva era numele meu: *„Și între timp lumea se învârtește și marea lucește mereu, mâine e deja duminica și poate, poate ninge”.*

M-am apropiat de psihologie și de relațiile umane la câțiva ani după faptele pe care le-am povestit, dar cred că hotărârea a prins contur în mine atunci. Pentru că, la sfârșitul acelei teribile și magnifice veri, am înțeles că singurele superputeri la dispoziția noastră, sărmane ființe umane, sunt relațiile pe care reușim să le construim, iubirile, prieteniile, sentimentele. Calitatea acestor relații este cea care face diferența între cine e super și cine, poate, e un pic mai puțin. Pentru că în seara aceea blestemată am înțeles că sunt doar un adolescent care avusese de-a face, printr-o serie de împrejurări, cu ceva mai mare decât el.

Am înțeles că sunt un băiat ca toți ceilalți.

Așa cum era Giancarlo un băiat ca toți ceilalți.

Bunica îmi spusese într-o zi că nu există eroi pe lume, ci doar persoane care uneori fac un gest frumos, o acțiune importantă, iar apoi devin din nou ca toți ceilalți.

Giancarlo n-a mai devenit niciodată unul ca toți ceilalți.

Mă apropii de capota unei mașini și strâng un pumn de zăpadă, apoi străbat în grabă distanța care mă desparte de carmangerie și de prietenul de odinioară. Care își dă seama de prezența mea numai când sunt în fața lui. Își strânge ochii, își încrețește fruntea și mă măsoară neîncrezător, înainte de a zâmbi cu gura până la urechi.

— Ciao, Sasà, spun și îi arăt mâna, ai văzut? Ninge ninsoare!

Nota autorului

Giancarlo Siani, jurnalist publicist la *Il Mattino,* a fost omorât de Camorra în fața locuinței lui, în cartierul rezidențial Vomero, în 23 septembrie 1985.

Pentru a i se face dreptate și a înțelege motivele asasinării lui a fost nevoie de doisprezece ani și de trei colaboratori cu justiția. În 1997, Curtea de asistență din Napoli i-a condamnat la închisoare pe viață pe frații Nuvoletta și pe Luigi Baccante, considerați mandatari ai asasinatului, și pe Ciro Cappucci și Armando Del Core ca executanți.

În articolul apărut în paginile ziarului *Il Mattino,* în 10 iunie 1985, Giancarlo presupunea că arestarea bossului Valentino Gionta fusese posibilă datorită unei informații oferite de familia Nuvoletta, aliata grupului Corleonesi al lui Totò Riina, care era interesat să-i ia puterea bossului Gionta ca să pună capăt războiului cu clanul familiei Bardellino.

Siani și-a atras furia fraților Nuvoletta, care în ochii celorlalți boși napolitani și ai grupării Cosa Nostra treceau drept „infami”, așa că i s-a hotărât moartea.

Organizarea crimei a avut nevoie de circa trei luni, în timpul cărora au avut loc urmăriri și patrulări în zonă ale ucigașilor.

În seara de 23 septembrie, când Giancarlo se întorcea de la redacția ziarului și se afla încă în mașină, imediat după ce parcase, o echipă de cel puțin doi asasini a tras zece gloanțe din două arme diferite.

Împlinise douăzeci și șase de ani cu câteva zile înainte și în după-amiaza aceea încercase în zadar să găsească un bilet la concertul lui Vasco Rossi.

Acestea sunt faptele.

Romanul însă nu este și nu vrea să fie un rezumat al ultimelor luni de viață ale lui Giancarlo Siani, nici nu-și propune să scoată la iveală adevăruri și întâmplări personale. Nu este deci o carte despre Giancarlo, ci o carte cu Giancarlo.

E doar omagiul meu personal pentru un tânăr care a făcut istorie fără s-o știe și fără să vrea. Unul din oamenii buni ai orașului Napoli, care are mereu nevoie de oameni buni.

Tot ce am povestit aici e rodul fanteziei mele, chiar dacă

localizarea e reală și strada despre care povestesc este cea pe care Giancarlo Siani a locuit și pe care a fost ucis.

Mimì și familia lui, Sasà, Viola, Fabio, Mathias, Mauro, Pino, domnul D'Alessandro, Nicola Esposito, Morla, Alberto coaforul, administratorul Criscuolo, soții Iacobelli, soții Scognamiglio și apartamentul lor s-au născut din imaginația mea; Bagheera, *donna* Concetta, Red (ba nu, *Carassius auratus*), *B*eethoven, Angelo și alte personaje de umplutură, în schimb, trăiesc sau au trăit într-o altă poveste, a mea, care s-a desfășurat la doar câțiva kilometri distantă de cea a lui Mimì.

Automobilul Mehari verde este, evident, cel pe care Giancarlo îl iubea mult și în care și-a pierdut viața, și care acum, între o călătorie și alta, se odihnește în interiorul Muzeului de Arte Contemporane Pan, din Napoli.

Un ultim lucru.

Pe zidul acela cuvântul *iubește* scris de Sasà n-a existat niciodată. Sau poate da, cine știe. Fapt e că acum a dispărut, împreună cu cele ale multor alți îndrăgostiți care s-au prin dat de-a lungul anilor, pentru că azi pe peretele care în acea seară funestă a fost martorul tragediei se află o mare pictură murală pe care sunt reproduse fără încetare imagini cu o mașină de scris, un „Batmobil verde" și un jurnalist zâmbitor.

Vreau să cred că sub unul din acele zâmbete mai strălucește cuvântul.

Iubește.

virtual-project.eu

violin